การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

นางสาวสกาวรัตน์ ตันตินีรนาท

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION OF MAINSTREAM EDUCATION INSTITUTIONS UNDER THE PILOT PROJECT OF OFFICE OF THE BASIC EDUCATUION COMMISION, CENTRAL REGION

Miss Skawrat Tantineeranart

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration
Department of Educational Policy, Management, and Leadership
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2006
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง
โดย	นางสาวสกาวรัตน์ ตันตินีรนาท
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สกาวรัตน์ ตันตินีรนาท : การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง (A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION OF MAINSTREAM EDUCATION INSTITUTIONS UNDER THE PILOT PROJECT OF OFFICE OF THE BASIC EDUCATUION COMMISION, CENTER REGION) อาจารย์ที่ปรึกษา: รศ.เอกชัย กี่สุขพันธ์, จำนวน 304หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ประชากรที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ปกครอง จำนวน 28 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านS – Students (นักเรียน) มีการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยจัดให้มีการแนะแนวและให้คำปรึกษาผู้ปกครอง ซึ่งทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนการจัดกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปมีการปฏิบัติ ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครู และกลุ่มผู้ปกครอง แต่วิธีการเตรียมความพร้อมโดยส่วนใหญ่ทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ยกเว้น การจัดกิจกรรมอื่นที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และ สอนทักษะการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษซึ่งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50

2. ด้านE – Environment (สภาพแวดล้อม) มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยมีการจัดการเรียนร่วมชั้นมากที่สุดซึ่งกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครู และกลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นสอดคล้องกัน และด้านบุคคลที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมีการดำเนินการให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วม แต่ในด้านการประชาสัมพันธ์มีการจัดแต่วิธีดำเนินการส่วนใหญ่ทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

3. ด้านA – Activities (กิจกรรม) มีการปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ กำหนดแนวทางจัดการเรียนการสอนโดย ใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)เป็นหลัก มีการติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยทั้งสามกลุ่มเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนด้านการจัดให้ชุมชนมีกิจกรรมเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนและด้านการเตรียมความพร้อมของผู้ปกครอง ความเห็นส่วนใหญ่ของทั้งสามกลุ่มคิดว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

4. ด้านT – Tools (เครื่องมือ) มีการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยบุคลากรของโรงเรียนมีส่วนร่วม วัตถุประสงค์หลักในการจัดการเรียนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิต มีการวางแผนการใช้งบประมาณตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี ทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ในส่วนของการบำรุงขวัญให้แก่บุคลากรที่จัดการสอนในชั้นเรียนร่วม กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครูและผู้ปกครองเห็นว่า มีการปฏิบัติแต่ในด้านวิธีการเช่น เพิ่มสวัสดิการ ให้เงินประจำตำแหน่ง หรือการจัดสภาพห้องทำงานให้สะดวกสบายยังมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ด้านสื่อการเรียนการสอน เทคนิค วิธีการ อุปกรณ์ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่นำมาใช้โดยส่วนมากคือคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในด้านการใช้สื่อการสอนกลุ่มผู้บริหารและนักกลุ่มครูมีความเห็นสอดคล้องกันแต่กลุ่มผู้ปกครองยังเห็นว่ามีการใช้น้อยกว่าร้อยละ 50

ปัญหาที่พบ ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำ จำนวนห้องมีจำกัด หลักสูตรที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสมและครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)และขาดงบประมาณในการดำเนินการ ซึ่งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีเป็นส่วนที่เป็นปัญหามากกว่าร้อยละ 50

ภาควิชา นโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขา วิชาบริหารการศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2549

488 37672 27 : MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : SCHOOL ADMINISTRATION/ MAINSTREAM EDUCATION INSTITUTES

SKAWRAT TANTINEERANART: A STUDY OF THE STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION OF MAINSTREAM EDUCATION INSTITUTIONS UNDER THE PILOT PROJECT OF THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION, CENTER REGION. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROS. EKACHAI KEESOOKPUN, 304 pp.,

The purpose of this research was to study the state and problems of the administration of Mainstream Education Institutions under the pilot project of the Office of the Basic Education Commission, Center Region. The total population consisting of school administrators, teachers, and parents from 28 schools answered the questionnaires. Frequencies and percentage were used to analyze all collected data.

The study resulted in the following findings

1. S – Students: Guidelines and counseling services were provided by schools for parents of special students. The three groups agreed upon that the fore-mentioned tasks were performed more than 50%. Physical competency development activities for special students and activities preparing normal students to accept and help special students were executed. The three groups agreed upon that the tasks were performed. However, the physical competency development activities were done less than 50%; whereas, the activities preparing normal students to accept and help special students were practiced more than 50%.

2. E – Environment: Physical environment being prepared to facilitate special students learning such as co-studying in the same classrooms with normal students was organized. People environment including parents, and other school personnel was informed to understand and accept special student coexistence. Regarding the public relations task, the three groups agreed upon that it was performed but less than 50%.

3. A – Activities: The curriculum for normal students was adapted for special students; however, the instructional procedures were done based principally on an individual educational program (IEP). The communication and cooperation between schools and guardians were carried on more that 50%. However, getting the community people to participate in organizing activities to enhance student learning and preparing normal-student parents' readiness were regarded being performed less than 50% by the three groups.

4. T – Tools: The policy allowing the co-study of special students was directed with the participation of school personnel. The objective of the policy was to help develop survival skills for special students. Budgeting was planned in line with the annual action plan. The three groups agreed upon that those were done more than 50%. The moral supporting activities for the personnel who were involved with special students such as welfare increment, positional remuneration, and workplace renovation were done less than 50%. Regarding the instructional materials, teaching techniques, methodology, equipment and new innovation, the most commonly used instructional one was the computer-aided instruction. The school administrators and teachers agreed upon in this issue, but parents considered that it was executed less than 50%.

The problems found include 1) the lack of counseling services from a specialist, 2) limited number of classrooms, 3) unsuitable curriculum, 4) teachers' lack of knowledge and understanding in planning an individual educational program for special students, the lack of budgets. More than 50% of the three groups agreed upon that those were the problems.

Department of Educational Policy, Management, and Leadership Student's signature Skawrat Tantineeranart

Field of Study Educational administration Advisor's signature Ekachai Keesookpun

Academic year 2006

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... จ
กิตติกรรมประกาศ..... ฉ
สารบัญ..... ช
สารบัญตาราง..... ญ
สารบัญแผนภาพ..... ฒ

บทที่

1 บทนำ..... 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 6
ขอบเขตการวิจัย..... 7
กรอบแนวคิด..... 7
ประโยชน์ของการวิจัย..... 7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย..... 8
วิธีดำเนินการวิจัย..... 11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 15
ความเป็นมาของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
และการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย..... 16
นโยบายและการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนร่วมของประเทศไทย..... 19
การจัดการศึกษาเพื่อเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการพิเศษในต่างประเทศ..... 21
ปรัชญาพื้นฐานการเรียนร่วม..... 25
ความหมายเด็กที่มีความต้องการพิเศษ..... 27
ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ..... 28
การเรียนร่วม..... 29
แนวคิดและหลักการจัดการเรียนร่วม..... 31
กลยุทธ์การบริหารงานการจัดการเรียนร่วม..... 36

บทที่ หน้า

รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการพิเศษในประเทศไทย... 39
รูปแบบการจัดการเรียนร่วม..... 40
ประโยชน์ของการเรียนร่วม..... 45
การบริหารการศึกษาโดยใช้กระบวนการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท..47
การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท..... 50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 94

3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 100
วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 100
ประชากร..... 100
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย..... 102
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 104
การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 108
การวิเคราะห์ข้อมูล..... 109

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 110
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 110
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน..... 117
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียน..... 119
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโรงเรียน..... 210

5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ..... 220
สรุปผลการวิจัย..... 221
การอภิปรายผล..... 236
ข้อเสนอแนะ..... 245
รายการอ้างอิง..... 247
ภาคผนวก..... 254

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ หน้า
ก. หนังสือเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ..... 255
ข. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 258
ค. รายชื่อโรงเรียนกลุ่มประชากร..... 260
ง. หนังสือขอความร่วมมือ..... 262
จ. หนังสือขอความอนุเคราะห์ขอรายชื่อ..... 264
ฉ. สรุปผลการคัดเลือกโรงเรียนจัดการเรียนร่วม..... 266
ช. ประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ..... 272
ซ. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย..... 281
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 304

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางเปรียบเทียบการจัดการเรียนร่วมของต่างประเทศกับประเทศไทย.....	24
2	จำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	108
3	จำแนกตามสถานภาพ.....	110
4	แสดงความถี่และค่าร้อยละของครู จำแนกตามสถานภาพ.....	113
5	แสดงความถี่และค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามสถานภาพ.....	116
6	แสดงความถี่และค่าร้อยละของสภาพทั่วไปของโรงเรียน.....	117
7	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....	119
8	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....	121
9	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องเตรียมความพร้อมของการนักเรียนทั่วไป.....	123
10	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ.....	125
11	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารมีการจัดให้เหมาะแก่การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.....	127
12	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคารเรียนจัดได้เหมาะสมแก่การจัดการเรียนร่วม.....	130
13	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการให้พ่อ แม่ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วม.....	132
14	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล การจัดการเรียนร่วมให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียนเข้าใจ.....	135
15	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรในการจัดการเรียนร่วมปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ.....	137
16	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการวางแผนการจัดหลักสูตร/โปรแกรมการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.....	139

ตารางที่ หน้า

17 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการกำหนดแนวทางจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในชั้นเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ..... 141
18 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปใช้..... 143
19 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการใช้เทคนิคมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ..... 146
20 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน..... 148
21 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.... 150
22 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดให้ชุมชนเข้ามามีกิจกรรมร่วมเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน..... 152
23 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการประกันคุณภาพในการจัดการเรียนร่วม..... 154
24 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องขั้นตอนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน..... 156
25 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ..... 158
26 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องผู้รับผิดชอบในการกำหนดเกณฑ์และเสนอแนะการพิจารณารับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ..... 160
27 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ..... 161
28 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการประสานงานของโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนร่วม..... 163
29 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการนิเทศติดตาม และประเมินผล..... 165
30 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องผู้รับผิดชอบการประเมินผลพัฒนาการเด็กทีมีความต้องการพิเศษ..... 166

ตารางที่ หน้า

31 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 168

32 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องผู้รับผิดชอบดำเนินการในการสร้างเครื่องมือประเมินผลพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 169

33 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วม 171

34 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษา 172

35 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 174

36 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องปัญหาจากการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษท่านในการปฏิบัติงานของครู 173

37 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 180

38 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดย บุคคลากรของโรงเรียนมีส่วนร่วม 181

39 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องรูปแบบการจัดการเรียนร่วม.. 183

40 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการจัดการบริหารงานการเงิน 184

41 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินงบประมาณในการจัดการเรียนร่วม 186

42 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการจัดระบบข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนร่วม 188

43 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 189

ตารางที่		หน้า
44	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการเตรียมการเพื่อช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานด้านการเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ	191
45	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม	192
46	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการบำรุงขวัญให้แก่บุคลากรที่จัดสอนในชั้นการเรียนร่วม	194
47	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการส่งเสริมให้มีการนำเทคนิค วิธีการ อุปกรณ์ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนร่วม	195
48	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่การจัดการเรียนร่วม	197
49	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน	199
50	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องผู้ดำเนินการจัดซื้อและจัดหาสื่อ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในชั้นเรียนร่วม	200
51	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	201
52	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องโรงเรียนมีการจัดห้องเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	202
53	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปใช้	204
54	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการจัดการอาหารกลางวันมีการให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นการเฉพาะ	206
55	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการส่งเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรม	208
56	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องปัญหาในการบริหารงานด้านนักเรียน	210
57	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องปัญหาในการบริหารงานด้านสภาพแวดล้อม	212

ตารางที่ หน้า

58 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องปัญหาในการบริหารงานด้านกิจกรรม..... 214

59 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องปัญหาในการบริหารงานด้านเครื่องมือนักเรียน..... 217

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ		หน้า
1	รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ…..……..…	41
2	การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท.....	49
3	แผนผังการดำเนินการวิจัย.....	102

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสไว้ตอนหนึ่งดังนี้(มิตรครู, 2520: 3)

> "การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศชาติก็ย่อมทำได้สะดวก ราบรื่น ได้ผลที่แน่นอน และรวดเร็ว"

ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จะเห็นว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า และ เครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ก็คือ การศึกษา

คนพิการนับเป็นหนึ่งในทรัพยากรบุคคลของสังคมที่หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้อง มีความรู้ ความสามารถ และ ศักยภาพที่จะประกอบอาชีพที่พึ่งตนเอง ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข และช่วยสังคมได้(สื่อพลัง, 2547: 12) แม้ว่า การขยายตัวของเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะทวีความรุนแรงขึ้น แต่การที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้สำเร็จนั้นไม่ใช่จะเป็นไปไม่ได้ ถ้าเพียงแต่เด็กเหล่านั้นจะมีโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งโอกาสทางการศึกษา หากเด็กเหล่านี้ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมและทันเวลา พวกเขาส่วนใหญ่จะสามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือตนเองไม่ให้เป็นภาระกับผู้อื่นหรือสังคม

ปัจจุบันประเทศไทยได้กำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 2 ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 ระบุว่า "การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้น

พื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น" จะเห็นได้ว่าบุคคลที่กล่าวถึงใน หมวด 2 มาตรา 10 นี่ถือได้ว่าเป็นทรัพยากรในสังคมอีกกลุ่มหนึ่งและการศึกษาก็เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาประเทศ

การที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมประชุมเจ้าหน้าที่ระดับสูงของประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกซึ่งเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติเมื่อ เดือนตุลาคม พุทธศักราช 2545 ที่ประชุมได้ขยายทศวรรษคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิกออกไปอีกหนึ่งทศวรรษ คือ ระหว่างพุทธศักราช 2546 – 2555 โดยมีหลักการสำคัญของกรอบแนวทางพัฒนาการศึกษา โดยคำนึงถึงหลักมนุษยชน หรือ 4-A ที่รัฐบาลควรยึดหลักเป็นแนวทางการดำเนินงานมีดังนี้

1. การจัดการศึกษาแบบให้เปล่า (Availability) ต้องจัดการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาแบบให้เปล่าแก่เด็กและเยาวชนในทุกช่วงอายุ (อย่างน้อยก่อนวัยทำงาน) นอกจากนี้ยังต้องให้อิสระแก่พ่อแม่ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน

2. การศึกษาที่ทุกคนเข้าถึงได้ (Accessibility) ต้องขจัดการแบ่งแยก และการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ สีผิว ภาษา ศาสนา อายุ ความด้อยโอกาส ความมากโอกาส ความพิการ เป็นต้น รวมถึงการสร้างความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ และเชื้อชาติ โดยการประกันการเข้าถึงสิทธิในทุก ๆ ด้าน

3. การศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ (Acceptability) ต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษา รวมถึงการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยนำมาตรฐานสิทธิมนุษยชนไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งวัดมาตรฐานการศึกษาด้วยมิติสิทธิมนุษยชน

4. การศึกษาที่สามารถปรับให้เหมาะกับผู้เรียน (Adaptability) ต้องจัดการศึกษาที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจของเด็กและเยาวชน มีการปรับการจัดการศึกษาให้

สอดคล้องกับสภาพความพิการของเด็กและเยาวชน รวมถึงการให้ความรู้ด้านสิทธิผ่านระบบการศึกษา (Tomasevski, 2004)

ประเทศไทยได้ขานรับหลักการดังกล่าวและสนับสนุนอย่างจริงจังเพื่อพัฒนาการศึกษาโดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้ การศึกษาเพื่อปวงชน เกิดขึ้นและเป็นจริง โดยกระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการศึกษาจากเดิมที่จัดให้เด็กและเยาวชนที่มีความต้องการพิเศษเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ มาเป็นนโยบายให้เรียนร่วมกับเด็กและเยาวชนทั่วไปโดยยึดหลักการศึกษาเพื่อปวงชนตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ประกอบกับมาตรา 30 วรรค 3 บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่อง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพร่างกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล...จะกระทำมิได้” ซึ่งหมายความว่าประชาชนไทยทุกคนย่อมมีสิทธิทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างน้อย อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันไม่ว่าจะมีสภาพหรือสุขภาพอย่างไร ทั้งนี้รัฐต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลือให้ตามมาตรา 55 ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ ตามกฎหมายที่บัญญัติ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548 : 2)

ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้ปีการศึกษา 2542 เป็นปีแห่งการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยการประกาศนโยบายว่า “ผู้พิการทุกคนที่อยากเรียน ต้องได้เรียน” รวมทั้งได้มีการจัดระบบโครงสร้างการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการเพื่อที่จะเร่งรัดขยายโอกาสการศึกษาให้กับผู้พิการหรือผู้ที่มีความบกพร่องอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ(สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2545:1) อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการการศึกษาพิเศษ ให้มาเรียนร่วมกับบุคคลปกตินั้น ถือเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้บริหาร ครู อาจารย์ในโรงเรียน และเนื่องจากตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 2 มาตรา 10 ที่ว่าด้วยเรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ให้ทุกคนมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ทำให้ทุกโรงเรียนต้องทำการจัดการศึกษาแบบการเรียนร่วม โดยการจัดการเรียนร่วมจะสำเร็จได้นั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งทางผู้ปกครอง โรงเรียน และรัฐบาล

การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนครอบคลุมทั้งการบริการและการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม การบริหารหลักสูตรปกติที่ต้องปรับให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การบริหารงบประมาณ การปรับและการสร้างอาคารสถานที่ และเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนร่วม การประสานงานชุมชน และนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการบริการเสริมแก่เด็ก รวมถึงความต้องการของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนที่จะจัดการเรียนร่วม (ศรินธร วิทยะสิรินันทร์, 2535: 348-349) นอกจากนี้โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการบริหารจัดการเรียนร่วมให้ครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้าน ตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework : S- Student (นักเรียน) E – Environment(สภาพแวดล้อม) A – Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T – Tools(เครื่องมือ)) (เบญจา ชลธาร์นนท์, 2546) โดยอาศัยการทำงานแบบร่วมมือกันอย่างแท้จริง พร้อมกรอบแนวคิดว่าเด็กทุกคนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดในชั้นเรียนปกติที่มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพและรูปแบบการสอนที่มีความยืดหยุ่นมีบริการสนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นทางด้านการศึกษาตลอดจนบุคลากรที่จำเป็น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมแห่งชาติมีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับเยาวชนไทยทุกคนตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 และดำเนินโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติ ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 – 2534) ได้ให้ความสำคัญของการจัดการเรียนร่วม (กรมสามัญศึกษา, 2540: 4) ไว้ดังนี้

1. ขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้ทุกคนมีสิทธิได้รับบริการทางการศึกษาจากรัฐอย่างเต็มความสามารถของตนเอง

2. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีโรงเรียนในสังกัดจำนวนมาก และครอบคลุมพื้นที่ทุกตำบล จึงเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กพิการซึ่งไม่สามารถเข้าโรงเรียนแบบประจำได้ให้ได้รับการศึกษาโดยเข้าโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้าน เพื่อเด็กพิการจะได้รับการพัฒนาทุก ๆ ด้าน พร้อมกับเด็กปกติ ฝึกช่วยเหลือตนเอง และการอยู่ร่วมกันในสังคมปกติตั้งแต่เยาว์วัย ซึ่งเด็กพิการจะได้รับการเลี้ยงดูและความอบอุ่นจากบิดามารดาตลอดเวลา สามารถปรับตัวเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขไม่เป็นภาระแก่สังคม

3. เด็กพิการที่มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน หรือที่ไม่ต้องเดินทางไปโรงเรียนพิเศษที่อยู่ห่างไกลมากจนเป็นภาระของผู้ปกครองที่จะต้องรับส่ง ทั้งเป็นการประหยัดพลังงาน และเวลาของเด็กที่จะต้องใช้ในการเดินทาง โดยนำเวลานั้น ๆ มาใช้ฝึกหัด หรือฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถที่จะต้องดำรงชีวิตอย่างปกติให้ดีที่สุดได้

4. การจัดเด็กที่มีความบกพร่องให้เข้าชั้นเรียนธรรมดาจะมีผลในการปรับปรุงการสอนเพื่อเด็กทุกคน

5. เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ที่ไม่ต้องเสียเงินส่งบุตรพิการไปอยู่โรงเรียนประจำ

6. เป็นการลดภาระของรัฐบาล เพราะการจัดตั้งโรงเรียนพิเศษเฉพาะนั้นต้องใช้งบประมาณมาก

เนื่องจากเหตุผลดังกล่าวทำให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยให้ทุกโรงเรียนเปิดรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมในโรงเรียนปกติทั่วประเทศ และรัฐบาลยังมีเป้าหมายในการขยาย และปรับปรุงระบบการเรียนร่วมช่วงปี พ.ศ. 2542 – 2545 ในระดับก่อนประถมศึกษาให้มีโรงเรียนจัดการเรียนร่วมในทุกอำเภอ และในระดับประถมศึกษาให้มีมากกว่า 1 โรงเรียนต่ออำเภอ (กรมสามัญ, ม.ป.ป.:7 อ้างถึงใน ณัฐกฤตา ไพศาลสมบัติ, 2543: 6-7) เพื่อเป็นการประกันประสิทธิภาพ การประเมินคุณภาพ และโอกาสทางการศึกษา ตลอดจนการประกันคุณภาพของการบริหารการศึกษานั้น จำเป็นต้องจัดการศึกษาในรูปแบบของ “การจัดการเรียนร่วม” ให้เด็กและเยาวชนพิการสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำโครงการโรงเรียนแกนนำการเรียนร่วมตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบ วิธีการและการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียนที่มีเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปในปี 2547 ได้นำร่องในโรงเรียนจำนวน 390 โรง กระจายครอบคลุมทุกจังหวัด และขยายผลโรงเรียนเป็น 2,000 โรง ในปี 2548 ครอบคลุมทั่วทุกอำเภอทั่วประเทศ เพื่อรองรับเด็กพิการทุกคนที่อยากเรียนได้เข้าเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545

จากการนิเทศและติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ยังไม่สามารถขจัดปัญหาอุปสรรคบางประการในโรงเรียนทั่วไปที่เด็กกลุ่มที่มีความบกพร่องเข้าไปเรียนร่วมได้ ทั้งด้านเจตคติของผู้เกี่ยวข้อง กระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุผลโดยมีความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งนี้ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารมีผลต่อการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียนและในโรงเรียน (เบญจา ชลธาร์นนท์, 2545) และการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับคนที่มีความต้องการพิเศษ ได้กล่าวถึง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษแบบโครงการเรียนร่วม ซึ่งสรุปได้ว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เน้นที่การ

พัฒนาเทคนิคการสอน มีการศึกษาเพื่อช่วยแก้ปัญหาทางด้านจิตวิทยาแก่เด็กพิการ ส่วนการวิจัยในลักษณะที่ศึกษาสภาพการดำเนินการการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการศึกษาพิเศษการจัดการเรียนร่วม เพื่อทำความเข้าใจกับกระบวนการจัดการเรียนร่วมในภาพรวมนั้นยังมีไม่มากนัก ทำให้การกำหนดนโยบายทางด้านการจัดการศึกษาพิเศษ ยังขาดองค์ความรู้พื้นฐานที่เป็นส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาพิเศษโครงการการเรียนร่วมให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545: 20 – 22) อีกทั้งรัฐบาลยังมีเป้าหมายในการขยาย และปรับปรุงระบบให้มีการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติในทุกระดับ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546: 52) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลสถิติของจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในปีการศึกษา 2547 มีจำนวนรวมเท่ากับ 8,655 คน และในปีการศึกษา 2547 – 2548 มีจำนวน 33,330 คน ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งการจัดการศึกษาแบบปกติไม่สามารถที่จะพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้อย่างเพียงพอ จึงทำให้ต้องมีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของการจัดการเรียนร่วม ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม เพื่อเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนที่จะเปิดสอนต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาในการบริหารงานของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการในเขตภาคกลางโดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาตามกรอบการบริหารจัดการโดยโครงสร้างซีท(SEAT Framework) ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตภาคกลางซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานของการบริหารงานโรงเรียน สำหรับโรงเรียนอื่นที่จะต้องมีการจัดการเรียนร่วม ในการดำเนินการได้อย่างเหมาะสม และหาแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนา การบริหารงานโรงเรียน ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการเสนอผลงานทางวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต ภาคกลาง จำนวน 28 โรง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัยโดยใช้กรอบการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548: 32) ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักโดยครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังต่อไปนี้ คือ

1. S – Students (นักเรียน)
2. E – Environment (สภาพแวดล้อม)
3. A – Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน)
4. T – Tools (เครื่องมือ)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง และเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการเป็นแนวทางการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติงานการบริหารของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม

2.เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานอันจะเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมการด้านการบริหารโรงเรียน ในด้าน นักเรียน สภาพแวดล้อม กิจกรรมการเรียนการสอน และเครื่องมือในการจัดการเรียนร่วม สำหรับโรงเรียนที่จะเปิดสอนแบบการเรียนร่วมต่อไป

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพ หมายถึง ลักษณะการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรค สิ่งที่ไม่พึงประสงค์ หรือ ข้อขัดข้องที่จะก่อให้เกิดในการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

การเรียนร่วม หมายถึง การนำนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าไปเรียนในระบบการศึกษาปกติ มีการร่วมกิจกรรม และใช้เวลาว่างช่วงใดช่วงหนึ่งในแต่ละวัน ระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องกับนักเรียนทั่วไป

การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) หมายถึง การนำรูปแบบการบริหารจัดการที่ยึดหลักโครงสร้างซีท(SEAT Framework) มาบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ซึ่งมีโครงสร้างที่ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ดังนี้ S – Student E – Environment A – Activities และ T – Tools ในการกำหนดคำนิยามในครั้งนี้ยึดตามแนวกรอบคำนิยามของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

S – Student(นักเรียน) หมายถึง นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และ นักเรียนทั่วไปในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

E – Environment(สภาพแวดล้อม) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เช่น ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูทั่วไป พ่อแม่ ผู้ปกครอง แพทย์เฉพาะทาง นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

A – Activities(กิจกรรมการเรียนการสอน) หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ที่จะช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนทั่วไปได้รับการพัฒนา ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม หมายรวมถึงการบริหาร การใช้ การปรับ

และการพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การตรวจสอบ การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และ แผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP) การดำเนินการสอน เทคนิคการสอน การวัดประเมินผล การรายงานความก้าวหน้า การประกันคุณภาพ การรับนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการเสนอผลงานทางวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

T – Tools(เครื่องมือ) หมายถึง สิ่งที่นำมาเป็นเครื่องมือในการบริหาร จัดการเรียนร่วม เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตอิสระ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ นโยบาย งบประมาณ สื่อ บริการ ตำรา สิ่งอำนวยความสะดวกรวมถึงเทคโนโลยีที่ช่วยให้ความสะดวกแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครูการศึกษาพิเศษและนักวิชาชีพอื่น และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ หรือ รองผู้อำนวยการ ของโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

ครู หมายถึง ครูประจำชั้น ครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

ครูประจำชั้น หมายถึง ครูประจำชั้นเรียนร่วม หมายความว่า ครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นครูสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษและหรือปฏิบัติงานในชั้นเรียนให้กับเด็กปกติที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมโดยทำหน้าที่ครูประจำชั้น ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ครูการศึกษาพิเศษกรณีเรียนร่วม หมายความว่า ครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นครูสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเรียนร่วมในโรงเรียนสอนคนปกติ และได้ปฏิบัติหน้าที่ทำการสอนหรือปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

ผู้ปกครอง หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง จำนวน 28 โรงเรียน

เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กกลุ่มที่มีความต้องการการศึกษาพิเศษโดยการจำแนกตามคณะอนุกรรมการคัดแยกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มี 9 ประการ ดังนี้

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ
5. บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
6. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
7. บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์
8. บุคคลออทิสติก
9. บุคคลพิการซ้อน

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education program : IEP) หมายถึง แผนการให้บริการทางการศึกษาพิเศษรายปีที่จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นเฉพาะบุคคล โดยพ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำ ซึ่งจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับระดับความสามารถของนักเรียนในปัจจุบัน ตลอดจนกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เป็นเฉพาะบุคคล

แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) หมายถึง แผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้บรรลุ จุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ชื่อผู้เรียน เนื้อหา/ทักษะ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม วิธีสอน/สื่อ สิ่งเสริมแรงที่ใช้ และการประเมินผล

โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม หมายถึง โรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง จำนวน 28 โรงเรียน

บริการ หมายถึง บริการต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนในโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง จำนวน 28 โรงเรียน เช่น บริการฝึกอบรม บริการเตรียมความพร้อมทางการเรียนรู้ บริการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีวิจัยเป็นประเภท การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เน้นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองที่ทำหน้าเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ เขตภาคกลาง จำนวน 28 โรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น

ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	28	คน
ครู	จำนวน	312	คน
ผู้ปกครอง	จำนวน	54	คน
รวมประชากรที่จะศึกษาทั้งสิ้น		394	คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด คือ

1. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน และ สำหรับครู
2. แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือชุดที่ 1 คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน และ สำหรับครู มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame)ได้แก่ S-Student (นักเรียน) E- Environment (สภาพแวดล้อม) A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T - Tools(เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด (Open-ended)

ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame)ได้แก่ S- Student (นักเรียน) E – Environment(สภาพแวดล้อม) A – Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T – Tools(เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด (Open-ended)

แบบสอบถามสำหรับครู 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame)ได้แก่ S- Student (นักเรียน) E – Environment(สภาพแวดล้อม) A – Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T – Tools(เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame)ได้แก่ S- Student (นักเรียน) E – Environment(สภาพแวดล้อม) A – Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T – Tools(เครื่องมือ)ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด (Open-ended)

เครื่องมือชุดที่ 2 คือ แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame)ได้แก่ S- Student (นักเรียน) E – Environment(สภาพแวดล้อม) A – Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T – Tools(เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด (Open-ended)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame)ได้แก่ S- Student (นักเรียน) E – Environment(สภาพแวดล้อม) A – Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T – Tools(เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ เขตภาคกลาง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และรับแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์และรับคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอผลงานการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียง

4.2 สภาพทั่วไปของโรงเรียนวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละนำเสนอผลงานการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียง

4.3 สภาพการบริหารโรงเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละนำเสนอผลงานการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียง

4.4 ปัญหาการบริหารโรงเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละนำเสนอผลงานการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลางในบทนี้จะกล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษตลอดจนการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กทั่วไปนั้นสามารถสรุปสาระนำเสนอได้ดังต่อไปนี้

- ความเป็นมาของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย
- นโยบายและการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนร่วมของประเทศไทย
- การจัดการศึกษาเพื่อเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการพิเศษในต่างประเทศ
- ปรัชญาพื้นฐานการเรียนร่วม
- ความหมายเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- การเรียนร่วม
- แนวคิดและหลักการจัดการเรียนร่วม
- กลยุทธ์การบริหารงานการจัดการเรียนร่วม
- รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการพิเศษในประเทศไทย
- รูปแบบการจัดการเรียนร่วม
- การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท(SEAT Framework)
  - S – Student (นักเรียน)
  - E - Environment (สภาพแวดล้อม)
  - A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน)
  - T - Tools (เครื่องมือ)
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - งานวิจัยในประเทศ
  - งานวิจัยต่างประเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเป็นมาของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการจัดการเรียนร่วมในประเทศไทย

การจัดการเรียนร่วมในประเทศไทยมีความเป็นมาตามลำดับดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543: 13 – 16)

พ.ศ. 2499 ประเทศไทยได้มีการจัดการเรียนร่วมเป็นครั้งแรก โดยการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการมองเห็นของโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ไปเรียนร่วมในโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิคนตาบอดแห่งประเทศไทย

พ.ศ. 2500 กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีการทดลองนำเด็กเรียนช้าเข้าเรียนร่วมในโรงเรียนปกติระดับประถมศึกษาของกรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรก 7 แห่ง คือ โรงเรียนพญาไท โรงเรียนวัดชนะสงคราม โรงเรียนวัดพญายัง โรงเรียนวัดหนัง โรงเรียนวัดนิมมานรดี โรงเรียนสามเสนนอก และโรงเรียนวัดชัยชนะสงคราม

พ.ศ. 2504-2508 มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการฯ ร่วมกับกองการศึกษาพิเศษ จัดตั้งโรงเรียนสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ขึ้น โดยมีบุคลากรฝ่ายบริหารและทำการสอนจากองค์การศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งต่อมากระทรวงศึกษาธิการอนุมัติงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียนเพิ่มเติม และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้พระราชทานชื่อให้ว่า โรงเรียนศรีสังวาลย์ ในปี พ.ศ. 2508

พ.ศ. 2505 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนด้านวิทยาการ จากมูลนิธิอเมริกันเพื่อคนตาบอดโพ้นทะเล (American Foundation Overseas for the Blind) วางโครงการนำเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการมองเห็นเข้าเรียนในโรงเรียนปกติใกล้บ้านเป็นครั้งแรก โดยมีครูการศึกษาพิเศษเดินสอน ไปช่วยสอนในโรงเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการมองเห็นเรียนร่วม

พ.ศ. 2509 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เริ่มโครงการทดลองให้เด็กตาบอดเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปในโรงเรียนของรัฐในส่วนกลาง

พ.ศ. 2507 กรมสามัญศึกษาได้ให้โรงเรียนพญาไทรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยิน ประเภทหูตึงเข้าเรียนร่วม โดยจัดเป็นชั้นเรียนพิเศษคู่ขนานกับชั้นประถมศึกษาปกติมีครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สอนและฝึกแก้ไขการพูดให้นักเรียน

พ.ศ. 2512 – 2516 กรมการฝึกหัดครูอนุมัติการจัดตั้ง ศูนย์ทดลองสอนเด็กหูพิการชั้นเด็กเล็ก ขึ้นในวิทยาลัยครูสวนดุสิต พร้อมทั้งเปิดสอนวิชาการศึกษาพิเศษในระดับปริญญา เป็นแห่งแรกในปี พ.ศ. 2513 โดยจัดให้เด็กอนุบาลทั่วไปเข้าเรียนร่วมกับเด็กหูตึง

พ.ศ. 2520 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาได้ขยายโครงการสอนเด็กนักเรียนช้าและเด็กหูตึงเรียนร่วมในระดับประถมศึกษาออกไปอีกหลายโรงเรียน เช่น โรงเรียนอนุบาลสามเสน โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง โรงเรียนวัดหนัง โรงเรียนประถมนนทรี โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา

พ.ศ. 2525 สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความความต้องการพิเศษทางการมองเห็น เข้าเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ

พ.ศ. 2529 สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินงานจัดการเรียนร่วมภายใต้ชื่อ โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติ โดยมอบให้นักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ดำเนินงานทดลองจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการ 2 ประเภท คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

พ.ศ. 2531 กรมการฝึกหัดครูได้มอบให้สถาบันราชภัฏสวนดุสิตจัดให้มีการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิเศษ และครอบครัวโดยมีจุดมุ่งหมายให้คำแนะนำพ่อแม่ผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กพิการซึ่งมีอายุระหว่าง 0 -7 ปี เพื่อให้ได้พัฒนาการไปตามขั้นตอนเช่นเดียวกับเด็กปกติ

พ.ศ. 2533 กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยดำเนินการร่วมกับกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดแห่งประเทศไทย และองค์การ องค์การเฮเลนเคลเลอร์อินเตอร์เนชั่นแนลอินคอร์ปอเรต : เอชเคไอ

(Helen Keller International Incorporated : HKI) จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติในโครงการนำร่อง โดยจัดที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาและชัยภูมิ

พ.ศ. 2534 ประเทศไทยได้มีกฎหมายฉบับแรกที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับคนพิการ คือ พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พุทธศักราช 2534 ประกาศใช้เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2534 ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการแสวงหาการมีส่วนร่วมและความเสมอภาคของคนพิการ

พ.ศ. 2537 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ขยายโครงการเรียนร่วมเพิ่มขึ้น 55 จังหวัด โดยจัดสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม 3 ประเภท คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทางการได้ยินและทางการมองเห็น

พ.ศ. 2538 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ขยายโครงการจัดการศึกษาพิเศษ รูปแบบการเรียนร่วมครบทุกจังหวัด(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 ก: 37)

พ.ศ. 2540 ประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ปรากฏสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาแก่คนพิการในหลายมาตรา ซึ่งนำไปสู่การกำหนดนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายให้เป็นปีแห่งการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยมีคำขวัญว่า ""คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน"" รวมทั้งได้มีการจัดระบบโครงสร้างการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ เพื่อขยายโอกาสให้กับคนพิการทุกกลุ่ม ทุกประเภท และปรับปรุงระบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อคนพิการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การจัดให้มีคณะกรรมการระดับชาติทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ ซึ่งได้แก่ คณะอนุกรรมการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ
2. การจัดให้มีศูนย์การศึกษาพิเศษแห่งชาติ ทำหน้าที่บริหารจัดการการศึกษาเพื่อคนพิการ
3. การจัดให้มีศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา จำนวน 13 เขต ทำหน้าที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และการดูแลงานวิชาการศึกษาพิเศษ

4. การจัดให้มีศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ทำหน้าที่ให้บริการช่วยเหลือในระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการและครอบครัว และเตรียมความพร้อมแก่คนพิการ รวมทั้งการดำเนินการคัดแยก ฟื้นฟูและส่งต่อคนพิการไปยังสถานศึกษา

5. การจัดให้มีการเรียนร่วมในทุกสังกัดและทุกระดับการศึกษาทั้งในสถานศึกษาของภาครัฐและเอกชน

6. การจัดโรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการ

7. การจัดการศึกษานอกระบบ

8. การจัดการศึกษาโดยองค์กรเอกชน ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

9. การจัดการสนับสนุนเพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย

10. การสนับสนุนให้คนพิการได้รับสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นทางการศึกษา

พ.ศ. 2547 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบ วิธีการและการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียนที่มีเด็กพิการเรียนร่วมทั่วไปโดยมีโรงเรียนจำนวน 390 โรง

พ.ศ. 2548 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ขยายผลโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจำนวน 2,000 โรงกระจายครอบคลุมทุกอำเภอทั่วประเทศ

นโยบายและการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนร่วมของประเทศไทยมีพื้นฐานมาจาก
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548: 17 – 24)

1. พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534

กฎหมายฉบับแรกที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับคนพิการ คือ พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พุทธศักราช 2534 ประกาศใช้เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2534 เป็นผลมาจากความพยายามร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการและองค์กรคนพิการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นพระราชบัญญัติฉบับประวัติศาสตร์สำหรับคนพิการและเป็นจุดเริ่มต้นในการแสวงหาการมีส่วนร่วมและความเสมอภาคของคนพิการ

พระราชบัญญัติฉบับประวัติศาสตร์สำหรับคนพิการและเป็นจุดเริ่มต้นในการแสวงหาการมีส่วนร่วมและความเสมอภาคของคนพิการ

พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้มีการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิของคนพิการในการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การศึกษา และการฝึกอาชีพ อีกทั้งยังได้กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการแห่งชาติขึ้น โดยมีผู้แทนองค์กรคนพิการร่วมเป็นคณะกรรมการไม่น้อยกว่าสองคน หลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการแล้วได้มีความพยายามส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของคนพิการมากขึ้น(สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2546)

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองสิทธิทางการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดบริการทางการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องจัดให้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่อง ด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 18 กำหนดให้จัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยกำหนดให้ศูนย์ดังกล่าวเป็นสถานศึกษาจัดได้ทั้งบริการทางการศึกษาแก่เด็กพิการตั้งแต่แรกเกิดและครอบครัว และการศึกษาปฐมวัยเพื่อเพิ่มโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปได้เร็วขึ้น

มาตรา 24 กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของ ผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและปรัชญาการจัดการเรียนร่วม ที่ต้องจัดให้เป็นเฉพาะบุคคล ตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษอันเนื่องมาจากความพิการ โดยจัดให้เด็กและเยาวชนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด

มาตรา 28 ระบุให้ใช้หลักสูตรที่มีลักษณะหลากหลายแก่คนพิการ โดยจัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

มาตรา 37 การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงทั้งปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่นด้วย ในกรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาไม่อาจบริหารและจัดการได้ตามวรรคหนึ่ง กระทรวงอาจจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานดังต่อไปนี้

(1) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างการทุพพลภาพ

การจัดการศึกษาเพื่อเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการพิเศษในต่างประเทศ

ทั่วโลกมีบุคคลที่มีความต้องการพิเศษอยู่ประมาณ 500 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 1 ของประชากรโลก บุคคลที่มีความต้องการพิเศษนับเป็นหนึ่งในทรัพยากรบุคคลของสังคมหากได้รับการส่งเสริมที่ถูกต้องย่อมมีความรู้ความสามารถที่จะดำรงชีพอยู่ได้ด้วยตนเองเช่นเดียวกับคนทั่วไป การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญมากในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนที่มีความต้องการพิเศษ ในแต่ละประเทศต่างก็มีวิธีการจัดการศึกษาให้กับคนเหล่านี้แตกต่างกันไป ซึ่งสิ่งที่น่าศึกษาเพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทยได้ (สื่อพลัง, 2547 : 14 -17)

ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษกำหนดเป้าหมายไว้ว่าภายในปี ค.ศ. 2002 จำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ต้องการการศึกษาพิเศษระยะยาวจะลดลง ด้วยการวินิจฉัยและบำบัดรักษาตั้งแต่เริ่มมีปริมาณเพิ่มขึ้น มีการค้นหา วินิจฉัยและบำบัด ความพิการตั้งแต่แรกเริ่มอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง โรงเรียนและพ่อแม่ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษคาดหวังมาตรฐานการศึกษาของเด็กสูงขึ้นกว่าเดิม สุดท้ายคือมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใสการค้นหา วินิจฉัย ฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการมากขึ้น วิธีการดำเนินการที่สำคัญคือ ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแบบเรียนร่วมมากขึ้นกว่าเดิม ลดจำนวนเด็กที่ต้องเรียนในโรงเรียนพิเศษเฉพาะทางให้น้อยลงและยังให้โรงเรียนพิเศษเฉพาะทางสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับโรงเรียนปกติมากขึ้นด้วย

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกามีความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาเพื่อบุคคลที่มีความต้องการพิเศษมากในช่วงทศวรรษ 1960 เมื่อกฎหมายกำหนดให้มีการฝึกหัดครูสำหรับเด็กปัญญาอ่อนและเด็กหูหนวก โดยให้ทุนสนับสนุนการจัดการศึกษาพิเศษ ต่อมามีการออกกฎหมายฟื้นฟูสมรรถภาพคนที่มีความต้องการพิเศษในการประกอบอาชีพและกฎหมายการศึกษาสำหรับคนที่มีความต้องการพิเศษเป็นครั้งแรก ได้มีการปรับปรุงกฎหมายเหล่านี้อีกครั้งภายใต้จุดยืนที่ว่า คนที่มีความต้องการพิเศษทุกคนสามารถมีชีวิตที่สมบูรณ์ได้ และเปิดโอกาสให้คนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการศึกษา ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติมากที่สุด ได้รับโปรแกรมการเรียนที่มีความเหมาะสมเฉพาะบุคคล และได้รับสิทธิที่จะปกปิดผลการเรียนเป็นความลับ ทั้งนี้การเรียนร่วมเป็นรูปแบบที่ได้รับการตอบรับจากนักการศึกษาและประชาชนในอเมริกาเป็นอย่างดี รูปแบบการเรียนร่วมจะมีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละมลรัฐ การเสนอแนวคิดการจัดการเรียนร่วมแบบเต็มรูปแบบ กล่าวคือ นักเรียนทุกคนทั้งที่เป็นเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะได้รับการศึกษาในห้องเรียนปกติ โดยเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนจะได้รับความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ครูทุกคนได้รับการสนับสนุนโดยไม่มีการแบ่งแยกว่าสอนเด็กกลุ่มใด แนวคิดนี้รู้จักกันดีภายใต้ชื่อ Regular Education Initiative : REI แต่ก็มีการโต้แย้งจากนักการศึกษาพิเศษที่ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดนี้ว่า การจัดการเรียนร่วมแบบเต็มรูปแบบจะทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษถูกจัดให้เรียนในชั้นเรียนปกติโดยไม่ได้รับบริการความช่วยเหลือที่จำเป็นอย่างเพียงพอ

ประเทศแคนาดา

ประเทศแคนาดาจะมีกฎหมายโรงเรียนกำหนดให้มีคณะกรรมการโรงเรียนซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองหรือพ่อแม่ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนและร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างทั่วถึง ในรูปแบบการเรียนร่วมชั้นในโรงเรียน มีการประสานงานระหว่างเขตโรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนมีหน้าที่สนับสนุนการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมชั้นและสนองความต้องการที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละคน งานสำคัญของครูคือประสานงานกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการจัดทำและทบทวนโปรแกรมการศึกษาของเด็กแต่ละคนร่วมกับแพทย์จัดให้มีการตรวจสอบความพิการ ระบุความต้องการละส่งต่อไปหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อขอรับการฟื้นฟูสมรรถภาพต่อไป

ประเทศออสเตรเลีย

ปัจจุบันประเทศออสเตรเลียมีนวัตกรรมการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษในรูปของโครงการบูรณการโรงเรียนเรียนร่วมชั้น ซึ่งเน้นการส่งเสริมมีหลักสูตรร่วมที่ทำให้นักเรียนทุกคนเรียนร่วมชั้นกันได้ โรงเรียนรับผิดชอบจัดโปรแกรมการเรียนเฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และใช้ยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ การสอนเป็นทีม การเรียนแบบร่วมมือ เพื่อนสอนเพื่อน และการให้คำปรึกษา

ประเทศนิวซีแลนด์

นิวซีแลนด์ให้ความสำคัญและปฏิรูปการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยกำหนดเป้าหมายสำคัญคือ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคน ประกันการกระจายทรัพยากรสำหรับนักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม การประกันว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคนได้เรียนในโรงเรียนตามที่ครอบครัวเลือกและเห็นชอบ มีการเพิ่มจำนวนครูผู้สอน เพิ่มจำนวนบุคลากรครูผู้สอนด้านพฤติกรรมและการเรียนรู้ และเพิ่มงบประมาณสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ นอกจากนี้ยังได้ดำเนินโครงการความตกลงระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับสหภาพแรงงานเพื่อส่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้ารับการฝึกอาชีพและโครงการวิจัยปฏิบัติการ เพื่อแสวงหาลู่ทางในการดำเนินงานตามนโยบายให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ประเทศญี่ปุ่น

การศึกษาพิเศษในประเทศญี่ปุ่นเป็นการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียนปกติในรูปแบบของการจัดชั้นเรียนพิเศษ และภาครัฐได้ออกระเบียบกำหนดขนาดชั้นเรียนเพื่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ทั้งนี้แนวโน้มการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในญี่ปุ่นมีจำนวนนักเรียนในโรงเรียนพิเศษเฉพาะทางลดลง ขณะเดียวกันก็มีจำนวนนักเรียนในโรงเรียนปกติเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีการวิจัยพบว่า การฝึกหัดครูด้านการศึกษาพิเศษมีแนวโน้มที่จะเป็นการฝึกครูให้สามารถสอนเด็กได้ทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กทั่วไปที่มีปัญหาในการเรียนและต้องการความช่วยเหลือ

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบการจัดการเรียนร่วมของต่างประเทศกับประเทศไทย

ประเทศ	กฎหมาย	อายุเด็ก	รูปแบบ	IEP	หน่วยงาน
อังกฤษ	SENCO Forum 1997	0 – 21	- การเรียนร่วมชั้น - การเรียนชั้นเรียนพิเศษ - โรงเรียนเฉพาะ - การศึกษาแบบชักนำ - Parent partnership scheme	กฎหมายระบุให้ทำ IEP	ท้องถิ่นและรัฐบาลกลาง 100%
อเมริกา	IDEA 1997	0 – 21	- การเรียนร่วมชั้น - การใช้ชุมชนเป็นฐาน - โรงเรียนเฉพาะ - ฝึกอาชีพ	กฎหมายระบุให้ทำ IEP	ท้องถิ่นและรัฐบาลกลาง 100%
ออสเตรเลีย	Amendment 1995	0 – 21	- การเรียนร่วมชั้น - การใช้ชุมชนเป็นฐาน - โรงเรียนเฉพาะ	กฎหมายระบุให้ทำ IEP	ท้องถิ่นและรัฐบาลกลาง 100%

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมาย	อายุเด็ก	รูปแบบ	IEP	หน่วยงาน
แคนาดา	School Act	0 – 21	- การเรียนร่วมชั้น - การใช้ชุมชนเป็นฐาน - โรงเรียนเฉพาะ	กฎหมาย ระบุให้ทำ IEP	ท้องถิ่น และรัฐบาล กลาง 100%
นิวซีแลนด์	Special Education Act	0 – 21	- การเรียนร่วมชั้น - การใช้ชุมชนเป็นฐาน - โรงเรียนเฉพาะ	กฎหมาย ระบุให้ทำ IEP	ท้องถิ่น และรัฐบาล กลาง 100%
ญี่ปุ่น	Special Education Act 1997	3 – 18	- การเรียนร่วมชั้น - โรงเรียนเฉพาะ	กฎหมาย ระบุให้ทำ IEP	ท้องถิ่น และรัฐบาล กลาง 100%
ไทย	รัฐธรรมนูญ 2540	ตั้งแต่ ค้นพบ – 18	- การเรียนร่วมชั้น - การใช้ชุมชนเป็นฐาน - โรงเรียนเฉพาะ - การศึกษาทางเลือก	กฎหมาย ระบุให้ทำ IEP	รัฐบาล 4%

ที่มา : สื่อพลัง. การศึกษาพิเศษ : โอกาสและความเท่าเทียม, 2547: 17.

ปรัชญาพื้นฐานการเรียนร่วม

ปรัชญาพื้นฐานการเรียนร่วม ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการเรียนร่วม เพราะปรัชญาถือได้ว่าเป็นหลักแห่งความรู้และหลักแห่งความจริง ซึ่งเราสามารถนำไปเป็นหลักในการจัดการเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จ ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นจึงมีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงปรัชญาพื้นฐานการเรียนร่วม ไว้ดังนี้

บังอร ต้นปาน(2535: 5) ได้สรุปปรัชญาพื้นฐานการเรียนร่วมไว้ดังนี้คือ

1. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา ดังนั้น การจัดระบบการศึกษาจึงจัดบริการทางการศึกษาให้แก่มนุษย์ทุกคน โดยไม่แบ่งแยกความบกพร่องหรือฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม จึงควรจัดโครงการและปรับปรุงการปฏิบัติให้เหมาะสมกับความต้องการและความจำเป็นของแต่ละบุคคล

2. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการอยู่ร่วมในสังคม ดังนั้นการจัดเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนและวัยเรียน เพื่อให้เด็กพิเศษได้อยู่ร่วมกับเด็กปกติย่อมก่อให้เกิดคุณค่าและสร้างสรรค์สังคม เมื่อเด็กเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่จะไม่เกิดการแบ่งแยกความแตกต่างของมนุษย์ในสังคม

3. การเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อมสนองตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล การจัดเด็กพิเศษให้เข้าเรียนในชั้นเรียนร่วมจึงควรได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็นการสอนเพื่อบุคคลทั่วไป เพื่อให้พัฒนาความพร้อมและความรู้ความสามรถของผู้เรียนทุกคนให้พัฒนาการทุกด้าน ด้วยวิธีการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถของแต่และบุคคล เพื่อให้เกิดศักยภาพที่จะดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ(2540: 1) กล่าวถึงปรัชญาพื้นฐานการเรียนร่วมว่า มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องมีความเป็นอยู่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ต้องการเพื่อน ซึ่งแต่ละคนมีความสามารถพื้นฐานไม่เหมือนกัน จึงต้องพึ่งพาอาศัยกันอยู่ตลอดเวลา คนพิการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเขาควรจะได้รับการปฏิบัติอย่างคนธรรมดาทั่วไป คือ ความเห็นใจ ความช่วยเหลือและการพัฒนาโดยเท่าเทียมกับคนปกติ ดังนั้นการเตรียมผู้พิการตั้งแต่เยาว์วัยเพื่อให้เขาพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้และให้โอกาสเขาได้ร่วมกิจกรรมกับเด็กปกติและช่วยให้เขามีเพื่อนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตร่วมกันได้ในสังคมอย่างมีความสุขเมื่อเขาเติบโตขึ้นจึงเป็นความหวังของการศึกษาปัจจุบัน

อุบล เล่นวารี(2542: 22) ได้กล่าวว่า ไม่มีสังคมใดไร้คนพิการ ดังนั้น เมื่อคนพิการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและเราไม่สามารถขจัดคนพิการออกไปจากสังคมได้ จึงควรเตรียมผู้พิการตั้งแต่เยาว์วัยให้มีความพร้อมที่จะดำรงชีพอยู่ได้ในสังคมได้ นักการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่เชื่อว่าการให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติ จะช่วยให้เด็กได้ทีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีพร่วมกันได้ในสังคมอย่างมีความสุขเมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่

ปรัชญาการศึกษาพื้นฐานการเรียนร่วม สรุปได้ว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมควรได้รับโอกาสในด้านการเรียนและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และให้โอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมเด็กปกติเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้การดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยการที่จัดการเรียนร่วมนั้นจะช่วยให้เด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตร่วมกันได้ในสังคมอย่างมีความสุขเมื่อเขาเติบโต

ความหมายเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2533: 2) กล่าวว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาแตกต่างไปจากเด็กปกติ การให้การศึกษาสำหรับเด็กเหล่านี้จึงควรมีลักษณะที่แตกต่างไปจากเด็กปกติในด้านเนื้อหา วิธีการและการประเมินผล เด็กเหล่านี้จะมีสภาพร่างกายและสติปัญญาแตกต่างไปจากเด็กปกติ ได้แก่ เด็กปัญญาเลิศ เด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย(และสุขภาพ) เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับระบบประสาท เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เด็กที่มีความบกพร่องทางภาษา เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ และเด็กพิการซ้ำซ้อน

ศรียา นิยมธรรม (2541) กล่าวว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่ไม่อาจพัฒนาความสามารถได้เท่าที่ควร จากการเรียนการสอนตามปกติ ทั้งนี้ มีสาเหตุมาจากสภาพความบกพร่องทางร่างกายสติปัญญาและอารมณ์จำเป็นต้องจัดการศึกษาพิเศษให้เหมาะกับลักษณะและความต้องการของเด็ก

อุบล เล่นวารี(2542: 1) กล่าวว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มาจากคำภาษาอังกฤษว่า "Children with Special Needs" หมายถึง เด็กที่ไม่อาจพัฒนาความสามารถได้เท่าที่ควรจากการเรียนการสอน ตามปกติ ทั้งนี้มีสาเหตุจากสภาพความบกพร่องทางร่างกายสติปัญญาและอารมณ์จำเป็นต้องจัดการศึกษาพิเศษให้เหมาะกับลักษณะและความต้องการของเด็ก

Good (1973: 381) กล่าวว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่แตกต่างจากกลุ่มเด็กทั่วไปทางด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา หรือสังคม จนต้องมีการปรับเนื้อหา หลักการสอน วิธีสอน และผลที่คาดหวังเพื่อสนองความต้องการของพวกเข้าอย่างเหมาะสม

Asman and Elkins (1990: 5) กล่าวว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความต้องการเฉพาะตัวเอง ซึ่งจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้แตกต่างไปจากเด็กปกติทางด้านเนื้อหา หลักสูตร กระบวนการที่ใช้และการประเมิน

ดังนั้น เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีลักษณะพิเศษอันสืบเนื่องมาจากความผิดปกติทางสภาพร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ ส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทุกส่วน ทำให้จำเป็นต้องมีการจัดการศึกษาให้เป็นพิเศษจากการเรียนการสอนปกติ ทั้งทางด้านเนื้อหา หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และ การประเมินโดยจะต้องปรับให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละบุคคล

ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการวิเคราะห์เจตนารมณ์ของกฎหมาย 3 ฉบับคือ พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพ พ.ศ. 2534 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทำให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถกำหนดนโยบายที่มีลักษณะเป็นนโยบายที่มีชีวิต กล่าวคือ เป็นนโยบายที่มีพลังขับเคลื่อน ทันสมัย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความจำเป็นพิเศษทางการศึกษาของเด็กและเยาวชนพิการที่มีความบกพร่อง และมีรูปแบบที่หลากหลาย เอื้อต่อการนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผู้รับผิดชอบร่วมกันหลายฝ่าย ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การดำเนินการตามกลยุทธ์ของกระทรวงศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านการประกันสิทธิและโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนที่มีความบกพร่อง 9 ประเภท (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548: 17) มีดังนี้

3.1 เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการเห็น

3.2 เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยิน

3.3 เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

3.4 เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางสติปัญญา

3.5 เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางร่างกายหรือสุขภาพ

3.6 เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการพูดและภาษา

3.7 เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์

3.8 เด็กออทิสติก

3.9 เด็กพิการซ้อน

**หมายเหตุ: รายละเอียดลักษณะเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 9 ด้านดูในภาคผนวก

ในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติทั่วไปกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นสามารถจำแนกประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกเป็นทั้งหมด 9 ประเภท ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ เด็กออทิสติก และ เด็กพิการซ้อน

การเรียนร่วม

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ต้องเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาตัวบุคคลในฐานะที่เป็นเอกัตบุคคลเป็นสำคัญ คนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน แต่ละประเภทที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากคนอื่น ๆ อย่างเด่นชัด และมีความต้องการบริการทางการศึกษาที่แตกต่างกันเป็นอย่างมาก เป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา คือการส่งเสริมให้คนแต่ละคนสามารถพัฒนาไปได้เต็มที่ตามศักยภาพของตน มีคุณธรรม จริยธรรม ภาคภูมิใจในตนเอง และสามารถดำรงชีวิตในสังคมร่วมกันได้อย่างมีความสุข ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษ ไม่ควรแตกต่างไปจากการศึกษาสำหรับเด็กปกติ ก็คือการจัดการศึกษาที่นำเด็กผู้ที่มีความต้องการพิเศษเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่จัดให้กับคนปกติ (กลุ่มติดตามและประเมินผล สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 3, 2549: 11) นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของการเรียนร่วม ดังต่อไปนี้

ผดุง อายะวิญญู (2533: 188) ให้ความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่า เป็นการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษวิธีหนึ่ง ซึ่งนำเด็กที่มีความต้องการเข้าเรียนร่วมในชั้นเดียวกับเด็กปกติเพื่อทดแทนวิธีเดิมที่จัดเรียนเป็นกลุ่มตามประเภทของความต้องการพิเศษ

ผดุง อารยะวิญญู(2542: 1) การเรียนร่วมตรงกับภาษาอังกฤษว่า Integration หมายถึง การเรียนร่วมบางเวลา ส่วนการเรียนร่วมเต็มเวลาตรงกับภาษาอังกฤษว่า Mainstreaming ส่วน Inclusion ใช้คำในภาษาไทยว่าการเรียนรวม ซึ่งคำต่าง ๆ เหล่านี้มีความหมายต่างกันไปดังนี้

Integration หมายถึง การเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ แต่เป็นการเรียนร่วมบางเวลา

Mainstreaming หมายถึง การเรียนร่วมเต็มเวลา คือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษจะถูกนำเข้าไปเรียนในห้องเรียนสำหรับเด็กปกติทุกอย่าง โดยไม่มีบริการเพิ่มเติมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

Inclusion หมายถึง การศึกษาสำหรับทุกคนโดยรับเข้าเรียนรวมกันตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษาและจะจัดให้มีบริการพิเศษตามความต้องการของแต่ละบุคคล

เบญจา ชลธานนท์ (2538: 64) กล่าวว่า การเรียนร่วม เป็นการรวมเอาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าไปในระบบการศึกษาปกติ มีการร่วมกิจกรรมและใช้เวลาช่วงใดช่วงหนึ่งในแต่ละวันระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา(2543: 4) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนร่วม หมายถึง กระบวนการในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษระดับที่สามารถพัฒนาและสามารถเรียนรู้ได้ โดยมีขีดจำกัดน้อยที่สุด ได้เรียนร่วมกับเด็กทั่วไป โดยคำนึงถึงความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษของแต่ละคน เพื่อส่งเสริมให้มีโอกาสทางการศึกษาและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2548: 5) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนร่วม หมายถึง การจัดให้เด็กและเยาวชนพิการที่ได้รับการเตรียมความพร้อมมาก่อนเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไปในโรงเรียนปกติ จัดได้หลายรูปแบบ เช่น เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา เรียนร่วมบางเวลา เรียนร่วมโดยได้รับบริการสอนเสริมจากครูสอนเสริม หรือครูเดินสอนและจัดให้มีบริการสนับสนุนตามความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กและเยาวชนเป็นเฉพาะบุคคล

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การเรียนร่วม หมายถึง การที่นำเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาศึกษาร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนทั่วไป โดยต้องมีการจัดให้มีบริการสนับสนุนตามความจำเป็นพิเศษของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเฉพาะบุคคล

แนวคิดและหลักการจัดการเรียนร่วม

การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับการให้โอกาสและยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนมากขึ้น เป็นเหตุให้การศึกษาเพื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษเปลี่ยนจากการเรียนในโรงเรียนเฉพาะมาเป็นเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปมากขึ้น ภายใต้แนวคิด “การยอมรับและใช้ประโยชน์จากความแตกต่างหลากหลายระหว่างผู้เรียน”(สื่อพลัง, 2547: 4) นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดและหลักการในการจัดการเรียนร่วมที่หลากหลายดังนี้

พัฒน ภาสบุตร (2531: 583) ได้กำหนดจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังนี้

1. จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ผลจากการเรียน สอดคล้องกับหลักการ เป้าหมายและจุดประสงค์ของหลักสูตรเช่นเดียวกับเด็กปกติ
2. ใช้วิธีสอนและจัดอุปกรณ์ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการเป็นพิเศษของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท
3. สื่อการเรียนการสอน เช่น แบบเรียน คู่มือ วัสดุฝึก ต้องมีให้พอที่เด็กมีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทจะใช้เรียนได้สะดวก รวดเร็ว เรียนได้ทัน หรือพร้อมกับเด็กปกติ ผู้สอนจะต้องมีสื่อที่จะสอนให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างพอเพียง ซึ่งอาจบางอย่างที่ต้องแตกต่างไปจากที่ใช้กับเด็กปกติ
4. วัดผลการเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วยวิธีการที่แตกต่างไปจากที่ใช้กับเด็กปกติในบางเรื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท
5. สอนและฝึกอบรมในเรื่องคุณธรรมและการประพฤติปฏิบัติเพื่ออยู่ร่วมในสังคมให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติ รัฐบาล และกระทรวงศึกษาธิการ

ศรียา นิยมธรรม (2532: 163) เห็นว่า การจัดการเรียนร่วมควรยึดหลักการดังนี้ คือ

1. ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับบริการทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นคนที่มีความต้องการพิเศษหรือคนปกติ เมื่อรัฐจัดศึกษาให้แก่เด็กปกติแล้วก็ควรจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย หากเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่สามารถเรียนในโปรแกรมการศึกษาที่รัฐจัดให้เด็กปกติได้ก็เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะจัดการศึกษาให้สนองต่อความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2. เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรได้รับการศึกษาควบคู่ไปกับการบำบัด การฟื้นฟูสมรรถภาพทุกด้านโดยเร็วที่สุดในทันทีที่ทราบ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนต่อไปและมีการพัฒนาการทุกด้านถึงขีดสูงสุด

3. การจัดการเรียนร่วม ควรคำนึงถึงการอยู่ร่วมสังคมปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียน การสอนเด็กเหล่านี้ จึงควรได้เรียนร่วมกับเด็กปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เว้นแต่ว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษผู้นั้นมีสภาพความต้องการพิเศษหรือความบกพร่องในขั้นรุนแรงจนไม่อาจเรียนร่วมได้

4. การจัดการศึกษาพิเศษต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพความเสียเปรียบของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทโดยใช้แนวการศึกษาของเด็กปกติ

5. การศึกษาพิเศษและการฟื้นฟูบำบัดทุกด้านควรจัดเป็นโปรแกรมให้เป็นรายบุคคล ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางอย่างอาจจัดเป็นกลุ่มเล็กสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องหรือมีความต้องการคล้ายคลึงกันและอยู่ในระดับความสามารถที่ใกล้เคียงกัน

6. การจัดโปรแกรมการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรเน้นที่ความสามารถของเด็กและให้เด็กมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าที่จะคำนึงถึงความต้องการพิเศษ หรือความบกพร่องเพื่อทำให้เด็กมีความมั่นใจว่าแม้ตนจะมีความบกพร่อง แต่ก็ยังมีความสามารถบางอย่างเท่ากับหรือดีกว่าคนปกติ ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น

7. การศึกษาพิเศษ ควรมุ่งให้เด็กมีความเข้าใจ ยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่น มีสัจจะการแห่งตนและมุ่งให้ช่วยตนเองได้ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

8. การศึกษาพิเศษ ควรจัดทำอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่เกิดเรื่อยไปขาดตอนไม่ได้และควรเน้นถึงเรื่องอาชีพด้วย

ผดุง อารยะวิญญู(2542: 6 - 10) กล่าวว่าถึงหลักการของการเรียนร่วม ดังนี้ การจัดการเรียนร่วมได้สะท้อนหลักการต่าง ๆ คือ

1. ความยุติธรรมในสังคม (Social Justice) นักการศึกษาจำนวนมากเชื่อว่า ความยุติธรรมในสังคมซึ่งความสงบสุขในสังคมนั้น มีความสัมพันธ์กับความต้องการทางสังคมของเด็ก กล่าวคือ เด็กทุกคนรวมทั้งเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ต้องการความรัก ต้องการความเข้าใจ ต้องการการยอมรับ ต้องการมีบทบาท และการมีส่วนร่วมในสังคม เพราะมนุษย์ล้วนเป็นสัตว์สังคมทั้งสิ้น

2. การคืนสู่สภาวะปกติ (Normalisation) การคืนสู่สภาวะปกติ หมายถึง การจัดสภาพการใด ๆ เพื่อให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางด้านต่าง ๆ สามารถได้รับบริการเช่นเดียวกับคนปกติ เพื่อให้เขาได้ดำรงชีพอยู่ในสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ผู้มีความต้องการพิเศษอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา ดนตรี ศิลปะ วัฒนธรรมต่าง ๆ เช่นเดียวกับคนปกติ ในระบบการศึกษา มีการหยุดขยายโรงเรียนเฉพาะหรือโรงเรียนพิเศษ แต่หันมาส่งเสริมให้เด็กได้เรียนในโรงเรียนปกติ

3. สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment) หลักการสำคัญประการหนึ่งคือ การจัดให้เด็กเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด จึงจะเป็นผลดีกับเด็กมากที่สุดโดยเด็กได้รับผลประโยชน์มากที่สุด

4. การเรียนรู้ (Learning) หลักการนี้คือ เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ไม่ว่าเด็กนั้นจะเป็นเด็กปกติ หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาก็ตาม เด็กที่มีความต้องการพิเศษหลายคนอาจเป็นเด็กเรียนเก่ง แต่การเรียนการสอนจะต้องจัดให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก ให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของเด็กแต่ละคน ดังนั้นโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมได้ดี ส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดี ควรปรับกระบวนการเสียใหม่ตั้งแต่ปรัชญาการศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอน การประเมิน ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ที่แท้จริงของเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2543: 66) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายหรือเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาเพื่อสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล มีหลักการดำเนินงานดังนี้

1. ทำงานเป็นทีม ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร บุคลากรทางการแพทย์
2. ปรับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ และจัดหาเพิ่มเติมตามความจำเป็น
3. ให้เด็กปกติได้ดูแลช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
4. สร้างเครือข่ายในการทำงาน
5. ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
6. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศของเด็กและครูเป็นรายบุคคล

7. ช่วยเหลือและสนับสนุนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างเป็นระดับและต่อเนื่อง

Gearheart and Weishahn (1980: 5) มีหลักการดังนี้

1. การจัดบริการควรจัดให้ตั้งแต่เริ่มต้นที่ค้นพบความพิการ
2. การจัดการศึกษาควรสนองความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละประเภท และควรเป็นลักษณะการศึกษารายบุคคล
3. การบริการควรครอบคลุมตั้งแต่เด็กก่อนวัยเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษา
4. ควรจัดให้สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุดตามความเหมาะสม
5. การศึกษาควรมุ่งเน้นให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง ยอมรับตนเอง เชื่อมั่นในตนเอง มีการควบคุมตนเอง และช่วยเหลือตนเองได้ไม่เป็นภาระของครอบครัวและสังคม

Cook, Tessier and Klein (1992: 10 – 11) ได้ให้ข้อแนะนำเพื่อความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังนี้

1. พบกับผู้ปกครองก่อนที่จะนำเด็กเข้ามาในโปรแกรม พ่อแม่มีสิทธิที่จะหาสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับลูก ครูอาจจะพาเด็กเยี่ยมชมสถานที่ก่อนในช่วงเวลาสั้น ๆ
2. หลังจากเด็กเยี่ยมชมสถานที่แล้วควรอธิบายให้เด็กฟังหลาย ๆ ครั้ง นอกจากนี้แล้วพ่อแม่อาจจะต้องการข้อเสนอในการเริ่มต้น
3. ครูต้องมีความมั่นใจ
4. ครูต้องความเข้าใจในสภาพที่เป็นจริง ไม่คาดหวังจากเด็กมากหรอน้อยเกินไป เข้าใจความสามารถทางการเรียนของเด็ก
5. กล้าที่จะทำ บอกและแสดงให้เด็กดูก่อนตั้งแต่วันแรกที่เด็กมา
6. พัฒนาแนวทางการปฏิบัติในชั้นเรียนกับเด็กเสมอ เมื่อมีโอกาส
7. ชี้แนะวิธีการลดความแข็งแรงไปในทางที่ดีซึ่งครูจะบอกเด็กว่าความแข็งแรงเป็นสิ่งที่ดี
8. หลีกเลี่ยงความคาดหวังในทางลบ
9. ยอมรับนับถือเด็กแต่ละบุคคล
10. หลีกเลี่ยงการทำให้เด็กแสดงความสามารถด้วยตัวของเขาเอง
11. แสดงความกระตือรือร้นและพอใจ ในการแสดงความคิดเห็นของเด็ก ซึ่งจะเป็นขั้นตอนในการบรรลุผลสำเร็จของเด็ก
12. มีความซื่อสัตย์ในการจัดการกับคำถามของเด็ก ควรเป็นคำตอบที่สั้น และเป็นจริง
13. ให้พ่อแม่ช่วยเหลือและสนับสนุนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

14. สำคัญที่สุดคือ ไม่คาดหวังมาก ทั้งตัวครูเอง และสถานการณ์

Cartwright and Ward (1995: 11) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จดังนี้

1. มีความตั้งใจจริงที่จะจัดการเรียนร่วม
2. เตรียมเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เข้าร่วมทางวิชาการและทางสังคม
3. เตรียมเด็กปกติสำหรับการจัดการเรียนร่วม
4. ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินการ
5. แก้ไข เปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนสำหรับเด็กในชั้นเรียนร่วม
6. ประเมินความก้าวหน้าของเด็กที่เข้าเรียนร่วม

การจัดการเรียนร่วมมีแนวคิดและหลักการจัดการเรียนร่วม สามารถสรุปได้ดังนี้คือ การจัดการเรียนร่วม ควรคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมปกติ โดยต้องเข้าใจถึงเด็กแต่ละคนที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม รวมถึงพื้นฐานที่มีความแตกต่างกัน การจัดการศึกษาจึงต้องมีการปรับให้เหมาะสม ใช้วิธีการสอนและจัดอุปกรณ์ให้เหมาะแก่ความต้องการของเด็ก ให้ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับการบริการทางการศึกษา โดยเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรได้รับการบำบัดควบคู่ไปด้วย และมีการสอน ฝึกอบรมในเรื่องคุณธรรมและการประพฤติตนเพื่อให้อยู่ร่วมในสังคมได้อย่างสงบสุข ทั้งนี้ต้องมีการเตรียมเด็กทั่วไปและเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการจัดการเรียนร่วม ให้เด็กทั่วไปมีโอกาสช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินการ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร บุคลากรทางการแพทย์ และมีการประเมินความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีการประสานการทำงานร่วมกันกับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลยุทธ์การบริหารงานการเรียนร่วม

การจะจัดการเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จได้นั้นสิ่งหนึ่งที่จะขาดไม่ได้คือกลยุทธ์การบริหารงานการจัดการเรียนร่วม ซึ่งได้มีนักวิชาการเสนอกลยุทธ์การบริหารงานการจัดการเรียนร่วมไว้ดังนี้

อุบล เล่นวารี(2542 : 97 - 102) ได้กล่าวว่า ในการบริหารงานการศึกษาการเรียนร่วมที่จะให้มีประสิทธิภาพนั้น มีกลยุทธ์ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายของงาน (Goal Setting) การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนจะทำให้การทำงานไปสู่จุดหมายของงานได้อย่างชัดเจน เมื่อมีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้วก็จะสามารถกำหนดวิธีที่จะไปสู่เป้าหมายนั้นได้

2. การสร้างทีมงาน (Team Building) การรู้จักสร้างทีมงานให้มาเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของการบริหารและการจัดงานทุกอย่าง การจัดการเรียนร่วมก็เช่นกัน การสร้างทีมงานให้มาเป็นเครือข่าย เพื่อเป็นพลังทำงานสร้างสรรค์ร่วมคิดร่วมทำเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องรู้จักสร้างทีมงานที่ทำงานด้วยความเสียสละ มีทัศนคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตั้งใจทำงานมีความอดทนไม่ท้อต่ออุปสรรคมุ่งมั่นที่จะทำงานเพื่อเด็ก

3. การประสานความร่วมมือ (Co-Operation) การประสานความร่วมมือเป็นกลยุทธ์สำคัญที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่องาน โดยเฉพาะงานการจัดการเรียนร่วม งานนี้จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิซึ่งมีอยู่ในสังคมอย่างหลากหลาย แต่ละฝ่ายก็ทำหน้าที่ของตนตามบทบาทและหน้าที่ขององค์กร การรู้จักประสานหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม จึงมีความจำเป็นอย่างเราไม่สามารถบริหารและจัดการการเรียนร่วมได้โดยลำพังฝ่ายเดียว

4. การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation) การประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่จะทำให้ทราบว่าการปฏิบัติงานขององค์กรนั้นบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงไร ผู้บริหารจะต้องรู้จักใช้กลยุทธ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละฝ่าย ประเมินการพัฒนางานของบุคลากรแต่ละคน และสามารถนำผลการประเมินนั้นมาพัฒนางาน จึงจะเป็นการทำงานที่ครบวงจร และมีประสิทธิภาพ โดยมีการกำหนดว่าจะประเมินผลด้านใด และจัดลำดับความสำคัญจำเป็นต้องประเมิน ตัดสินใจว่าจะเริ่มต้นที่ใดก่อน แล้วเลือกใช้วิธีที่จะประเมิน ต่อจากนั้นจะทำการประเมินและวิเคราะห์ค้นหาสาเหตุของความบกพร่อง กำหนดทางเลือกที่จะพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น มีการจัดทำรายงานเพื่อเป็นข้อมูลที่จะดำเนินการต่อไป ด้วยเหตุนี้ในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมจึงได้กำหนดมุ่งพัฒนาเด็กเป็นเป้าหมายสำคัญ

5. การยกย่องเชิดชูเกียรติ ผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่ให้ขวัญกำลังใจบุคลากรเพื่อเป็นแรงจูงใจ เมื่อทำงานเสร็จแล้วมีผู้เห็นความดีก็เป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังในการทำงานได้อย่างเต็มที่ นอกจากผู้บริหารและบุคลากรที่ทำงานด้านนี้แล้วบุคคลอื่นหรือองค์กร มูลนิธิที่ได้ทำประโยชน์ช่วยเหลือหรือสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม ก็ควรได้รับการประกาศเกียรติคุณเพื่อเผยแพร่เป็นตัวอย่าง

6. การตั้งกองทุน การตั้งกองทุนเป็นวิธีการหนึ่งในการระดมทุน ในการบริหารเงินกองทุนจะต้องมีคณะกรรมการมีระเบียบข้อบังคับว่าด้วยกองทุนและหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงิน เป็นต้น

7. การประชาสัมพันธ์ (Public Relation) การประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการให้ข้อมูลข่าวสาร เป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ปกครอง โรงเรียน ชุมชนหน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจที่ตรงกันใน นโยบายการจัดการศึกษา การเข้ามามีส่วนร่วม การให้ความสำคัญและติดตามช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การให้ความรู้ความเข้าใจกับทุกฝ่ายในการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะต้องนำมาใช้ควบคู่กันไปกับการทำงานประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การรับสมัคร การติดตามช่วยเหลือ การส่งข่าว การขอความร่วมมือ สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างทั่วถึง

แผนพัฒนาการศึกษาเพื่อบุคคลที่มีความต้องการพิเศษระยะยาว (พ.ศ. 2546 – 2549) ของกระทรวงศึกษาธิการ(สื่อพลังงาน, 2547: 5) มีรายละเอียดดังนี้

- ให้บุคคลที่มีความต้องการพิเศษได้รับการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ตั้งแต่ทารกหรือแรกพบบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ และให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ในหลักสูตรสายสามัญ และให้ฝึกวิชาชีพเพิ่มเติม

- บุคคลที่มีความต้องการพิเศษทุกคนต้องได้รับการศึกษาพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยขยายการบริการการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เน้นการเรียนรวมกับบุคคลทั่วไป จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของแต่ละบุคคล

- ปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อการรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน โดยจัดบริการช่วยเหลือตั้งแต่แรกเกิด หรือแรกพบความพิการให้ทั่วถึงทั้งในเขตเมืองและชนบท จัดทำทะเบียนเพื่อรองรับความพิการที่ต้องได้รับความช่วยเหลือตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ทางการศึกษาให้แก่บุคคลที่มีความต้องการพิเศษ

- ปรับและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีลักษณะหลากหลาย การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับประเภทและระดับของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ โดยยึดผู้เรียนเป็นหลักในกระบวนการเรียนรู้ เรียนด้วยตนเองจากการฝึกปฏิบัติให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทสามารถสื่อความหมายและปรับพฤติกรรมให้อยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข

- ให้มีคณะกรรมการดำเนินงานจัดการศึกษาเพื่อบุคคลที่มีความต้องการพิเศษในคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยกลางประสานและกำกับการบริหาร และระดมความร่วมมือจากสถานศึกษาและสถานพยาบาลมาร่วมกันจัดโดยต้องสำรวจจำนวนบุคคลที่มีความต้องการพิเศษให้ตรงความเป็นจริง รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าใจถึงบริการทางการศึกษา ฝึกอบรมพ่อแม่และผู้ปกครองให้รู้จักดูแลลูกที่มีความต้องการพิเศษตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ

- ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรและวิชาการแก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ และให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษา เพื่อการดำเนินงานที่มีคุณภาพทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาพัฒนาให้หน่วยงานการศึกษาเพื่อบุคคลที่มีความต้องการพิเศษเป็นองค์กรมหาชนในอนาคต

- ให้สถาบันอุดมศึกษาผลิตครูการศึกษาพิเศษให้เพียงพอ มีคุณภาพและให้มีรายวิชาการศึกษาพิเศษในหลักสูตรฝึกหัดครูรวมทั้งเน้นการพัฒนาครูประจำการให้มีเทคนิคการสอนที่ทันสมัย

- จัดให้มีเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสำหรับการศึกษาเพื่อคนพิการโดยเฉพาะ มีระบบประเมินคุณภาพครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการร่วมประเมิน ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรบุคคลที่มีความต้องการพิเศษและผู้ปกครอง

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนและองค์กรเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทุกระดับ ทุกระบบ และทุกรูปแบบ โดยให้รัฐให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคลากรให้เท่าเทียมกับการจัดการศึกษาของรัฐ

- มีมาตรการให้ทุกหน่วยงานมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง พัฒนาองค์ความรู้ พัฒนาสื่อ และพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงาน

- ให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาเพื่อบุคคลที่มีความต้องการพิเศษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประเมินผลปฏิบัติงานของตนเอง พัฒนาองค์ความรู้ พัฒนาสื่อ และพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงาน

รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการพิเศษในประเทศไทย

รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อคนที่มีความต้องการพิเศษในประเทศไทย จัดแบ่งออกเป็น 7 รูปแบบ(ศูนย์การศึกษาพิเศษ จังหวัดสุรินทร์, 2548: 9-10) ดังนี้

1. การให้การช่วยเหลือระยะแรกเริ่มหรือแรกพบความพิการ หมายถึง การให้บริการช่วยเหลือคนพิการตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล

2. การศึกษาในศูนย์การศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาให้คนพิการแต่ละประเภทในลักษณะของการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ฟื้นฟูสมรรถสภาพ เตรียมความพร้อมทางการศึกษา ส่งเสริมการเรียนร่วมและเป็นแหล่งบริการความรู้ด้านคนพิการ

3. การเรียนร่วม หมายถึง การจัดให้คนพิการเข้าเรียนในสถานศึกษาทั่วไปในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

4. การเรียนในสถานศึกษาเฉพาะความพิการ หมายถึง การจัดให้คนพิการเข้าศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะความพิการแต่ละประเภท

5. การศึกษานอกระบบ หมายถึง การจัดการศึกษาให้คนพิการในลักษณะที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการจัดการศึกษา การวัดและการประเมินผล โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละบุคคล

6. การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ หมายถึง การจัดการศึกษาให้คนพิการได้เรียนรู้มีประสบการณ์และทักษะด้านวิชาชีพในลักษณะต่างๆ ตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล

7. การศึกษาที่จัดโดยครอบครัวและชุมชน หมายถึง การจัดการศึกษาให้คนพิการ โดยครอบครัวและชุมชนเป็นแกนหลักในการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการจัดการเรียนร่วม

การจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กทั่วไปในปัจจุบันได้เป็นที่ยอมรับในสังคมมากขึ้น ในการจัดการเรียนร่วมนั้นก็มีหลากหลายรูปแบบที่แตกต่างกัน ดังเช่นนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2533: 222 - 224) กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนร่วม ดังนี้

1. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีลักษณะความผิดปกติน้อย มีความฉลาดและมีความพร้อมทางด้านการเรียนมาเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปและเรียนเหมือนเด็กทั่วไปทุกประการ

2. เรียนร่วมชั้นเรียนปกติและมีครูพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา เป็นการจัดที่คล้ายกับวิธีแรก เพียงแต่มีครูการศึกษาพิเศษมาคอยช่วยเหลือครูประจำชั้นและครูประจำวิชา ในด้านการให้คำปรึกษา ช่วยจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และช่วยประเมินผลพัฒนาการในการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3. เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและรับบริการจากครูเวียนสอน เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป และรับบริการด้านการสอนเพิ่มเติมจากครูการศึกษาพิเศษซึ่งจะเดินทางไปตามโรงเรียนต่าง ๆ หมุนเวียนกันไป เรียกครูประเภทนี้ว่า ครูเดินสอนหรือครูเวียนสอน

4. เรียนร่วมชั้นเรียนปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ ครูเสริมวิชาการได้แก่ครูการศึกษาพิเศษที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ที่ห้องวิชาการ เด็กที่มีความต้องการพิเศษจะเข้ามารับบริการเรียนเสริมวิชาการวันละ 1 – 2 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับความต้องการของเด็ก โดยเด็กที่มาเรียนจะต้องมีเวลาที่แน่นอนในการมาเรียน โดยการสอนของครูอาจจะสอนตัวต่อตัว หรือสอนเป็นกลุ่มเล็กก็ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนและประเภทของเด็ก ซึ่งครูเสริมวิชาการอาจมีมากกว่า 1 คนก็ได้

5. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติและเรียนร่วมบางเวลา เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ในชั้นเดียวกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยมีครูประจำชั้นสอนแทบทุกวิชา เว้นบางวิชาต้องไปเรียนกับเด็กปกติ

6. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันไว้กลุ่มเดียวกัน เป็นกลุ่มขนาดเล็ก ซึ่งจะเรียนในชั้นเรียนพิเศษตลอดเวลา ครูประจำชั้นจะเป็นผู้สอนในทุกรายวิชา การเรียนร่วมในลักษณะนี้เหมาะสำหรับที่จะจัดให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องค่อนข้างมาก

แผนภาพที่ 1 รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ที่มา: Reynolds & Birch, 1977 อ้างถึงใน ผดุง อารยะวิญญู, 2533: 191

เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล (2538: 12) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษไว้ดังนี้

1. ชั้นเรียนปกติร่วมกับความช่วยเหลือให้คำปรึกษาโดยครูการศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือให้คำปรึกษาจากครูการศึกษาพิเศษซึ่งประกอบด้วย การสังเกตเด็กที่มีความต้องการ

พิเศษเป็นรายบุคคลในชั้นเรียนปกติ การให้คำปรึกษาแก่ครูประจำชั้นปกติที่เกี่ยวกับข้อแนะนำเป็น

พิเศษ หรือกระบวนการวิธีการที่อาจเกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2. ชั้นเรียนปกติร่วมกับการให้คำปรึกษาประกอบวัสดุอุปกรณ์ มีลักษณะสำคัญคล้ายกับรูปแบบที่ 1 ยกเว้น การเพิ่มข้อเสนอแนะ และทดลองวัสดุพิเศษสื่อการเรียนการสอนพิเศษ ที่ครูประจำชั้นปกติและครูการศึกษาพิเศษเห็นพร้องต้องกันในการใช้วัสดุเสริมความรู้พิเศษ เช่น อักษรที่ขยายใหญ่สำหรับนักเรียนที่เห็นเลือนลาง เป็นต้น

3. ชั้นเรียนปกติร่วมกับบริการครูเดินสอน มีลักษณะที่เด็กพิการได้รับความช่วยเหลือจากครูเดินสอนที่มีความสามารถทางการศึกษาพิเศษสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ในการสอนภาคปกติหรือความต้องการพิเศษของเด็กในเวลานั้น

4. ชั้นเรียนปกติร่วมกับบริการห้องเสริมความรู้ มีลักษณะเป็นแบบที่เด็กพิการจะได้รับการเรียนการสอนเพิ่มเติม หรือซ่อมเสริมในห้องเสริมความรู้ (resource room) ซึ่งแตกต่างจากบริการครูเดินสอนตรงที่ครูสอนเสริมจะอยู่ประจำที่โรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง และเด็กพิการสามารถรับบริการจากครูการศึกษาพิเศษในห้องเสริมความรู้ได้

5. ชั้นเรียนปกติร่วมกับชั้นเรียนพิเศษ (จัดแผนการเรียนประสานกัน) เป็นรูปแบบที่เด็กพิการต้องเข้าเรียนในชั้นเรียนพิเศษ และเข้าชั้นปกติได้เป็นบางเวลา ซึ่งชั้นพิเศษเป็นเสมือนห้องปรึกษาแก้ปัญหา หรือโฮมรูม (home room)

6. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติแบบไปกลับ เด็กพิการรับบทเรียนทางวิชาการจากครูการศึกษาพิเศษ แต่อาจมีเวลาเข้าร่วมใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในการรับประทานอาหารกลางวัน และทำกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การประชุมใหญ่ ฟังดนตรี เข้าชมรม และบางคนอาจเข้าเรียนในชั่วโมงสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หรือบูรณาการอื่น ๆ อุตสาหกรรมศิลป์ พลศึกษา คหกรรมศาสตร์ และดนตรี เป็นต้น

7. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนพิเศษแบบไปกลับ มีลักษณะการเรียนการสอนโดยทั่วไปสำหรับเด็กที่พิการขั้นรุนแรง หรือพิการซ้ำซ้อน (the multiply handicapped) ซึ่งมีความต้องการบริการการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะตลอดทั้งวัน เช่น กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด โรงงานฝึกอาชีพเฉพาะ เป็นต้น

8. บริการสอนตามเตียงที่บ้านและที่โรงพยาบาล นักเรียนที่มีความเจ็บป่วยขั้นเรื้อรัง จนต้องการการรักษาเป็นระยะเวลานานในโรงพยาบาลหรือที่บ้านตนเอง (homebound-itinerant special education program) ลักษณะของรูปแบบนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของนักเรียน ระดับผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน การทำนายสภาพความเจ็บป่วยจากแพทย์และความเป็นไปได้ของนักเรียนที่จะกลับเข้ามาเรียนในโรงเรียนกันกับครูประจำชั้นปกติที่เด็กจะกลับไปเรียน

9. โรงเรียนประจำ จัดเพื่อบริการเด็กที่พิการซ้ำซ้อนหรือพิการรุนแรง ซึ่งโรงเรียนจัดให้บริการวันละ 24 ชั่วโมง ตามความต้องการของนักเรียน การจัดการเรียนร่วมในลักษณะใดนั้นขึ้นอยู่กับสภาพความพิการและความพร้อมของเด็ก เด็กที่มีความพร้อมน้อย อาจจัดให้เรียนในชั้นพิเศษลดหลั่งกังลงไป

วารี ถิระจิตร(2541: 16 -17) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนปกติ ไว้ดังนี้ คือ

รูปแบบที่ 1 การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา การจัดบริการสำหรับเด็กพิเศษลักษณะนี้ จัดให้เด็กที่มีความพิการไม่มาก หลังจากที่เด็กได้รับการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพในด้านที่จำเป็น ก็สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ ทั้งนี้อาจมีเครื่องมือ หรืออุปกรณ์พิเศษ เช่น เครื่องช่วยฟัง รวมทั้งการให้บริการแนะแนวแก่ครูในชั้นเรียนปกติด้วย

รูปแบบที่ 2 การเรียนร่วมในชั้นปกติ โดยได้รับการบริการพิเศษ การจัดบริการโดยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนในชั้นเรียนปกติเป็นเวลา โดยได้รับการบริการต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น ได้รับการสอนเสริมบางวิชาจากครูการศึกษาพิเศษ เช่น การฝึกพูด

รูปแบบที่ 3 การเรียนในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ จัดให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องค่อนข้างมาก จนไม่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ ควรจัดบริการพิเศษให้ เช่น กายภาพบำบัด การแก้ไขคำพูด การฝึกฟัง เป็นต้น

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542: 12 -15) ได้เสนอรูปแบบของการเรียนร่วมไว้ 5 ลักษณะ ดังนี้คือ

ลักษณะที่ 1 เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษซึ่งได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพจนถึงระดับที่ช่วยตัวเองได้แล้ว และได้รับการพิจารณาว่ามีความพร้อมทางการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีหรือค่อนข้างดี ตลอดจนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคมดีพอในทุก ๆ กลุ่มวิชา ให้เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติและเรียนเหมือนเด็กปกติทุกประการ ซึ่งถ้าเด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและการเรียนเหมือนเด็กปกติได้โดยไม่มีปัญหาแล้ว อาจไม่ต้องกลับมาเรียนในชั้นพิเศษอีก

ลักษณะที่ 2 การเรียนร่วมในชั้นปกติและมีบริการให้คำแนะนำปรึกษา เป็นการจัดการเรียนร่วมเต็มคล้ายคลึงลักษณะที่ 1 แต่จะมีครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งได้แก่ครูพิเศษ

ในโรงเรียน ครูเวียนสอนตามโรงเรียน หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยครูประเภทนี้มิใช่ครูผู้สอนโดยตรง แต่จะเป็นผู้คอยแนะนำตามที่ครูประจำวิชาสอน

ลักษณะที่ 3 การเรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ เป็นการจัดครูการศึกษาพิเศษประจำอยู่ที่ห้องเสริมวิชาการ โดยกำหนดตารางการเรียนให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เข้ามาเรียนกับครูเสริมวิชาการการศึกษาพิเศษบางเวลาและบางวิชา ตามความมากน้อยของความต้องการพิเศษหรือความจำเป็นของเด็ก และสอนเนื้อหาวิชาที่เด็กมีปัญหา หรือไม่ได้รับการสอนในชั้นปกติ การสอนอาจจะกระทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ก็ได้ นอกจากนี้ครูเสริมวิชาการยังทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ลักษณะที่ 4 การจัดชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนหรือเรียนร่วมบางเวลา เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ในห้องเดียวกันโดยคู่ขนานกับห้องเรียนปกติ และจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีครูการศึกษาพิเศษประจำชั้นและสอนเองเกือบทุกวิชา ยกเว้นวิชาที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ เช่น พลศึกษา ศิลปศึกษา กิจกรรมพิเศษอื่น ๆของโรงเรียนเป็นต้น

ลักษณะที่ 5 การจัดชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องค่อนข้างมากในประเภทเดียวกัน โดยจัดเป็นกลุ่มขนาดเล็กไม่น้อยกว่า 6 คน เรียนในชั้นเรียนพิเศษร่วมกันตลอดเวลา มีครูประจำชั้นเป็นผู้สอนเองทุกวิชา แต่อยู่ในโรงเรียนปกติ และมีการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนบ้างบางโอกาส ได้แก่ การเข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์ไหว้พระ การรับประทานอาหารกลางวัน เชียร์กีฬาและร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ กับทางโรงเรียน

จากที่นักวิชาการได้กล่าวมานั้นสามารถสรุปได้คือรูปแบบการจัดการเรียนร่วมนั้น สามารถจัดได้หลากหลายรูปแบบ โดยสามารถจัดได้แบบทั้งประจำและไปกลับ โดยสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นมีความรุนแรงของความบกพร่องมากน้อยเพียงไร หากเป็นมากเกินกว่าที่จะเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ก็ต้องจัดให้เรียนในโรงเรียนพิเศษ หรือโรงเรียนเฉพาะ โดยจะต้องมีการจัดครูพิเศษที่มีความรู้ในแต่ละสาขาเพื่อทำการช่วยเหลือและพัฒนาสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประโยชน์ของการเรียนร่วม

ปัจจุบันสังคมได้เปิดโอกาสให้คนที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับคนทั่วไปใน โรงเรียนปกติ ซึ่งทำให้เกิดประโยชน์แก่คนที่มีความต้องการพิเศษได้ใช้ชีวิตร่วมกับคนทั่วไป ได้เรียนรู้ที่จะช่วยตนเอง และ คนทั่วไปก็ได้เรียนรู้ที่จะให้ความช่วยเหลือและเข้าใจถึงคนที่มีความต้องการพิเศษ ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้พูดถึงประโยชน์ของการเรียนร่วมดังต่อไปนี้

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2542 : 37) ได้กล่าวว่า

1. ด้านการเรียน เด็กได้มีโอกาสเรียนตามระดับชั้นในโรงเรียนปกติโดยไม่มีข้อยกเว้น และไม่ต้องเดินทางไปโรงเรียนการศึกษาพิเศษที่อยู่ห่างไกลมาก จนเป็นภาระของผู้ปกครอง

2. การมีชีวิตอยู่ในครอบครัวกับบิดา มารดา และญาติพี่น้อง เด็กได้มีโอกาสประพฤติปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นสมาชิกของครอบครัว โดยไม่เกิดความรู้สึกที่ถูกแยกออกไปด้วยเหตุแห่งความพิการและเป็นการช่วยให้ครอบครัวเกิดสำนึก และตระหนักในการรับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยไม่ผลักภาระให้แก่ผู้อื่น

3. การเปลี่ยนเจตคติ การที่เด็กปกติปฏิสัมพันธ์กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะช่วยให้เด็กปกติและผู้ปกครองของเด็กปกติ มองโลกได้กว้างขึ้นและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ดีขึ้นทั้งยังช่วยลดความรู้สึกยึดมั่นในบุคลิกภาพ หรือภาพพจน์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กจะเรียนรู้ที่จะเข้าใจความต้องการของเพื่อนและรู้วิธีที่จะช่วยเหลือและอยู่ร่วมกัน เนื่องจากในสังคมนั้นจะมีทั้งคนปกติและคนที่มีความต้องการพิเศษอยู่ร่วมกัน

4. ด้านสังคมและชุมชน เด็กจะสามารถปรับตัวและควบคุมอารมณ์ให้เข้ากับสังคมปกติได้ การอยู่ร่วมกันก็จะช่วยให้สังคมได้เรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เหมาะสมต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย

5. ประหยัดงบประมาณของรัฐบาล เมื่อเด็กที่มีความต้องการสามารถเข้าเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ รัฐก็ไม่จำเป็นต้องลงทุนสร้างโรงเรียนพิเศษ หรือศูนย์เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพียงแต่เพิ่มบุคลากรเฉพาะทางที่จำเป็นขึ้นในโรงเรียนปกติเท่านั้น

Likewise (1987 อ้างถึงใน Gargiulo and Kilgo, 2000 : 46) กล่าวถึงความสำคัญในการให้การศึกษาและความช่วยเหลือในช่วงระยะเวลาต้น ๆ ดังนี้

1. ทำให้เกิดความบกพร่องน้อยที่สุดในการเจริญเติบโตของเด็ก และเป็นการให้โอกาสในการกิจกรรมของเด็กปฐมวัยทั่ว ๆ ไป มากที่สุด

2. ป้องกันภาวะเสี่ยงในด้านหรือพัฒนาการในช่วงต้น ๆ ที่ไม่แน่นอน ซึ่งจะเป็นปัญหาสำคัญที่พวกเด็กเหล่านั้นจะถูกตราว่าเป็นเด็กพิการ

3. ป้องกันพัฒนาการของความพิการในช่วงเวลาต่อมา ที่อาจจะมีผลมาจากความพิการในช่วงต้น ๆ

Hotchkis (2527 ที่อ้างถึงใน พิกุล เลียวสิริพงศ์, 2543 : 25) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนร่วมไว้ดังนี้

1. ทางด้านการเรียน เด็กมีโอกาสได้เรียนตามระดับชั้นปกติ โดยไม่มีข้อยกเว้น โดยเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะต้องมีความพยายามทำงานให้เสร็จเหมือนเด็กปกติ เด็กก็จะได้รับทักษะต่าง ๆ มากขึ้น

2. ทางด้านสังคม เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมปกติได้ดีขึ้น มีเพื่อนมากขึ้นไม่เฉพาะแต่เพื่อนที่มีความต้องการพิเศษเท่านั้น เพื่อนบ้านมีความเข้าใจมากขึ้น เนื่องจากลูกเรียนอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน

3. การเปลี่ยนเจตคติ เด็กปกติมักจะมีความเคยชินกับเด็กพิการมากขึ้น เพราะได้อยู่ร่วมกัน จึงไม่เห็นว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นมนุษย์ประหลาด น่ากลัว ชวนขันในท่าทางและรูปร่างอีกด้วย นอกจากนี้เด็กยังได้เรียนรู้ว่า เด็กพิการต้องการความช่วยเหลือในสิ่งใดบ้าง และความเข้าใจต่อเด็กพิการมากขึ้นยอมรับและแสดงความเอื้อเฟื้อมากขึ้น

4. ประหยัดงบประมาณของรัฐ เมื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ รัฐก็ไม่มีความจำเป็นที่จะสร้างโรงเรียนพิเศษเฉพาะสำหรับเด็กพิการ จึงเป็นการช่วยลดรายจ่าย และงบประมาณไปมาก เพียงแต่เพิ่มบุคลากรที่มีความจำเป็นในโรงเรียนปกติเท่านั้น เช่น ครูสอนซ่อมเสริม ครูการศึกษาพิเศษในด้านการบริหารและให้ความรู้

ประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วมนั้นสามารถสรุปได้ดังนี้ ด้านการเรียนเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นสามารถที่จะได้เรียนในชั้นเรียนปกติร่วมกับเด็กปกติซึ่งจะช่วยให้เด็กปกติได้เรียนรู้ที่จะช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ส่วนเด็กพิเศษได้มีโอกาสที่จะมีเพื่อนเป็นเด็กปกติและได้เรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคม สามารถปรับตัวและควบคุมอารมณ์ให้เข้ากับสังคมปกติได้ อีกทั้งยังเป็นการช่วยประหยัดในด้านค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทางเพราะสามารถเรียนที่โรงเรียนใกล้บ้านได้ ในด้านของรัฐบาลก็เป็นการช่วยประหยัดงบของประเทศชาติเพราะไม่ต้องลงทุนสร้างโรงเรียนเฉพาะเพียงแต่หันมาเพิ่มบุคลากรเฉพาะทางที่จำเป็นในโรงเรียนปกติเท่านั้น

การบริหารการศึกษาโดยใช้กระบวนการการบริหารจัดการเรียนร่วมดดยใช้โครงสร้งซีท (SEAT Framework)

จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เห็นถึงประโยชน์ในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กทั่วไป และ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้ปีการศึกษา 2542 เป็นปีแห่งการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยการประกาศนโยบายว่า “ผู้พิการทุกคนที่อยากเรียน ต้องได้เรียน” รวมทั้งได้มีการจัดระบบโครงสร้างการจัดการศึกษาเพื่อคนที่มีความต้องการพิเศษเพื่อที่จะเร่งรัดขยายโอกาสการศึกษาให้กับผู้ที่มีความต้องการพิเศษอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2545: 1) อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 2 มาตรา 10 ที่ว่าด้วยเรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ให้ทุกคนมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ทำให้ทุกโรงเรียนต้องทำการจัดการศึกษาแบบการเรียนร่วม สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติจึงได้จัดทำโครงการโรงเรียนแกนนำการเรียนร่วมขึ้นในปีการศึกษา 2547 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบ วิธีการและการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียนที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป โดยมีโรงเรียนจำนวนนำร่องจำนวน 390 โรง กระจายครอบคลุมทุกจังหวัด และขยายผลโรงเรียนนำร่องเป็น 2,000 โรง ในปี 2548 ครอบคลุมทั่วทุกอำเภอทั่วประเทศ เพื่อรองรับเด็กพิการทุกคนที่อยากเรียนได้เข้าเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช2545โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการบริหารจัดการเรียนร่วมให้ครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้าน ตามโครงสร้างซีท(SEAT Framework) ได้แก่ S- Student (นักเรียน) E – Environment(สภาพแวดล้อม) A – Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T – Tools(เครื่องมือ) โดยอาศัยการทำงานแบบร่วมมือกันอย่างแท้จริง พร้อมกรอบแนวคิดว่า เด็กทุกคนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดในชั้นเรียนปกติที่มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพและรูปแบบการสอนที่มีความยืดหยุ่นมีบริการสนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นทางด้านการศึกษาตลอดจนบุคลากรที่จำเป็น

โครงสร้างซีท(SEAT Framework) นี้ได้รับการพัฒนาขึ้นจากการทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสำหรับคนพิการ : การวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วม จัดทำขึ้นโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจา ชลธาร์นนท์ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนทั่วไปได้รับการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการพิเศษของนักเรียนเป็นเฉพาะบุคคลและเพื่อช่วยให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมได้พัฒนาการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ คือ มีการปรับเปลี่ยนและจัดการทั้งระบบโรงเรียน โดยให้มีโครงสร้างครอบคลุม

องค์ประกอบที่สำคัญทุกด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ซึ่งหมายรวมถึง นักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ โดยยึดเอาความจำเป็นพิเศษของผู้เรียนเป็นสำคัญ (เบญจา ชลธาร์นนท์: 2546) ซึ่งการจัดทำโครงสร้างซีท เป็นไปตามนโยบายจากมาตรา 24 และ 28 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 โดยมีรายละเอียดดังข้างต้นที่ได้กล่าวมา ทำให้กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมใช้โครงสร้างซีท\ ในการบริหารจัดการเรียนร่วม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: 2548)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 2 การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework)

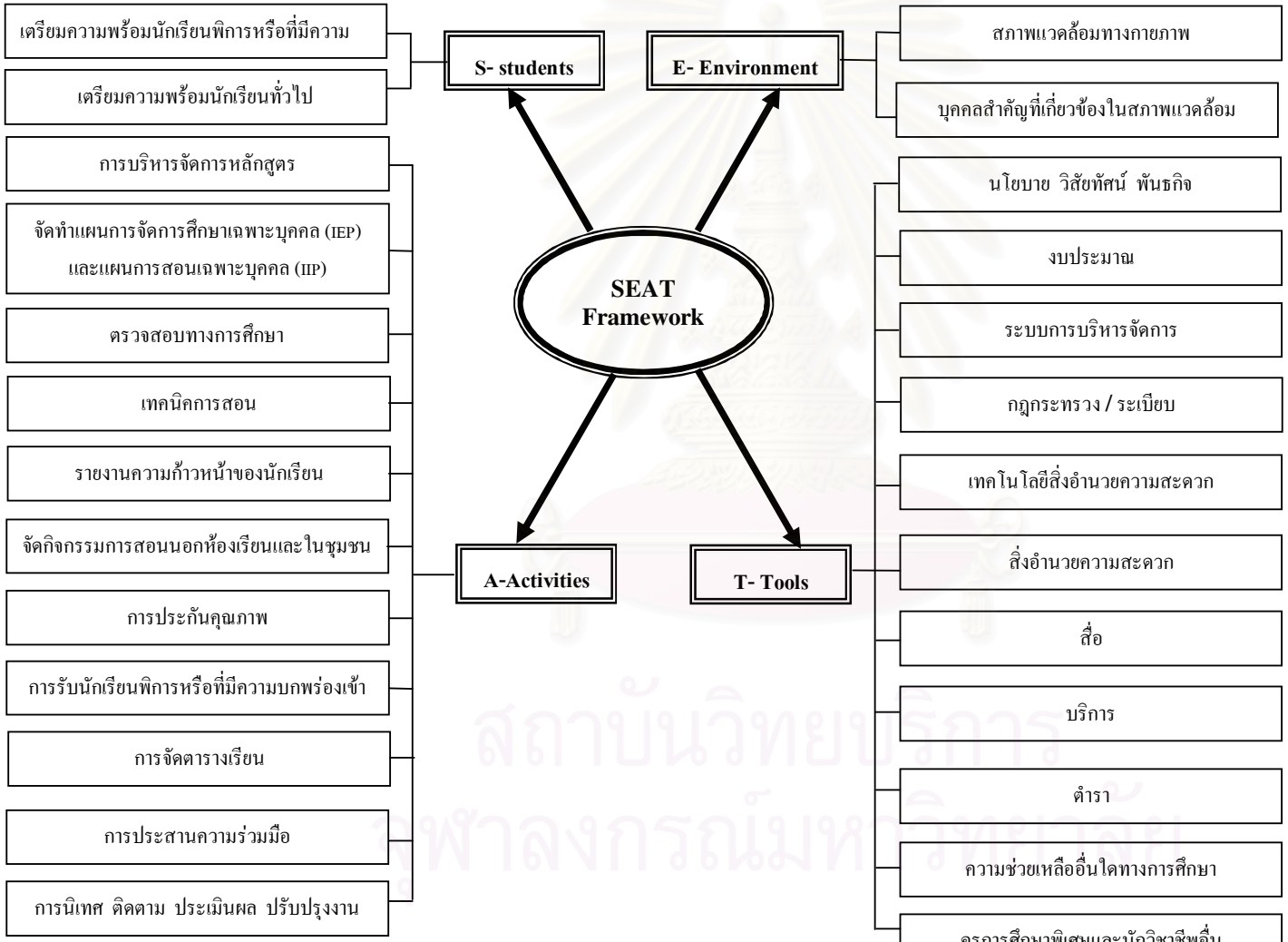

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ,2548: 32

การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท(SEAT Framework)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2548: 5-6) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท(SEAT Framework) หมายถึง การนำรูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมที่ยึดหลักโครงสร้างซีท(SEAT Framework) เข้าไปใช้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โดยมีโครงสร้างที่เป็นองค์ประกอบหลัก 4 ประการ คือ

1. S - Students (นักเรียน) ได้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนทั่วไป

2. E - Environment (สภาพแวดล้อม) ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนของนักเรียนเช่น สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) และบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง นักกายภาพบำบัด แพทย์ นักจิตวิทยา เป็นต้น

3. A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตรซึ่งรวมถึงการใช้ การปรับ และการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นเฉพาะบุคคล กระบวนการเรียนการสอน การตรวจสอบ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP) การดำเนินการสอน เทคนิคการสอน การวัดประเมินผลและการรายงานความก้าวหน้านักเรียน การประกันคุณภาพ การรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียน การจัดตางเรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน

4. T – Tools (เครื่องมือ) ได้แก่ นโยบาย งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึง เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การเข้าถึงอาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ บริการความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

S – Student (นักเรียน)

S – Student (นักเรียน) ได้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และนักเรียนทั่วไป

นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 66) กล่าวว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ต้องได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษา โดยเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและทางด้านวิชาการ การเตรียมความพร้อมเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งและหากเด็กที่ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนส่งเข้าเรียนร่วมแล้ว จะช่วยให้ลดปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนร่วม นอกจากนี้ยังช่วยลดความยุ่งยากให้กับครูประจำชั้นเรียนร่วม เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่พบในโรงเรียนมี 3 ลักษณะ คือ

1. นักเรียนที่รับเข้ามาใหม่และยังไม่มีการเตรียมความพร้อม
2. นักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนอยู่แล้ว แต่ผู้ปกครองและครูไม่ทราบถึงความต้องการพิเศษ
3. นักเรียนที่ได้รับการเตรียมความพร้อมหรือพัฒนาความสามารถแล้วจากศูนย์การศึกษาพิเศษหรือจากโรงเรียน/มูลนิธิและส่งต่อเพื่อเข้าเรียนร่วม

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546: 7) กล่าวว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรมีการเตรียมความพร้อมในด้านร่างกาย วิชาการ อารมณ์และสังคม และการช่วยเหลือตนเอง หากพบความพิการตั้งแต่แรกเกิดจำเป็นต้องได้รับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มหรือเตรียมความพร้อมทันทีที่พบ เพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้านซึ่งในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มนั้น เป็นช่วงสำคัญที่สุดที่เด็กควรได้รับการเตรียมความพร้อม เพราะช่วงอายุ 0 – 3 ปี เป็นช่วงที่สมองเจริญเติบโตมากที่สุด การเตรียมความพร้อมทำได้โดย กระตุ้นการพัฒนาการในส่วนที่เหลืออยู่ เมื่อได้รับการพัฒนา ระดับการทำงานต่าง ๆ (Functional Level) จะยิ่งสูงขึ้น การเตรียมความพร้อมนักเรียนในช่วงวัยรุ่นนั้นต้องคำนึงถึงจิตใจและการยอมรับความพิการหรือความบกพร่องที่เกิดขึ้นมาภายหลังด้วย ซึ่งถือเป็นเรื่องยากและมีผลต่อจิตใจมาก รวมทั้งต้องมีการเตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น การทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว(Orientation and Mobilities : O&M) เพื่อให้เด็กมีความสามารถในการดำรงชีวิตอิสระ(Independent Living) และช่วยเหลือตัวเองได้มากที่สุดและเร็วที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2548: 31) กล่าวว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จำเป็นต้องได้รับการบริการจากศูนย์การศึกษาพิเศษ ก่อนเข้าร่วมเรียน เพื่อเรียนทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในชั้นเรียนร่วม ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเฉพาะบุคคล

ดังนั้น นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะได้เข้ารับการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาก่อนที่จะเข้ารับการเรียนร่วม เพื่อช่วยลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในชั้นเรียน

นักเรียนทั่วไป

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 67) กล่าวว่า นักเรียนทั่วไป ควรมีการเตรียมนักเรียนทั่วไปเพื่อให้เด็กเข้าใจการปฏิบัติหรือวิธีการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ถูกต้องเหมาะสม มีเจตคติที่ดี ไม่ล้อเลียนและยอมรับความสามารถของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546: 8) กล่าวว่า นักเรียนทั่วไป ควรมีการเตรียมความพร้อมให้แก่นักเรียนทั่วไป โดยการให้ข้อมูลเพื่อให้นักเรียนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดการยอมรับสามารถช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธีและเท่าที่จำเป็น ที่ผ่านมาคนส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงลบต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น สมเพช เวทนา สงสาร กลัว มักเกิดจากความไม่รู้หรือไม่มีข้อมูลที่ถูกต้อง ดังนั้น ครูควรทำความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับลักษณะความพิการให้นักเรียนทั่วไปได้เข้าใจ และเพื่อให้นักเรียนทั่วไปได้มีโอกาสเรียนรู้ สามารถทำได้โดยการพาไป ทัศนะศึกษาสถานที่ดูแลคนพิการหรือที่มีความบกพร่องเพื่อให้นักเรียนได้เห็นและเรียนรู้ว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความเป็นอยู่อย่างไร นอกจากนี้ควรสอนทักษะการช่วยเหลือเบื้องต้นในการช่วยเหลือเพื่อนที่มีความต้องการพิเศษเบื้องต้นให้กับนักเรียนทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2548: 31) กล่าวว่า นักเรียนทั่วไปจำเป็นต้องได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความพิการของเพื่อนก่อนที่เพื่อนจะเข้ามาเรียนร่วม

จากที่กล่าวมา นักเรียนทั่วไป ควรได้รับการเตรียมความพร้อม ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดการยอมรับและรู้จักวิธีปฏิบัติหรือช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างถูกต้อง

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า นักเรียน ในที่นี้หมายถึงนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนทั่วไป โดยการบริหารจัดการเรียนร่วมนั้นจะต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนให้แก่นักเรียนทั้งสองกลุ่ม

E - Environment (สภาพแวดล้อม)

E - Environment (สภาพแวดล้อม) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เช่นผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูทั่วไป พ่อแม่ ผู้ปกครอง แพทย์เฉพาะทาง นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

สภาพแวดล้อมทางกายภาพในที่นี้ หมายถึง สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้ออำนวยความสะดวกและไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งได้มีนักวิชาการกล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 51) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพ แบ่งได้ 2 ประการ คือ

1. การจัดห้องเรียนและที่นั่งเรียนร่วม การจัดห้องเรียนไม่ว่าจะจัดเป็นชั้นเรียนพิเศษโดยเฉพาะหรือจัดแบบให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยห้องเรียนหนึ่งจะมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ไม่เกิน 3 คน หรือไม่เกิน 8-15 คน แล้วแต่กรณี ควรเป็นห้องที่ไม่มีเสียงรบกวนหรือมีเสียงรบกวนน้อยที่สุด เพราะเป็นการรบกวนทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาในการฟังและเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาขาดสมาธิและความสนใจ

2. รูปแบบของการจัดห้องเรียน จัดเหมือนการาจัดห้องเรียนเด็กปกติ คือ จัดให้มี
   - โต๊ะครู จัดไว้มุมใดมุมหนึ่งของห้อง
   - กระดานดำจัดไว้หน้าห้องเรียน
   - กระดานป้ายนิเทศ แผนภูมิ แผนที่ รูปแบบต่าง ๆ ติดไว้ที่ผนังห้องเรียน

- โต๊ะเก้าอี้เรียน ความเหมาะสมกับวัยของเด็กและการจัดโต๊ะเรียนควรจัดให้เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน

- ตู้เก็บเอกสาร คู่มือครู สื่อ อุปกรณ์ แฟ้มข้อมูลประจำตัวเด็ก เป็นต้น

- ที่ว่างสำหรับประกอบกิจกรรม นอกจากนี้โรงเรียนควรจัดห้องเรียนซึ่งมีความจำเป็นสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ห้องฝึกพูด หรือเสริมวิชาการไว้ด้วย

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546: 8 – 13) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ควรจัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment : LRE) โรงเรียนควรพยายามให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด หากไม่สามารถจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมได้เต็มเวลาก็อาจจัดเป็นบางเวลาได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นเฉพาะบุคคล โดยทั่วไปควรจัดให้นักเรียนทุกคนเข้าเรียนในชั้นเรียนทั่วไปโดยแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในชั้นเรียนทั่วไปโดยแยกนักเรียนออกไปจากเพื่อนทั่วไปให้น้อยที่สุด โรงเรียนควรปรับสภาพแวดล้อมโดยใช้หลักวิชาการคือ พิจารณาถึงสภาพความบกร่องของนักเรียนแต่ละประเภทตัวอย่างเช่น นักเรียนที่มีการเห็นเลือนรางควรมีโป๊ะไฟที่โต๊ะเรียนและจัดให้นักเรียนมานั่งแถวหน้าสุด รวมทั้งไม่ให้แสงสะท้อนจากหน้าต่างเข้ามารบกวนเวลาขณะที่นักเรียนดูกระดานดำ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ควรจัดให้นั่งประมาณแถวที่ 2 หรือ 3 โดยนั่งมุมใดมุงหนึ่งของห้อง เพื่อให้นักเรียนสามารถมองครูและเพื่อนนักเรียนในห้องได้ทั่วถึง

เกณฑ์มาตรฐานการจัดภายนอกอาคาร มีดังนี้

- สถานที่ตั้ง จะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการอย่างยิ่ง ถ้าปรับระดับพื้นที่ให้อยู่ในระดับเดียวกับประตูทางเข้า เพราะจะช่วยให้คนพิการเข้าออกได้สะดวกยิ่งขึ้น

- ชนิดของตัวอาคาร นิยมอาคารชั้นเดียวมากกว่าอาคารหลายชั้น และถ้าตัวอาคารมีมากกว่า 1 ชั้น ควรมีทางลาดหรือลิฟท์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คนพิการที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็น (Wheel chair)

- ทางเข้า ควรอยู่ในระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับควรมีทางลาดและบันได หากเป็นห้องชุดทางเข้าควรมีทางไปถึงห้องโถงชั้นล่าง บริเวณทางเข้าที่ใช้ในเวลากลางคืน ควรมีแสงสว่างไม่น้อยกว่า 5 แรงเทียน เพื่อช่วยให้คนที่มีสายตาเลือนรางมองเห็นได้ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้พื้นผิว ทางเข้าควรปราศจากใบไม้ ขยะ และวัสดุชิ้นเล็ก ๆ ที่อาจทำให้คนพิการลื่นหรือสะดุดหกล้มได้

- ทางเดิน ควรกว้างอย่างน้อย 1.525 เมตร (60 นิ้ว) เพื่อให้เก้าอี้รถเข็น 2 ตัวสวนทางกันได้ ทางเดินไม่ควรมีความชันเกินร้อยละ 5 และควรเป็นพื้นระดับเดียวกันตลอดโดยไม่มีบันไดคั่น ถ้าทางเดินตัดกับทางเดิน หรือตัดกับทางรถ หรือเชื่อมกับลานจอดรถระดับของพื้นที่เชื่อมกันควรจะเป็นระดับเดียวกัน พื้นทางเดินที่เป็นกรวดหรือหินอาจไม่ปลอดภัยต่อคนพิการ สำหรับคนที่มีสายตาเลือนราง สีและลวดลายของทางเดินควรเป็นแบบง่าย ๆ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนควรมีที่สังเกตตรงทางเดินที่ไม่สะท้อนแสงตลอดแนวขอบทางเดิน ซึ่งกว้างไม่ต่ำกว่า 0.610 เมตร ควรใช้วัสดุที่มีพื้นผิวแตกต่างกันตรงทางแยก จะช่วยคนที่มีสายตาเลือนรางได้ดีขึ้น และหากทางเดินมาประจบกันมีลักษณะเป็นรูปตัวที (T) ให้ทำทางลาดจากทั้ง 3 ทิศทาง

- ทางข้าม ต้องมีทางลาดจากทางเดินสู่ถนน ในบริเวณทางข้ามไม่ควรมีท่อน้ำตรงทางเดินและทางข้าม หากจำเป็นต้องมีควรมีสัญลักษณ์เตือนที่เห็นได้ชัดเจนตรงขอบทางลาดควรมีพื้นผิวและสีที่แตกต่างออกไป อาจไม่ต้องใช้สีทา แต่ใช้วัสดุที่แตกต่างออกไป เช่น ใช้หินแกรนิตสีเทาอ่อนตรงขอบทางลาดบนถนนแอสฟัลต์สีดำ เป็นต้น

- ลานจอดรถ ควรมีที่จอดรถให้ใกล้กับตัวอาคารให้มากที่สุด และควรทำเครื่องหมายสากลที่บอกให้คนพิการทราบว่าเขาสามารถใช้สถานที่นั้นได้ โดยเฉพาะสำหรับคนที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็น ช่วงจอดรถสำหรับรถแต่ละคันควรกว้าง 3.660 เมตร (12 ฟุต) เพื่อให้คนที่มีความต้องการพิเศษใช้เก้าอี้เข็นเข็นผ่านได้ ไม่ควรให้คนที่มีความต้องการพิเศษเข็นเก้าอี้รถเข็นอ้อมไปหลังรถที่จอดอยู่และควรมีทางลาดเข้าสู่ทางเดินที่ใกล้บริเวณที่จอดรถที่สุด

- เกาะกลางถนน ใช้เกณฑ์เดียวกับทางเดิน

- ต้นไม้ หลีกเลี่ยงการปลูกต้นไม้ที่ให้ผลหรือเมล็ดที่มีหนาม ซึ่งอาจร่วงตกลงพื้น หรือปลูกต้นไม้ที่มีรากโผล่เหนือพื้นดินใกล้ทางเดิน เช่น มะพร้าว สน ไทร ควรจัดการไม่ให้ส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้เลื้อยคลุกพื้นทางเดิน หากบริเวณนั้นมีสิ่งที่จะก่อให้เกิดอันตรายควรมีการเตือนไว้ตรงทางเข้า ควรปลูกต้นไม้ห่างจากทางเดินอย่างน้อย 2.140 เมตร (7 ฟุต) เพื่อไม่ให้กีดขวางคนพิการและมีรั้ว อิฐ ซีเมนต์ ล้อมรอบบริเวณต้นไม้สูงพอที่จะป้องกันไม่ให้คนพิการตกลงไปในหลุมปลูกต้นไม้

- ร่องน้ำ ไม่ควรมีร่องน้ำบนทางเดิน หากจำเป็นต้องมีช่องตะแกรงปิดร่องน้ำ ช่องตะแกรงไม่ควรกว้างเกิน 1.30 เซนติเมตร (1/2 นิ้ว) เพื่อป้องกันไม่ให้ปลายไม้เท้า ไม้ค้ำยัน หรือล้อของเก้าอี้รถเข็นตกลงไปในช่องตะแกรง

เกณฑ์มาตรฐานการจัดภายในอาคาร

- ประตูทั้งหมดภายในอาคารควรเปิดได้ง่าย และหากประตูในแบบปิดเองก็ควรปิดอย่างช้า ๆ เพื่อให้เวลาแก่คนที่มีความต้องการพิเศษได้ผ่านช่องประตูเข้ามา ประตูควรเปิดกว้างอย่างน้อย 0.815 เมตร (32 นิ้ว) และควรเปิดอ้าได้ ประตูสองบานไม่เหมาะสำหรับคนที่มีความต้องการพิเศษทางร่างกาย หากจำเป็นต้องมีก็ควรเปิดได้ง่าย ประตูแต่ละบานควรกว้างอย่างน้อย 0.815 เมตร (32 นิ้ว) นอกจากนี้ ควรมีวัสดุพวกยางทาบด้านล่างของประตูสูงขึ้นมาจากพื้น 0.460 เมตร (18 นิ้ว) เพื่อสามารถใช้ไม้ค้ำยัน ไม้เท้า เครื่องช่วยเดินหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของเก้าอี้รถเข็นดันได้ ที่ดึงประตูควรเป็นท่อนยาวตามแนวตั้งแทนที่จะเป็นลูกบิดทรงกลมเล็ก ๆ เพื่อช่วยให้คนที่มีความต้องการพิเศษที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็นเปิดประตูได้ในระดับต่างกัน และควรมีสีที่แตกต่างจากส่วนอื่นของประตูเพื่อคนที่มีสายตาเลือนรางเห็นได้ง่าย หากเป็นประตูกระจกควรมีเครื่องหมายบอกไว้ เช่น ใช้สีที่ตัดกับสีของประตู เพื่อช่วยให้คนที่มีสายตาเลือนรางมองเห็นได้ชัดขึ้น หากเป็นประตูแบบหมุนควรมีประตูธรรมดาอยู่ข้าง ๆ ด้วย เพราะประตูแบบหมุนไม่เหมาะกับคนที่มีความต้องการพิเศษที่จะเดินเข้าออกประตูทั้งหมด ไม่ควรมีธรณีประตู หากจำเป็นต้องมีไม่ควรสูงเกิน 0.635 เซนติเมตร (1/4 นิ้ว) เพราะคนที่มีความต้องการพิเศษที่ใช้เก้าอี้รถเข็นไม่สามารถเข็นเข้าออกได้หากสูงกว่านี้ และควรมีสัญลักษณ์เตือนว่าเป็นกรณีประตู เช่น ใช้สีตัดกัน เป็นต้น ประตูอัตโนมัติควรมีราวจับข้าง ๆ ที่ควบคุมให้ประตูเปิดปิดควรอยู่กับพื้น เพื่อคนที่มีความต้องการพิเศษจะไม่ต้องใช้มือในการเปิดปิดเอง

- ทางลาด (ทั้งภายในและภายนอกอาคาร) พื้นของทางลาดควรทำด้วยวัสดุที่ไม่ลื่น เช่น ซีเมนต์ ความชันสูงสุดควรเป็น 1 : 12 ทางลาดควรกว้างอย่างน้อย 0.915 เมตร (36 นิ้ว) ทางลาดควรมีราวจับ 2 ข้าง และอยู่ห่างกันไม่น้อยกว่า 0.815 เมตร (32 นิ้ว) หรือไม่เกิน 0.915 เมตร (36 นิ้ว) ที่จับควรมีความยาวเลยทางลาดทั้งด้านบนและล่างออกไปอีก ไม่น้อยกว่า 0.300 เมตร (12 นิ้ว) และปลายราวจับ ทั้ง 2 ข้างควรงอเข้าหรือลง บริเวณด้านล่างของทางลาดควรมีพื้นที่ระดับเดียวกันต่อไปอีก 1.800เมตร (6 ฟุต) และด้านบน 1.220 เมตร (4 ฟุต) ถ้าทางลาดยาวมากควรมีพื้นที่ระดับเดียวกันคั่นทุก 9.145 เมตร (30 ฟุต) หรือเมื่อเป็นทางเลี้ยวก็ต้องเป็นพื้นที่มีระดับเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยและเพื่อให้คนที่มีความต้องการพิเศษหยุดพัก ความยาวของพื้นที่ที่คั่นอย่างน้อย 1.220 เมตร (4 ฟุต) ความกว้างเท่าทางลาด สำหรับคนที่มีความต้องการพิเศษที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็นความชันควรเป็น 1 : 20 และนักเรียนเหล่านี้สามารถใช้บันไดได้เพียงชั้นเดียว ถ้ามีขั้นบันไดตั้งแต่ 2 ขั้นขึ้นไป จะลำบากแก่การเลื่อนย้าย ฉะนั้น หากไม่สามารถมีทางลาดที่มีความชันตามเกณฑ์มาตรฐาน ก็ควรมีทางลาดที่มีความชัน 1 : 20

- บันได หากสามารถเลี่ยงได้ไม่ควรมีบันได สำหรับคนที่มีความต้องการพิเศษที่สามารถใช้บันไดได้ ขั้นบันไดควรมีลักษณะมน และส่วนยื่นของพื้นบันไดแต่ละขั้นไม่ควรเกิน 0.040 เมตร (1 3/5 นิ้ว) บันไดแต่ละขั้นควรสูงไม่เกิน 0.190 เมตร (7 1/2 นิ้ว) ถ้าเป็นบันไดที่อยู่ภายในอาคาร และไม่เกิน 0.165 เมตร (6 1/2 นิ้ว) ถ้าเป็นบันไดภายนอกอาคาร แต่หากน้อยกว่า 0.105 เมตร (4 นิ้ว) ก็จะเป็นอันตรายได้ ขั้นบันไดภายในอาคารควรกว้างอย่างน้อย 0.255 เมตร (10 นิ้ว) และภายนอกอาคารควรกว้างอย่างน้อย 0.280 (11 นิ้ว) ความสูงของบันไดไม่ควรเกิน 2.440 เมตร (8 ฟุต) ควรมีสัญลักษณ์เตือนที่สัมผัสได้เพื่อบอกให้ทราบว่าทางเดินข้างหน้าจะเป็นบันไดลงไปสู่ชั้นล่าง ควรมีราวจับทั้ง 2 ข้างของบันได (ใช้มาตรฐานเดียวกับราวจับตรงทางลาด) นอกจากนี้ รวมจับควรสูงกว่าขั้นบันไดประมาณ 0.815 เมตร (2 ฟุต 8 นิ้ว) ถึง 0.915 เมตร (3 ฟุต) และหากมีเด็กจำนวนมากที่ต้องใช้บันได ควรมีราวจับอีกอันที่สูงจากขั้นบันได 0.610 เมตร (24 นิ้ว)

- ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคาร ควรมีราวจับอย่างน้อย 1 ด้าน และ 2 ระดับ คือ สูงจากพื้น 0.660 เมตร (26 นิ้ว) และ 0.815 เมตร (32 นิ้ว) เส้นผ่าศูนย์กลางของราวจับไม่ควรเกิน 0.040 เมตร (1 1/2 นิ้ว) และสามารถจับได้สะดวก ควรห่างจากฝาผนังประมาณ 0.040 เมตร (1 1/2 นิ้ว) ทางเดินควรกว้าง 2.430 เมตร (8 – 12 ฟุต) และไม่ควรมีสิ่งกีดขวาง

- พื้น ควรเป็นพื้นเรียบแต่ไม่ลื่น ทำด้วยวัสดุที่ไม่กะเทาะหรือหลุดง่าย พื้นที่ดีที่สุดควรเป็นพื้นยาง ไม่ควรใช้วัสดุที่เป็นมันและสะท้อนแสง และหากพื้นบริเวณใดเป็นอันตรายต่อคนที่มีความบกพร่องทางการเห็นควรจะมีสัญลักษณ์เตือนบอกที่สามารถสัมผัสได้

- แสงสว่าง แสงสว่างที่ใช้สำหรับคนทั่วไปเพียงพอแล้วสำหรับคนพิการทั่วไป แต่สำหรับผู้ที่มีสายตาเลือนรางต้องใช้ไฟที่มีแสงสว่างมากกว่าปกติ ควรใช้วัสดุที่พื้นผิวที่มีคุณสมบัติในการขจัดแสงสะท้อน แสงส่องเข้าตาหรือเงา และควรใช้แสงสว่างบอกตำแหน่งบันได ราวจับทางออก นอกจากนี้ควรหลีกเลี่ยงการใช้ไฟกะพริบ

- ห้องน้ำ ควรกว้างอย่างน้อย 5 ฟุต และลึก 6 ฟุต ควรมีราวจับตรงด้านข้างและด้านหลังของโถส้วม ซึ่งทำด้วยท่อเหล็กยาวอย่างน้อย 2 ฟุต มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 1/4 - 1 1/2 นิ้ว คนพิการจะทิ้งน้ำหนักลงบนราวจับมากเวลาใช้ส้วม ราวจับด้านหลังโถส้วมควรสูงจากที่นั่งโถส้วมประมาณ 11 นิ้ว สำหรับราวจับด้านข้างให้ติดทำมุม 50 องศา กับพื้นที่กดตรงโถส้วมควรติดกับฝาผนังห้องน้ำ เพราะคนพิการที่ใช้เก้าอี้รถเข็นสามารถถดได้ง่าย ที่นั่งโถส้วมควรสูงจากพื้น 10 นิ้ว สำหรับห้องน้ำผู้ชาย ที่ปัสสาวะไม่ควรสูงเกิน 19 นิ้ว จากพื้น อ่างล้างมือควรสูงจากพื้น 2 ฟุต กระจกควรสูงจากระดับพื้น 3 ฟุต ถ้าจำเป็นควรติดกระจก 2 ระดับ กระดาษเช็ดมือและสบู่ควรวางในที่ต่ำพอที่คนพิการใช้เก้าอี้รถเข็นเอื้อมถึง มีการถ่ายเทอากาศอย่างเพียงพอ มีแสงว่างอย่างน้อย 20 แรงเทียน ก๊อกน้ำควรมีสีชัดเจนหรือตัวอักษรนูนขึ้นมาให้สัมผัสได้ ในห้องน้ำสิ่งสำคัญคือ ประตู

ห้องน้ำควรกว้าง 32 นิ้ว ควรเปิดออกด้านนอก และที่ล็อคประตูควรเปิดออกได้จากภายนอกในกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน พื้นห้องน้ำควรเป็นระดับเดียวกันทั้งหมด และถ้ามีแต่โถส้วมแบบนั่งยอง ๆ ก็อาจดัดแปลงทำเป็นที่นั่งสูงขึ้นและเลื่อนเข้าไปคร่อมเมื่อใช้

- โทรศัพท์ ควรติดตั้งให้ต่ำพอสำหรับคนพิการที่ใช้เก้าอี้รถเข็นเอื้อมไปหยิบหูฟังและหมุนหมายเลขโทรศัพท์ได้ โทรศัพท์สูงจากพื้นประมาณ 64 นิ้ว หากเป็นโทรศัพท์สาธารณะควรติดตั้งตรงฝาผนังและหากเป็นตู้ก็ไม่ควรมีประตูและไม่ยกพื้นซึ่งทำให้คนพิการที่นั่งเก้าอี้รถเข็นเข็นเข้าไม่ได้ ควรใช้แสงสว่างอย่างน้อย 50 แรงเทียนส่องตรงที่หมุนและที่บอกวิธีใช้ และควรมีตัวเลขนูนหรืออักษรเบรลล์กำกับตรงที่หมุนหรือกดตัวเลข

- สวิตช์ไฟและปุ่มต่าง ๆ ควรติดตั้งให้ต่ำพอที่คนพิการที่ใช้เก้าอี้รถเข็นเอื้อมเปิดปิดได้ และมีอักษรเบลล์กำกับสำหรับคนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

- ระบบเตือนภัย ควรเป็นระบบที่ทั้งได้ยินและมองเห็น เสียงควรดังพอที่คนหูตึงจะได้ยิน และระบบเตือนภัยที่มองเห็น ควรจัดเป็นแสงกระพริบน้อยกว่า 5 ครั้งต่อวินาที มีประตูทางออกฉุกเฉินไว้ให้คนที่มีความบกพร่องทางการเห็นสามารถสัมผัสและทราบได้ว่าเป็นประตูทางออกฉุกเฉิน

- ลิฟท์ หากคนพิการอาศัยอยู่ภายในอาคารที่มีสองชั้นขึ้นไป ควรมีลิฟท์ขนาด 25 ตารางฟุตปุ่มกดควรอยู่ต่ำพอที่คนพิการที่นั่งเก้าอี้รถเข็นสามารถกดได้ คือ อยู่สูงไม่เกิน 4 ฟุต จากพื้น ประตูลิฟท์ควรเปิดกว้างได้อย่างน้อย 2 ฟุต 8 นิ้ว และเปิดนาน 3 – 4 นาที ควรมีราวจับทั้ง 3 ด้าน ภายในลิฟท์และสูงจากพื้น 3 ฟุต ปุ่มกดภายในลิฟท์ ควรอยู่สูงจากพื้นไม่เกิน 4 ฟุต 11 นิ้ว และอยู่ห่างจากฝาประตู 1 ฟุต 8 นิ้ว ควรมีอักษรเบรลล์กำกับที่ปุ่มกดและมีเสียงบอกว่าลิฟท์นั้น (หนึ่งครั้ง) หรือลง (2 ครั้ง) และลูกศรบอกว่าขึ้นหรือลง ควรมีแสงที่เห็นได้ชัดเจนเมื่อกดควรมีเสียงบอกว่าลิฟท์ขึ้นลงถึงชั้นไหนและควรมีแสงสว่างภายในลิฟท์อย่างน้อย 5 แรงเทียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2548: 34) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ควรจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด และจัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษใช้สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและปลอดภัยและเข้าถึงได้ เช่น สภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร และสภาพแวดล้อมภายในอาคาร

Wilson (1998: 231) กล่าวว่า ในการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยไม่ใช่เพียงช่วยลดอุบัติเหตุและอันตรายเท่านั้น แต่ยังให้ความรู้สึกปลอดภัย เด็กจะสำรวจสิ่งแวดล้อม ถ้าพวกเขารู้สึกปลอดภัยและมั่นคงในการทำสิ่งนั้น บุคคลที่เกี่ยวข้องที่ทำงานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรพยายามสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปราศจากภาวะเสี่ยง สิ่งแวดล้อมที่มีขอบเขตของความเสี่ยงที่เป็นอิสระนั้น เด็กได้มีโอกาสพบประสบการณ์ใหม่ เด็กต้องการประสบการณ์ที่จะกระตุ้นการสำรวจและเรียนรู้จากความผิดพลาด การเล่นเสี่ยง ๆ เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ

2. สามารถเข้าถึงได้ ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน เด็กจะต้องเข้าถึงได้สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนนั้น เด็กจะต้องสามารถเคลื่อนที่อย่างอิสระและเข้าไปเรียนรู้กับสื่อและกิจกรรมกับเพื่อน ๆ เช่น จะต้องให้เก้าอี้ล้อเลื่อนเข้าถึงได้ ซึ่งเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายสามารถเลือกที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของกิจกรรมได้

3. จัดพื้นที่ให้มากเท่าที่จะเป็นไปได้ อัตราส่วนขนาดห้องเรียนต่อจำนวนเด็ก จะต้องตัดสินใจอย่างรอบคอบในการวางแผนสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการให้การศึกษากับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พื้นที่จำเป็นต้องปรับให้เหมาะสมกับเก้าอี้และสื่ออุปกรณ์อื่น ๆ

4. การตอบสนอง การตอบสนองสิ่งแวดล้อมนั้น ครูจะต้องเลือกสื่อและวางแผนกิจกรรมซึ่งเตรียมส่งเสริมการเรียนรู้ในทางบวก ครูจะต้องแน่ใจว่าสื่อและอุปกรณ์อยู่ในสภาพใช้การได้ทันที เช่น สีในจานไม่แห้ง หากเด็กพยายามใช้สื่อและอุปกรณ์เหล่านั้นแล้วไม่สมหวัง พวกเขาจะลดความพยายามที่จะทำงานเหล่านั้น

Gargiulo and Kilgo (2000: 210) ได้กล่าวถึงการออกแบบห้องเรียนจะต้องคำนึงถึงพื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นในการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ดังนี้

1. จัดพื้นที่ให้สามารถเปลี่ยนแปลงได้
2. ต้องคำนึงถึงอายุของเด็ก
3. ต้องคำนึงถึงความหนาแน่นของประชากร
4. ครูสามารถเห็นเด็กได้ทั่วถึง
5. เด็กสามารถเข้าถึงได้
6. มีความปลอดภัยและสะอาด
7. ต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนแปลง

8. ต้องคำนึงถึงอัตราส่วนครูต่อเด็ก

จากแนวคิดข้างต้น สรุปว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สามารถแบ่งได้เป็นสภาพแวดล้อมภายในอาคารเรียนและสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารเรียน ทั้งนี้ในการออกแบบและจัดสภาพแวดล้อมนั้นจะต้องจัดให้มีความสะดวก ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เหมาะสมแก่ความบกพร่องในแต่ละประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท ควรจัดให้นักเรียนเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด

บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อม

บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นมีส่วนสำคัญในการที่จะช่วยเหลือผลักดันให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักวิชาการหลายท่านได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมไว้ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 40) กล่าวว่า บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมได้แก่

1. การจัดเตรียมบุคลากร การจัดเตรียมบุคลากร ควรมีการจัดเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนร่วมอย่างเพียงพอและเข้าใจการปฏิบัติงานที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน

- ผู้บริหาร จะต้องมีเจตคติที่ดี มีหลักการบริหารจัดการเรียนร่วม จัดหาบริการสนับสนุน ส่งเสริมให้กำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร
- ครูประจำชั้นเรียนร่วมกับเด็กปกติ/ครูประจำวิชา ควรได้รับการฝึกให้มีความรู้พื้นฐานและวิธีการสอนเด็กที่ที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วมของตน ควรเข้าใจวิธีการประสานงานกับบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วม มีความเชื่อว่า เด็กทุกคนสามารถเรียนร่วมได้และยอมรับให้เข้าเรียนในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของโรงเรียน
- ครูประจำชั้นพิเศษ เป็นครูที่มีวุฒิทางการศึกษาหรือได้รับการฝึกอบรมทางการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะ และควรเป็นบุคคลที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วม มีความเชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้และมีความต้องการพัฒนาตนเอง มีความตั้งใจในการสอน
- ครูเสริมวิชาการ เป็นครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาการเพิ่มเติมจากการที่เด็กๆได้เรียนในชั้นปกติ เป็นผู้ประสานให้คำแนะนำครูให้ปฏิบัติต่อเด็กที่มีความบกพร่องได้ถูกต้อง

2. การจัดเตรียมผู้ปกครอง การจัดเตรียมผู้ปกครอง อาจทำได้หลายวิธี ดังนี้

- การปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียน
- มีการนัดหมายและพบปะเป็นระยะ
- สนับสนุนผู้ปกครองให้ร่วมกิจกรรมในรูปของอาสาสมัคร
- สนับสนุนผู้ปกครองให้รวมกลุ่มตั้งสมาคมผู้ปกครอง
- ครูสำหรับเนื้อหาที่ผู้ปกครองควรทราบ เช่น สิทธิที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ระเบียบของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แนวการสอนและการประเมินผลการเรียน บทบาทของผู้ปกครองในการให้ความร่วมมือแก่โรงเรียน รายชื่อสถานศึกษาตลอดจนหน่วยงานของรัฐที่ให้บริการแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นต้น

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546: 8 – 13) กล่าวว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็กได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรอื่นในโรงเรียน โรงเรียนทั่วไปที่มีการจัดการเรียนร่วม ผู้บริหารจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในโรงเรียนที่จะเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียน หากทางโรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนไว้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำเสนอเรื่องการจัดการเรียนร่วมให้คณะกรรมการโรงเรียนทราบและพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน ซึ่งควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครูทั่วไป ครูทางการศึกษาพิเศษ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรภายนอก เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วมแนวทางการดำเนินงาน จัดสรรงบประมาณ บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และรูปแบบในการจัดเรียนร่วม เมื่อคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนประชุมกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานในการจัดการเรียนร่วมเรียบร้อยแล้ว ทางโรงเรียนต้องจัดการประชุมชี้แจงถึงนโยบายของโรงเรียนและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยถือเป็นปริมาณงาน พร้อมทั้งให้ทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและร่วมเป็นเจ้าของโครงการ นอกจากนี้ทางโรงเรียนต้องจัดทำป้ายประกาศนำเสนอในลักษณะของโปสเตอร์ แผ่นพับ วีดีโอ หรือจัดป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องรับทราบเกี่ยวกับนโยบาย ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองของเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่องอาสาเป็นวิทยากร หรือหากมีกิจกรรมการดำเนินงานด้านคนพิการในสังคมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วมจะได้เผยแพร่ให้ทุกคนรับทราบ ครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษต้องเป็นที่ปรึกษาซึ่งกันและกัน โดยทำงานร่วมกันเป็นทีม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2548: 34 - 35) กล่าวว่า บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อม ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรอื่นในโรงเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจะเป็นผู้นำในการจักกิจกรรม เช่น การจัดประชุมโดยเป็นผู้นำสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อม สามารถสรุปได้ดังนี้คือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ชุมชนรวมไปถึงผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยจะต้องมีการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ เพื่อให้เกิดยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้เข้ามาเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไป

จากการที่นักวิชาการให้ความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมของการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท(SEAT Framework) สามารถแบ่งสภาพแวดล้อมออกเป็นสองส่วนคือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อม ซึ่งทั้งสองสภาพแวดล้อมต้องมีการจัดให้เอื้อประโยชน์ต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยสภาพแวดล้อมทางกายภาพต้องจัดให้อำนวยความสะดวกและปลอดภัย เข้าถึงง่าย ส่วนทางด้านบุคคลนั้น ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ต้องมีการจัดเตรียมให้พร้อมที่จะยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการประสานงานร่วมกับผู้อื่นและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม

A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน)

A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548: 35) สรุปได้ว่า A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) หมายถึง กระบวนการทั้งหมดเกี่ยวกับการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนและโรงเรียน หมายรวมถึงการบริหารและการใช้หลักสูตรเพิ่มเติม นอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนการสอนยังหมายรวมถึง การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ แผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP) การตรวจสอบทางการศึกษา การใช้เทคนิคการสอนพิเศษ

การบริหารจัดการหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2546: 49) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรโดยการตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การจัดทำโครงการสอน เป็นต้น

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546 : 13– 14) กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตร แบ่งออกเป็น

1. การปรับหลักสูตรทั่วไป คือ ปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น สำหรับนักเรียนที่ที่มีความต้องการพิเศษทางการเห็นอาจปรับจากการวาดรูปมาเป็นการปั้นแทน สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินอาจปรับให้ไม่ต้องอ่านออกเสียง

2. การจัดทำหลักสูตรเฉพาะ คือ หลักสูตรที่เป็นแนวทางการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย (หลักสูตรสำรับหรือหลักสูตรคู่ขนาน) ซึ่งถือเป็นหลักสูตรเฉพาะบุคคล โดยพิจารณาจากระดับของความพิการจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียน โรงเรียนอาจประยุกต์ตามแนวทางของกรมวิชาการ สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางสติปัญญาหลายคนไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามหลักสูตรทั่วไป จึงจำเป็นต้องจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะ เช่น เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางสติปัญญาที่ค่อนข้างรุนแรงจะต้องมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะ ซึ่งไม่ใช่หลักสูตรตัดต่อหรือนำหลักสูตรในระดับประถมศึกษายืดไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา สัดส่วนของเนื้อหาหลักสูตรในชั้นประถมศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทักษะพื้นฐาน เช่น การอ่านออกเขียนได้ เลขคณิต ความเข้าใจในภาษาจะสูง และเมื่ออยู่ในช่วงมัธยมศึกษาตอนปลายจะค่อย ๆ ลดลง แต่ถ้าเป็นเรื่องของทักษะการดำรงชีวิต ทักษะการเตรียมความพร้อมในด้านอาชีพจะต่ำในช่วงแรก ๆ แล้วจะค่อย ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยการจัดเป็นชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนทั่วไปให้มีลักษณะคู่ขนานไปกับระดับชั้นเรียนที่เพื่อนนักเรียนทั่วไปเรียนอยู่

3. การจัดหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ทักษะการดำรงชีวิต ได้แก่ การรับประทานอาหาร การดูแลบ้านเรือน การทำความสะอาดร่างกาย การไปซื้อของ การใช้โทรศัพท์สาธารณะ การใช้บริการของไปรษณีย์ ธนาคาร ทักษะการอ่านเขียนอักษรเบรลล์ ทักษะการทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว ทักษะการ

ใช้แว่นขยาย สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการเห็น ทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติก ภาษามือสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยิน เป็นต้น

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรซึ่งในที่นี้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ซึ่งแบ่งออกเป็น การปรับหลักสูตรทั่วไปเพื่อสามารถนำมาใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำหลักสูตรเฉพาะ และการตัดหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยต้องมีการวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรโดยการตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ

จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และ แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

ผดุง อารยะวิญญู (2533: 169 - 170) กล่าวว่า การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Programmed) แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล หรือที่เรียกว่า IEP เป็นแผนการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็ก โดยปกติจะเป็นแผนระยะ 1 ปี และมีการทบทวนทุกภาคเรียน แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลควรมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก
2. ระยะเวลาเริ่มใช้และระยะเวลาสิ้นสุดของแผน
3. ระดับความสามารถของเด็กในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม การรับรู้ การช่วยเหลือตนเอง
4. จุดมุ่งหมายระยะยาว โดยทั่วไปกำหนดว่าเมื่อครบ 1 ปี แล้วเด็กควรจะเรียนรู้อะไรและสามารถแสดงพฤติกรรมอะไรได้บ้าง
5. จุดมุ่งหมายระยะสั้น
6. สำหรับเด็กที่เรียนร่วมต้องระบุว่า เรียนร่วมเมื่อใด อย่างไร
7. บริการพิเศษที่จำเป็น
8. การประเมินผลต้องระบุว่าจะใช้วิธีใดมีขั้นตอนในการวัดและประเมินผลอย่างไร
9. การรับรองแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลโดยผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546 : 15-16) กล่าวว่า แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) เป็นแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการมีรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เรียกชื่อย่อว่า IEP สถานศึกษาจะต้องจัดทำ IEP ให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นเฉพาะบุคคลทุกคน โดยต้องตรวจสอบเพื่อบ่งชี้จุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน รวมถึงความต้องการจำเป็นพิเศษ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับคนที่มีความต้องการพิเศษ พุทธศักราช 2545 โดยให้มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละปี เป็นเงินอุดหนุนสำหรับคนที่มีความต้องการพิเศษ ในอัตราที่มากกว่าแต่ไม่เกิน 5 เท่าของเงินอุดหนุนด้านสื่อและวัสดุการศึกษาที่จัดสรรให้แก่นักเรียนทั่วไปต่อคน

1. วัตถุประสงค์ในการใช้ IEP มีอยู่ 2 ประการ คือ

1.1 เป็นแผนการจัดการศึกษาที่เขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับเด็กคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ IEP หรือที่ประชุมเด็กเฉพาะกรณีเกี่ยวกับเด็ก ใน IEP จะมีข้อมูลในการจัดเด็กเข้ารับบริการการศึกษาและบริการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

1.2 เป็นเครื่องมือในการจัดการกับกระบวนการตรวจสอบและกระบวนการสอนทั้งหมด ฉะนั้น IEP ในแง่ที่เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการตรวจสอบและกระบวนการสอนจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลและวิธีการสอน

2. เหตุผลในการจัดทำ IEP

2.1 เพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาและกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2545 และมาตรา 10 วรรค 3 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2545 ซึ่งกำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และสิทธิในการรับบริการช่วยเหลือตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล

2.2 เพื่อประกันความเหมาะสมในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษตามความต้องการพิเศษทางการเรียนรู้ของเด็กแต่ละบุคคล

2.3 เพื่อประกันว่าได้มีการจัดบริการทางการศึกษาพิเศษต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้จริง

2.4 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการควบคุมและติดตามผลการให้บริการ

แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) เป็นแผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงสำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องคนนั้น ๆ ในวิชาหรือทักษะที่เป็นจุดอ่อน แผนการสอนเฉพาะบุคคลนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน IEP

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2548: 6) ได้กล่าวว่า แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) หมายถึง แผนการให้บริการทางการศึกษาพิเศษรายปีที่จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นเฉพาะบุคคล โดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการจัดทำซึ่งจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับระดับความสามารถของนักเรียนปัจจุบัน ตลอดจนกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เป็นเฉพาะบุคคล

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้นสรุปได้ว่า

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) นั้นเป็นแผนการศึกษาที่จัดทำให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล โดยปกติจะเป็นแผนระยะ 1 ปี และมีการทบทวนทุกภาคเรียน ซึ่งในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลนี้จะบอกถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนของแต่ละบุคคล รวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) คือ แผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงสำหรับนักเรียนคนนั้น เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

ตรวจสอบทางการศึกษา

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546: 16) กล่าวว่า การตรวจสอบทางการศึกษา (Educational Assessment) หมายถึง กระบวนการที่ใช้วิธีการต่าง ๆ หลายวิธี ในการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวกับนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ในการที่จะกำหนดปัญหาและหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ พฤติกรรมและร่างกาย รวมทั้ง ตัดสินใจเกี่ยวกับนักเรียนในเรื่องการส่งต่อ การคัดแยก การกำหนดประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

ฉะนั้นจึงสรุปได้ว่า การตรวจสอบทางการศึกษา เป็นกระบวนการที่ใช้ในการรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดประเภท และคัดแยกนักเรียน รวมทั้งการวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

เทคนิคการสอน

การสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นต้องอาศัยเทคนิควิธีการสอนที่นอกเหนือไปจากเด็กทั่วไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการพิเศษเฉพาะของแต่ละบุคคล ทั้งนี้มีนักวิชาการได้นำเสนอเทคนิคการสอนเพื่อให้การจัดการเรียนร่วมประสบความสำเร็จดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 39 - 40) สรุปว่า เทคนิคการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วม ครูควรปรับปรุงแนวทางการสอนของครูเพื่อให้เด็กสามารถเรียนได้ ซึ่งอาจกระทำได้ดังนี้

1. ออกคำสั่งให้ชัดเจน ในการสั่งให้เด็กทำงานหรือคำสั่งอย่างอื่น ครูควรออกคำสั่งให้ชัดเจน ซึ่งอาจทำได้โดย
   - สั่งด้วยวาจาแล้วเขียนคำสั่งบนกระดาน
   - ออกคำสั่งอีกครั้งเปลี่ยนคำพูดใหม่โดยใช้ภาษาง่ายๆ
   - อย่าสั่งให้เด็กทำงานหลายอย่างพร้อมกัน สั่งทีละอย่างเท่านั้น
2. กระทำการที่เป็นเชิงแนะคำตอบ(Prompt) แก่เด็กด้วย อาจเป็นการชี้แนะด้วยวาจาด้วยสีหน้าท่าทาง ด้วยทางการช้าสายตาหรือทางสัมผัสก็ได้
3. ฝึกทักษะให้มากขึ้นในสิ่งที่นักเรียนทำผิด เช่น การสะกดคำ การบวกเลข การลบเลข ครูควรให้ทำสำแบบฝึกหัดมากขึ้น ครูควรชี้ให้เห็นประเด็นที่เด็กทำผิดด้วย
4. สอนซ้ำๆ กานสอนเพียงครั้งเดียวอาจทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษจำไม่ได้หรือยังไม่เข้าใจครูควรอธิบายซ้ำๆ กันหลายครั้ง
5. ในการฝึกทักษะ ควรให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่มีแนวทางให้เด็กปฏิบัติตามอย่างชัดเจน เพราะหากไม่มีสิ่งชักนำเด็กอาจทำไม่ได้ เช่น เด็กที่เขียนตัวอักษรหัวกลับ ควรมีลูกศรบอกทิศทางว่าควรลากเส้นไปทางทิศใดก่อน การบวกเลขจะต้องบวกเลขหลักใดก่อน มีเครื่องหมายบอกชัดเจนเป็นต้น
6. สอนให้ช้าลง ครูบางคนพูดเร็ว สอนเร็ว เด็กเก่งแจตามครูทันแต่เด็กที่มีความล่าช้าในการเรียนอาจตามครูไม่ทัน จึงจำเป็นต้องสอนเด็กในอัตราที่ช้าลง

7. กำหนดเกณฑ์ที่ต่างกัน เด็กเก่งอาจสร้างผลงานตามเกณฑ์ที่สูง เด็กอ่อนอาจปฏิบัติตามเกณฑ์ที่ต่ำ เกณฑ์สำหรับเด็กแต่ละคนอาจไม่เท่ากัน แต่ควรอธิบายให้เด็กเข้าใจเสียก่อน มิฉะนั้นเด็กบางคนอาจมีปัญหาเกี่ยวกับความยุติธรรมในการมอบมายงานของครู

8. ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงลักษณะการทำงาน โดยใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นเข้าช่วย เช่น ในการทำเลข ครูควรอนุญาตให้ใช้ลูกคิดหรือเครื่องคิดเลข ในการอ่านเด็กที่มีปัญหาในการอ่านควรฟังเนื้อหาเดียวกันจากเทป โทรทัศน์ เป็นต้น หรือในการเสนอผลงานเด็กบางคนพูดไม่เก่งอาจนำเสนอในลักษณะของภาพประกอบ สมุดภาพ วีดีทัศน์ หรือนิทรรศการ เป็นต้น

9. จำแนกงานเป็นฉบับย่อๆ ให้เด็กเรียนทีละชั้นตามลำดับจากง่ายไปหายาก

10. ให้เวลาเพิ่ม ครูอาจให้เวลาตามความสามารถของเด็ก

11. กำหนดทางเลือก ครูควรให้ทางเลือกแก่เด็กบ้างอาจให้เด็กเลือกทำงาน 1 อย่าง ใน 2 อย่าง ที่ครูมอบหมาย

12. ให้แรงเสริมอย่างสำ่เสมอ เด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ต้องการคำตำหนิเพราะมีความผิดหวังมารมากแล้วในชีวิต ครูควรให้แรงเสริมให้มากและให้เด็กทำงานด้วยความสำเร็จโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานแรกที่ครูมอบหายให้ทำ

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546: 16– 17) กล่าวว่า เทคนิคการสอน เทคนิคการสอนที่ควรนำมาใช้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นพิเศษ มีดังนี้

1. การวิเคราะห์งาน (Task Analysis) เป็นเครื่องมือ 2 อย่าง คือ เป็นเทคนิคการสอนและเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบหรือประเมินเด็กว่ามีทักษะในเรื่องนั้น ๆ แล้วหรือไม่ การวิเคราะห์งาน สามารถใช้ได้หลายกรณี โดยทั่วไปคนหลายคนเข้าใจผิดคิดว่าการวิเคราะห์งานใช้สอนเฉพาะทักษะ การดำรงชีวิตหรือการฝีมือ แต่ในความเป็นจริงสามารถนำเทคนิคการวิเคราะห์งานไปใช้ในด้านวิชาการได้ด้วย ในวิชาคณิตศาสตร์ หากต้องการสอนทักษะใหม่ ต้องมีการประเมินพื้นฐานความรู้เดิมของเด็กก่อนที่จะเริ่มสอนทักษะใหม่ ในการวิเคราะห์งานจะช่วยให้ครูตรวจสอบได้ว่าเด็กจะต้องมีพื้นฐานวิชาความรู้อะไรก่อนมาเรียนเนื้อหานี้ พิจารณาว่าเด็กมีพื้นฐานความรู้อยู่ในระดับใด แล้วเริ่มต้นจากจุดนั้นขึ้นมาเรื่อย ๆ

1. 2. การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน (Peer Tutoring) การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน (Peer Tutoring) หมายถึง วิธีการสอนที่ให้เพื่อนนักเรียนช่วยสอนให้เพื่อนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ แบบตัวต่อตัว หรือ 1 : 1 โดยเพื่อนช่วยสอนอาจเป็นนักเรียนชั้นสูงกว่าหรือนักเรียนชั้นเดียวกันอายุเท่ากันแต่มีความสามารถสูงกว่ามาช่วยสอน

2. ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy System) ในการจัดการเรียนการสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อนในด้านวิชาการยังต้องอาศัยความร่วมมือของเพื่อนนักเรียนทุกคนในการส่งเสริมกำลังใจและช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเพื่อนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในเรื่องทั่วไป เช่น นำทางไปห้องเรียน ห้องน้ำ และโรงอาหาร อ่านหนังสือบนกระดานหรือแผ่นใส สื่อสารกับผู้อื่น เขียนตัวอักษรปกติให้ เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าระบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นการฝึกทักษะทางสังคมระหว่างเพื่อนนักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป การจัดการเรียนการสอนระบบเพื่อนช่วยเพื่อนจะทำให้นักเรียนเกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน นักเรียนทั่วไปได้เรียนรู้วิธีการช่วยเหลือที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ในขณะเดียวกัน นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติต่อเพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกแก่ตนเองอย่างถูกวิธี อย่างไรก็ตาม ครูผู้จัดการเรียนการสอนระบบเพื่อนช่วยเพื่อนพึงระมัดระวังปัญหาบางประการที่อาจเกิดขึ้นได้ ตัวอย่างเช่น นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องรอคอยเวลาที่จะมีผู้มาช่วยเหลือตลอดเวลา ส่วนนักเรียนผู้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อนช่วยเพื่อนอาจทุ่มเทเวลาในการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้เพื่อนมากเกินไป ในทางตรงกันข้ามนักเรียนผู้นั้นอาจเกิดความรำคาญและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเพื่อนได้ ในบางกรณีนักเรียน ผู้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อนช่วยเพื่อนต้องการจะช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้เพื่อนอย่างเต็มที่ หรือเกิดความรู้สึกว่าหากทำงานร่วมกันกับเพื่อนอาจต้องใช้มากกว่า จึงทำกิจกรรมต่าง ๆ แทนเพื่อนเกือบทุกกิจกรรมอาจส่งผลให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเกิดความรู้สึกว่าตนเองทำอะไรไม่ได้ดีพอ และรู้สึกว่าตนเองด้อยค่าไปในที่สุด ดังนั้น ครูผู้จัดการเรียนการสอนระบบเพื่อนช่วยเพื่อนจึงควรให้ความรู้ในการปฏิบัติตนระหว่างเพื่อนให้เข้าใจก่อน หากพบว่าเกิดปัญหาใด ๆ ครูควรช่วยเหลือและแนะนำเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนระบบดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง

ทิศนา แขมมณี(2547: 478) กล่าวว่า เทคนิค คือ กลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการขั้นตอน วิธีการ หรือการกระทำใด ๆ เพื่อช่วยให้กระบวนการขั้นตอน วิธีการ หรือการกระทำนั้นมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น เทคนิคการสอน จึงหมายถึง กลวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการสอน ขั้นตอนการสอน วิธีการสอนหรือ การดำเนินการทางการสอนใด ๆ เพื่อช่วยให้การสอนมีคุณภาพและประสิทธิ

จากข้อความเบื้องต้น เทคนิคการสอน หมายถึง การกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ เข้าใจในเนื้อหาบทเรียน วิธีการดำเนินชีวิต การช่วยเหลือตนเองในการเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ให้แรงเสริม การให้เพื่อนช่วยสอน หรือระบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นต้น

รายงานความก้าวหน้าของนักเรียน

การรายงานความก้าวหน้า ทำให้เราสามารถรับรู้ได้ถึงพัฒนาการ จุดที่ต้องการความช่วยเหลือของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้อย่างรวดเร็วเพื่อที่จะส่งเสริมพัฒนาการต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง นักวิชาการได้กล่าวถึงการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนไว้ดังนี้

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546: 18) กล่าวว่า การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนในปัจจุบันใช้วิธีการทบทวนและปรับ IEP ปีละอย่างน้อย 2 ครั้ง รวมทั้งมีการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนโดยสรุปจาก IIP ที่ใช้สอนเด็กในแต่ละสาระการเรียนรู้ ทักษะ และกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะมีการระบุว่าจะประเมินโดยวิธีใดและใช้เกณฑ์อะไร โดยอาจนำเสนอในรูปของกราฟแท่ง กราฟเส้นประกอบการบรรยาย หรือคิดเป็นคะแนนและเกรดในชั้นประถมศึกษาครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษที่ร่วมกันสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมอาจแยกกันประเมินผลนักเรียน กล่าวคือ ครูแต่ละคนประเมินผลและให้เกรดนักเรียนเฉพาะส่วนของตนเอง พร้อมทั้งมีรายละเอียดเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษประกอบด้วยแล้วจึงนำผลการประเมินของครูแต่ละคนมาตัดสินใจร่วมกัน วิธีนี้จะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย รวมถึงพ่อแม่ของตัวนักเรียนเอง

การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน สามารถสรุปได้ว่า เป็นการรายงานถึงผลการเรียนพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเราสามารถติดตามได้จากแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่ได้จัดทำขึ้นเป็นประจำในแต่ละปี ซึ่งจะระบุพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษตั้งแต่แรกรับจนถึงปัจจุบันที่เรียน

จัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียนและในชุมชน

การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียนและชุมชน นอกจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดภายในชั้นเรียนและภายในโรงเรียนแล้ว ยังมีกิจกรรมนอกโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนควรมีการบริหารจัดการในเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัย ยานพาหนะ ที่พัก ฯลฯ เพื่อช่วยให้การเข้าร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ลักษณะกิจกรรมนอกห้องเรียน เช่น ในวิชาพลศึกษาจัดให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องได้ร่วมกิจกรรมกับนักเรียนทั่วไปในสนามเด็กเล่น กิจกรรมห้องสมุดให้มีการปรับห้องสมุดโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information and Communication Technology : ICT) เข้ามาใช้ให้เป็นประโยชน์ เพื่อให้คนพิการทุกประเภทมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร จัดให้มีบริการหนังสือในรูปแบบของหนังสือเสียง เป็นต้น(เบญจา ชลธาร์นนท์2546: 18)

การประกันคุณภาพ

วัตถุประสงค์หลักในการจัดการเรียนร่วม คือ คุณภาพของการศึกษาและของผู้เรียนที่เรียนร่วมกันระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนทั่วไป การประกันคุณภาพจึงนับเป็นปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพไว้ดังนี้

ณรงค์ ณ ลำพูน และ เพ็ชรี รูปวิเชตร(2546: 19) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึง การดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความมั่นใจและเชื่อมั่นต่อผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ว่าการดำเนินการของสถานศึกษา ได้เป็นไปตามพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้นั้น และก่อให้เกิดผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพอันพึงพอใจ และพึงประสงค์ตามที่คาดหวังไว้

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546: 18 – 20) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ สามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมขึ้นมา โดยที่คณะกรรมการการประกันคุณภาพ ควรมีขั้นตอนการทำงานดังนี้

1.1 ประชุมเพื่อแถลงนโยบายกับผู้บริหาร ครู บุคลากรอื่นในโรงเรียนและผู้ปกครอง

1.2 จัดทำป้ายนิเทศ แผ่นพับเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบนโยบาย

1.3 ประชุมปรึกษาหรือเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหรือตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน

1.4 กำหนดกิจกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม

- การจัดอบรมบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม
- จัดห้องสอนเสริม
- จัดประชุมครู/ผู้ปกครองอย่างน้อย 2 ครั้ง/1 ปีการศึกษา
- จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)
- จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

1.5 ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรม รวมทั้งดูความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมด้วย

1.6 นำเสนอผลการประกันคุณภาพให้ผู้บริหารและบุคลากรอื่น ๆ ทราบ

1.7 หากมีหน่วยงานภายนอกมาขอดูผลการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม ก็สามารถนำเสนอผลการประกันคุณภาพให้แก่หน่วยงานภายนอกได้รับทราบกลไกการดำเนินงาน

2. กลไกในการดำเนินงาน เมื่อคณะกรรมการการประกันคุณภาพได้มีการประชุมและรับทราบนโยบายร่วมกันแล้ว การดำเนินงานในเรื่องการกำหนดระบบการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมนั้น เป็นระบบการประเมินผลภายใน โดยให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-evaluation)

กระบวนการในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนร่วมนั้น จะต้องเริ่มจากขั้นตอนดังนี้

2.1 การวางแผน (Plan) การวางแผนเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับการจัดการเรียนร่วม เนื่องจากการจัดการเรียนร่วมนั้นต้องมีบุคคลหลายกลุ่มเข้ามาทำงานร่วมกัน ตั้งแต่ผู้บริหาร ครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองนักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

2.2 การปฏิบัติงาน (Do) การปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดขึ้นซึ่งคณะทำงานจะต้องมีแผนงานที่เป็นรูปธรรม มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละส่วนงานอย่างชัดเจน อาจจัดทำเป็น ปฏิทินการปฏิบัติงาน โดยกำหนดวัน เดือน ปี ของการเริ่มต้นปฏิบัติงานและกำหนดวันสิ้นสุดเพื่อจะได้วัดและประเมินผลการปฏิบัติงานในขั้นต่อไป

2.3 การตรวจสอบ (Check) การตรวจสอบตนเองนั้นต้องมีฐานข้อมูลในการรองรับอย่างชัดเจน คณะทำงานต้องกำหนดองค์ประกอบหรือตัวชี้วัด รวมทั้งเกณฑ์ในการชี้วัดที่ชัดเจน คณะทำงานอาจกำหนดองค์ประกอบและเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

2.4 การปรับปรุงแก้ไข (Action) การปรับปรุงแก้ไขเกิดจากการตรวจสอบขั้นตอนการปฏิบัติงานจากการประเมิน แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.5 การรายงานผลการประเมิน คณะทำงานจะต้องจัดรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Study Report) กำหนดแบบการนำเสนอและรูปแบบการเผยแพร่โดยต้องเผยแพร่ให้บุคลากรทุกกลุ่มและทุกคนรับทราบ

3. กิจกรรมการประกันคุณภาพ การจัดกิจกรรมการประกันคุณภาพนั้นจะต้องมีการประชุมเพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกกลุ่ม ถือว่าการประชุมหรือการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการประกันคุณภาพการจัดเรียนร่วมเป็นกิจกรรมแรกที่คณะกรรมการการประกันคุณภาพ การจัดการเรียนร่วมจะต้องทำ จากนั้นควรมีการให้ข้อมูลสารสนเทศแก่บุคลากรทุกคนให้รับทราบ โดยมีวิธีการดังนี้

3.1 จัดป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน ซึ่งควรจัดเป็นระยะ ๆ แสดงให้เห็นผลการดำเนินงานของการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3.2 จัดทำแผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในโรงเรียนและบุคคลทั่วไปได้รับทราบ

3.3 จัดประชุมครู/ผู้ปกครอง/นักเรียน เพื่อให้รับทราบในเรื่องการประกันคุณภาพของการจัดการเรียนร่วม

3.4 จัดอบรมครูให้มีความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนร่วม ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ โดยอาจเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญมาบรรยาย

3.5 ส่งครู/บุคลากรไปอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการความรู้ในด้านการจัดการเรียนร่วม การศึกษาพิเศษ ตามหน่วยงานต่าง ๆ

ดังนั้น การประกันคุณภาพ จึงเป็นการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่ มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อนให้เกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนร่วม โดยสามารถดำเนินการจัดแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินกิจกรรม เผยแพร่ และตรวจสอบการดำเนินงาน เพื่อให้การจัดการเรียนร่วมมีคุณภาพ

การรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

การรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เข้ามาเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปนั้นจัดได้ว่าเป็นเรื่องที่มีความสลับซับซ้อนพอสมควรเนื่องจากต้องเกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายเช่น ผู้ปกครอง ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ชำนาญการด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อที่จะสามารถคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการรับเด็กเข้าเรียน ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้มีการเสนอแนะขั้นตอนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไว้ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 45- 46) กล่าวถึง การรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้นสามารถทำได้โดย การดำเนินการสำรวจและคัดแยกเด็ก ซึ่งเป็นกระบวนการในการช่วยเหลือเพื่อตัดสินใจว่านักเรียนคนใดมีความต้องการพิเศษหรือไม่อย่างไร ดังขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ครูต้องทำการประเมินโดยทำการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทุกคนในชั้นเรียนของตนเองอย่างต่อเนื่อง และสัมพันธ์กับการเรียนการสอนว่าเด็กคนใดผิดปกติบ้างหรือไม่ ผลที่ได้รับจากการประเมินตามขั้นตอนนี้จะเป็นข้อมูลในการคัดแยกเด็กเบื้องต้นหลังจากที่ได้ติดตามสังเกตพฤติกรรมแล้วครูจะทราบปัญหาที่มากระทบต่อพัฒนาการของเด็กได้

2. หากครูยังไม่แน่ใจว่าเด็กที่ค้นพบนั้น มีความผิดแน่ชัดหรือไม่ครูก็อาจประเมินตามขั้นตอนที่ 1 อีกครั้งหลังจากได้คำตอบแน่นอนว่าเด็กมีความรับผิดปกติให้ดำเนินการในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

3. ครูและผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ ช่วยกันรวบรวมข้อมูลความผิดปกติของเด็กอย่างละเอียดโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ การทดสอบมาตรฐานการสังเกตพฤติกรรม การเยี่ยมบ้านและสัมภาษณ์ผู้ปกครองแล้วบันทึก

4. คณะทำงานประเมินดูว่าข้อมูลที่ได้มานั้นเพียงพอหรือไม่ ถ้ายังไม่เพียงพอก็ต้องทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในขั้นตอนที่ 3 ใหม่

5. พิจารณาว่าเด็กที่คัดเลือกนั้น ควรได้รับการช่วยเหลือโดยวิธีใดบ้าง ถ้าเด็กมีความต้องการพิเศษถึงขั้นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญพิเศษแขนงใด ครูจะได้ส่งเด็กไปขอรับบริการพิเศษ

6. ในกรณีที่ตัดสินใจส่งต่อ ครูจะต้องเตรียมเอกาสรและรายงานตามความจำเป็น เพื่อขอรับบริการพิเศษจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7. การปฏิบัติงานครูที่รับผิดชอบการจัดการเรียนร่วม จะต้องศึกษาหลักสูตรและปรับแผนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล และประสานงานทั้งด้านการเรียนการสอนและวางแผนขอรับบริการพิเศษที่จัดอยู่ภายในโรงเรียนต่อไป

อุบล เล่นวารี(2542: 56–57) กล่าวถึง สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนการรับเด็กนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีดังนี้

1. สำรวจข้อมูลและรูปแบบในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน รวมถึงประเภทและจำนวนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่โรงเรียนสามารถรับเข้าเรียนร่วมได้

2. ประชุมชี้แจงบุคลากรที่เกี่ยวข้องอาทิ ผู้บริหาร ครู และ ผู้ปกครองเพื่อให้เข้าใจถึงหลักในการจัดการเรียนร่วม และเห็นคุณค่า ศักดิ์ศรีของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3. อบรมให้ความรู้ในการจัดการศึกษาและวิธีการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแก่ ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. ประกาศรับสมัครเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยสามารถทำได้ 2 กรณี คือ โรงเรียนเปิดรับสมัครและคัดแยกเด็กเองหรือ ทางสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครทำการคัดแยกเด็กแล้วส่งไปตามโรงเรียนที่ไม่ได้เปิดรับสมัคร

5. แต่งตั้งคณะกรรมการรับสมัครเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยจะรับเด็กที่มาสมัครทุกคน

6. แต่งตั้งคณะกรรมการคัดแยกเด็ก ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญการศึกษาพิเศษ จากกระทรวงสาธารณะสุข มหาวิทยาลัย ราชภัฏ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และศึกษานิเทศก์

7. คณะกรรมการทำการคัดยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

8. ประกาศผลการคัดแยก

9. ส่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วม

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา(2543: 29) กล่าวถึงการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเพื่อเข้าเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีอายุในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ

2. ไม่เป็นโรคติดต่อที่อาจส่งผลกระทบต่อบุคลากรในโรงเรียน

3. ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน จนส่งผลให้เกิดความยากลำบากต่อการจัดการศึกษา

4. เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินมีระดับการได้ยินระหว่าง 26 – 90 เดซิเบล

5. เด็กที่มีความต้องการพิเศษสติปัญญา มีระดับเชาว์ปัญญาระหว่าง50 - 70

6. เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา

7. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

จากที่กล่าวมาสรุปว่า การรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมนั้น จะต้องผ่านการตรวจสอบคัดแยกระดับความพิการก่อนที่จะเข้ารับการเรียนร่วม โดยจะต้องไม่มีความพิการมากจนเกินระดับที่กำหนด ทั้งนี้ทางโรงเรียนสามารถกระทำได้โดยแต่งตั้งคณะกรรมการรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รวมถึงแต่งตั้งคณะกรรมการคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ประกาศรับสมัครเมื่อเด็กผ่านการคัดเลือกจึงส่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เข้าเรียนร่วมชั้นกับเด็กทั่วไป

การจัดตารางเรียน

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546: 23– 25) กล่าวว่า การจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริม จำนวนเด็กที่ครูสอนเสริมจะต้องให้บริการควรเริ่มจากจำนวน 5 – 6 คน ในสัปดาห์แรก ๆ แล้ว ค่อย ๆ เพิ่มจำนวนเด็กขึ้นในสัปดาห์ต่อมาทีละสัปดาห์ แต่ควรจัดให้บริการตามจำนวนที่ต้องรับผิดชอบภายใน 6 สัปดาห์ ยกตัวอย่างเช่น ในสัปดาห์แรกที่ให้บริการจัดตารางบริการให้แก่เด็ก 6 คน แล้วสัปดาห์ถัดไป เพิ่มอีก 2 คน รวมเป็น 8 คน และอีกสัปดาห์ถัดไปเพิ่มอีก 2 คน รวมเป็น 10 คน (หากครูต้องรับผิดชอบเด็ก จำนวน 10 คน) การค่อย ๆ ทยอยจัดบริการให้แก่เด็กเช่นนี้ จะช่วยผ่อนคลายความยุ่งยากในการที่จะต้องจัดตารางเวลาให้บริการแก่เด็กเช่นนี้ ครูสอนเสริมจะต้องประสานงานกับครูทั่วไปทุกชั้นเรียนที่เด็กกระจายอยู่และจัดเวลาในแต่ละวันให้กับตนเองให้มีเวลาสำหรับเตรียมการก่อนเด็กมารับบริการที่ห้องสอนเสริมหรือก่อนที่ครูสอนเสริมจะเข้าไปให้บริการในชั้นเรียน จัดให้มีเวลาที่จะใช้ในการตรวจสอบเด็กบางกรณี และจัดให้มีเวลาที่จะให้คำแนะนำปรึกษาหารือกับครูคนอื่น ๆ

การจัดตารางเวลาที่จะทำให้ทุกฝ่ายยอมรับเป็นสิ่งที่ยาก ฉะนั้น ครูสอนเสริมจึงต้องคำนึงถึงเด็กว่าตารางเวลาที่จัดให้กับเด็กที่รับผิดชอบแต่ละคนนั้น เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของเด็ก รวมทั้งตัวครูด้วย

การประสานความร่วมมือ

ผดุง อารยะวิญญู (2533: 199) กล่าวว่า การเรียนร่วมอาจไม่ประสบผลสำเร็จหากขาดการประสานความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นควรให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ทุกฝ่าย ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ก็จะสามารถทำให้การจัดการเรียนร่วมดำเนินไปได้ด้วยดีบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ควรได้รับความร่วมมือได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูที่สอนเด็กทั่วไป นักเรียนทั่วไป เด็กที่มีความต้องการพิเศษ และผู้ปกครอง

อุบล เล่นวารี(2542: 99) กล่าวว่า การประสานความร่วมมือเป็นกลยุทธ์สำคัญที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่องาน โดยเฉพาะงานการศึกษาพิเศษเรียนร่วม งานนี้จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ เอกชน ชมรม มูลนิธิ หน่วยงานสถาบันต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ในสังคมอย่างหลากหลาย เนื่องจากการเรียนร่วมจะจัดได้อย่างสมบรูณ์ต้องอาศัยการประสานความร่วมมือของทุกฝ่าย ทั้งนี้เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ประโยชน์สูงสุดทางการศึกษา ได้พัฒนาเต็มศักยภาพของตน

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546 : 36– 38) กล่าวว่า การประสานความร่วมมือนั้นควรมี การประสานงานกับบุคคลอื่น การช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเป็นหน้าที่ของหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แพทย์ เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ รวมไปจนถึงเพื่อนครูในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนทั่วไป และบุคคลอื่น ๆ ในชุมชนจึงควรมีการร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ได้พัฒนามากที่สุด ครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลดังกล่าว ด้วยเหตุนี้จึงเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของครูผู้ใช้รูปแบบที่จะต้องประชาสัมพันธ์งานของตน และขอความช่วยเหลือจากบุคคลต่าง ๆ ด้วยเทคนิควิธีที่เหมาะสมแก่กาลเทศะ ดังนี้

การประสานงานกับผู้ปกครอง พยายามส่งเสริมให้ผู้ปกครองรับผิดชอบในการอบรมดูแลนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องให้มากขึ้น โดยครูช่วยสอนวิธีฝึกส่งเสริมให้ผู้ปกครองโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และควรติดต่อกับผู้ปกครองและ/หรือสมาชิกอื่น ๆ ที่บ้านนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องโดยเลือกทำสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ที่พอจะทำได้

- พูดคุยเกี่ยวกับตัวเด็กในแต่ละวันกับผู้ปกครองและ/หรือสมาชิกอื่น ๆ ในช่วงเวลามารับและมาส่งนักเรียน
- สอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับการพาลูกไปพบแพทย์หรือนักวิชาชีพต่าง ๆ เช่น แพทย์และ/หรือนักวิชาชีพแนะนำอย่างไรและได้ทำตามที่แนะนำหรือไม่
- ขอให้ผู้ปกครองฝึกเด็กเพิ่มเติมโดยอธิบายหรือสาธิตวิธีฝึกให้และคอยถามผลการฝึก หรือให้ผู้ปกครองบันทึกผลการฝึกมาส่งทุกสัปดาห์ ถ้าในบ้านของเด็กมีญาติผู้ใหญ่หรือพี่ที่โตพอจะช่วยฝึกน้องซึ่งใกล้ชิดกับเด็กและเต็มใจช่วยฝึกเด็ก ก็ควรขอความร่วมมือด้วย โดยเฉพาะถ้าบุคคลดังกล่าวมีการศึกษาและความสามารถในการสอนเด็กสูงกว่าผู้ปกครองซึ่งอาจเรียนน้อยและมีภาระมาก ไม่สามารถในการช่วยฝึกเด็ก
- เชิญผู้ปกครองให้มาพบเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับตัวเด็กเดือนละครั้ง หรือภาคเรียนละครั้ง สำหรับผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้มาโรงเรียน

- แจ้งผลการเรียนของเด็กให้ผู้ปกครองทราบทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน

การประสานงานกับนักวิชาชีพ หรือผู้เชี่ยวชาญ พยายามใช้ประโยชน์จากการเป็นผู้รู้ของนักวิชาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น เท่าที่โอกาสจะอำนวยและควรทำสิ่งต่อไปนี้เท่าที่พอจะทำได้

- พาเด็กไปพบนักวิชาชีพเพื่อรับการวินิจฉัยและบริการเสริม
- ติดต่อประสานงานกับนักวิชาชีพ เช่น โทรศัพท์ เขียนจดหมาย เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก ขอคำแนะนำว่าจะให้ทางโรงเรียนช่วยอะไรได้บ้าง
- ขอให้นักวิชาชีพสาธิตและแนะนำการให้บริการเสริมแก่นักเรียนเพื่อจะได้นำมาทำตามที่โรงเรียน
- เชิญให้นักวิชาชีพมาเยี่ยมที่โรงเรียน เพื่อนิเทศการให้บริการเสริมแก่เด็กเดือนละครั้ง หรือภาคเรียนละครั้ง

การประสานงานกับบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ควรมีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส กิริยาท่าทางที่สุภาพ และรู้จักดูจังหวะในการพูดเรื่องต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ได้รับความร่วมมือจากบุคคลต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

การประสานความร่วมมือสรุปได้ว่า คือ การประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วม เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีพัฒนาการที่เหมาะสม ได้รับประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาแบบเรียนร่วม

การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล

การนิเทศ

กิติมา ปรีดีดิลก(2532: 262) กล่าวว่า การนิเทศ หมายถึง กระบวนการชี้แนะ แนะนำและให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางเอาไว้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2546: 223) กล่าวว่า การนิเทศ หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ดังนั้น การนิเทศ หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือ ให้คำแนะนำแก่ครู เพื่อให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนร่วมได้อย่างมีคุณภาพ

ติดตาม

อุบล บรรหาศุภวาท(2527: 454) กล่าวว่า การติดตามงาน หมายถึง การตรวจตราวิธีปฏิบัติและผลงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้วว่าได้ผลหรือไม่ และมีอุปสรรคปัญหาประการใดบ้าง เพื่อที่จะได้ปรับปรุงแก้ไขโครงการนั้น ๆ ให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์(2537: 25) กล่าวว่า การติดตามงาน หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูลการปฏิบัติงานตามแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ แล้วใช้ข้อมูลเหล่านั้นในการแก้ไขปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ

จากแนวคิดข้างต้น การติดตาม หมายถึง กระบวนการที่เก็บข้อมูล ในการปฏิบัติงานจัดการเรียนร่วมว่าได้ผลตรงตามแผน และมีอุปสรรคใดต้องแก้ไขเพื่อให้การจัดการเรียนร่วมดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเมินผล

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538: 39) การประเมินผลแผน หมายถึงการประเมินผล การปฏิบัติงานว่าได้บรรลุตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ สำหรับกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติมีดังนี้ ผลการปฏิบัติงานได้ตามที่ต้องการมากน้อยเพียงใด ปัญหาและอุปสรรคที่พบ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผน และ สมควรที่จะมีการทบทวนแผนปรับแผนหรือไม่

ผดุง อารยะวิญญู (2533: 213) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ การวัดผลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแตกต่างไปจากการวัดผลสำหรับเด็กปกติทั้งนี้ เพราะว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความต้องการและความสามารถแตกต่างกันตั้งแต่ในระดับน้อย ปานกลาง จนกระทั้งระดับมาก การวัดผลการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะได้รับการกำหนดไว้ในหลักสูตรหรือแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็ก ซึ่งเด็กแต่ละคนจะต้องมีแผนการศึกษานี้ เด็กบางคนอาจเรียนหลักสูตรเดียวกับเด็กปกติ การวัดผลจึงต้องดำเนินไปในลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกันเด็กปกติ ถ้าแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแตกต่างไปจากหลักสูตรเด็กปกติมาก การวัดผลไม่จำเป็นต้องเหมือนกับเด็กปกติโดยยึดหลักว่า สอนสิ่งใด วัดสิ่งใด ซึ่งสามารถกระทำได้ดังนี้

1. กำหนดลำดับขั้นตอนของทักษะ ครูอาจจำเป็นต้องกำหนดทักษะทางการเรียนของเด็กเป็นขั้นย่อยๆ และสอนให้เด็กมีทักษะตามขั้นย่อยๆ แล้ววัดผลโดยการทดสอบด้วยวิธีหลายวิธี เมื่อเห็นว่าเด็กมีทักษะตามขั้นย่อยๆ เหล่านั้นแล้ว ให้ถือว่าเด็กสอบผ่านแล้ว

2. ไม่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับเด็กอื่น เด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนมีหลักสูตรของตนเองแต่ละคนเรียนไม่เหมือนกัน ความก้าวหน้าในการเรียนของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ต่างคนต่างเรียน ต่างคนต่างมีความก้าวหน้า จึงไม่ควรนำผลการเรียนของเด็กมาเปรียบเทียบกับเด็กปกติหรือใช้เกณฑ์เดียวกับเด็กปกติ ควรเปรียบเทียบผลการเรียนของเด็กเองว่าเด็กมีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นเพียงใด

3. ครูร่วมกันให้เกรด ในกรณีเด็กเรียนร่วมกับเด็กปกติเต็มเวลา และเด็กได้รับการสอนเพิ่มเติมจากครูการศึกษาพิเศษ เกรดที่เด็กจะได้รับไม่ควรมาจากครูคนเดียว เพราะมีคนสอน 2 คน ครูทั้งสองคนจึงควรมีบทบาทเท่ากันในการให้เกรดเด็ก

4. ให้เกรดจากคะแนนรวม การให้เกรดเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรจำแนกคะแนนออกเป็นกิจกรรมย่อยต่างกัน เนื่องจากเด็กทีมีความต้องการพิเศษมีข้อจำกัดหลายด้าน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เกรดเด็กจากกิจกรรมหลายด้าน เช่น การร่วมกิจกรรม การมาเรียน การนำเสนอโครงการ การสอนย่อย การสอบปลายภาค

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2546: 166) กล่าวว่า การประเมินผล เป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริงและการกระทำ บางทีขึ้นอยู่กับการวัดเพียงอย่างเดียว เช่น คะแนนสอบ แต่โดยทั่วไปจะเป็นการรวมการวัดหลาย ๆทาง โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดจากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบประสอบการพิจารณา การประเมินแต่ละครั้งจะประกอบด้วย

- ผลการวัดที่ได้จากการกระบวนการต่าง ๆ เช่น จากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบ
- เกณฑ์การพิจารณา เพื่อใช้เป็นหลักหรือแนวทางในการพิจารณา
- การตัดสินใจ เป็นการชี้ขาดหรือสรุปผลระหว่างการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนด

จากที่กล่าวมาการประเมินผล เป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริง และการกระทำ การประเมินผลการเรียนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมกับเด็กปกติมีความแตกต่างไปจากการวัดผลสำหรับเด็กปกติทั้งนี้ เพราะว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความต้องการและความสามารถแตกต่างกัน

ดังนั้น กิจกรรมการเรียนการสอนของการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีทหมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน หลักสูตร ซึ่งในที่นี้จะเป็นหลักสูตรการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP) ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละบุคคล รวมไปถึง การรายงานความก้าวหน้า การประสานความร่วมมือ การนิเทศ ติดตามผล ประเมินผลและการปรับปรุงงาน

T - Tools (เครื่องมือ)

T - Tools (เครื่องมือ) หมายถึง สิ่งที่นำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วม สิ่งที่ช่วยให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตอิสระได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ นโยบาย งบประมาณ สื่อ บริการ ตำรา สิ่งอำนวยความสะดวกรวมถึงเทคโนโลยีที่ช่วยให้ความสะดวกแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครูการศึกษาพิเศษและนักวิชาชีพอื่น และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 19) กำหนดนโยบายการเรียนร่วมไว้ในธรรมนูญโรงเรียนเนื่องจากการเรียนร่วมเป็นภาระงานสำคัญของโรงเรียนที่จะตอบสนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 ที่เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

มีสิทธิเข้ารับการศึกษาอย่างเสมอภาค แต่ประชาชนผู้ปกครองและชุมชนยังไม่ค่อยมั่นใจในโอกาสและสิทธินี้ เนื่องจากโรงเรียนมีนโยบายที่ไม่ชัดเจนในการรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน ดังนั้น เพื่อความชัดเจนและความมั่นใจต่อทุกฝ่าย โรงเรียนจึงจำเป็นต้องกำหนดนโยบายการเรียนร่วมไว้ในธรรมนูญโรงเรียน ไว้สำหรับดำเนินการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียน และเป็นสัญญาประชาคมที่จะพัฒนาการศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียน

การกำหนดนโยบายการเรียนร่วมไว้ในธรรมนูญโรงเรียน หมายถึง การกำหนดแนวทางการดำเนินงานทางการบริหารจัดการในการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ และการให้การช่วยเหลือแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตน ซึ่งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามภาระหน้าที่

ผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมอาจกำหนดแนวทางในการดำเนินงานการจัดการเรียนร่วมที่ชัดเจน เช่นความสำคัญของการจัดการเรียนร่วม วัตถุประสงค์ เป้าหมาย งบประมาณ วิธีการ และผู้รับผิดชอบ แล้วดำเนินการต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540: 13-14) เช่น

1. ประชุมชี้แจงบุคลากรในหน่วยงาน ให้ตระหนักต่อหน้าที่ในการจัดการศึกษาของชาติ เห็นความสำคัญของทรัพยากรเด็ก ตลอดจนความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนร่วม
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการเรียนร่วม และมอบหมายอำนาจหน้าที่ คณะกรรมการอาจจะประกอบด้วยผู้บริหารหน่วยงาน ผู้ช่วย หัวหน้างาน ครูปกติและครูการศึกษาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ
3. กำหนดแผนดำเนินงาน
4. ชี้แจงข้อตกลงบางประการของหน่วยงานนั้น ๆ ต่อบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง

การกำหนดนโยบายการเรียนร่วมไม่ควรดำเนินการเพียงลำพัง เพราะจะทำให้นโยบายนั้นไม่เป็นที่ยอมรับ และอาจประสบความล้มเหลวหรือขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการกำหนดนโยบายการเรียนร่วมควรให้บุคคลหรือหน่วยงานที่มีความรู้ ความชำนาญ มีศักยภาพที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เช่น

1. ผู้บริหารโรงเรียน สามารถให้ข้อมูล จุดเด่น ข้อจำกัด และศักยภาพของโรงเรียน ตลอดจนระเบียบปฏิบัติของทางราชการ ฯลฯ
2. ครูการศึกษาพิเศษ ครูผู้สอน สามารถให้ข้อมูลด้านประสบการณ์ของการสอน การจัดกิจกรรม การรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล

3. ผู้ปกครอง สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก พฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก ความต้องการในการพัฒนาแก่เด็ก แนวทางการให้ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน

4. แพทย์ สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเจ็บป่วย สุขภาพ การพัฒนา การบำบัด การฟื้นฟู และการให้คำแนะนำ

5. ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการ จะช่วยเหลือในด้านวิชาการ การให้คำปรึกษา แนะนำในการจัดการเรียนการสอน

6. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชุมชน สามารถเสนอความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับเด็ก การประชาสัมพันธ์ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับความร่วมมือ หรือการสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียน

7. ผู้นำทางศาสนา สามารถให้การสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียน การประชาสัมพันธ์

8. หน่วยราชการองค์กรท้องถิ่น เช่น โรงเรียนอื่น ๆ อำเภอ โรงพยาบาล สาธารณสุข องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถให้ความร่วมมือ การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ สื่อ การบำบัดรักษา การมีส่วนร่วมในด้านวิชาการ การส่งต่อนักเรียน เป็นต้น

เบญจา ชลธาร์นนท์(จากการเสวนาเรื่อง ร่วมเรียนสู่การเรียนร่วม วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2548 ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ 4 จังหวัดตรัง) ที่ปรึกษาด้านการศึกษาพิเศษและผู้อำด้อยโอกาส สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า การสอนเด็กพิเศษการเป็นความสุขใจ ควรส่งเสริมนักเรียนพิการให้ประกอบอาชีพได้ คนที่ไม่พิการโชคดี ฉะนั้นควรให้โอกาสคนพิการได้รับการศึกษาและได้กล่าวถึงนโยบายเรื่องการเรียนร่วมสรุปได้ดังนี้

1. นโยบายรัฐบาล จัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาการศึกษา 25,000 ล้านบาทต่อปี ซึ่งร่วมถึงการจัดสรรอัตรากำลังครูที่กระทรวงศึกษาธิการ 69,000 คน และสำนักการบริหารงานการศึกษาพิเศษ ขาดครู 3,802 คน นอกจากนั้นจะจัดซื้อคอมพิวเตอร์ เพื่อทำเครือข่ายทางด้านการศึกษา ซึ่งรวมถึงเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย

2. ข้อเสนอเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ได้รับการตอบสนองจากนายกรัฐมนตรี ได้แก่

2.1 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษขอให้จ้างครูต่อเนื่องรวม 3,000 อัตรา ในตำแหน่งพนักงานราชการ

2.2 บิดาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษขอให้จัดสรรกองทุนการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 300 ล้านบาทต่อปีทุกปี โดยอาจใช้เงินจากโครงการสลากพิเศษ 3 ตัว และ 2 ตัว

2.3 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้เรียนใกล้บ้านและอยู่กับครอบครัว

2.4 ผู้ปกครองเด็กออทิสติกขอให้พัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติกอย่างครบวงจร โดยเริ่มโครงการนำร่องที่ขอนแก่น

3. โครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

3.1 ตั้งเป้าจะจัด 1 อำเภอ 1 โรงเรียนประถมและ 1 โรงเรียนมัธยม

3.2 ในปี 2547 ได้ดำเนินการทั่วประเทศรวม 390 โรงเรียน

3.3 ในปี 2548 จะดำเนินการ 2,000 โรงเรียน อำเภอละ 2 โรงเรียน

3.4 นโยบายเรียนร่วม กำหนดเป้าหมายโดยยึดจากสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานด้านการศึกษาของ UNESCO

3.5 โรงเรียนต้องประกันการจัดการศึกษาให้มีลักษณะ 4A ได้แก่

Availability จัดให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาโดยไม่ปฏิเสธการรับเด็กแม้แต่คนเดียว (Zero Reject)

Accessibility จัดการศึกษาที่ทุกคนเข้าถึงได้โดยประกันสิทธิขั้นพื้นฐาน เช่น จัดให้มีเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกและพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเข้าถึง เป็นต้น

Acceptability จัดการศึกษาและกระบวนการเรียนให้มีมาตรฐานคุณภาพและเป็นที่ยอมรับโดยกำหนดตัวชี้วัดและมาตรฐานอย่างเหมาะสม (กำลังดำเนินการจัดทำ)

Adaptability ปรับการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเด็กพิการ โดยศูนย์การศึกษาพิเศษสนับสนุนให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสม

3.6 แนวทางการจัดการเรียนร่วม ในการโครงสร้าง SEAT ดังนี้

Students นักเรียนมี 2 กลุ่ม คือ นักเรียนทั่วไปและนักเรียนซึ่งมีความบกพร่อง 9 ประเภท ซึ่งโรงเรียนร่วมต้องรับเข้าเรียนและเลือกไม่ได้ โรงเรียนต้องประกาศล่วงหน้า เตรียมการประเมินพัฒนาการของเด็ก จัดห้อง จัดครูเฉพาะ จัดเด็กพิการเรียนห้องละ 3-4 คน เตรียมครูให้มีใจกว้างและรับฟังความคิดเห็น ปรึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษศึกษาพิเศษศึกษาลักษณะพิการ สังคม ภาษา และศักยภาพของนักเรียน ประเมิน IEP โดยครูประจำชั้นร่วมกับครูการศึกษาพิเศษ บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษพร้อมทั้งขอข้อมูลจากพ่อแม่ แพทย์ และนักวิชาชีพต่างๆ ทั้งนี้เด็กทั้งโรงเรียนต้องรู้จักเด็กพิการ

Environment จัดสภาพแวดล้อมแบบ Inclusive ให้ทุกคนอยู่ร่วมในสังคมได้ทั้งด้านกายภาพของอาคาร เช่น ห้องน้ำที่คนนั่งเก้าอี้เข็นใช้ได้ โป๊ะไฟสำหรับคนสายตาเลือนราง และทางด้านคน ต้องจัดให้ครู พ่อแม่ และเจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญต่อการเรียนรู้ของคนพิการ ต้องหาความรู้ว่าจะปฏิบัติและสอนอย่างไร

Activity จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ปรับหลักสูตรอบรมครูเพื่อให้บริการตามคูปอง ประเมินผลวัดผล จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น ฝึกกิจวัตรประจำวัน อาบน้ำ แต่งตัว เป็นต้น รวมทั้งจัดทำ IEP และ IP โดยเรียนรู้จากศูนย์การศึกษาพิเศษ รวมทั้งใช้เทคนิคการสอนพิเศษ

Tools ได้แก่ เครื่องมือและวิสัยทัศน์ การกำหนดพันธกิจ แผนงาน งบประมาณแนวทางการดำเนินงาน ประกันสิทธิขั้นพื้นฐานในการเข้าถึงการจัดการศึกษา บริการเทคโนโลยีและการบริหารจัดการ เป็นต้น

3.7 สิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ คือ ครูต้องมีจิตวิญญาณแห่งการเป็นครู

โดยสรุปแล้ว ในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ การเรียนร่วมนั้นควรมีการกำหนดให้สอดคล้องกันและไม่ควรดำเนินการเพียงลำพัง เพราะจะทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับ และอาจประสบความล้มเหลวหรือขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการกำหนดนโยบายวิสัยทัศน์ พันธกิจ การเรียนร่วมควรให้บุคคลหรือหน่วยงานที่มีความรู้ ความชำนาญ มีศักยภาพที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือ นอกจากนี้รัฐบาลยังมีนโยบายด้านงบประมาณในการสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยได้จัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายบุคลากร อุปกรณ์สื่ออำนวยความสะดวกเป็นต้น

งบประมาณ

การที่เราจะสามารถขับเคลื่อนและผลักดันให้การเรียนร่วมประสบความสำเร็จนั้นปัจจัยอย่างหนึ่งที่จะขาดไม่ได้คือ งบประมาณ การได้มาซึ่งงบประมาณหรือการที่จะบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนร่วมนั้น นักวิชาการได้เสนอแนะไว้ดังต่อไปนี้

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา(2543: 40) ได้ให้ความหมายว่า เงินงบประมาณ หมายถึง เงินที่ทางราชการจัดสรรให้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามโครงการเรียนร่วม การดำเนินงานด้านงบประมาณนั้น อาจจะใช้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ การจัดหาสื่อการเรียนการสอนสำหรับการเรียนร่วม การวัดประเมินผล การจัดกิจกรรมสำหรับการเรียนร่วม การให้ครูไปประชุมอบรม หรือ การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนร่วม นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึง

เงินนอกงบประมาณ หมายถึง เงินที่มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคให้เป็นเงินนอกเหนือจากงบประมาณที่ได้รับ

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546 : 25 – 47) กล่าวว่า งบประมาณ โรงเรียนจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วมให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การสรรหาแหล่งเงิน อาจได้มาจากงบประมาณจากต้นสังกัด งบประมาณประจำปีของโรงเรียน จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชมรม/มูลนิธิ/สมาคม องค์กรเอกชน ชุมชน ผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมหาทุน ควรจัดขึ้นเดือนละ 1 ครั้ง ให้ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและผู้ปกครองของนักเรียนทั่วไปทำขนมหรือซื้อขนมมาอย่างน้อยคนละ 1 อย่าง แล้วมาตั้งโต๊ะหรือจัดซุ้มขายขนม เงินที่ได้ก็จะเป็นเงินทุนสามารถนำมาใช้จ่ายในโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน

การจัดสรรงบประมาณ โรงเรียนต้องมีการประชุมวางแผนในการใช้จ่ายเงินและมีการจัดสรรงบประมาณ (เงินนอกงบประมาณ) ซึ่งจะได้จากหน่วยงานอื่น ๆ ที่ให้การสนับสนุนหรือจากการหาทุนของโรงเรียนเอง

ระบบบัญชีและการตรวจสอบโรงเรียนจะต้องมอบหมายให้อาจารย์ 1 คน เพื่อดูแลบัญชีรายรับรายจ่ายโดยคณะกรรมการการจัดการเรียนร่วมตรวจสอบทุก 1 เดือน และนำเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นขั้นตอนสุดท้าย

การวิเคราะห์งบประมาณ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. วางแผนในการใช้จ่ายเงิน
2. วิเคราะห์การใช้จ่ายเงินก่อนใช้จริง
3. นำไปใช้
4. วิเคราะห์การใช้จ่ายเงินหลังการใช้จริง
5. ประเมินการใช้จ่ายจริง

จากข้อมูลเบื้องต้น งบประมาณ หมายถึง งบประมาณที่ทางราชการจัดสรรให้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามโครงการเรียนร่วม และ งบประมาณที่ทางโรงเรียนหามาเองเช่น การได้รับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา โดยงบประมาณที่ได้นี้ทางโรงเรียนต้องมีการวางแผนการใช้จ่าย เพื่อจัดสรรงบประมาณนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนร่วม

ระบบการบริหารจัดการ

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546 : 32-35) กล่าวว่า ระบบการบริหารจัดการ หากทางโรงเรียนได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนไว้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำเสนอเรื่องการจัดการเรียนร่วม จัดตั้งคณะกรรมการวางแผนโดยนำเสนอให้มีการแต่งตั้งผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมเป็นกรรมการเพิ่มอย่างน้อย 1 คน และในคณะกรรมการโรงเรียนควรจะมีผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมในคณะกรรมการด้วยอย่างน้อย 1 คน จัดประชุมบุคลากรและผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนโดยให้มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายในการจัดการเรียนเพื่อนำเสนอผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการโรงเรียนกำหนดแนวทางการดำเนินงานจัดสรรงบประมาณ กำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน กำหนดรูปแบบในการจัดการเรียนร่วม และร่วมมือกับหน่วยงานและบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น สาธารณสุข โรงพยาบาล หรือนักจิตวิทยา เป็นต้น แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนร่วมแทนหัวหน้าโครงการทำหน้าที่ประสานงานและเลขานุการของคณะกรรมการจัดการเรียนร่วม 1 คน แต่งตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลประมาณ 5 – 7 คน ต่อเด็ก 1 คน โดยมีผู้อำนวยการ/ครูใหญ่หรือผู้ช่วยเป็นประธาน และมีครูหรือตัวแทนครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง นักจิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น นักกายภาพบำบัด นักแก้ไขการพูดและภาษา และพ่อหรือแม่ของเด็กร่วมเป็นกรรมการ โดยให้ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้ประสานงานในการจัดทำ IEP และดำเนินการสอนตาม IEP โดยจัดทำ IEP สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

โครงสร้างระบบการบริหารจัดการเรียนร่วม คณะกรรมการจัดการเรียนร่วม ควรประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้แทน เช่น ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการจะทำหน้าที่เป็นประธานของคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมในการประชุมทุกครั้ง โดยมีหัวหน้าโครงการการเรียนร่วมเป็นเลขานุการของคณะกรรมการจัดการเรียนร่วม

2. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไขการพูดและภาษา นักตรวจวัดการได้ยิน และนักวิชาชีพต่าง ๆ ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการให้บริการแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

3. ครู หมายถึง ผู้ที่จบทางด้านการศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม โดยทั่วไปจะเป็นครูประจำชั้นและเป็นผู้แทนของครูคนอื่น ๆ ที่สอนวิชาต่าง ๆ ให้กับนักเรียน ครูสอนวิชาพิเศษ เช่น ครูพลศึกษา ครูสอนคอมพิวเตอร์

4. ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ผู้ที่จบด้านการศึกษาพิเศษหรือครูทั่วไปที่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทำหน้าที่สอนนักเรียนในชั้นเรียนพิเศษหรือร่วมกับครูทั่วไปสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมหรือให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียนในห้องสอนเสริม

5. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนทั่วไปและผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่นำบุตรหลานเข้ามาเรียนร่วมในโรงเรียน

6. บุคลากรภายนอก หมายถึง บุคคลซึ่งสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือให้ความร่วมมือในการจัดกาเรียนร่วมของโรงเรียนได้ เช่น ผู้อำนวยการเขตที่โรงเรียนนั้นตั้งอยู่ หรือผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้แทนสาธารณสุขของเขต เป็นต้น

การจัดระบบข้อมูล ระบบข้อมูลเป็นความจำเป็นพื้นฐานที่ต้องนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำงานได้แก่

1. ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมโรงเรียนจะต้องมีข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในด้านต่าง ๆ ที่สามารถเรียนร่วมได้ เพื่อนำมาวางแบบในการจัดการศึกษา การมีข้อมูลดังกล่าวจะนำไปสู่การประกันโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียนเหล่านี้ไม่ให้ตกหล่น สามารถนำมาวางแผนในการจัดชั้นเรียนและการเตรียมบุคลากรในบางจังหวัดได้มีการสำรวจข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและจัดทำเป็นแฟ้มข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับเด็กเป็นเฉพาะบุคคล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก

2. ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร ได้แก่ การสำรวจจำนวนครูการศึกษาพิเศษที่มีวุฒิทางด้านการศึกษาพิเศษหรือผ่านการฝึกอบรม จำนวนครูที่เรียนมาทางด้านจิตวิทยา เพื่อนำมาวางแผนจัดครูให้ทำการสอนตรงตามความรู้ความสามารถ และนำมาวางแผนในการพัฒนาบุคลากรเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

3. ข้อมูลเครือข่าย ได้แก่ ข้อมูลของหน่วยงาน สถาบันทางการศึกษา สมาคม องค์กรมูลนิธิที่สามารถจะนำมาเป็นประโยชน์ในการนำมาเป็นเครือข่ายในการทำงาน เป็นการช่วยพัฒนาบุคลากร การช่วยเหลือฟื้นฟู บำบัด การสนับสนุนทรัพยากร สื่อสิ่งอำนวยความสะดวก การมีข้อมูลเหล่านี้มาใช้เป็นประโยชน์ต่อการทำงานด้านนี้ ควรจัดทำไว้อย่างเป็นระบบให้สามารถนำมาใช้ได้เป็นอย่างดี

4. ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำมาวางแผนในการจัดหาสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอต่อความต้องการ ได้แก่ เครื่องช่วยฟังคอมพิวเตอร์ โปรแกรมซอฟท์แวร์ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมพัฒนาการ เก้าอี้รถเข็น ทางเดิน ห้องน้ำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เป็นต้น

การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล โรงเรียนจะต้องจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลและแผนพัฒนาบุคลากร

1. แผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล

- กำหนดผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยตรงและให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม
- สำรวจนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษว่ามีจำนวนเท่าใดต้องใช้บุคลากรเท่าใด
- ให้มีระบบอาสาสมัครขึ้น โดยทางโรงเรียนควรจัดทำคู่มืออาสาสมัครและมีการปฐมนิเทศอาสาสมัคร อาสาสมัครนี้อาจเป็นพี่น้องของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนักศึกษาหรือคนในชุมชน โดยอาจจะให้คนในชุมชนเข้ามาถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่นักเรียน เช่น มาสอนดนตรีไทย มาสอนให้ทำงานเกษตร เป็นต้น

2. แผนพัฒนาบุคลากร

- จัดประชุมครู บุคลากร และผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
- จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้ความรู้กับครู บุคลากรอื่น ๆ และผู้ปกครองอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษมาให้ความรู้หรือส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับหน่วยงานภายนอก
- จัดกิจกรรมเข้าค่ายในโรงเรียน “โครงการสายสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนเด็กพิเศษ” อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ในด้านการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาทำงานในโรงเรียนจะต้องมีระบบคัดเลือกบุคลากรที่จะมาทำหน้าที่ครูการศึกษาพิเศษหรือมาทำหน้าที่เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะต้องมีการวัดทัศนคติหรือมีการทดลองสอนก่อน โดยจะต้องมีการสังเกตและการประเมินผลก่อนที่จะให้บุคลากรเหล่านั้นมาทำงานกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

นอกจากนี้คณะกรรมการจัดการเรียนร่วมหรือผู้บริหารอาจให้การสนับสนุนในด้านอื่น ๆ เช่น การทำวิจัยด้านการศึกษาพิเศษ ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้มีพื้นฐานทางวิชาการเพิ่มขึ้น อาจจะสนับสนุนให้ทำงานวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยขั้นพื้นฐาน โดยโรงเรียนควรให้การสนับสนุนเรื่อง

เงินทุน หรือมีที่ให้เสนอผลงานวิจัย มีการผลิตสื่อการสอน ให้โอกาสครูและบุคลากรได้แสดงความสามารถได้เต็มที่ ให้รางวัลกับครูที่สอนดีมีผลงานและบุคลากรอื่นที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เช่น มีการประกวดคัดเลือกครู บุคลากรแล้วให้รางวัล โดยจัดทำบอร์ดประกาศเกียรติคุณ อาจจัดทำโล่เกียรติคุณ ประกาศนียบัตรหรือรางวัลอื่น ๆ

การสื่อสารภายในองค์กร ทางโรงเรียนต้องมีการจัดระบบสื่อสารภายในองค์กรร่วมกับบุคลากรทุกคน โดยผู้บริหารมีการจัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการโรงเรียน ครู บุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง และผู้ปกครองเพื่อหาวิธีการจัดระบบการสื่อสารภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งได้รับฟังปัญหาของทุกคน บุคลากรทุกคนเริ่มตั้งแต่ผู้บริหาร ครู บุคลากรอื่น และผู้ปกครอง ต้องมีการได้รับการสื่อสารอย่างทั่วถึงทุกคน และควรมีการให้ข้อมูลตอบกลับด้วย เป็นการสื่อสารที่ไม่ได้มีลักษณะเหมือนการสั่งการจากบนลงล่างโดยมีนโยบายในการสื่อสารภายในองค์กรอย่างชัดเจน

การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานเมื่อทางโรงเรียนได้ดำเนินการตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้แล้ว ผู้บริหารควรมีการวางแผนในการที่จะสำรวจการมีส่วนร่วม ความพึงพอใจ และการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคน โดยผู้บริหารจัดประชุม แจ้งนโยบายการบริหารงานและกำหนดบทบาท ภาระหน้าที่ การปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคนอย่างชัดเจน และทุกคนต้องรับทราบและรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง มีการสัมมนาพูดถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในและภายนอกโรงเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยมีการประเมินความพึงพอใจ ในการบริหารงานและการปฏิบัติงานที่ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากร

กฎกระทรวง / ระเบียบ

การที่จะทำให้การจัดการเรียนร่วมดำเนินไปได้อย่างมีระบบนั้นสิ่งที่จะขาดไม่ได้คือ กฎระเบียบต่าง ๆเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนร่วม ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึง กฎกระทรวงและระเบียบดังต่อไปนี้

ผดุง อารยะวิญญู(2542: 56-58) กล่าวว่า การมีกฎหมายการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะ เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาพิเศษ หรือชื่ออื่นใดก็ตามมีข้อดีหลายประการ ที่สำคัญประการหนึ่งคือกฎหมายมีรายละเอียดเพียงพอจะเป็นแนวทางของการจัดการเรียนร่วมได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น

ในกฎหมายควรมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ นิยามคำศัพท์ต่าง ๆ เช่น เด็กที่มีความต้องการพิเศษ บทกำหนดเกี่ยวกับการที่ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการศึกษา บทลงโทษ การบริหารการศึกษาพิเศษ การจัดการเรียนร่วมหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ ทำอะไรบ้าง ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำหลักสูตร การประเมินผล บทบาทหน้าที่บิดามารดา ผู้ปกครอง เป็นต้น

ระเบียบ หลังจากมีกฎหมายและกฎกระทรวงเป็นแม่บทในการจัดการเรียนร่วมแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจะต้องปฏิบัติตาม หากระเบียบปฏิบัติยังไม่มี จะต้องออกระเบียบเสียก่อน โดยครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้ ความหมายของการศึกษาพิเศษ การจัดการเรียนร่วมและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ระเบียบเกี่ยวกับการคัดแยกประเภทเด็ก(เกณฑ์และวิธี) ระเบียบเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณและการเงิน ระเบียบเกี่ยวกับตำแหน่งของบุคลากร ระเบียบเกี่ยวกับระบบบริหาร ระเบียบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เกณฑ์ในการจัดโครงการเรียนร่วม และระเบียบอื่น ๆที่จำเป็นซึ่งควรคู่ขนานไปกับระบบการศึกษาชาติ

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546 : 25 – 47) กล่าวว่า กฎกระทรวง ได้แก่ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนที่มีความต้องการพิเศษมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พุทธศักราช2545 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับคนที่มีความต้องการพิเศษ พุทธศักราช 2545 เป็นเครื่องมือในการกำหนดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อนำมาใช้ในการเรียนร่วม และกำหนดให้มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละปีเป็นเงินอุดหนุนสำหรับคนพิการในอัตราที่มากกว่าแต่ไม่เกินห้าเท่าของเงินอุดหนุนด้านสื่อและวัสดุการศึกษาที่จัดสรรให้แก่นักเรียนทั่วไปต่อคน

ดังนั้น กฎกระทรวง ระเบียบ ควรมีการจัดตั้งขึ้นให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนร่วมและเพื่อให้คนที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการเรียนและการดำรงชีวิต โดยการออกกฎหมายและระเบียบการจัดการเรียนร่วมควรออกให้คู่ขนานไปกับระบบการศึกษาชาติ

เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งอำนวยความสะดวก

เทคโนโลยีถือได้ว่ามีบทบาททางการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะเทคโนโลยีไม่เพียงแต่เป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยความสะดวกโดยทั่วไปให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเท่านั้น แต่เทคโนโลยียังเป็นสื่อกลางในการที่จะช่วยในการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย ดังเช่นนักวิชาการหลายได้กล่าวถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู(2542: 27-28) กล่าวว่า เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญยิ่งขึ้นในการศึกษา เพราะเป็นเครื่องมือที่ช่วยเด็กให้ได้เรียนรู้เร็วขึ้น แม่นยำและมีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ก่อน คอมพิวเตอร์เป็นเทคโนโลยีที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มีบทบาทมากขึ้นในการเรียนการสอน เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เครื่องมือสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัย ที่นำมาใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีคอมพิวเตอร์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญทั้งสิ้น เช่น เครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ เครื่องตรวจวัดการได้ยินเป็นต้น อย่างไรก็ตามเทคโนโลยี ไม่ใช่สิ่งที่จะช่วยขจัดความพิการให้หมดสิ้นไปแต่เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือที่จะอำนวยความสะดวกให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และยังทำให้เด็กสามารถฟื้นฟูสมรรถภาพได้เร็วขึ้น

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546 : 25 – 47) กล่าวว่า

เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology : AT) หมายถึง เทคโนโลยีที่คนที่มีความต้องการพิเศษใช้ ซึ่งได้มีการพัฒนาและการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีเพื่อช่วยให้คนที่มีความต้องการพิเศษดำรงชีวิตอิสระสามารถปฏิบัติงานและผลิตงานต่าง ๆ ออกมาได้ โดยอาจจะเป็นเทคโนโลยีระดับพื้นฐาน (Low Technology) หรือระดับสูง (High Technology) ก็ได้

สิ่งอำนวยความสะดวก (Accessibility) หมายถึง อุปกรณ์ เครื่องมือโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม สิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยให้คนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทได้รับการศึกษาโดยสะดวกและสอดคล้องตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล

จากแนวคิดข้างต้น เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก คือ อุปกรณ์ที่จะช่วยในการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ได้รับความสะดวกสบายและสอดคล้องกับความต้องการในการเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้

สื่อ บริการ ตำรา

นอกจากเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แล้ว สิ่งที่ถือเป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีความเข้าใจในด้านการเรียนอีกสิ่งหนึ่งคือ สื่อ บริการ และตำรา

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546 : 41-46) กล่าวว่า

สื่อ หมายถึง สื่อทางการศึกษา ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาหรือเครื่องมือช่วยให้คนที่มีความต้องการพิเศษเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมเกิดความเข้าใจดีขึ้นและรวดเร็ว

บริการ หมายถึง บริการต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของคนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท เช่น บริการฝึกอบรม บริการเตรียมความพร้อมทางการเรียนรู้ บริการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพคนที่มีความต้องการ ตำรา อาจจัดทำในรูปแบบอื่นที่นอกเหนือไปจากตัวพิมพ์ เช่น หนังสือเสียงสำหรับคนตาบอดและนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เป็นต้น

ฉะนั้น สื่อ บริการ ตำรา เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ ตำรา หรือการบริการในการเตรียมความพร้อม หรือบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพให้เอื้อต่อการเรียนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา(2543: 36) กล่าวว่า ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษามีไว้เพื่อแก้ไขความบกพร่องต่าง ๆ และเสริมความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ห้องฝึกพูด การฝึกอาชีพ การจัดบริการแนะแนว บริการรับปรึกษาปัญหาแก่นักเรียน เป็นต้น

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546 : 46) กล่าวว่า ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา หมายถึง มาตรการอื่นที่นอกเหนือจากสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของคนที่มีความต้องการพิเศษ

สรุปได้ว่า การช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเป็นการช่วยเหลือให้คำแนะนำนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนอกเหนือจากการเรียน ซึ่งทางโรงเรียนสามารถจัดได้หลากหลายรูปแบบเพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรวมถึงการรับปรึกษาปัญหาด้านต่างของนักเรียนโดยจัดผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการให้คำปรึกษา

ครูการศึกษาพิเศษและนักวิชาชีพอื่น

เบญจา ชลธาร์นนท์(2546 : 33) กล่าวว่า

ครูการศึกษาพิเศษ หมายถึง ผู้ที่จบด้านการศึกษาพิเศษหรือครูทั่วไปที่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทำหน้าที่สอนนักเรียนในชั้นเรียนพิเศษหรือร่วมกับครูทั่วไปสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมหรือให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียนในห้องสอนเสริม

นักวิชาชีพอื่น หมายถึง นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไขการพูดและภาษา นักตรวจวัดการได้ยิน และนักวิชาชีพต่าง ๆ ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการให้บริการแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ครูการศึกษาพิเศษ และนักวิชาชีพอื่นคือบุคลากรที่นอกเหนือจากครูประจำชั้นและครูประจำวิชาที่เข้ามาช่วยสอนและให้บริการตรวจ ดูแลสุขภาพทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จรัล ทองปิยะภูมิ(2530 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนในโครงการการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น การวิจัยพบว่าสิ่งที่โรงเรียนจัดได้เหมาะสมแล้วคือการจัดรูปแบบการเรียนร่วม การเตรียมความพร้อมของนักเรียน การปกครองนักเรียนและการให้บริการพิเศษ ส่วนสิ่งที่โรงเรียนควรให้มีหรือปรับปรุงแก้ไข คือการกำหนดเป้าหมาย การเน้นความสำคัญของอาชีพ การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดตั้ง

คณะทำงาน การให้บริการ สื่อ อุปกรณ์พิเศษ การนิเทศ การจัดอัตรากำลังครูการศึกษาพิเศษ การกำหนดความรับผิดชอบของบุคลากร การฝึกอบรมบุคลากรในโรงเรียน การสำรวจเด็กที่บกพร่องทางการมองเห็น การจัดบริการช่วยเหลือ การจัดทำระบบข้อมูลที่จำเป็นต่อการประเมินผลเด็ก การปรับสภาพอาคารสถานที่ การปรับสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและการเตรียมผู้ปกครอง

สุกัญญา ขำเพชร(2538) ได้ทำการศึกษาความพร้อมและความต้องการในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมและความต้องการในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การจัดการเรียนร่วมจะประสบความสำเร็จ ต้องมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ จะต้องมีการวางแผนที่รอบคอบและรัดกุมระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่จะจัดการเรียนร่วม

เกษม ทองสัมฤทธิ์(2540) ได้ทำการศึกษาความต้องการนิเทศการวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ความต้องการการนิเทศของครูโครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร มีความต้องการการนิเทศด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลตามลำดับ ในด้านของความต้องการการนิเทศงานด้านวิชาการของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอนโครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร หรือความต้องการการนิเทศของครูโครงการเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1 – 5 ปีมีความต้องการมากกว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

นิลบล ทูรานุภาพ(2540 : บทคัดย่อ) ประเมินโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ(บกพร่องทางการได้ยิน) เรียนร่วมกับเด็กปกติ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการในด้านกระบวนการบริหาร การคัดแยกเด็ก การจัดโปรแกรมเสริม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ศึกษานิเทศก์

ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองและนักเรียนที่บกพร่องทางการได้ยิน การศึกษาพบว่า ด้านกระบวนการบริหารปฏิบัติในระดับกลาง ด้านการวางแผนปฏิบัติในระดับมาก การคัดแยกเด็กและการจัดโปรแกรมเสริมปฏิบัติในระดับปานกลาง ผู้ปกครองมีความเห็นในทางบวกว่าการเรียนร่วมมีประโยชน์

ณัฐกฤตา ไพศาลสมบัติ(2543:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 ด้านการบริหารงานการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาล และการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีเป้าหมายในการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาล เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถ ผู้บริหารได้เตรียมตัวและเตรียมครูเพื่อให้มีความรู้ในการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาลโดยการเข้ารับการอบรม/สัมมนา มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบ คัดแยกเด็กโดยทดสอบความรู้ ผู้บริหารนิเทศและติดตามผลอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และมีองค์กรภาครัฐให้การสนับสนุน ด้านการจัด การเรียนการสอน ครูประจำชั้นจัดกิจกรรมที่เน้นส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเอง ใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคลเป็นแนวทางในการเขียนแผนและกำหนดกิจกรรมเสริมพิเศษที่พัฒนาทักษะกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่และการเคลื่อนไหว พร้อมการใช้สื่อการสอนในการช่วยพัฒนาส่วนที่บกพร่อง และได้รับการวัดและประเมินผลเด็กโดยการสังเกตพฤติกรรม

ปัญหาด้านการบริหาร พบว่าโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการตามนโยบายได้ทั้งหมด บุคลากรไม่เพียงพอ ครูขาดความรู้ ความสามรถ และทักษะในการสอนและจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ขาดงบประมาณในการปรับสภาพแวดล้อมและให้บริการเครื่องมือ สื่อ และอุปกรณ์ การนิเทศและติดตามผลยังไม่เต็มที่ หน่วยงานที่สนับสนุนยังมีน้อย ส่วนปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือขาดเอกสารที่เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ขาดสื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม

ฉพปาลี อินทุสุต(2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลที่จัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กออทิสติก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงาน

โรงเรียนอนุบาลที่จัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กออทิสติก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยมีดังนี้คือ ด้านงานวิชาการ โรงเรียนได้มีการเตรียมพร้อมก่อนที่จะดำเนินการจัดการเรียนร่วม งานบุคลากร บริหารงานโดยเกณฑ์พิจารณาครูที่จะเข้าสอนในชั้นเรียนร่วม คือ ครูเคยได้รับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กออทิสติก งานกิจกรรมนักเรียน มีการจัดเด็กออทิสติก 1 คน ต่อ 1 ชั้นเรียน ส่วนจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนร่วม คือ 11 - 15 คนต่อครู 1 คน งานธุรการ การเงินและพัสดุ บริหารงานโดยมีการนำอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มาช่วย มีการจัดเก็บเอกสารเป็นระบบ มีทะเบียนรับ - ส่งหนังสือถูกต้อง มีการจัดสรรสัดส่วนพัสดุที่ใช้ประกอบการสอนเป็นพิเศษสำหรับการจัดการเรียนร่วม งานอาคารสถานที่ มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนร่วม โดยมีการเก็บสิ่งที่เป็นอันตรายให้พ้นจากการหยิบคว้า มีแสงสว่างเพียงพอและมีการจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ด้วยการเชิญเป็นวิทยากร ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน มีการนำนักเรียนและครูเข้าร่วมกิจกรรม

ปัญหาที่พบได้แก่ครูขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ประเมินพัฒนาการเด็กออทิสติก ขาดแคลนครูผู้สอนด้านการศึกษาพิเศษ ไม่มีการจัดระบบข้อมูลเด็กออทิสติก ผู้บริหารขาดประสบการณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนสำหรับเด็กออทิสติกในการเรียนร่วมกับเด็กปกติ และผู้ปกครองขาดความรู้ความสามารถในการช่วยเหลือเด็กออทิสติกในด้านการเรียนของเด็กขณะอยู่ที่บ้าน

กลุ่มติดตามและประเมินผล สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 3 (2549) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 5 ซึ่งผลวิจัยมีดังนี้ ในภาพรวมผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กทั่วไปพบว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอมากที่สุดเหมือนกันทุกด้าน โดยด้านบุคลากร สถานศึกษามีการปฏิบัติประจำอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด รองลงมาได้แก่ด้านการจัดการเรียนร่วม และด้านการจัดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ในขณะที่ด้านอาคารสถานที่มีการปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอน้อยที่สุด

นางสาวบุญทวี อรุณมาศและคณะ (2548) สรุปถึงปัญหาและอุปสรรคไว้ดังนี้ ปัญหาด้านอาคารสถานที่ สถานศึกษาไม่มีงบประมาณในการจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมแก่เด็กพิการแต่ละ

ประเภท ไม่มีห้องน้ำที่เหมาะ รวมถึงห้องพิเศษสำหรับทำกายภาพบำบัด ปัญหาด้านการคัดแยกเด็ก เนื่องจากครูผู้สอนมีความรู้และประสบการณ์น้อยในการคัดแยกเด็ก ไม่มีเครื่องมือ อุปกรณ์ในการคัดแยกเด็ก ปัญหาด้านการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล ปัญหาด้านบุคคลากร ปัญหาด้านความร่วมมือของผู้ปกครอง และปัญหาด้านการนิเทศติดตามผลและประเมินผล

ศูนย์การศึกษาพิเศษ จังหวัดสุรินทร์ สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) พบปัญหาและอุปสรรค คือ ครูขาดความเข้าใจ และความชำนาญในการดูแลนักเรียนที่บกพร่อง โรงเรียนมีงบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่จะดูแลจัดการการเรียนร่วมโดยเฉพาะ ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในบางกิจกรรม และเด็กบางคนมีความบกพร่องอย่างรุนแรงทำให้เกิดการล่าช้าในการพัฒนา

งานวิจัยต่างประเทศ

Bishop (1986) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบที่ทำให้การเรียนร่วมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นประสบความสำเร็จ พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดตามลำดับ ได้แก่ ครูปกติที่มีความยืดหยุ่นและการให้การยอมรับ ปฏิสัมพันธ์และการยอมรับของเพื่อนนักเรียน ทักษะทางสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับตนเอง การพึ่งตนเอง ทัศนคติที่ดีในครอบครัว แรงจูงใจ บุคลากรสนับสนุน สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ

Juffer (1991) ศึกษาเจตคติของผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีต่อการเรียนร่วมในรัฐวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่พอใจโครงการการเรียนร่วม ซึ่งเป็นโครงการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กทั่วไป แต่ยังมีส่วนน้อยที่ไม่พอใจกับโครงการเรียนร่วมแบบเต็มเวลา (Full integration) และต้องการให้บุตรธิดาของตนเรียนในชั้นเรียนพิเศษโดยเฉพาะ และยังพบว่า เจตคติต่อการเรียนร่วมมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อวิธีการอบรมกล่าวคือ ผู้ปกครองที่เลี้ยงลูกแบบตามใจมีทัศนคติในเชิงลบต่อรูปแบบการจัดการเรียนร่วมแบบเต็มเวลามากกว่าผู้ปกครองที่เลี้ยงลูกแบบประชาธิปไตย โดยผู้ปกครองกลุ่มแรกมีความประสงค์ให้บุตรธิดาเรียนในชั้นเรียนพิเศษโดยเฉพาะ ส่วนผู้ปกครองกลุ่มหลังต้องการให้เรียนร่วมแบบเต็มเวลา

Thomas (1992) การประเมินพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ของเด็กอนุบาลในสองโปรแกรมเรียนร่วม คือเรียนร่วมตลอดเวลาและเรียนร่วมบางเวลา กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็ก 54 คน ที่มีอายุ 3 – 5 ปี ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่เรียนร่วมตลอดเวลามีพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์เพิ่มขึ้น เด็กที่เรียนร่วมบางเวลาพัฒนาการทางสังคมไม่เพิ่มขึ้น แต่มีพัฒนาการทางอารมณ์เพิ่มขึ้น แสดงว่า เด็กที่เรียนร่วมเต็มเวลามีพัฒนาการมากกว่าเด็กที่เรียนร่วมบางเวลา ซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าโปรแกรมและรูปแบบการจัดชั้นเรียนเฉพาะมีผลต่อพัฒนาการของเด็ก

Buysse, Wesley, and Keyes (1998) ศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรค และสนับสนุนให้การเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ โดยใช้แบบประเมินรายการที่พบอุปสรรคและสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมระดับปฐมวัย โดยศึกษาจากผู้บริหาร ผู้ให้การช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ผู้ให้บริการในสถานการศึกษาพิเศษ และในโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย จำนวน 201 คนและพ่อแม่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแม่ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงห้าขวบซึ่งได้รับการบริการการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม จำนวน 287 คน ผลการศึกษาพบว่าอุปสรรคมีความสัมพันธ์กับโปรแกรมปฐมวัยที่มีคุณภาพ การสนับสนุนช่วยเหลือของชุมชน และการประสานงานร่วมให้บริการแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษและครอบครัว การสนับสนุนช่วยเหลือของพ่อแม่จะแตกต่างกันตามระดับของการยอมรับ การศึกษา อาชีพและประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนร่วม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ เขตภาคกลาง จำนวน 28 โรงเรียน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนดังนี้

เกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียน(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548: 44)

1. โรงเรียนที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมอยู่แล้ว
2. ผู้บริหารโรงเรียนมีความมุ่งมั่น และพร้อมรับนโยบายที่จะดำเนินงานโดยใช้โครงสร้างซีท(SEAT Framework)ในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน
3. โรงเรียนมีจำนวนและประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นต้นแบบ
4. โรงเรียนมีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม ซึ่งมีความรู้พื้นฐานทางด้านการศึกษาพิเศษอย่างน้อย 1 คน

5. โรงเรียนได้รับการคัดเลือก โดยศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา/จังหวัด ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

6. โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกต้องกระจายอยู่ทุกจังหวัด ๆ ละ 2 อำเภอ อำเภอละ 1 โรงเรียน สำหรับสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสงขลา ให้จัดทุกอำเภอ ๆ ละ 1 โรง

เงื่อนไขความสำเร็จ โรงเรียนต้องมีการดำเนินการภายใต้เงื่อนไข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548: 44) ดังนี้

1. ได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือในการดำเนินงานจากทุกลักษณะของการประสานความร่วมมือกัน

2. กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการและประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทุกคนทราบ

3. บริหารจัดการเต็มรูปแบบโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) และโรงเรียนเป็นฐาน

4. ได้รับองค์ความรู้ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น

1. ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรือ รองผู้อำนวยการ ของโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกเสนอผลงานทางวิชาการ เขตภาคกลาง จำนวน 28 คน

2. ครู ได้แก่ บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่สอน และมีประสบการณ์ในการสอนเด็ก ทั้งเด็กปกติและเด็กพิเศษที่ได้เข้ามาเรียนร่วมกันในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ เขตภาคกลาง จำนวน 312 คน

3. ผู้ปกครอง ได้แก่ ตัวแทนผู้ปกครองที่ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง จำนวน 54 คน

รวมประชากรที่จะศึกษาทั้งสิ้น 394 คน จากโรงเรียนแกนนำ 28 โรง

**หมายเหตุ: รายชื่อโรงเรียนทั้ง 28 โรงดูในภาคผนวก

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

แผนภูมิ 3 แผนผังการดำเนินการวิจัย

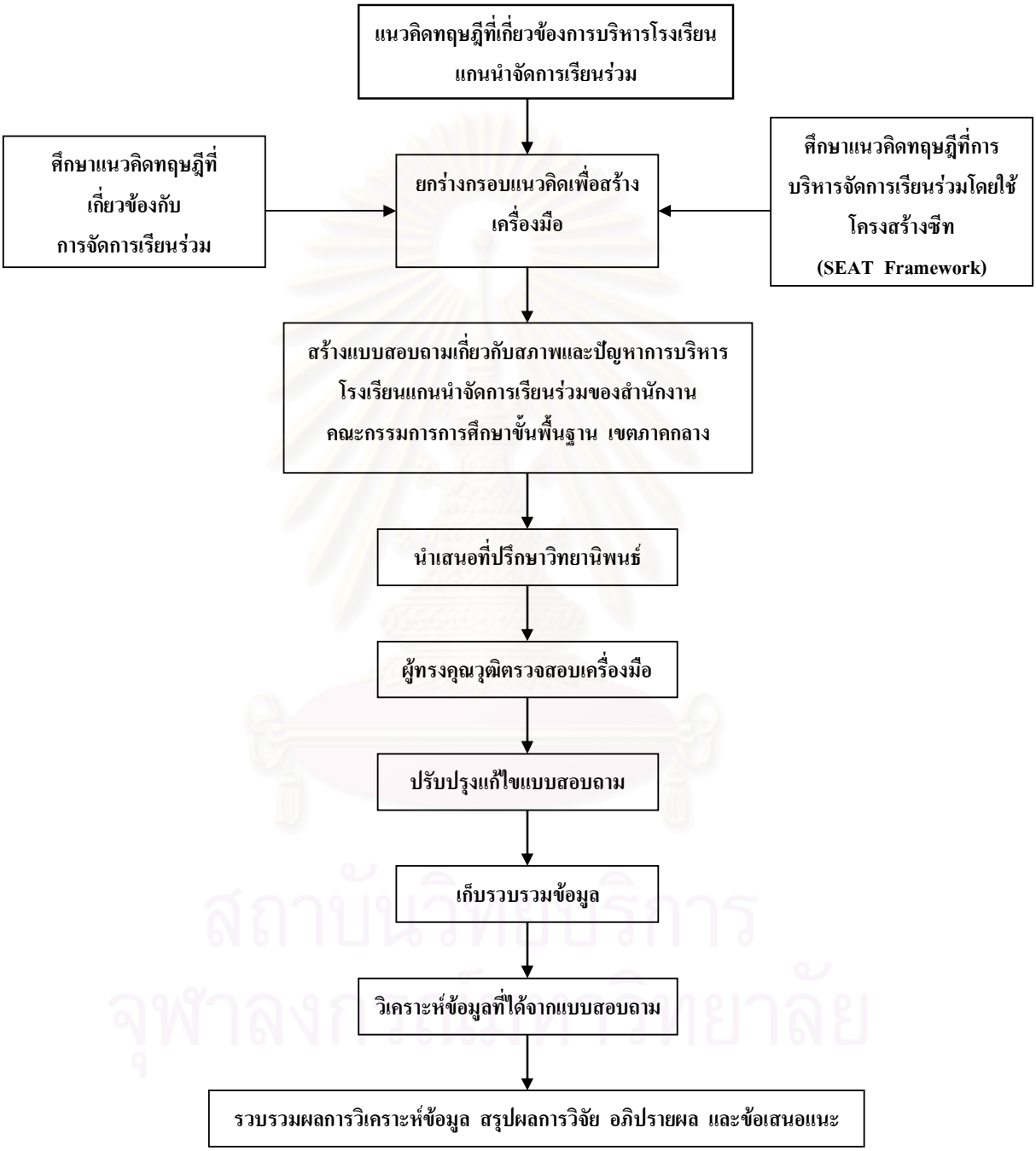

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียน และการจัดการเรียนร่วม

2. กำหนดกรอบแนวคิดของการศึกษาวิจัย โดยยึดกรอบการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้านดังต่อไปนี้ คือ

1. S – Students (นักเรียน)
2. E – Environment (สภาพแวดล้อม)
3. A – Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน)
4. T – Tools (เครื่องมือ)

3. ยกร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดที่กำหนด รวมถึงการนำปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม ในการจัดทำเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) เป็นหลัก และได้เรียงข้อคำถาม ตามภารกิจของโรงเรียนหรือสถานศึกษาตามหลักวิชาการบริหารการศึกษา ในเรื่องขอบข่ายงานการบริหารในโรงเรียนนั้น โดยยึดหลักตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 39 ดังนี้

1. การบริหารวิชาการ
2. การบริหารบุคคล
3. การบริหารงบประมาณ
4. การบริหารทั่วไป

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษา ได้มีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. เป็นนักวิชาการที่มีความรู้ในด้านการบริหารการศึกษาหรือการจัดการเรียนร่วมเป็นอย่างดี จำนวน 2 ท่าน
2. เกี่ยวข้องกับนโยบายในการจัดการเรียนร่วมจำนวน 2 ท่าน
3. เป็นผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมจำนวน 2 ท่าน

จากเกณฑ์การคัดเลือกได้รายนามผู้ทรงคุณวุฒิดังต่อไปนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์
   อาจารย์ประจำภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
   คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์สุวิทย์ สุพัฒนานนท์
   ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดด่านสำโรง
   สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1
3. อาจารย์ผ่องศรี สุรัตน์เรืองชัย
   นักวิชาการสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ
   สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
4. อาจารย์ยุวดี กังสดาล
   นักวิชาการสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ
   สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
5. อาจารย์พะโยม ชิณวงศ์
   ผู้อำนวยการโรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดนครปฐม
6. อาจารย์นะรงษ์ ชาวเพ็ชร
   ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปราจีนบุรี

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ มาสรุปรวบรวมข้อเสนอแนะแล้วนำมาพิจารณาแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อีกครั้งหนึ่ง
7. ดำเนินการจัดพิมพ์แบบสอบถามที่แก้ไขแล้วฉบับสมบูรณ์
8. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด คือ

1. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน และ สำหรับครู
2. แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น

เครื่องมือชุดที่ 1 คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน และ สำหรับครู มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame)ได้แก่ นักเรียน(S-Student) สภาพแวดล้อม(E- Environment) กิจกรรมการเรียนการสอน(A - Activities) และเครื่องมือ(T - Tools) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด (Open-ended) จำนวน 49 ข้อรายละเอียดมีดังนี้

ด้าน S – Students จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 18, 19และ21

ด้าน E – Environment จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 34, 35, 36, 37 และ38

ด้าน A – Activities จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 5, 6, 7, 8, 9,10 ,11, 12, 13, 14, 15, 16,17, 20, 29, 30, 31, 32, 33, 39, 40, 41, 48 และ 49

ด้าน T – Tools จำนวน 17 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 1, 2, 3, 4, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 42, 43, 44, 45, 46 และ47

ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame)ได้แก่ S-Student (นักเรียน) E- Environment (สภาพแวดล้อม) A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T – Tools (เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 4 ข้อ

แบบสอบถามสำหรับครู 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame)ได้แก่ S-Student (นักเรียน) E- Environment (สภาพแวดล้อม) A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T – Tools (เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด (Open-ended) จำนวน 49 ข้อรายละเอียดมีดังนี้

ด้าน S – Students จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 18, 19และ21

ด้าน E – Environment จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 34, 35, 36, 37 และ38

ด้าน A – Activities จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 5, 6, 7, 8, 9,10 ,11, 12, 13, 14, 15, 16,17, 20, 29, 30, 31, 32, 33, 39, 40, 41, 48 และ 49

ด้าน T – Tools จำนวน 17 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 1, 2, 3, 4, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 42, 43, 44, 45, 46 และ47

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame)ได้แก่ S-Student (นักเรียน) E- Environment (สภาพแวดล้อม) A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T – Tools (เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด (Open-ended) จำนวน 4 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือชุดที่ 2 คือ แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame)ได้แก่ S-Student (นักเรียน) E- Environment (สภาพแวดล้อม) A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T – Tools (เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด (Open-ended) จำนวน 30 ข้อรายละเอียดมีดังนี้

ด้าน S – Students จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 10 และ 12

ด้าน E – Environmentจำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 17,18,19, 20และ21

ด้าน A – Activities จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 5, 6, 7, 8, 9, 11, 14, 15, 22, 23, 24และ 30

ด้าน T – Toolsจำนวน 11 ข้อ ประกอบด้วยข้อ 1, 2, 3, 4, 13, 16,25, 26, 27,28และ 29

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง ในลักษณะการบริหารโดยใช้โครงสร้าง ซีท (SEAT Frame)ได้แก่ S-Student (นักเรียน) E- Environment (สภาพแวดล้อม) A - Activities (กิจกรรมการเรียนการสอน) และ T – Tools (เครื่องมือ) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) และปลายเปิด(Open-ended) จำนวน 4 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยส่งไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัย

2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือบัณฑิตวิทยาลัยไปยังโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกเสนอผลงานทางวิชาการ เขตภาคกลาง จำนวน 28 โรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มประชากรเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ลงทะเบียนพร้อมแนบซองติดแสตมป์ และจ่าหน้าซองสำหรับส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ โดยกำหนดเวลาในการส่งแบบสอบถามคืน

3. หลังส่งแบบสอบถามไปแล้ว 7 วัน ผู้วิจัยได้ติดตามขอรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืน โดยติดต่อทางโทรศัพท์และขอรับคืนด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้นจำนวน 394 ฉบับ โดยส่งให้ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 28 ฉบับ ครู จำนวน 312 ฉบับ และผู้ปกครองจำนวน 54 ฉบับ ได้รับคืน 320 ฉบับ

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน

ประชากร	ส่งไป	ได้รับคืน		แบบสอบถามสมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	28	27	96.43	27	96.43
ครู	312	245	78.53	237	75.96
ผู้ปกครอง	54	48	88.89	43	79.63
รวม	394	320	81.22	307	77.92

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืน ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอน โดยใช้สถิติดังนี้

1. นับจำนวนและคำนวณค่าสัดส่วนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากประชากรทั้งก่อนและหลังการติดตาม

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิธีแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียนโดยวิธีแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม การวิเคราะห์ข้อมูลนี้วิเคราะห์เรียงตามกรอบการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยวิธีแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ โดยมีเกณฑ์การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพการปฏิบัติ หากพบว่า สภาพการปฏิบัติเรื่องใดในแต่ละด้านที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่มจะนำมาเป็นประเด็นในการสรุปผลเพื่อการอภิปรายผล ส่วนในด้านปัญหาการปฏิบัติหากพบว่ามีมากกว่าร้อยละ 50 ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่มก็จะนำมาเป็นประเด็นในการสรุปผลเพื่อการอภิปรายผล

5. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สูตร ค่าร้อยละ $= \dfrac{\text{จำนวนผู้ที่เลือกคำตอบข้อนั้น ๆ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ ผู้วิจัยได้ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สถานภาพทั่วไปของโรงเรียน

ตอนที่ 3 สภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

ตอนที่ 4 ปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจำแนกตามกลุ่มมาแจกแจงค่าความถี่และหาค่าร้อยละ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาม ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงความถี่และค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ความถี่ (N=27)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	15	55.56
หญิง	12	44.44
2. อายุ		
น้อยกว่า 31 ปี	2	7.41
31 – 40 ปี	1	3.70
41 – 50 ปี	11	40.74
มากกว่า 50 ปี	13	48.15
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	4	14.81
สูงกว่าปริญญาตรี	23	85.19

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพ	ความถี่ (N=27)	ร้อยละ
4. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา		
บริหารการศึกษา	18	66.67
การศึกษาพิเศษ	1	3.70
อื่นๆ การศึกษา	8	29.63
5. ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	14	51.85
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	13	48.15
6. ท่านมีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนมาแล้วกี่ปี		
น้อยกว่า 5 ปี	5	18.52
5 – 10 ปี	5	18.52
10 – 15 ปี	7	25.93
มากกว่า 15 ปี	10	37.04
7. ท่านมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วมมาแล้วกี่ปี		
น้อยกว่า 2 ปี	4	14.81
2 – 4 ปี	11	40.74
5 – 7 ปี	7	25.93
มากกว่า 7 ปี	5	18.52
8. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อนหรือไม่	(n=15)	
ไม่มี	12	44.44
มี	15	55.56
การได้รับความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ		
จากการศึกษาจากสถาบันที่เคยศึกษา	4	26.67
จากการอบรม /สัมมนา / ประชุมเชิงวิชาการ / ประชุมเชิงปฏิบัติการ	15	100.00
จากการศึกษาเอกสาร / ตำรา	14	93.33

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพ	ความถี่ (N=27)	ร้อยละ
9. เข้ารับการอบรม / สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ		
ไม่เคย	2	7.41
เคย	25	92.52
การอบรม / สัมมนา ที่ท่านเข้าร่วม	(n=25)	
กระทรวงศึกษาธิการ	12	48.00
สถาบันการศึกษาที่เปิดสอน สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ	7	28.00
โรงพยาบาล / หน่วยงานที่ให้การรักษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	7	28.00
อื่นๆ	7	28.00
ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด		

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามผู้บริหาร ปรากฏผลดังนี้ ส่วนใหญ่ กลุ่มผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ เป็นเพศ ชาย ร้อยละ 55.56 มีอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 48.15 มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 85.19 สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา บริหารการศึกษา ร้อยละ 66.67 มีตำแหน่งในปัจจุบันคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ร้อยละ 51.85 มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน มากกว่า 15 ปี ร้อยละ 37.04 มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม 2 – 4 ปี ร้อยละ 40.74 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อน ร้อยละ 55.66 ได้รับความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยวิธีจากการอบรม / สัมมนา / ประชุมเชิงวิชาการ / ประชุมเชิงปฏิบัติการ ร้อยละ100.00 เคยเข้ารับการอบรม / สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 92.52 และเข้ารับการอบรมจาก กระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 48.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 แสดงความถี่และค่าร้อยละของครู จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ความถี่ (N=237)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	28	11.81
หญิง	209	88.19
2. อายุ		
น้อยกว่า 31 ปี	46	19.41
31 – 40 ปี	38	16.03
41 – 50 ปี	96	40.51
มากกว่า 50 ปี	57	24.05
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	8	3.38
ปริญญาตรี	205	86.50
สูงกว่าปริญญาตรี	24	10.13
4. ตำแหน่ง / หน้าที่		
ครู	213	89.87
ครูผู้ช่วย	24	10.13
5. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา		
บริหารการศึกษา	27	11.39
การศึกษาพิเศษ	44	18.57
อื่น ๆ การศึกษาทั่วไป	166	70.04

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถานภาพ	ความถี่ (N=237)	ร้อยละ
6. ตำแหน่งปัจจุบัน		
ครูผู้ช่วย	24	10.13
คศ.1	52	21.94
คศ.2	153	64.56
คศ.3	8	3.38
7. ประสบการณ์ในการการสอนมา		
น้อยกว่า 2 ปี	27	11.39
2 – 4 ปี	25	10.55
5 – 7 ปี	17	7.17
มากกว่า 7 ปี	168	70.89
8. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อน		
ไม่มี	62	26.16
มี	175	73.84
ได้รับความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยวิธี		
จากการศึกษาจากสถาบันที่เคยศึกษา	57	32.57
จากการอบรม /สัมมนา / ประชุมเชิงวิชาการ / ประชุมเชิงปฏิบัติการ	130	74.29
จากการศึกษาเอกสาร / ตำรา	107	61.14
9. เข้ารับการอบรม / สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ		
ไม่เคย	94	39.66
เคย	143	60.34
ผู้จัดการอบรม / สัมมนา	(n=143)	
กระทรวงศึกษาธิการ	68	47.55
สถาบันการศึกษาที่เปิดสอน สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ	64	44.76
โรงพยาบาล / หน่วยงานที่ให้การรักษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	57	39.86

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบแบบสอบถามกลุ่มครู ปรากฏผลดังนี้ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 88.19 มีอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 40.51 วุฒิการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 86.50 ตำแหน่ง / หน้าที่ครู ร้อยละ 89.87 สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาการศึกษาทั่วไป ร้อยละ 70.04 ตำแหน่งปัจจุบัน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 2 ร้อยละ 64.56 มีประสบการณ์ในการการสอนมากกว่า 7 ปี ร้อยละ 70.89 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 73.84 การได้รับความรู้ได้จากจากการอบรม /สัมมนา / ประชุมเชิงวิชาการ / ประชุมเชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 74.29 เคยเข้ารับการอบรม / สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 60.34 และเข้ารับการอบรมสัมมนาจากกระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 47.55

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 แสดงความถี่และค่าร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ความถี่ (N=43)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	18	41.86
หญิง	25	58.14
2. อายุ		
น้อยกว่า 31 ปี	2	4.65
31 – 40 ปี	15	34.88
41 – 50 ปี	21	48.84
มากกว่า 50 ปี	5	11.63
3. ท่านนำบุตรหลานมาเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนมาแล้วกี่ปี		
น้อยกว่า 2 ปี	6	13.95
2 – 4 ปี	23	53.49
5 – 7 ปี	8	18.60
มากกว่า 7 ปี	6	13.95
4. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อนหรือไม่		
ไม่มี	15	34.88
มี	28	65.12
ได้รับความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยวิธี	(n=28)	
จากการศึกษาจากสถาบันที่เคยศึกษา	11	39.29
จากการอบรม /สัมมนา / ประชุมเชิงวิชาการ / ประชุมเชิงปฏิบัติการ	13	46.43
จากการศึกษาเอกสาร / ตำรา	14	50.00

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบแบบสอบถามกลุ่มครู ปรากฏผลดังนี้ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.14 มีอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 48.84 จำนวนปีที่มีการนำบุตรหลานมาเข้ารับการศึกษาในโรงเรียน 2 – 4 ปี ร้อยละ 53.49 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 65.12 มีความรู้ได้มาจากการศึกษาเอกสาร / ตำรา ร้อยละ 50.00

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปของโรงเรียน (เฉพาะผู้บริหาร)

ตารางที่ 6 แสดงความถี่และค่าร้อยละของสภาพทั่วไปของโรงเรียน

สถานภาพ	ความถี่ (N=27)	ร้อยละ
1. โรงเรียนจัดการเรียนร่วมมาแล้วกี่ปี		
น้อยกว่า 2 ปี	1	3.70
2 – 4 ปี	6	22.22
5 – 7 ปี	12	44.44
มากกว่า 7 ปี	8	29.63
2. โรงเรียนได้จัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นประจำทุกปีหรือไม่		
ไม่จัด	0	0.00
จัด	27	100.00
3. ขนาดของโรงเรียน		
1 – 120 คน (ขนาดเล็ก)	0	0.00
121 – 600 คน (ขนาดกลาง)	10	37.04
601 คนขึ้นไป (ขนาดใหญ่)	17	62.96
*4. ครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ(จากข้อมูลของผู้บริหาร	(n=22)	
น้อยกว่า 10 คน	15	68.18
10 - 19 คน	5	22.73
มากกว่า 19 คน	2	9.09
ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ระบุจำนวน 5 คน		
*5. จำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	(n=19)	
น้อยกว่า 10 คน	1	5.26
10 - 19 คน	2	10.53
20 - 29 คน	4	21.05
30 - 39 คน	4	21.05
มากกว่า 40 คน	8	42.11
นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เป็นนักเรียนชายจำนวน		
น้อยกว่า 10 คน	1	5.26
10 - 19 คน	4	21.05
20 - 29 คน	4	21.05

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สถานภาพ	ความถี่ (N=27)	ร้อยละ
30 - 39 คน	6	31.58
มากกว่า 40 คน	4	21.05
นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เป็นนักเรียนหญิงจำนวน		
น้อยกว่า 10 คน	8	42.11
10 - 19 คน	7	36.84
20 - 29 คน	2	10.53
30 - 39 คน	2	10.53
ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ระบุจำนวน 8 คน		

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของโรงเรียนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร โรงเรียนจัดการเรียนร่วมมาแล้ว 5 – 7 ปี ร้อยละ 44.44 โรงเรียนได้จัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นประจำทุกปี ร้อยละ 100.00 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ร้อยละ 62.96 ครูสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีจำนวนน้อยกว่า 10 คน ร้อยละ 68.18 โดยที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมากกว่า 40 คนต่อโรงเรียนร้อยละ 42.11 จำแนกเป็นนักเรียนชายอยู่ระหว่าง 30 – 39 คนต่อโรง คิดเป็นร้อยละ 31.58 และ จำแนกเป็นนักเรียนหญิงน้อยกว่า 10 คนต่อโรง คิดเป็นร้อยละ 42.11

* วิเคราะห์ตามจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 สภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ตามกรอบการบริหารงานโครงสร้างซีท (SEAT Framework)

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

S – Students (นักเรียน)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
1. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาเฉพาะบุคคล						
ไม่มี	4	14.81	28	11.81	9	20.93
มี	23	85.19	209	88.19	34	79.07
เตรียมความพร้อมในด้าน	(n_1=23)		(n_2=209)		(n_3=34)	
ด้านร่างกาย	17	73.91	146	69.86	20	58.82
ด้านวิชาการ	19	82.61	166	79.43	27	79.41
ด้านอารมณ์และสังคม	19	82.61	174	83.25	26	76.47
ด้านการช่วยเหลือตนเอง	22	95.65	176	84.21	32	94.12
เตรียมความพร้อมโดย						
จัดให้มีการแนะแนวและให้คำปรึกษาในการเตรียมความพร้อมของเด็กให้แก่ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	21	91.30	142	67.94	20	58.82
จัดกิจกรรมบำบัดมาฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนเข้าเรียน	9	39.13	49	23.44	7	20.59
สอนทักษะการช่วยเหลือตัวเองให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	14	60.87	133	63.64	25	73.52

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

การเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาเฉพาะบุคคล พบว่ามีการเตรียมความพร้อมทุกด้านตามความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่ม โดยกลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 85.19 กลุ่มครู ร้อยละ 88.19 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 79.07 โดยมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ได้มีการเตรียมความพร้อม มากที่สุด ในด้านการช่วยเหลือตนเอง คิดเป็นร้อยละ 28.57 รองลงมาได้แก่ ด้านอารมณ์และสังคม ร้อยละ 24.67 ด้านร่างกาย ร้อยละ 22.08 และมีการเตรียมความพร้อมโดย จัดให้มีการแนะแนวและให้คำปรึกษาในการเตรียมความพร้อมของเด็กให้แก่ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด ร้อยละ 47.73 รองลงมามีการสอนทักษะการช่วยเหลือตัวเองให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็น ร้อยละ 31.82 น้อยที่สุด จัดกิจกรรมบำบัดมาฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนเข้าเรียน ร้อยละ 20.45 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าด้านการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยจัดกิจกรรมบำบัดมาฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนเข้าเรียน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า ได้มีการเตรียมความพร้อม มากที่สุด ในด้านการช่วยเหลือตนเอง ร้อยละ 26.59 รองลงมาได้แก่ ด้านอารมณ์และสังคม ร้อยละ 26.28 น้อยที่สุด คือด้านร่างกาย ร้อยละ 22.05 และมีการเตรียมความพร้อมโดย จัดให้มีการแนะแนวและให้คำปรึกษาในการเตรียมความพร้อมของเด็กให้แก่ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 43.83 รองลงมามีการสอนทักษะการช่วยเหลือตัวเองให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็น 41.05 น้อยที่สุด จัดกิจกรรมบำบัดมาฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนเข้าเรียน ร้อยละ 15.12 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าด้านการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยจัดกิจกรรมบำบัดมาฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนเข้าเรียน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า ได้มีการเตรียมความพร้อม มากที่สุด ในด้านการช่วยเหลือตนเอง คิดเป็นร้อยละ 30.48 รองลงมา ด้านวิชาการ ร้อยละ 25.71 น้อยที่สุด ได้แก่ด้านร่างกาย ร้อยละ 19.05 และมีการเตรียมความพร้อมโดย จัดให้มีการแนะแนวและให้คำปรึกษาในการเตรียมความพร้อมของเด็กให้แก่ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด สอนทักษะการช่วยเหลือตัวเอง

ให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คน คิดเป็น ร้อยละ 48.08 รองลงมา จัดให้มีการแนะแนวและให้คำปรึกษาในการเตรียมความพร้อมของเด็กให้แก่ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็น 38.46 น้อยที่สุด จัดกิจกรรมบำบัดมาฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนเข้าเรียน ร้อยละ 13.46 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าด้านการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยจัดกิจกรรมบำบัดมาฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนเข้าเรียน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

S – Students (นักเรียน)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ				
ไม่มี	2	7.41	22	9.28
มี	25	92.59	215	90.72
วิธีที่ใช้	(n_1=25)		(n_2=215)	
เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	15	60.00	142	66.04
ใช้เครื่องมือและวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสม	9	33.33	96	44.65
รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทุกด้านของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน	25	100.00	150	69.78

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ พบว่ามีการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม โดยกลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 92.59 และ กลุ่มครู ร้อยละ 90.72 โดยวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร ได้มีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทุกด้านของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 37.50 และในส่วนที่น้อยที่สุด ได้แก่ การใช้เครื่องมือและวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสม ร้อยละ 33.33 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู ได้มีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทุกด้านของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.66 รองลงมา ได้แก่การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 36.60 และในส่วนที่น้อยที่สุด ได้แก่ การใช้เครื่องมือและวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสม ร้อยละ 24.74 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องเตรียมความพร้อมของการนักเรียนทั่วไป

S – Students (นักเรียน)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
3. การเตรียมความพร้อมของนักเรียนทั่วไป						
ไม่มี	5	18.52	31	13.08	5	11.63
มี	22	81.48	206	86.92	38	88.37
วิธีการเตรียมความพร้อม	(n_1=22)		(n_2=206)		(n_3=38)	
ทำความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับลักษณะความพิการให้นักเรียนรู้จัก	20	90.91	149	72.33	31	81.58
จัดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนทดลองเป็นคนพิการ	2	9.09	33	16.02	5	13.16
พาไปเยี่ยมสถานที่ดูแลคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง	2	9.09	30	14.56	4	10.53
จัดนิทรรศการ หนังสือ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	6	27.27	45	21.84	12	31.58
จัดกิจกรรมอื่นที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	19	86.36	120	58.25	15	39.47
สอนทักษะการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	14	63.64	112	54.37	17	44.74

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่องการเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป

การเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป ตามความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีการเตรียมความพร้อม โดย กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการเตรียมความพร้อมร้อยละ 81.48 กลุ่มครู ร้อยละ 86.92 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 88.37 กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ได้เตรียมความพร้อม มากที่สุด ในการ ทำความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับลักษณะความพิการให้นักเรียนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 90.91 รองลงมา ได้แก่ การจัดกิจกรรมอื่นที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 19 ส่วนที่น้อยที่สุด ได้แก่ พาไปเยี่ยมสถานที่ดูแลคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง และจัดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนทดลองเป็นคนพิการร้อยละ 9.09 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการเตรียมความพร้อมโดย จัดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนทดลองเป็นคนพิการ พาไปเยี่ยมสถานที่ดูแลคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง และจัดนิทรรศการ หนังสือ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่าได้เตรียมความพร้อม มากที่สุด ในการทำความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับลักษณะความพิการให้นักเรียนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 72.33 รองลงมา คือ จัดกิจกรรมอื่นที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 39.47 ส่วนที่น้อยที่สุด ได้แก่ พาไปเยี่ยมสถานที่ดูแลคนที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 14.56 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการเตรียมความพร้อมโดย จัดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนทดลองเป็นคนพิการ พาไปเยี่ยมสถานที่ดูแลคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง และจัดนิทรรศการ หนังสือ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่าได้เตรียมความพร้อม มากที่สุด ในการทำความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับลักษณะความพิการให้นักเรียนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 81.58รองลงมา คือการ สอนทักษะการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 44.74 น้อยที่สุด ได้แก่ พาไปเยี่ยมสถานที่ดูแลคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ร้อยละ 10.53 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการเตรียมความพร้อมโดย จัดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนทดลองเป็นคนพิการ พาไปเยี่ยมสถานที่ดูแลคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง จัดนิทรรศการ หนังสือ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จัดกิจกรรมอื่นที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และสอนทักษะการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

E – Environment (สิ่งแวดล้อม)	ผู้บริหาร (N_1 =27)		ครู (N_2 =237)		ผู้ปกครอง (N_3 =43)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
4. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						
ไม่มี	2	7.41	45	18.99	12	27.91
มี	25	92.59	192	81.01	31	72.09
วิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	(n_1=25)		(n_2=192)		(n_3=31)	
จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมชั้นกับเด็กทั่วไปมากที่สุด	21	84.00	146	76.04	23	74.19
ปรับสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท	16	64.00	74	38.54	12	38.71
จัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	16	64.00	94	48.96	17	54.84
จัด เก็บสิ่งของที่อาจก่อให้เกิดอันตรายให้พ้นจากการหยิบคว้า	12	48.00	64	33.33	9	29.03
จัดสภาพแวดล้อมและสิ่งของต่าง ๆ ไว้ที่เดิมเสมอ เพื่อฝึกความคุ้นเคยและความเป็นระเบียบ	12	48.00	65	33.85	8	25.81
มีการป้องกันสิ่งเร้าจากภายนอกรบกวนสมาธิเด็ก	7	28.00	28	14.58	7	22.58

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการจัดตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 92.59 กลุ่มครู ร้อยละ 81.01 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 72.09 โดยวิธีการจัดสภาพแวดล้อม จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีการ

จัด มากที่สุดคือ จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมชั้นกับเด็กทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.00 รองลงมา คือการปรับสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทและ จัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 64.00 และน้อยที่สุด ได้แก่ การป้องกันสิ่งเร้าจากภายนอกรบกวนสมาธิเด็ก ร้อยละ 28.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีการจัดสภาพแวดล้อมโดยจัด เก็บสิ่งของที่อาจก่อให้เกิดอันตรายให้พ้นจากการหยิบคว้า จัดสภาพแวดล้อมและสิ่งของต่าง ๆ ไว้ที่เดิมเสมอ เพื่อฝึกความคุ้นเคยและความเป็นระเบียบ และ การป้องกันสิ่งเร้าจากภายนอกรบกวนสมาธิเด็ก มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีการจัด มากที่สุด คือจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมชั้นกับเด็กทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.04 รองลงมา คือ จัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 48.96 น้อยที่สุด ได้แก่ การป้องกันสิ่งเร้าจากภายนอกรบกวนสมาธิเด็กร้อยละ 14.58 **ข้อสังเกต**จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีการจัดสภาพแวดล้อมโดยปรับสภาพแวดล้อมโดยคำนึงถึงสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท จัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จัด เก็บสิ่งของที่อาจก่อให้เกิดอันตรายให้พ้นจากการหยิบคว้า จัดสภาพแวดล้อมและสิ่งของต่าง ๆ ไว้ที่เดิมเสมอ เพื่อฝึกความคุ้นเคยและความเป็นระเบียบ และ การป้องกันสิ่งเร้าจากภายนอกรบกวนสมาธิเด็ก มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า มีการจัด มากที่สุด คือจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมชั้นกับเด็กทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.19 รองลงมา คือ จัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 54.84 น้อยที่สุด ได้แก่ การป้องกันสิ่งเร้าจากภายนอกรบกวนสมาธิเด็ก ร้อยละ 22.58 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีการจัดสภาพแวดล้อมโดยปรับสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท จัด เก็บสิ่งของที่อาจก่อให้เกิดอันตรายให้พ้นจากการหยิบคว้า จัดสภาพแวดล้อมและสิ่งของต่าง ๆ ไว้ที่เดิมเสมอ เพื่อฝึกความคุ้นเคยและความเป็นระเบียบ และ การป้องกันสิ่งเร้าจากภายนอกรบกวนสมาธิเด็ก มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารมีการจัดให้เหมาะแก่การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

E – Environment (สิ่งแวดล้อม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
5. สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารมีการจัดให้เหมาะแก่การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ						
ไม่มี	13	48.15	101	42.62	15	34.88
มี	14	51.85	136	57.38	28	65.12
วิธีดำเนินการ	(n_1=14)		(n_2=136)		(n_3=28)	
สถานที่ตั้ง อำนวยความสะดวกแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ปรับระดับพื้นอยู่ในระดับเดียวกัน	8	57.14	65	47.79	12	42.86
ด้านตัวอาคาร ถ้ามากกว่า 1 ชั้น มีทางลาดเพื่ออำนวยความสะดวกในการขึ้นลง	2	14.29	36	26.47	4	14.29
ด้านทางเข้า อยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้นลง	5	35.71	38	27.94	4	14.29
ด้านทางเดิน มีความกว้างอย่างน้อย 60 นิ้ว ชันไม่เกินร้อยละ 5 และเป็นพื้นระดับเดียวกัน	5	35.71	24	17.65	5	17.86

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 (ต่อ)

E – Environment (สิ่งแวดล้อม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
ด้านทางข้าม มีทางลาดจากทางเดินสู่ถนน มีสัญลักษณ์เตือนที่เห็นชัดเจน ชอบทางมีพื้นผิวและสีที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน	2	14.29	9	6.62	3	10.71
มีการล้อมรั้วบริเวณที่เป็นอันตราย	7	25.93	57	41.91	3	10.71

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารมีการจัดให้เหมาะแก่การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารมีการจัดให้เหมาะแก่การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีการจัดตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 51.85 กลุ่มครู ร้อยละ 57.38 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 65.12 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ สถานที่ตั้ง อำนวยความสะดวกแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่นปรับระดับพื้นอยู่ในระดับเดียวกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมา ล้อมรั้วบริเวณที่เป็นอันตราย คิดเป็นร้อยละ 50.00 น้อยที่สุด ได้แก่ชนิดของตัวอาคาร ถ้ามากกว่า 1 ชั้น มีทางลาดเพื่ออำนวยความสะดวกในการขึ้นลงและ ทางข้าม มีทางลาดจากทางเดินสู่ถนน มีสัญลักษณ์เตือนที่เห็นชัดเจน ชอบทางมีพื้นผิวและสีที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ร้อยละ 14.29 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า วิธีดำเนินการด้านตัวอาคาร ถ้ามากกว่า 1 ชั้น มีทางลาดเพื่ออำนวยความสะดวกในการขึ้นลง ด้านทางเข้า อยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้นลง ด้านทางเดิน มีความกว้างอย่างน้อย 60 นิ้ว ชันไม่เกินร้อยละ 5 และเป็นพื้นระดับเดียวกัน และด้านทางข้าม มีทางลาดจากทางเดินสู่ถนน มีสัญลักษณ์เตือนที่เห็นชัดเจน ชอบทางมีพื้นผิวและสีที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน และมีการล้อมรั้วบริเวณที่เป็นอันตรายมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ สถานที่ตั้ง อำนวยความสะดวกแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่นปรับระดับพื้นอยู่ในระดับเดียวกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.79 รองลงมาล้อมรั้วบริเวณที่เป็นอันตราย คิดเป็นร้อยละ 41.91 น้อยที่สุด ได้แก่ ทางข้าม มีทางลาดจากทางเดินสู่ถนน มีสัญลักษณ์เตือนที่เห็นชัดเจน ชอบทางมีพื้นผิวและสีที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ร้อยละ 6.62 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการสถานที่ตั้ง อำนวยความสะดวกแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่นปรับระดับพื้นอยู่ในระดับเดียวกัน ด้านตัวอาคาร ถ้ามากกว่า 1 ชั้น มีทางลาดเพื่ออำนวยความสะดวกในการขึ้นลง ด้านทางเข้า อยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้นลง ด้านทางเดิน มีความกว้างอย่างน้อย 60 นิ้ว ชันไม่เกินร้อยละ 5 และเป็นพื้นระดับเดียวกัน ด้านทางข้าม มีทางลาดจากทางเดินสู่ถนน มีสัญลักษณ์เตือนที่เห็นชัดเจน ชอบทางมีพื้นผิวและสีที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน และล้อมรั้วบริเวณที่เป็นอันตรายมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ สถานที่ตั้ง อำนวยความสะดวกแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่นปรับระดับพื้นอยู่ในระดับเดียวกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมาได้แก่ ทางเดิน มีความกว้างอย่างน้อย 60 นิ้ว ชันไม่เกินร้อยละ 5 และเป็นพื้นระดับเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 17.86 ส่วนที่น้อยที่สุด ได้แก่ ล้อมรั้วบริเวณที่เป็นอันตราย ทางข้าม มีทางลาดจากทางเดินสู่ถนน มีสัญลักษณ์เตือนที่เห็นชัดเจน ชอบทางมีพื้นผิวและสีที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ร้อยละ 10.71 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการสถานที่ตั้ง อำนวยความสะดวกแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่นปรับระดับพื้นอยู่ในระดับเดียวกัน ด้านตัวอาคาร ถ้ามากกว่า 1 ชั้น มีทางลาดเพื่ออำนวยความสะดวกในการขึ้นลง ด้านทางเข้า อยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้นลง ด้านทางเดิน มีความกว้างอย่างน้อย 60 นิ้ว ชันไม่เกินร้อยละ 5 และเป็นพื้นระดับเดียวกัน ด้านทางข้าม มีทางลาดจากทางเดินสู่ถนน มีสัญลักษณ์เตือนที่เห็นชัดเจน ชอบทางมีพื้นผิวและสีที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน และล้อมรั้วบริเวณที่เป็นอันตรายมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคารเรียนจัดได้เหมาะสมแก่การจัดการเรียนร่วม

E – Environment (สิ่งแวดล้อม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
6. สภาพแวดล้อมภายในอาคารเรียนจัดได้เหมาะสมแก่การจัดการเรียนร่วม						
ไม่เหมาะสม	7	25.93	74	31.22	13	30.23
เหมาะสม	20	74.07	163	68.78	30	69.77
วิธีดำเนินการ	(n_1=20)		(n_2=163)		(n_3=30)	
จัดให้ประตูสามารถเปิดปิดง่าย มีความกว้างอย่างน้อย 32 นิ้ว	14	70.00	108	66.26	17	56.67
จัดให้ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคารไม่มีสิ่งกีดขวาง	14	70.00	111	68.10	20	66.67
จัดให้บันได มีสัญลักษณ์เตือนที่สัมผัสได้ว่าเป็นทางขึ้นลง มีราวจับทั้งสองข้างบันได	10	50.00	76	46.63	6	20.00
จัดให้พื้น เรียบไม่รื่น และทำด้วยวัสดุไม่กะเทาะหรือหลุดง่าย	11	55.00	87	53.37	9	30.00
จัดให้ ห้องน้ำ มีราวจับด้านข้าง	8	40.00	43	26.38	4	13.33
จัดให้โทรศัพท์ ติดตั้งต่ำพอสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ใช้รถเข็นเอื้อมหยิบถึง	1	5.00	14	8.59	3	10.00

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารมีการจัดให้เหมาะแก่การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคารเรียนจัดได้เหมาะสมแก่การจัดการเรียนร่วม มีการจัดได้เหมาะสม ตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 74.07 กลุ่มครู ร้อยละ 68.78 และกลุ่ม

ผู้ปกครอง ร้อยละ 69.77 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ ประตูสามารถเปิดปิดง่าย มีความกว้างอย่างน้อย 32 นิ้ว และ ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคารไม่มีสิ่งกีดขวาง เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมา พื้น เรียบไม่รื่น และทำด้วยวัสดุไม่กะเทาะหรือหลุดง่าย คิดเป็นร้อยละ 55.00 น้อยที่สุด ได้แก่ โทรศัพท์ ติดตั้งต่ำพอสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ใช้รถเข็นเอื้อมหยิบถึง ร้อยละ 5.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการโดยจัดให้ห้องน้ำ มีราวจับด้านข้าง และโทรศัพท์ ติดตั้งต่ำพอสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ใช้รถเข็นเอื้อมหยิบถึง มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคารไม่มีสิ่งกีดขวาง เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 68.10 รองลงมาคือ ประตูสามารถเปิดปิดง่าย มีความกว้างอย่างน้อย 32 นิ้ว คิดเป็นร้อยละ 66.26ส่วนที่ น้อยที่สุด ได้แก่ โทรศัพท์ ติดตั้งต่ำพอสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ใช้รถเข็นเอื้อมหยิบถึง ร้อยละ 8.59 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการโดย จัดให้บันได มีสัญลักษณ์เตือนที่สัมผัสได้ว่าเป็นทางขึ้นลง มีราวจับทั้งสองข้างบันได จัดให้ห้องน้ำ มีราวจับด้านข้าง และโทรศัพท์ ติดตั้งต่ำพอสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ใช้รถเข็นเอื้อมหยิบถึง มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคารไม่มีสิ่งกีดขวาง เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา ประตูสามารถเปิดปิดง่าย มีความกว้างอย่างน้อย 32 นิ้ว คิดเป็นร้อยละ 56.67 น้อยที่สุด ได้แก่ โทรศัพท์ ติดตั้งต่ำพอสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ใช้รถเข็นเอื้อมหยิบถึง ร้อยละ 10.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการโดย จัดให้บันได มีสัญลักษณ์เตือนที่สัมผัสได้ว่าเป็นทางขึ้นลง มีราวจับทั้งสองข้างบันได ส่วนพื้น เรียบไม่รื่น และทำด้วยวัสดุไม่กะเทาะหรือหลุดง่ายจัดให้ห้องน้ำ มีราวจับด้านข้างและโทรศัพท์ ติดตั้งต่ำพอสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ใช้รถเข็นเอื้อมหยิบถึง มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วม

E – Environment (สิ่งแวดล้อม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
7. โรงเรียนมีการดำเนินการให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วมโดย						
นำเสนอในเรื่องการจัดการเรียนร่วมโดยผู้บริหารชี้แจงให้ครูบุคลากรทุกคน และผู้ปกครองทราบ	17	62.96	151	63.71	26	60.47
พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วมโดยผู้บริหาร	13	48.15	109	45.99	11	25.58
จัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะ	5	18.52	45	18.99	5	11.63
กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร	10	37.04	69	29.11	14	32.56
จัดประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ	18	66.67	91	38.40	17	39.53
จัดทำป้ายประกาศ เผยแพร่ โปสเตอร์ แผ่นพับ วีดิโอ ป้ายนิเทศเพื่อประชาสัมพันธ์	7	25.93	39	16.46	11	25.58
ให้ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นวิทยากร หรือทำกิจกรรมร่วมกัน	13	48.15	42	17.72	9	20.93
ปรึกษาหารือและทำงานร่วมกันเป็นทีมระหว่างครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษ	15	55.56	95	40.08	8	18.60

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่องการดำเนินการให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วม

การดำเนินการให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วม พบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า การดำเนินการให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วม มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ จัดประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ การนำเสนอในเรื่องการจัดการเรียนร่วมโดยผู้บริหารชี้แจงให้ครูบุคลากรทุกคน และผู้ปกครองทราบ คิดเป็นร้อยละ 62.96 ส่วนที่น้อยที่สุด ได้แก่ จัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะ ร้อยละ 18.52 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการดำเนินการให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วม พบว่า การพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วมโดยผู้บริหาร การจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร การจัดทำป้ายประกาศ เผยแพร่ โปสเตอร์ แผ่นพับ วีดิโอ ป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ และการให้ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นวิทยากร หรือทำกิจกรรมร่วมกัน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า การดำเนินการให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วม มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ การนำเสนอในเรื่องการจัดการเรียนร่วมโดยผู้บริหารชี้แจงให้ครูบุคลากรทุกคน และผู้ปกครองทราบ คิดเป็นร้อยละ 63.71 รองลงมาคือการพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วมโดยผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 45.99 ส่วนที่น้อยที่สุด ได้แก่ จัดทำป้ายประกาศ เผยแพร่ โปสเตอร์ แผ่นพับ วีดิโอ ป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 16.46 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการดำเนินการให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วม พบว่า การพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วมโดยผู้บริหาร การจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร การจัดประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ การจัดทำป้ายประกาศ เผยแพร่ โปสเตอร์ แผ่นพับ วีดิโอ ป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ การให้ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นวิทยากร หรือทำกิจกรรมร่วมกัน และการปรึกษาหารือและทำงานร่วมกันเป็นทีมระหว่างครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า การดำเนินการให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วม มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ การนำเสนอในเรื่องการจัดการเรียนร่วมโดยผู้บริหารชี้แจงให้ครูบุคลากรทุกคน และผู้ปกครองทราบ คิดเป็นร้อยละ 60.47 รองลงมา จัดประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ คิดเป็นร้อยละ 39.53 น้อยที่สุด ได้แก่ จัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะ ร้อยละ 11.63 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการดำเนินการให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนเข้าใจ และยอมรับการจัดการเรียนร่วม พบว่า การพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วมโดยผู้บริหาร การจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร การจัดประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ การจัดทำป้ายประกาศ เผยแพร่โปสเตอร์ แผ่นพับ วีดิโอ ป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ การให้ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นวิทยากร หรือทำกิจกรรมร่วมกัน และการปรึกษาหารือและทำงานร่วมกันเป็นทีมระหว่างครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล การจัดการเรียนร่วมให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียนเข้าใจ

E – Environment (สิ่งแวดล้อม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
8. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล การจัดการเรียนร่วมให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียนเข้าใจ						
ไม่มี	3	11.11	30	12.66	10	23.26
มี	24	88.89	207	87.34	33	76.74
วิธีดำเนินการ	(n_1=24)		(n_2=207)		(n_3=33)	
ประชุมผู้ปกครอง	23	95.83	182	87.92	31	93.94
จัดทำจุลสาร วารสารเผยแพร่	11	45.83	69	33.33	12	36.36
ทำหนังสือแจ้งข่าว	7	29.17	54	26.09	7	21.21
ให้ข้อมูล ผ่านทาง web site ของโรงเรียน	2	8.33	31	14.98	2	6.06
อื่นๆ บอร์ดประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน	2	8.33	4	1.93	1	3.03

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่องมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล การจัดการเรียนร่วมให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียนเข้าใจ

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล การจัดการเรียนร่วมให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียนเข้าใจมีการการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล ตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 88.89 กลุ่มครู ร้อยละ 87.34 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 76.74 จากข้อมูลพบว่ากลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ ประชุมผู้ปกครองเป็นร้อยละ 95.83 รองลงมาได้แก่การ จัดทำจุลสาร วารสารเผยแพร่ คิดเป็นร้อยละ 45.83 ส่วนที่น้อยที่สุด คือ การให้

ข้อมูล ผ่านทาง web site ของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.33 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า วิธีการการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล โดย จัดทำจุลสาร วารสารเผยแพร่ ทำหนังสือแจ้งข่าว ให้ข้อมูล ผ่านทาง web site ของโรงเรียน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ ประชุมผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 87.92 รองลงมา คือการจัดทำจุลสาร วารสารเผยแพร่ คิดเป็นร้อยละ 14.98 ส่วนที่น้อยที่สุด ได้แก่การให้ข้อมูล ผ่านทาง web site ของโรงเรียนจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.98 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีการการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล โดย จัดทำจุลสาร วารสารเผยแพร่ ทำหนังสือแจ้งข่าว ให้ข้อมูล ผ่านทาง web site ของโรงเรียน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ ประชุมผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 89.39 รองลงมา คือจัดทำจุลสาร วารสารเผยแพร่ คิดเป็นร้อยละ 34.85 น้อยที่สุด ได้แก่การให้ข้อมูล ผ่านทาง web site ของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 6.06 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า วิธีการการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล โดย จัดทำจุลสาร วารสารเผยแพร่ ทำหนังสือแจ้งข่าว ให้ข้อมูล ผ่านทาง web site ของโรงเรียน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรในการจัดการเรียนร่วมปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
9. การบริหารจัดการหลักสูตรในการจัดการเรียนร่วมปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ						
ไม่มี	5	18.52	30	12.66	8	18.60
มี	22	81.48	207	87.34	35	81.40
วิธีดำเนินการ	(n_1=22)		(n_2=207)		(n_3=35)	
ปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	17	77.27	139	67.15	20	57.14
จัดทำหลักสูตรเฉพาะโดยพิจารณาจากระดับความพิการเฉพาะบุคคล	14	63.64	100	48.31	20	57.14
จัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะที่จำเป็นให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	12	54.55	99	47.83	15	42.86

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรในการจัดการเรียนร่วมปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการหลักสูตรในการจัดการเรียนร่วมปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพมีการดำเนินการ ตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 81.48 กลุ่มครู ร้อยละ 87.34 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 81.40 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ ปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 77.27 รองลงมา จัดทำหลักสูตรเฉพาะโดยพิจารณาจากระดับความพิการเฉพาะบุคคล คิดเป็นร้อยละ 63.64 น้อยที่สุด

ได้แก่ จัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะที่จำเป็นให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 54.55 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการ ไม่มีข้อใดที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ ปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 67.15 รองลงมา จัดทำหลักสูตรเฉพาะโดยพิจารณาจากระดับความพิการเฉพาะบุคคล คิดเป็นร้อยละ 48.31 น้อยที่สุด ได้แก่ จัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะที่จำเป็นให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 47.83 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการด้านจัดทำหลักสูตรเฉพาะโดยพิจารณาจากระดับความพิการเฉพาะบุคคล และการจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะที่จำเป็นให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ ปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และ จัดทำหลักสูตรเฉพาะโดยพิจารณาจากระดับความพิการเฉพาะบุคคล คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมา ได้แก่ จัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะที่จำเป็นให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 42.86 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการด้าน การจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะที่จำเป็นให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการวางแผนการจัดหลักสูตร / โปรแกรมการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
10. การวางแผนการจัดหลักสูตร / โปรแกรมการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ						
ไม่มี	4	14.81	36	15.19	5	11.63
มี	23	85.19	201	84.81	38	88.37
ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผน	(n_1=23)		(n_2=201)		(n_3=38)	
ผู้บริหาร	21	91.30	141	70.15	20	52.63
คณะครู	22	95.65	174	86.57	30	78.95
ผู้ปกครอง	20	86.96	126	62.69	24	63.16
ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น แพทย์ ครูการศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยา	15	65.22	106	52.74	12	31.58

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการวางแผนการจัดหลักสูตร / โปรแกรมการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การวางแผนการจัดหลักสูตร / โปรแกรมการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีการจัดตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 85.19 กลุ่มครู ร้อยละ 84.81 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 88.37 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ผู้มีส่วนร่วม มากที่สุด คือ คณะครู คิดเป็นร้อยละ 95.65 รองลงมา ผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 91.30 น้อยที่สุด ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น แพทย์ ครูการศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยา ร้อยละ 65.22 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าไม่มีข้อใด มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า ผู้มีส่วนร่วม มากที่สุด คือ คณะครู คิดเป็นร้อยละ 86.57 รองลงมา ผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 70.15 น้อยที่สุด ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น แพทย์ ครูการศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยา ร้อยละ 52.74 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าไม่มีข้อใดมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า ผู้มีส่วนร่วม มากที่สุด คือ คณะครู คิดเป็นร้อยละ 78.95 รองลงมา ผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 63.16 น้อยที่สุด ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น แพทย์ ครูการศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยา ร้อยละ 31.58 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น แพทย์ ครูการศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยา มีส่วนร่วมในการวางแผนน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการกำหนดแนวทางจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในชั้นเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
11. แนวทางจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในชั้นเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ						
ไม่มี	4	14.81	28	11.81	10	23.26
มี	23	85.19	209	88.19	33	76.74
วิธีดำเนินการ	(n_1=23)		(n_2=209)		(n_3=33)	
ใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)	22	95.65	146	69.86	32	96.97
ใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	17	73.91	128	61.24	22	66.67
ใช้สื่อการสอนที่เหมาะกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	20	86.96	108	51.67	16	48.48
จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทุกกิจกรรม	17	73.91	141	67.46	18	54.55

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการกำหนดแนวทางจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในชั้นเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การกำหนดแนวทางจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในชั้นเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการกำหนดตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 85.19 กลุ่มครู ร้อยละ 88.19 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 76.74 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ ใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)คิดเป็นร้อยละ 95.65 รองลงมา ใช้สื่อการสอนที่เหมาะกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 86.96 น้อยที่สุด ได้แก่ ใช้สื่อการสอนที่เหมาะกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและ จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น

ทุกกิจกรรม ร้อยละ 73.91 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการไม่มีข้อใดมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ ใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)เป็นร้อยละ 69.86 รองลงมา จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทุกกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 67.46 น้อยที่สุด ได้แก่ ใช้สื่อการสอนที่เหมาะกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 51.67 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการไม่มีข้อใดมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ ใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)คิดเป็นร้อยละ 96.97 รองลงมา ใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP)คิดเป็นร้อยละ 57.89 น้อยที่สุด ได้แก่ ใช้สื่อการสอนที่เหมาะกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 48.48 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการไม่มีข้อใดมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปใช้

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
12. โรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปใช้ในด้าน						
นำ IEP ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	23	85.19	182	76.79	31	72.09
นำ IEP ไปใช้ในการพิจารณาพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	23	85.19	156	65.82	25	58.14
นำ IEP ไปใช้ในการประเมินติดตามความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	23	85.19	144	60.76	23	53.49
ผู้จัดทำ						
ผู้บริหาร	10	37.04	94	39.66	13	30.23
คณะครู	21	77.78	159	67.09	31	72.09
ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	14	51.85	115	48.52	19	44.19
ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	8	29.63	72	30.38	14	32.56
ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารให้รับผิดชอบดูแลการจัดการเรียนร่วม	12	44.44	112	47.26	12	27.91

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18(ต่อ)

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ	ความถี่ (N_1 =27)
ข้อมูลได้จาก						
ข้อมูลจากครูประจำชั้นที่เคยสอนเด็ก	25	92.59	185	78.06	36	83.72
ข้อมูลทางการแพทย์	22	81.48	136	57.38	21	48.84
ข้อมูลจากผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	22	81.48	178	75.11	20	46.51
ข้อมูลจากการคัดแยกเด็ก	16	59.26	131	55.27	12	27.91
ข้อมูลจากแบบรายงานผลการพัฒนาการของเด็ก	20	74.07	99	41.77	15	34.88

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปใช้

การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปใช้มีการจัดตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร พบว่า มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปใช้ โดยมีการดำเนินการ เท่ากัน คือ นำ IEP ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน นำ IEP ไปใช้ในการพิจารณาพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ นำ IEP ไปใช้ในการประเมินติดตามความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 85.19 ผู้ดำเนินการ มากที่สุด คณะครู คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมาคือ ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 51.85 น้อยที่สุดได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 29.63 โดยได้ข้อมูลในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล มากที่สุด ข้อมูลจากครูประจำชั้นที่เคยสอนเด็ก คิดเป็นร้อยละ 92.59 รองลงมา ข้อมูลทางการแพทย์และข้อมูลจากผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 81.48 น้อยที่สุด ข้อมูลจากการคัดแยกเด็ก คิดเป็นร้อยละ 59.26**ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าผู้บริหารเป็นผู้จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู พบว่า มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปใช้ โดยมีการดำเนินการ มากที่สุด คือ นำ IEP ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 76.79 รองลงมา นำ IEP ไปใช้ในการพิจารณาพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 65.82 น้อยที่สุด ได้แก่ นำ IEP ไปใช้ในการประเมินติดตามความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 60.76 ผู้ดำเนินการ มากที่สุด คณะครู คิดเป็นร้อยละ 67.09 รองลงมาคือ ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 13.53 น้อยที่สุดได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 13.53 โดยได้ข้อมูลในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล มากที่สุด ข้อมูลจากครูประจำชั้นที่เคยสอนเด็ก คิดเป็นร้อยละ 78.06 รองลงมาข้อมูลจากผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 75.11 น้อยที่สุด ข้อมูลจากแบบรายงานผลการพัฒนาการของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 41.77 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าผู้บริหารและผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นผู้จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 และข้อมูลได้รับจากข้อมูลจากแบบรายงานผลการพัฒนาการของเด็กมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง พบว่า มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปใช้ โดยมีการดำเนินการ มากที่สุด คือ นำ IEP ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 72.09 รองลงมา นำ IEP ไปใช้ในการพิจารณาพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 58.14 น้อยที่สุด ได้แก่ นำ IEP ไปใช้ในการประเมินติดตามความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 53.49 ผู้ดำเนินการ มากที่สุด คณะครู คิดเป็นร้อยละ 13.53 รองลงมาคือ ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 44.19 น้อยที่สุดได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 27.91 โดยได้ข้อมูลในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล มากที่สุด ข้อมูลจากครูประจำชั้นที่เคยสอนเด็ก คิดเป็นร้อยละ 83.72 รองลงมาข้อมูลทางการแพทย์ คิดเป็นร้อยละ 48.84 น้อยที่สุด ข้อมูลจากการคัดแยกเด็ก คิดเป็นร้อยละ 27.91 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าผู้บริหารและผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นผู้จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50และข้อมูลได้รับจากข้อมูลจากแบบรายงานผลการพัฒนาการของเด็กและข้อมูลจากการคัดแยกเด็กมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการใช้เทคนิคมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
13. การใช้เทคนิคช่วยในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ						
การวิเคราะห์งานเพื่อเป็นเทคนิคการสอนและเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบหรือประเมินเด็กว่ามีทักษะในเรื่องนั้นแล้วหรือไม่	14	51.85	131	55.27	22	51.16
เพื่อนช่วยเพื่อน	23	85.19	175	73.84	27	62.79
เพื่อนช่วยสอน โดยสอนแบบ 1 : 1	10	37.04	88	37.13	16	37.21

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการใช้เทคนิคมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การใช้เทคนิคมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการจัดตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหารจากข้อมูลพบว่า มีการใช้เทคนิคมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอน มากที่สุด คือ เพื่อนช่วยเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 85.19 รองลงมาได้แก่ การวิเคราะห์งานเพื่อเป็นเทคนิคการสอนและเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบหรือประเมินเด็กว่ามีทักษะในเรื่องนั้นแล้วหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 51.85 น้อยที่สุดได้แก่ เพื่อนช่วยสอน โดยสอนแบบ 1 : 1 ร้อยละ 37.04 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการใช้เทคนิคช่วยในการจัดการเรียนการสอนไม่มีข้อที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู พบว่า มีการใช้เทคนิคมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอน มากที่สุด คือ เพื่อนช่วยเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 73.84 รองลงมา การวิเคราะห์งานเพื่อเป็นเทคนิคการสอนและเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบหรือประเมินเด็กว่ามีทักษะในเรื่องนั้นแล้วหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 55.27 น้อยที่สุด ได้แก่ เพื่อนช่วยสอน โดยสอนแบบ 1 : 1 ร้อยละ 37.13 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการใช้เทคนิคช่วยในการจัดการเรียนการสอนในข้อเพื่อนช่วยสอน โดยสอนแบบ 1 : 1 มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง พบว่า มีการใช้เทคนิคมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอน มากที่สุด คือ เพื่อนช่วยเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 62.79 รองลงมา การวิเคราะห์งานเพื่อเป็นเทคนิคการสอนและเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบหรือประเมินเด็กว่ามีทักษะในเรื่องนั้นแล้วหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 51.16 น้อยที่สุด ได้แก่ เพื่อนช่วยสอน โดยสอนแบบ 1 : 1 ร้อยละ 37.21 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการใช้เทคนิคช่วยในการจัดการเรียนการสอนในข้อเพื่อนช่วยสอน โดยสอนแบบ 1 : 1 มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
14. การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน				
รายงานความก้าวหน้าโดยใช้ข้อมูลจากแผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP)	17	62.96	140	59.07
รายงานความก้าวหน้าโดยใช้ข้อมูลจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)	22	81.48	157	66.24
รายงานความก้าวหน้าโดยครูสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแยกกันประเมินผลการเรียนเฉพาะส่วนของตนเอง	10	37.04	85	35.86
รายงานความก้าวหน้าโดยมีการนำผลการประเมินของครูแต่ละคนมาตัดสินใจร่วมกัน	12	44.44	51	21.52

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน

การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ รายงานความก้าวหน้าโดยใช้ข้อมูลจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)คิดเป็นร้อยละ 81.48 รองลงมา รายงานความก้าวหน้าโดยใช้ข้อมูลจากแผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP)คิดเป็นร้อยละ 62.96 น้อยที่สุด คือการรายงานความก้าวหน้าโดยครูสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแยกกันประเมินผลการเรียนเฉพาะส่วนของตนเอง ร้อยละ 37.04

ข้อสังเกต จากข้อมูลจะเห็นได้ว่ารายงานความก้าวหน้าโดยครูสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแยกกันประเมินผลการเรียนเฉพาะส่วนของตนเองและ รายงานความก้าวหน้าโดยมีการนำผลการประเมินของครูแต่ละคนมาตัดสินใจร่วมกันมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

เมื่อพิจารณา กลุ่มครู พบว่า การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน มีการดำเนินการ มากที่สุด คือ รายงานความก้าวหน้าโดยใช้ข้อมูลจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)คิดเป็นร้อยละ 66.24 รองลงมา รายงานความก้าวหน้าโดยใช้ข้อมูลจากแผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP)คิดเป็นร้อยละ 59.07 น้อยที่สุด รายงานความก้าวหน้าโดยมีการนำผลการประเมินของครูแต่ละคนมาตัดสินใจร่วมกัน ร้อยละ 21.52 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่ารายงานความก้าวหน้าโดยครูสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแยกกันประเมินผลการเรียนเฉพาะส่วนของตนเองและ รายงานความก้าวหน้าโดยมีการนำผลการประเมินของครูแต่ละคนมาตัดสินใจร่วมกันมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
15. การดำเนินการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ				
ไม่มี	3	11.11	29	12.24
มี	24	88.89	208	87.76
วิธีการ	(n_1=24)		(n_2=208)	
ส่งครูเข้ารับการ อบรมทางวิชาการ	22	91.67	137	65.87
ส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	24	100.00	171	82.21
พาครูไปทัศนะศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม	11	45.83	89	42.79
จัดครูผู้ช่วยให้อย่างเพียงพอ	6	25.00	45	21.63
จัดงบประมาณในการดำเนินงาน	10	41.67	58	27.88
จัดหาวัสดุ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุน	17	70.83	92	44.23

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การดำเนินการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีการจัดตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 88.89 และกลุ่มครู ร้อยละ 87.76 กลุ่ม จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่าวิธีการที่ใช้ในการดำเนินการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด คือ

ส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา ส่งครูเข้ารับการ อบรมทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 91.67 น้อยที่สุด จัดครูผู้ช่วยให้อย่างเพียงพอ ร้อยละ 25.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการดำเนินการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีการพาครูไปทัศนะศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม จัดครูผู้ช่วยให้อย่างเพียงพอ และ จัดงบประมาณในการดำเนินงาน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า วิธีการที่ใช้เห็นว่าวิธีการที่ใช้ในการดำเนินการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด คือ ส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 82.21 รองลงมา ส่งครูเข้ารับการ อบรมทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 65.87 น้อยที่สุด จัดครูผู้ช่วยให้อย่างเพียงพอ ร้อยละ 21.63 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการดำเนินการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีการพาครูไปทัศนะศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม จัดครูผู้ช่วยให้อย่างเพียงพอ จัดงบประมาณในการดำเนินงาน และ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดให้ชุมชนเข้ามามีกิจกรรมร่วมเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
16. การจัดให้ชุมชนเข้ามามีกิจกรรมร่วมเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน						
ไม่มี	3	11.11	52	21.94	17	39.53
มี	24	88.89	185	78.06	26	60.47
วิธีดำเนินการ	(n_1=24)		(n_2=185)		(n_3=26)	
จัดโครงการประสานความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการดูแลเด็กร่วมกัน	16	66.67	123	66.49	19	73.08
จัดกิจกรรมนันทนาการระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นเพื่อประสานความเข้าใจและช่วยเหลือกัน	10	41.67	115	62.16	10	38.46
จัดให้ผู้ปกครองอาสาสมัครมาช่วยกิจกรรมของโรงเรียน	8	33.33	76	41.08	8	30.77
ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน	18	75.00	109	58.92	15	57.69
เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาชมกิจกรรมการเรียนการสอน	9	37.50	63	34.05	5	19.23
เชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากร	9	37.50	39	21.08	7	26.92

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดให้ชุมชนเข้ามามีกิจกรรมร่วมเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

การจัดให้ชุมชนเข้ามามีกิจกรรมร่วมเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 88.89 กลุ่มครู ร้อยละ 78.06 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 60.47 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุดเรื่อง ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา จัดโครงการประสานความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการดูแลเด็กร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 66.67 น้อยที่สุด ได้แก่ จัดให้ผู้ปกครองอาสาสมัครมาช่วยกิจกรรมของโรงเรียน ร้อยละ 33.33 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการการจัดให้ชุมชนเข้ามามีกิจกรรมร่วมเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมนันทนาการระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นเพื่อประสานความเข้าใจและช่วยเหลือกัน จัดให้ผู้ปกครองอาสาสมัครมาช่วยกิจกรรมของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาชมกิจกรรมการเรียนการสอน และเชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากร มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด เรื่อง จัดโครงการประสานความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการดูแลเด็กร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 66.49 รองลงมา จัดกิจกรรมนันทนาการระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นเพื่อประสานความเข้าใจและช่วยเหลือกัน คิดเป็นร้อยละ 62.16 น้อยที่สุด ได้แก่ เชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากร ร้อยละ 21.08 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการการจัดให้ชุมชนเข้ามามีกิจกรรมร่วมเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดให้ผู้ปกครองอาสาสมัครมาช่วยกิจกรรมของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาชมกิจกรรมการเรียนการสอน และเชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากร มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า มีการดำเนินการ มากที่สุด เรื่อง จัดโครงการประสานความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการดูแลเด็กร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ73.08 รองลงมา ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 57.69 น้อยที่สุด ได้แก่ เชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากร ร้อยละ 19.23 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีดำเนินการการจัดให้ชุมชนเข้ามามีกิจกรรมร่วมเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมนันทนาการระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นเพื่อประสานความเข้าใจ

และช่วยเหลือกัน จัดให้ผู้ปกครองอาสาสมัครมาช่วยกิจกรรมของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาชมกิจกรรมการเรียนการสอน และเชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากร มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการประกันคุณภาพในการจัดการเรียนร่วม

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_1 =237)	ร้อยละ
17. การประกันคุณภาพในการจัดการเรียนร่วม				
ไม่มี	9	33.33	57	24.05
มี	18	66.67	180	75.95
วิธีดำเนินการ	(n_1=18)		(n_2=108)	
จัดตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม	12	66.67	84	46.67
มีการกำหนดกลไกในการดำเนินงาน โดยมีขั้นตอนกระบวนการตรวจสอบ ดังนี้ การวางแผน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบและการรายงานผลการประเมิน	13	72.22	70	38.89
จัดกิจกรรมการประกันคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกกลุ่ม	6	33.33	59	32.78

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการประกันคุณภาพในการจัดการเรียนร่วม

การประกันคุณภาพในการจัดการเรียนร่วม มีการดำเนินการตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 66.67 และกลุ่มครูร้อยละ 75.95 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า วิธีดำเนินการ มากที่สุด คือ มีการกำหนดกลไกในการดำเนินงาน โดยมีขั้นตอนกระบวนการตรวจสอบ ดังนี้ การ

วางแผน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบและการรายงานผลการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 72.22 รองลงมา ได้แก่จัดตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วนที่น้อยที่สุดคือ จัดกิจกรรมการประกันคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 33.33 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า วิธีดำเนินการการประกันคุณภาพในการจัดการเรียนร่วมในเรื่อง จัดกิจกรรมการประกันคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกกลุ่ม มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า วิธีดำเนินการ มากที่สุด คือ จัดตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมา มีการกำหนดกลไกในการดำเนินงาน โดยมีขั้นตอนกระบวนการตรวจสอบ ดังนี้ การวางแผน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบและการรายงานผลการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 38.89 น้อยที่สุด จัดกิจกรรมการประกันคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 32.78 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า วิธีดำเนินการการประกันคุณภาพในการจัดการเรียนร่วมในเรื่อง จัดตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม มีการกำหนดกลไกในการดำเนินงาน โดยมีขั้นตอนกระบวนการตรวจสอบ ดังนี้ การวางแผน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบและการรายงานผลการประเมิน และ จัดกิจกรรมการประกันคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกกลุ่ม มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องขั้นตอนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
18. ขั้นตอนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน						
ประกาศรับสมัครเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน	13	48.15	121	51.05	32	74.42
จำแนกและคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามความจำเป็นพิเศษ	16	59.26	123	51.90	23	53.49
เตรียมความพร้อมด้านพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง	12	44.44	108	45.57	17	39.53
เตรียมความพร้อมด้านสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน	13	48.15	84	35.44	15	34.88
จัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน	11	40.74	59	24.89	16	37.21
จัดตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน	15	55.56	90	37.97	15	34.88

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องขั้นตอนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน

ขั้นตอนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน พบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ขั้นตอนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนขั้นตอนที่ดำเนินการมากที่สุดคือ มากที่สุดคือ จำแนกและคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามความจำเป็นพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 59.26 รองลงมา จัดตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน คิดเป็นร้อยละ 55.56 น้อยที่สุดจัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน ร้อยละ 40.74

ข้อสังเกต จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าขั้นตอนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในเรื่อง ประกาศรับสมัครเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน เตรียมความพร้อมด้านพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง เตรียมความพร้อมด้านสื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน และจัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า ขั้นตอนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนขั้นตอนที่ดำเนินการมากที่สุดคือ มากที่สุด คือ จำแนกและคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามความจำเป็นพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 51.90 รองลงมา ประกาศรับสมัครเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.05 น้อยที่สุดจัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน ร้อยละ 24.89 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าขั้นตอนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในเรื่อง เตรียมความพร้อมด้านพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง เตรียมความพร้อมด้านสื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน จัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน และจัดตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า ขั้นตอนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนขั้นตอนที่ดำเนินการมากที่สุดคือ มากที่สุด ประกาศรับสมัครเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน คิดเป็นร้อยละ 74.42 รองลงมา จำแนกและคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามความจำเป็นพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 53.49 น้อยที่สุด เตรียมความพร้อมด้านสื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนและจัดตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน ร้อยละ 34.88 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าขั้นตอนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในเรื่อง เตรียมความพร้อมด้านพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง เตรียมความพร้อมด้านสื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน จัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน และจัดตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการคัดแยกนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
19. การคัดแยกนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						
ไม่มี	7	25.93	39	16.46	5	11.63
มี	20	74.07	198	83.54	38	88.37
วิธีการคัดแยก	(n_1=20)		(n_2=198)		(n_3=34)	
ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม	20	100.00	155	78.28	25	65.79
ใช้แบบสำรวจประเมินค่า	5	25.00	53	26.77	9	23.68
ใช้การสังเกตโดยครูผู้สอน ผู้ปกครองหรือ ผู้ใกล้ชิด	18	90.00	145	73.23	23	60.53
ปรึกษาแพทย์ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง	16	80.00	105	53.03	15	39.47
ผู้ดำเนินการคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษคือ						
ผู้บริหาร	3	15.00	80	40.40	5	13.16
ครูประจำชั้น	13	65.00	158	79.80	25	65.79
คณะกรรมการที่ผู้บริหารแต่งตั้งขึ้น	19	95.00	111	56.06	13	34.21
ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	6	30.00	80	40.40	13	34.21

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการคัดแยกนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

การคัดแยกนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการดำเนินการตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 74.07 กลุ่มครู ร้อยละ 83.54 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 88.37 จากข้อมูลพบว่า กลุ่ม

ผู้บริหาร เห็นว่า วิธีปฏิบัติ มากที่สุด คือ ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา ใช้การสังเกตโดยครูผู้สอน ผู้ปกครองหรือ ผู้ใกล้ชิดจำนวน คิดเป็นร้อยละ 90.00 น้อยที่สุด ได้แก่ ใช้แบบสำรวจประเมินค่า ร้อยละ 25.00 ผู้ที่ดำเนินการ มากที่สุดคือ คณะกรรมการที่ผู้บริหารแต่งตั้งขึ้น คิดเป็นร้อยละ 95.00 รองลงมาครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 65.00 น้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 15.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีการคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยใช้แบบสำรวจประเมินค่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ผู้ที่ดำเนินการในการคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่มีส่วนในการดำเนินการน้อยกว่าร้อยละ 50 คือ ผู้บริหาร และผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

กลุ่มครู เห็นว่า วิธีปฏิบัติ มากที่สุด คือ ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 78.28 รองลงมา ใช้การสังเกตโดยครูผู้สอน ผู้ปกครองหรือ ผู้ใกล้ชิด คิดเป็นร้อยละ 73.23 น้อยที่สุด ได้แก่ ใช้แบบสำรวจประเมินค่า ร้อยละ 13.53 ผู้ที่ดำเนินการ มากที่สุดคือ ครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 79.80 รองลงมาคณะกรรมการที่ผู้บริหารแต่งตั้งขึ้น คิดเป็นร้อยละ 56.06 น้อยที่สุด ผู้บริหารและผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 40.40 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีการคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยใช้แบบสำรวจประเมินค่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ผู้ที่ดำเนินการในการคัดแยกนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ที่มีส่วนในการดำเนินการน้อยกว่าร้อยละ 50 คือ ผู้บริหาร และผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า วิธีปฏิบัติ มากที่สุด คือ ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 65.79 รองลงมา ใช้การสังเกตโดยครูผู้สอน ผู้ปกครองหรือ ผู้ใกล้ชิด คิดเป็นร้อยละ 60.53 น้อยที่สุด ได้แก่ ใช้แบบสำรวจประเมินค่า ร้อยละ 23.68 ผู้ที่ดำเนินการ มากที่สุดคือ ครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 65.79 รองลงมาคณะกรรมการที่ผู้บริหารแต่งตั้งขึ้น และ ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 34.21 น้อยที่สุด ผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 13.16 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีการคัดแยกนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยใช้แบบสำรวจประเมินค่าและปรึกษาแพทย์ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ผู้ที่ดำเนินการในการคัดแยกนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีส่วนในการดำเนินการน้อยกว่าร้อยละ 50 คือ ผู้บริหาร คณะกรรมการที่ผู้บริหารแต่งตั้งขึ้น และ ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องผู้รับผิดชอบในการกำหนดเกณฑ์และเสนอแนะการพิจารณารับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
20. ผู้รับผิดชอบในการกำหนดเกณฑ์และเสนอแนะการพิจารณารับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ				
ผู้บริหารโรงเรียน	12	44.44	131	55.27
หัวหน้างานวิชาการ	10	37.04	87	36.71
ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วม	19	70.37	158	66.67
ครูผู้สอน	11	40.74	110	46.41
ครูการศึกษาพิเศษ	15	55.56	118	49.79

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องผู้รับผิดชอบในการกำหนดเกณฑ์และเสนอแนะการพิจารณารับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผู้รับผิดชอบในการกำหนดเกณฑ์และเสนอแนะการพิจารณารับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เมื่อพิจารณา กลุ่มผู้บริหาร พบว่า ผู้รับผิดชอบในการกำหนดเกณฑ์และเสนอแนะการพิจารณารับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด คือ ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 70.37 รองลงมา คือครูการศึกษาพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 55.56 น้อยที่สุด ได้แก่ หัวหน้างานวิชาการ ร้อยละ 37.04 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ผู้รับผิดชอบในการกำหนดเกณฑ์และเสนอแนะการพิจารณารับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 คือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ และ ครูผู้สอน

กลุ่มครู พบว่า ผู้รับผิดชอบในการกำหนดเกณฑ์และเสนอแนะการพิจารณารับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด คือ ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 55.27 น้อยที่สุด ได้แก่ หัวหน้างานวิชาการ ร้อยละ 36.71

ข้อสังเกต จากข้อมูลจะเห็นได้ผู้รับผิดชอบในการกำหนดเกณฑ์และเสนอแนะการพิจารณารับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 คือ หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้สอน และครูการศึกษาพิเศษ

ตารางที่ 27 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
21. การติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						
ไม่มี	1	3.70	25	10.55	6	13.95
มี	26	96.30	212	89.45	37	86.05
วิธีดำเนินการ	(n_1=26)		(n_2=212)		(n_3=37)	
พูดคุยกับผู้ปกครองเกี่ยวกับตัวนักเรียนในช่วงเวลามารับมาส่ง	24	92.31	190	89.62	33	89.19
สอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับการพาลูกไปพบแพทย์	21	80.77	158	74.53	19	51.35
ขอให้ผู้ปกครองฝึกนักเรียนเพิ่มเติม โดยครูอธิบายหรือสาธิตวิธีการฝึกและคอยติดตามผลการฝึก	21	80.77	134	63.21	21	56.76

จากตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการดำเนินการตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 96.30 กลุ่มครู ร้อยละ 89.45 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 86.05 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า วิธีที่ใช้ในการดำเนินการ มากที่สุด คือ พูดคุยกับผู้ปกครองเกี่ยวกับตัวนักเรียนในช่วงเวลามารับมาส่ง คิดเป็นร้อยละ 92.31 รองลงมา สอบถาม

ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพาลูกไปพบแพทย์ และขอให้ผู้ปกครองฝึกเด็กเพิ่มเติม โดยครูอธิบายหรือสาธิตวิธีการฝึกและคอยติดตามผลการฝึก ร้อยละ 80.77 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีการดำเนินการในการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่มีวิธีการใดมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า วิธีที่ใช้ในการดำเนินการ มากที่สุด คือ พูดคุยกับผู้ปกครองเกี่ยวกับตัวนักเรียนในช่วงเวลามารับมาส่ง คิดเป็นร้อยละ 89.62 รองลงมาได้แก่ สอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับการพาลูกไปพบแพทย์ คิดเป็นร้อยละ 74.53 น้อยที่สุด คือ ขอให้ผู้ปกครองฝึกเด็กเพิ่มเติม โดยครูอธิบายหรือสาธิตวิธีการฝึกและคอยติดตามผลการฝึก ร้อยละ 63.21 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีการดำเนินการในการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่มีวิธีการใดมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า วิธีที่ใช้ในการดำเนินการ มากที่สุด คือ พูดคุยกับผู้ปกครองเกี่ยวกับตัวนักเรียนในช่วงเวลามารับมาส่ง คิดเป็นร้อยละ 89.19 รองลงมา ได้แก่ ขอให้ผู้ปกครองฝึกเด็กเพิ่มเติม โดยครูอธิบายหรือสาธิตวิธีการฝึกและคอยติดตามผลการฝึก คิดเป็นร้อยละ 56.76 น้อยที่สุด คือ สอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับการพาลูกไปพบแพทย์ ร้อยละ 51.35 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธีการดำเนินการในการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่มีวิธีการใดมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการประสานงานของโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนร่วม

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
22. การประสานงานของโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนร่วม						
ไม่มี	1	3.70	37	15.61	1	2.33
มี	26	96.30	200	84.39	42	97.67
หน่วยงานที่ติดต่อ	(n_1=26)		(n_2=200)		(n_3=42)	
ศูนย์สุขวิทยาจิต	5	19.23	47	23.50	8	19.05
ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด	19	73.08	129	64.50	20	47.62
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	11	42.31	47	23.50	6	14.29
โรงเรียนทั่วไปที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม	14	53.85	97	48.50	12	28.57
โรงเรียนเฉพาะทาง	5	19.23	34	17.00	6	14.29
โรงพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	20	76.92	92	46.00	11	26.19
สถาบันราชภัฏ	7	26.92	40	20.00	6	14.29

จากตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการประสานงานของโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนร่วม

การประสานงานของโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนร่วม มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 96.30 กลุ่มครู ร้อยละ 84.39 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 97.67 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า หน่วยงานที่ติดต่อ มากที่สุด คือ โรงพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 76.92 รองลงมา ศูนย์การศึกษา

พิเศษประจำจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 57.89 น้อยที่สุด โรงเรียนเฉพาะทาง ร้อยละ 19.23 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการประสานงานของโรงเรียนกับหน่วยงานศูนย์สุขวิทยาจิต สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเฉพาะทาง และ สถาบันราชภัฏ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า หน่วยงานที่ติดต่อ มากที่สุด คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 64.50 รองลงมา โรงพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 46.00 น้อยที่สุด โรงเรียนเฉพาะทาง ร้อยละ 17.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการประสานงานของโรงเรียนกับหน่วยงานศูนย์สุขวิทยาจิต สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนทั่วไปที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะทาง โรงพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ สถาบันราชภัฏ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า หน่วยงานที่ติดต่อ มากที่สุด คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 47.62 รองลงมา โรงเรียนทั่วไปที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 28.57 น้อยที่สุด โรงเรียนเฉพาะทาง ร้อยละ 14.29 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการประสานงานของโรงเรียนกับหน่วยงานศูนย์สุขวิทยาจิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนทั่วไปที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะทาง โรงพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ สถาบันราชภัฏ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
23. การดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล				
ไม่มี	4	14.81	28	11.81
มี	23	85.19	209	88.19
วิธีดำเนินการ	(n_1=23)		(n_2=209)	
มีทีมงานในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล	12	52.17	114	54.55
มีการนิเทศภายในตรงตามความต้องการจำเป็นในการแก้ปัญหา	20	86.96	112	53.59
มีการนิเทศภายนอกตรงตามความต้องการจำเป็นในการแก้ปัญหา	7	30.43	49	23.44
การใช้ผลการนิเทศภายในและภายนอกเพื่อการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	13	56.52	71	33.97

จากตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

การดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล มีการดำเนินการตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 85.19 และกลุ่มครู ร้อยละ 88.19 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่าวิธีดำเนินการ มากที่สุด คือ มีการนิเทศภายในตรงตามความต้องการจำเป็นในการแก้ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 86.96 รองลงมา การใช้ผลการนิเทศภายในและภายนอกเพื่อการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 56.52 น้อยที่สุด มีการนิเทศภายนอกตรงตามความต้องการจำเป็นในการแก้ปัญหา ร้อยละ 30.43 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธมีการดำเนินการนิเทศ ติดตาม

และประเมินผล ในเรื่องการนิเทศภายนอกตรงตามความต้องการจำเป็นในการแก้ปัญหามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า วิธีดำเนินการ มากที่สุด คือ มีทีมงานในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมา มีการนิเทศภายในตรงตามความต้องการจำเป็นในการแก้ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 53.59 น้อยที่สุด มีการนิเทศภายนอกตรงตามความต้องการจำเป็นในการแก้ปัญหา ร้อยละ 23.44 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวิธมีการดำเนินการนิเทศติดตาม และประเมินผล ในเรื่องการนิเทศภายนอกตรงตามความต้องการจำเป็นในการแก้ปัญหา และ การใช้ผลการนิเทศภายในและภายนอกเพื่อการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องผู้รับผิดชอบการประเมินผลพัฒนาการนักเรียนทีมีความต้องการพิเศษ

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
24. ผู้รับผิดชอบการประเมินผลพัฒนาการนักเรียนทีมีความต้องการพิเศษ				
ครูประจำชั้น	12	44.44	116	48.95
ครูการศึกษาพิเศษ	9	33.33	87	36.71
ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ	5	18.52	85	35.86
ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ / ผู้บริหาร	6	22.22	29	12.24
ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ / ผู้บริหาร / ผู้ปกครอง	16	59.26	123	51.90
อื่น ๆ				
ครูประจำวิชา	2	7.41	21	8.86

จากตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องผู้รับผิดชอบการประเมินผลพัฒนาการเด็กทีมีความต้องการพิเศษ

ผู้รับผิดชอบการประเมินผลพัฒนาการเด็กทีมีความต้องการพิเศษ กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีผู้รับผิดชอบการประเมินผลพัฒนาการเด็กทีมีความต้องการพิเศษ โดยผู้รับผิดชอบ มากที่สุด คือ ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ / ผู้บริหาร / ผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 59.26 รองลงมา ครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 44.44 น้อยที่สุด ได้แก่ ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ ร้อยละ 18.52 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า ผู้รับผิดชอบการประเมินผลพัฒนาการนักเรียนทีมีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 คือ ครูประจำชั้น ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ และครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ / ผู้บริหาร

ข้อที่ตอบอื่น ๆ กลุ่มผู้บริหารให้คำตอบคือ ครูประจำวิชา (ความถี่ = 2)

กลุ่มครู เห็นว่า มีผู้รับผิดชอบการประเมินผลพัฒนาการเด็กทีมีความต้องการพิเศษ โดยผู้รับผิดชอบ มากที่สุด คือ ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ / ผู้บริหาร / ผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 51.90 รองลงมา ครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 48.95 น้อยที่สุด ได้แก่ ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ / ผู้บริหาร ร้อยละ 12.24 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า ผู้รับผิดชอบการประเมินผลพัฒนาการนักเรียนทีมีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 คือ ครูประจำชั้น ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ และ ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ / ผู้บริหาร

ข้อที่ตอบอื่น ๆ กลุ่มครูให้คำตอบคือ ครูประจำวิชา (ความถี่ = 21)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
25. การดำเนินการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ				
ประเมินย่อยตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล	20	74.07	182	76.79
ประเมินรวมกับเพื่อนในชั้นเรียน	7	25.93	55	23.21

จากตารางที่ 31 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การดำเนินการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยวิธีการที่ใช้ในการดำเนินการมากที่สุด คือ ประเมินย่อยตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล คิดเป็นร้อยละ 74.07 รองลงมา ประเมินรวมกับเพื่อนในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 25.93 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในด้านประเมินรวมกับเพื่อนในชั้นเรียนมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยวิธีการที่ใช้ในการดำเนินการ มากที่สุด คือ ประเมินย่อยตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล คิดเป็นร้อยละ 76.79 รองลงมา ประเมินรวมกับเพื่อนในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.21**ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในด้านประเมินรวมกับเพื่อนในชั้นเรียนมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 32 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องผู้รับผิดชอบดำเนินการในการสร้างเครื่องมือประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
26. ผู้รับผิดชอบดำเนินการในการสร้างเครื่องมือประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ				
ครูประจำชั้นเป็นผู้สร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ	5	18.52	62	26.16
ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ	6	22.22	74	31.22
ครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษร่วมกันสร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ	16	59.26	107	45.15
ครูประจำชั้นเป็นผู้สร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ	2	7.41	15	6.33
ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ	2	7.41	12	5.06
ครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษร่วมกันสร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ	1	3.70	12	5.06

จากตารางที่ 32 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องผู้รับผิดชอบดำเนินการในการสร้างเครื่องมือประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ผู้รับผิดชอบดำเนินการในการสร้างเครื่องมือประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีผู้รับผิดชอบดำเนินการในการสร้างเครื่องมือประเมินผลพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยผู้มีส่วนรับผิดชอบมากที่สุด คือ ครูประจำชั้นและ

ครูการศึกษาพิเศษร่วมกันสร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ 59.26 รองลงมา ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ 22.22 น้อยที่สุด ได้แก่ ครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษร่วมกันสร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ ร้อยละ 3.70 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าผู้รับผิดชอบดำเนินการในการสร้างเครื่องมือประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 คือครูประจำชั้นเป็นผู้สร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ , ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ, ครูประจำชั้นเป็นผู้สร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ, ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ และ ครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษร่วมกันสร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ

กลุ่มครู เห็นว่า มีผู้รับผิดชอบดำเนินการในการสร้างเครื่องมือประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยผู้มีส่วนรับผิดชอบมากที่สุด คือ ครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษร่วมกันสร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ 45.15 รองลงมา ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ 31.22 น้อยที่สุด ได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ และ ครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษร่วมกันสร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ ร้อยละ 5.06 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าผู้รับผิดชอบดำเนินการในการสร้างเครื่องมือประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 คือครูประจำชั้นเป็นผู้สร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ , ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ, ครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษร่วมกันสร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ ,ครูประจำชั้นเป็นผู้สร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ, ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ และ ครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษร่วมกันสร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วม

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
27. การดำเนินการประเมินผลพัฒนาการนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วม						
ไม่มี	2	7.41	28	11.81	5	11.63
มี	25	92.59	209	88.19	38	88.37
วิธีดำเนินการ	(n_1=25)		(n_2=209)		(n_3=38)	
สังเกต	21	84.00	192	91.87	32	84.21
ตรวจผลงานของนักเรียน	19	76.00	189	90.43	35	92.11
สอบปฏิบัติ	18	72.00	147	70.33	27	71.05
ดูจากแฟ้มสะสมผลงานเด็ก	19	76.00	150	71.77	28	73.68
สอบปากเปล่า	13	52.00	123	58.85	19	50.00
สอบโดยใช้ข้อสอบ	15	60.00	145	69.38	25	65.79

จากตารางที่ 33 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วม

การดำเนินการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วม มีการดำเนินการตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 92.59 กลุ่มครู ร้อยละ 88.19 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 88.37 จากข้อมูลพบว่ากลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า วิธีดำเนินการ มากที่สุด คือ สังเกต คิดเป็นร้อยละ 84.00 รองลงมา ตรวจผลงานของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 76.00 น้อยที่สุด ได้แก่ สอบปากเปล่า ร้อยละ 52.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าไม่มีวิธีดำเนินการใดที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า วิธีดำเนินการ มากที่สุด คือ สังเกต คิดเป็นร้อยละ 91.87 รองลงมา ตรวจผลงานของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 90.43 น้อยที่สุด ได้แก่ สอบโดยใช้ข้อสอบ ร้อยละ 6.70 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าไม่มีวิธีดำเนินการใดที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า วิธีดำเนินการ มากที่สุด คือ ตรวจผลงานของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 92.11 รองลงมา สังเกต คิดเป็นร้อยละ 84.21 น้อยที่สุด ได้แก่ สอบปากเปล่า ร้อยละ 50.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าไม่มีวิธีดำเนินการใดที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 34 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษา

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
28. การติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษา						
ไม่มี	2	7.41	55	23.21	11	25.58
มี	25	92.59	182	76.79	32	74.42
วิธีที่ใช้ติดตาม	(n_1=25)		(n_2=182)		(n_3=32)	
สอบถามจากครู – อาจารย์	15	60.00	133	73.08	18	56.25
สอบถามจากผู้ปกครอง	25	100.00	173	95.05	31	96.88
อื่น ๆ						
แบบบันทึกของนักเรียน	2	8.00	7	3.85	1	3.13

จากตารางที่ 34 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษา

การติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษามีการปฏิบัติตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 92.59 กลุ่มครู ร้อยละ 76.79 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 74.42 จากข้อมูลพบว่ากลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า วิธีที่ใช้ติดตาม มากที่สุด คือ สอบถามจากผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา สอบถาม

จากครู – อาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 60.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าไม่มีวิธีที่ใช้ติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษาใดที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ขอที่ตอบอื่น ๆ กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลคือ แบบบันทึกของนักเรียน(ความถี่= 2)

กลุ่มครู เห็นว่า วิธีที่ใช้ติดตาม มากที่สุด คือ สอบถามจากผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 95.05 รองลงมา ได้แก่สอบถามจากครู – อาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 73.08 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าไม่มีวิธีที่ใช้ติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษาใดที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ขอที่ตอบอื่น ๆ กลุ่มครูให้ข้อมูลคือ แบบบันทึกของนักเรียน(ความถี่= 7)

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า วิธีที่ใช้ติดตาม มากที่สุด คือ สอบถามจากผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 96.88 รองลงมาได้แก่ สอบถามจากครู – อาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 56.25 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าไม่มีวิธีที่ใช้ติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษาใดที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ขอที่ตอบอื่น ๆ กลุ่มผู้ปกครองให้ข้อมูลคือ แบบบันทึกของนักเรียน(ความถี่= 1)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
29. ระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ						
ไม่มี	4	14.81	36	15.19	8	18.60
มี	23	85.19	201	84.81	35	81.40
ลักษณะที่ดำเนินการ	(n_1=23)		(n_2=201)		(n_3=35)	
แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน	11	47.83	79	39.30	11	31.43
ใช้ใบประเมินผลของโรงเรียน	7	30.43	58	28.86	14	40.00
จัดทำเป็นรายงานการปฏิบัติงาน	17	73.91	117	58.21	18	51.43
สังเกต	15	65.22	121	60.20	22	62.86
ร่วมประเมินโดยผู้ปกครอง	11	47.83	76	37.81	16	45.71
ผู้ดำเนินการ						
ผู้บริหารโรงเรียน	12	52.17	98	48.76	15	42.86
หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน	10	43.48	86	42.79	18	51.43
ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วม	20	86.96	174	86.57	22	62.86
ศึกษานิเทศก์	5	21.74	35	17.41	6	17.14
ผู้ปกครอง	9	39.13	74	36.82	13	37.14
ดำเนินการด้วยวิธี						
สังเกตการสอน	21	91.30	165	82.09	25	71.43
สัมภาษณ์	14	60.87	151	75.12	17	48.57
เยี่ยมชั้นเรียน	20	86.96	140	69.65	21	60.00
สาธิตการสอน	4	17.39	44	21.89	9	25.71

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 (ต่อ)

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
สอบถามความพึงพอใจจากผู้ปกครอง	18	78.26	127	63.18	21	60.00
กำหนดระยะเวลาที่ใช้	(n_1=23)		(n_2=201)		(n_3=35)	
ไม่มีกำหนดที่แน่นอน	3	13.04	71	35.32	9	25.71
อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	1	4.35	17	8.46	5	14.29
อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	10	43.48	37	18.41	5	14.29
อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	9	39.13	82	40.80	14	40.00

จากตารางที่ 35 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีการปฏิบัติตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 85.19 กลุ่มครู ร้อยละ 84.81 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 81.40 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ลักษณะที่ดำเนินการ มากที่สุด คือ จัดทำเป็นรายงานการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 73.91 รองลงมา สังเกต คิดเป็นร้อยละ 65.22 น้อยที่สุด ใช้ใบประเมินผลของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 30.43 ผู้ดำเนินการ มากที่สุด คือ ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 86.96 รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 52.17 น้อยที่สุด คือ ศึกษานิเทศก์ คิดเป็นร้อยละ 21.74 วิธีดำเนินการมากที่สุด สังเกตการสอน คิดเป็นร้อยละ 91.30 รองลงมา เยี่ยมชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 86.96 น้อยที่สุด สาธิตการสอน คิดเป็นร้อยละ 17.39 ระยะเวลาที่ใช้ มากที่สุด อย่างน้อยเดือนเรียนละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 43.48 รองลงมา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.13 น้อยที่สุด อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.35 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าลักษณะการดำเนินการในด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ใช้ใบประเมินผลของโรงเรียน และ ร่วมประเมินโดยผู้ปกครอง มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ผู้ดำเนินการที่ปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 คือ หัวหน้าฝ่ายวิชาการของ

โรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และ ผู้ปกครอง ซึ่งวิธีดำเนินการโดยการสาธิตการสอน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ทุกระยะเวลา

กลุ่มครู เห็นว่า ลักษณะที่ดำเนินการ มากที่สุด คือ สังเกต คิดเป็นร้อยละ 75.19 รองลงมา จัดทำเป็นรายงานการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 57.89 น้อยที่สุด ใช้ใบประเมินผลของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13.53 ผู้ดำเนินการ มากที่สุด ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 13.53 รองลงมา ผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13.53 น้อยที่สุด ศึกษานิเทศก์ คิดเป็นร้อยละ 13.53 วิธีดำเนินการมากที่สุด สังเกตการสอน คิดเป็นร้อยละ 13.53 รองลงมา สัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 13.53 น้อยที่สุด สาธิตการสอน คิดเป็นร้อยละ 13.53 ระยะเวลาที่ใช้ มากที่สุด อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.53 รองลงมา ไม่มีกำหนดที่แน่นอน คิดเป็นร้อยละ 13.53 น้อยที่สุด อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.46 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า ลักษณะการดำเนินการในด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ใช้ใบประเมินผลของโรงเรียน และ ร่วมประเมินโดยผู้ปกครอง มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ผู้ดำเนินการที่ปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 คือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และ ผู้ปกครอง ซึ่งวิธีดำเนินการโดยการสาธิตการสอน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ทุกระยะเวลา

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า ลักษณะที่ดำเนินการ มากที่สุด คือ สังเกต คิดเป็นร้อยละ 75.19 รองลงมา จัดทำเป็นรายงานการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 57.89 น้อยที่สุด แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 13.53 ผู้ดำเนินการ มากที่สุด ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 13.53 รองลงมา หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13.53 น้อยที่สุด ศึกษานิเทศก์ คิดเป็นร้อยละ 13.53 วิธีดำเนินการมากที่สุด สังเกตการสอน คิดเป็นร้อยละ 13.53 รองลงมา เยี่ยมชั้นเรียนและสอบถามความพึงพอใจจากผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 13.53 น้อยที่สุด สาธิตการสอน คิดเป็นร้อยละ 13.53 ระยะเวลาที่ใช้ มากที่สุด อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.53 รองลงมา ไม่มีกำหนดที่แน่นอน คิดเป็นร้อยละ 13.53 น้อยที่สุด อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.29 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าลักษณะการดำเนินการในด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ใช้ใบประเมินผลของโรงเรียน และ ร่วมประเมินโดยผู้ปกครอง มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ผู้ดำเนินการที่ปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 คือ ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และ ผู้ปกครอง ซึ่งวิธีดำเนินการโดยการสัมภาษณ์ และสาธิตการสอน มี

การปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ทุกระยะเวลา

ตารางที่ 36 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องปัญหาจากการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษท่านในการปฏิบัติงานของครู

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
30. ปัญหาจากการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ						
ไม่มี	6	22.22	76	32.07	18	41.86
มี	21	77.78	161	67.93	25	58.14
ปัญหาที่พบ	(n_1=21)		(n_2=161)		(n_3=25)	
ครูผู้สอนบางท่านไม่ค่อยสนใจพัฒนาการของเด็ก	8	38.10	71	44.10	16	64.00
ครูยังไม่มีความชำนาญในการจัดการเรียน การสอน การเรียนร่วม	17	80.95	119	73.91	17	68.00
ครูผู้สอนบางคนยังมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนร่วม	10	47.62	87	54.04	10	40.00
วิธีดำเนินการแก้ไขปัญหาที่พบ						
ไม่ดำเนินการ	0	0.00	15	9.32	5	20.00
ดำเนินการ	21	100.00	146	90.68	20	80.00
วิธีดำเนินการ	(n_1=21)		(n_2=146)		(n_3=20)	
จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมให้ครู	15	71.43	94	64.38	10	50.00
จัดสื่อการสอน ที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทเพื่อช่วยลดภาระครูผู้สอน	11	52.38	67	45.89	8	40.00

ตารางที่ 36 (ต่อ)

A – Activities(กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
จัดศึกษานิเทศก์ ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดการเรียนร่วม	8	38.10	37	25.34	2	10.00
จัดการประชุมสัมมนาระหว่างครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการเรียนร่วม	14	66.67	62	42.47	12	60.00

จากตารางที่ 36 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องปัญหาจากการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษท่านในการปฏิบัติงานของครู

ปัญหาจากการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีปัญหาตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 77.78 กลุ่มครู ร้อยละ 67.93 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 58.14 จากข้อมูลพบว่ากลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ปัญหาที่พบ มากที่สุด คือ ครูยังไม่มีความชำนาญในการจัดการเรียน การสอน การเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 80.95 รองลงมา ครูผู้สอนบางคนยังมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 47.62 น้อยที่สุด ครูผู้สอนบางท่านไม่ค่อยสนใจพัฒนาการของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 38.10 มีดำเนินการแก้ไข คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยวิธีดำเนินการแก้ไขปัญหาที่พบ มากที่สุด คือ จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมให้ครู คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมา จัดการประชุมสัมมนาระหว่างครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 66.67 น้อยที่สุด จัดศึกษานิเทศก์ ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดการเรียนร่วมคิดเป็นร้อยละ 38.10 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าจากการติดตามประเมินผลปัญหาที่พบได้แก่ ครูผู้สอนบางท่านไม่ค่อยสนใจพัฒนาการของเด็ก และครูผู้สอนบางคนยังมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนร่วม มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 โดยมีวิธีการดำเนินการแก้ไขซึ่งตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 100.00 กลุ่มครู ร้อยละ 90.68 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 80.00 พบว่า การจัดศึกษานิเทศก์ ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดการเรียนร่วมมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า ปัญหาที่พบ มากที่สุด คือ ครูยังไม่มีความชำนาญในการจัดการเรียน การสอน การเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 73.91 รองลงมา ครูผู้สอนบางคนยังมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 54.04 น้อยที่สุด ครูผู้สอนบางท่านไม่ค่อยสนใจพัฒนาการของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 44.10 มีดำเนินการแก้ไข คิดเป็นร้อยละ 90.68 โดยวิธีดำเนินการแก้ไขปัญหาที่พบ มากที่สุด คือ จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมให้ครู คิดเป็นร้อยละ 64.38 รองลงมา จัดสื่อการสอน ที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทเพื่อช่วยลดภาระครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 45.89 น้อยที่สุด จัดศึกษานิเทศก์ ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 25.34 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าจากการติดตามประเมินผลปัญหาที่พบได้แก่ ครูผู้สอนบางท่านไม่ค่อยสนใจพัฒนาการของเด็ก มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 โดยมีวิธีการดำเนินการแก้ไขที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 คือ จัดสื่อการสอน ที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทเพื่อช่วยลดภาระครูผู้สอน การจัดศึกษานิเทศก์ ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดการเรียนร่วมมี และ จัดการประชุมสัมมนาระหว่างครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการเรียนร่วม

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า ปัญหาที่พบ มากที่สุด คือ ครูยังไม่มีความชำนาญในการจัดการเรียน การสอน การเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมา ครูผู้สอนบางคนยังมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 64.00 น้อยที่สุด ครูผู้สอนบางท่านไม่ค่อยสนใจพัฒนาการของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีดำเนินการแก้ไข คิดเป็นร้อยละ 80.00 โดยวิธีดำเนินการแก้ไขปัญหาที่พบมากที่สุด คือ จัดการประชุมสัมมนาระหว่างครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมา คือ จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมให้ครู คิดเป็นร้อยละ 50.00 น้อยที่สุดได้แก่การจัดศึกษานิเทศก์ ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 10.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าจากการติดตามประเมินผลปัญหาที่พบได้แก่ ครูผู้สอนบางคนยังมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนร่วม มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 โดยมีวิธีการดำเนินการแก้ไขที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 คือ จัดสื่อการสอน ที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทเพื่อช่วยลดภาระครูผู้สอน และการจัดศึกษานิเทศก์ ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดการเรียนร่วมมี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
31. วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ						
เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษรู้จักปรับตัว	21	77.78	178	75.11	30	69.77
เพื่อพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิต	25	92.59	194	81.86	30	69.77
เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	23	85.19	155	65.40	28	65.12
เพื่อเสริมสร้างให้เด็กทั่วไปมีทัศนคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	19	70.37	172	72.57	26	60.47

จากตารางที่ 37 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด คือ เพื่อพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิต คิดเป็นร้อยละ 92.59รองลงมา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 85.19 น้อยที่สุด เพื่อเสริมสร้างให้เด็กทั่วไปมีทัศนคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 70.37 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนร่วมไม่มีข้อใดมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากที่สุด คือ เพื่อพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิต คิดเป็นร้อยละ 81.86 รองลงมา เพื่อให้เด็กที่มี

ความต้องการพิเศษรู้จักปรับตัว คิดเป็นร้อยละ 75.11 น้อยที่สุด เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 65.40 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนร่วมไม่มีข้อใดมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า มีวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มากที่สุด คือ เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษรู้จักปรับตัวและ เพื่อพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิต คิดเป็นร้อยละ 69.77 รองลงมา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 65.12 น้อยที่สุด เพื่อเสริมสร้างให้เด็กทั่วไปมีทัศนคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ร้อยละ 60.47 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนร่วมไม่มีข้อใดมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 38 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดย บุคคลากรของโรงเรียนมีส่วนร่วม

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
32.การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดย บุคคลากรของโรงเรียนมีส่วนร่วม				
ไม่มี	0	0.00	30	12.66
มี	27	100.00	207	87.34
ดำเนินการในลักษณะ	(n_1=27)		(n_2=207)	
เป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการจัดสภาพการเรียนการสอน	22	81.48	130	62.80
เป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก	23	85.19	111	53.62

ตารางที่ 38 (ต่อ)

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ		ความถี่ (N_1 =27)
เสนอความคิดเห็นที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรม สัมมนา และศึกษาดูงาน	19	70.37	82	39.61
ให้ข้อเสนอแนะด้านความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน	20	74.07	112	54.11

จากตารางที่ 38 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดย บุคคลากรของโรงเรียนมีส่วนร่วม

การกำหนดนโยบายการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดย บุคคลากรของโรงเรียนมีส่วนร่วม มีการกำหนดนโยบายตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 100.00 และกลุ่มครู ร้อยละ 87.34 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ลักษณะการดำเนินการ มากที่สุด คือ เป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก คิดเป็นร้อยละ 85.19 รองลงมา เป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการจัดสภาพการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 81.48 น้อยที่สุด เสนอความคิดเห็นที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรม สัมมนา และศึกษาดูงาน ร้อยละ 70.37 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าไม่มีการดำเนินการในลักษณะใดที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า ลักษณะการดำเนินการ มากที่สุด คือ เป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการจัดสภาพการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 62.80 รองลงมา ให้ข้อเสนอแนะด้านความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 54.11 น้อยที่สุด เสนอความคิดเห็นที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรม สัมมนา และศึกษาดูงาน ร้อยละ 39.61 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่ามีการดำเนินการในการเสนอความคิดเห็นที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรม สัมมนา และศึกษาดูงาน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 39 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องรูปแบบการจัดการเรียนร่วม

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
33. รูปแบบการจัดการเรียนร่วม						
เรียนร่วมชั้นทั่วไป	16	59.26	144	60.76	29	67.44
เรียนร่วมชั้นทั่วไปและมีครูการศึกษาพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา	12	44.44	119	50.21	15	34.88
เรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเวียนสอน	3	11.11	52	21.94	4	9.30
เรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ	13	48.15	57	24.05	10	23.26
เรียนในชั้นพิเศษและเรียนร่วมบางเวลา	9	33.33	88	37.13	14	32.56
เรียนในชั้นเรียนพิเศษตลอดเวลา	5	18.52	50	21.10	8	18.60

จากตารางที่ 39 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนร่วม

รูปแบบการจัดการเรียนร่วม กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีรูปแบบการจัดการเรียนร่วม โดยรูปแบบที่จัด มากที่สุด คือ เรียนร่วมชั้นทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 59.26 รองลงมา เรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ คิดเป็นร้อยละ48.15 น้อยที่สุด เรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเวียนสอน ร้อยละ 11.11 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การเรียนร่วมชั้นทั่วไปและมีครูการศึกษาพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา การเรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเวียนสอน การเรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ การเรียนในชั้นพิเศษและเรียนร่วมบางเวลา และ การเรียนในชั้นเรียนพิเศษตลอดเวลามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีรูปแบบการจัดการเรียนร่วม โดยรูปแบบที่จัด มากที่สุด คือ เรียนร่วมชั้นทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 60.76 รองลงมา เรียนร่วมชั้นทั่วไปและมีครูการศึกษาพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 50.21 น้อยที่สุด เรียนในชั้นเรียนพิเศษตลอดเวลา ร้อยละ 21.10 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การเรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเวียนสอน การเรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ การเรียนในชั้นพิเศษและเรียนร่วมบางเวลาและ การเรียนในชั้นเรียนพิเศษตลอดเวลามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า มีรูปแบบการจัดการเรียนร่วม โดยรูปแบบที่จัด มากที่สุด คือ เรียนร่วมชั้นทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 67.44 รองลงมา เรียนร่วมชั้นทั่วไปและมีครูการศึกษาพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.88 น้อยที่สุด เรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเวียนสอน ร้อยละ 9.30 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การเรียนร่วมชั้นทั่วไปและมีครูการศึกษาพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา การเรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเวียนสอน การเรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ การเรียนในชั้นพิเศษและเรียนร่วมบางเวลาและ การเรียนในชั้นเรียนพิเศษตลอดเวลามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 40 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการจัดการบริหารงานการเงิน

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
34. การดำเนินการจัดการบริหารงานการเงิน				
ผู้บริหารเป็นผู้วางแผนการจัดงบประมาณและการใช้จ่ายเงินของโรงเรียนเอง	3	11.11	64	27.00
ผู้บริหารกำหนดนโยบายการจัดงบประมาณ ส่วนการใช้จ่ายเงินมอบให้รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายทางด้านการเงินเป็นผู้รับผิดชอบ	10	37.04	111	46.84
มีคณะกรรมการการเงินของโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนใช้จ่ายเงิน	19	70.37	97	40.93

จากตารางที่ 40 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการดำเนินการจัดการบริหารงานการเงิน

การดำเนินการจัดการบริหารงานการเงิน กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีการดำเนินการจัดการบริหารงานการเงิน โดยดำเนินการ มากที่สุด คือ มีคณะกรรมการการเงินของโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนใช้จ่ายเงิน คิดเป็นร้อยละ 70.37 รองลงมา ผู้บริหารกำหนดนโยบายการจัดงบประมาณ ส่วนการใช้จ่ายเงินมอบให้รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายทางด้านการเงินเป็นผู้รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 37.04 น้อยที่สุดได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้วางแผนการจัดงบประมาณและการใช้จ่ายเงินของโรงเรียนเองคิดเป็นร้อยละ 11.11 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าผู้บริหารเป็นผู้วางแผนการจัดงบประมาณและการใช้จ่ายเงินของโรงเรียนเอง และ ผู้บริหารกำหนดนโยบายการจัดงบประมาณ ส่วนการใช้จ่ายเงินมอบให้รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายทางด้านการเงินเป็นผู้รับผิดชอบมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีการดำเนินการจัดการบริหารงานการเงิน โดยดำเนินการ มากที่สุด คือ ผู้บริหารกำหนดนโยบายการจัดงบประมาณ ส่วนการใช้จ่ายเงินมอบให้รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายทางด้านการเงินเป็นผู้รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 46.84 รองลงมา มีคณะกรรมการการเงินของโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนใช้ คิดเป็นร้อยละ 40.93 น้อยที่สุด ผู้บริหารเป็นผู้วางแผนการจัดงบประมาณและการใช้จ่ายเงินของโรงเรียนเองคิดเป็นร้อยละ 27.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าผู้บริหารเป็นผู้วางแผนการจัดงบประมาณและการใช้จ่ายเงินของโรงเรียนเอง ผู้บริหารกำหนดนโยบายการจัดงบประมาณ ส่วนการใช้จ่ายเงินมอบให้รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายทางด้านการเงินเป็นผู้รับผิดชอบและมีคณะกรรมการการเงินของโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนใช้จ่ายเงิน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 41 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินงบประมาณในการจัดการเรียนร่วม

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
35. การดำเนินงบประมาณในการจัดการเรียนร่วม						
มีการจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม	16	59.26	123	51.90	10	23.26
วางแผนการใช้งบประมาณตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี	17	62.96	141	59.49	16	37.21
จัดกิจกรรมหาทุนมาใช้จ่ายในโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน	5	18.52	39	16.46	10	23.26
จัดทำระบบบัญชีและมีการตรวจสอบงบประมาณ	7	25.93	32	13.50	4	9.30

ตารางที่ 41 (ต่อ)

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ
การวิเคราะห์การใช้จ่ายงบประมาณและนำผลวิเคราะห์ไปใช้ปรับปรุงแผนการใช้งบประมาณ	8	29.63	43	18.14	5	11.63
ความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณ						
เหมาะสมดีแล้ว	8	29.63	86	36.29	10	23.26
น้อยเกินไป	18	66.67	87	36.71	20	46.51

จากตารางที่ 41 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินงบประมาณในการจัดการเรียนร่วม

การดำเนินงบประมาณในการจัดการเรียนร่วม กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีการดำเนินงบประมาณในการจัดการเรียนร่วมโดยมีการดำเนินการมากที่สุด คือ วางแผนการใช้งบประมาณตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี คิดเป็นร้อยละ 62.96 รองลงมา มีการจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 59.26 น้อยที่สุด จัดกิจกรรมหาทุนมาใช้จ่ายในโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.52 ความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณ มากที่สุด คือ คิดว่าน้อยเกินไป คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา คิดว่าเหมาะสมดีแล้ว คิดเป็นร้อยละ 29.63 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าในเรื่องของการดำเนินงบประมาณในการจัดการเรียนร่วมได้แก่ การจัดกิจกรรมหาทุนมาใช้จ่ายในโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน การจัดทำระบบบัญชีและมีการตรวจสอบงบประมาณ การวิเคราะห์การใช้จ่ายงบประมาณและนำผลวิเคราะห์ไปใช้ปรับปรุงแผนการใช้งบประมาณ และ ความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีการดำเนินงบประมาณในการจัดการเรียนร่วมโดยมีการดำเนินการมากที่สุด คือ วางแผนการใช้งบประมาณตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี คิดเป็นร้อยละ 59.49 รองลงมา มีการจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ51.90

น้อยที่สุด จัดทำระบบบัญชีและมีการตรวจสอบงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 13.50 ความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณ มากที่สุด คือ คิดว่า น้อยเกินไป คิดเป็นร้อยละ 36.71 รองลงมา คิดว่าเหมาะสมดีแล้ว คิดเป็นร้อยละ 36.29 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าในเรื่องของการดำเนินงบประมาณในการจัดการเรียนร่วมได้แก่ การจัดกิจกรรมหาทุนมาใช้จ่ายในโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน การจัดทำระบบบัญชีและมีการตรวจสอบงบประมาณ มีการวิเคราะห์การใช้จ่ายงบประมาณและนำผลวิเคราะห์ไปใช้ปรับปรุงแผนการใช้งบประมาณ ความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า มีการดำเนินงบประมาณในการจัดการเรียนร่วมโดยมีการดำเนินการมากที่สุด คือ วางแผนการใช้งบประมาณตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี คิดเป็นร้อยละ 37.21 รองลงมา มีการจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วมและ จัดกิจกรรมหาทุนมาใช้จ่ายในโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.26 น้อยที่สุด จัดทำระบบบัญชีและมีการตรวจสอบงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 9.30 ความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณ มากที่สุด คือ คิดว่าน้อยเกินไป คิดเป็นร้อยละ 46.51 รองลงมา คิดว่าเหมาะสมดีแล้ว คิดเป็นร้อยละ 23.26 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าในเรื่องของการดำเนินงบประมาณในการจัดการเรียนร่วมได้แก่ มีการจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม การวางแผนการใช้งบประมาณตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี การจัดกิจกรรมหาทุนมาใช้จ่ายในโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน การจัดทำระบบบัญชีและมีการตรวจสอบงบประมาณ มีการวิเคราะห์การใช้จ่ายงบประมาณและนำผลวิเคราะห์ไปใช้ปรับปรุงแผนการใช้งบประมาณ ความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 42 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการจัดระบบข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนร่วม

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
36. การดำเนินการจัดระบบข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนร่วม				
ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วม	25	92.59	189	79.75
ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วม	17	62.96	127	53.59
ข้อมูลเครือข่าย หรือองค์กร หน่วยงาน สถาบันทางการศึกษา มูลนิธิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	15	55.56	92	38.82
ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำมาวางแผนในการจัดสื่อ อุปกรณ์การเรียน	14	51.85	110	46.41

จากตารางที่ 42 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการดำเนินการจัดระบบข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนร่วม

การดำเนินการจัดระบบข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนร่วม กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีการดำเนินการจัดระบบข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนร่วมจำนวน โดยดำเนินการ มากที่สุด คือ ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 92.59 รองลงมา ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 62.96 น้อยที่สุด ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำมาวางแผนในการจัดสื่อ อุปกรณ์การเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.85

ข้อสังเกต จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าในเรื่องของการดำเนินการจัดระบบข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนร่วม ไม่มีข้อใดที่มีการปฏิบัติน้อยกว่า ร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีการดำเนินการจัดระบบข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนร่วม โดยดำเนินการ มากที่สุด คือ ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 79.75 รองลงมา ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 53.59 น้อยที่สุด ข้อมูลเครือข่าย หรือองค์กร หน่วยงาน สถาบันทางการศึกษา มูลนิธิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 38.82 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าในเรื่องของการดำเนินการจัดระบบข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนร่วม ได้แก่ ข้อมูลเครือข่าย หรือองค์กร หน่วยงาน สถาบันทางการศึกษา มูลนิธิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และ ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำมาวางแผนในการจัดสื่อ อุปกรณ์การเรียน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 43 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
37. การกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ				
ไม่มี	9	33.33	72	30.38
มี	18	66.67	165	69.62
เกณฑ์ในการคัดเลือก	(n_1=18)		(n_2=165	
พิจารณาจากคุณวุฒิทางการศึกษา	7	38.89	84	50.91
เคยได้รับการอบรม / สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม	17	94.44	135	81.82
พิจารณาจากประสบการณ์ในการทำงาน	10	55.56	49	29.70
ถามความสนใจ / สมัครใจ	10	55.56	69	41.82
พิจารณาจากความถนัดและความสามารถ	12	66.67	48	29.09

จากตารางที่ 43 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 66.67 และกลุ่มครู ร้อยละ 69.62 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า เกณฑ์ในการคัดเลือกมากที่สุด คือ เคยได้รับการอบรม / สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 94.44 รองลงมา พิจารณาจากความถนัดและความสามารถของครู คิดเป็นร้อยละ 66.67 น้อยที่สุด คือ พิจารณาจากคุณวุฒิทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.89 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ การพิจารณาจากคุณวุฒิทางการศึกษา มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า เกณฑ์ในการคัดเลือกมากที่สุด คือ เคยได้รับการอบรม / สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 81.82 รองลงมา พิจารณาจากคุณวุฒิทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50.91 น้อยที่สุด พิจารณาจากความถนัดและความสามารถของครู คิดเป็นร้อยละ 29.09 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ พิจารณาจากประสบการณ์ในการทำงาน ถามความสนใจ / สมัครใจของครู และ พิจารณาจากความถนัดและความสามารถของครู มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 44 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการเตรียมการเพื่อช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานด้านการเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
38. การเตรียมการเพื่อช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานด้านการเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ				
ไม่มี	2	7.41	32	13.50
มี	25	92.59	205	86.50
วิธีที่ใช้เตรียมการ	(n_1=25)		(n_2=205)	
จัดประชุมชี้แจงให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วม รวมถึงรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	24	96.00	132	64.39
ส่งครูเข้ารับการ อบรม	24	96.00	173	84.39
เตรียมเอกสารทางวิชาการสำหรับศึกษาค้นคว้า	14	56.00	94	45.85
เตรียมสื่อการเรียนการสอน	11	44.00	93	45.37

จากตารางที่ 44 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการเตรียมการเพื่อช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานด้านการเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ

การเตรียมการเพื่อช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานด้านการเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพมีการเตรียมการตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 92.59 และกลุ่มครู ร้อยละ 86.50 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า วิธีที่ใช้เตรียมการมากที่สุด คือ จัดประชุมชี้แจงให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วม รวมถึงรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ ส่งครูเข้ารับการ อบรม คิดเป็นร้อยละ 96.00 รองลงมา เตรียมเอกสารทางวิชาการสำหรับศึกษาค้นคว้า คิดเป็นร้อยละ 56.00 น้อยที่สุด เตรียมสื่อการเรียนการสอน คิด

เป็นร้อยละ 44.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การเตรียมการเพื่อช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานด้านการเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การเตรียมสื่อการเรียนการสอน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า วิธีที่ใช้เตรียมการมากที่สุด คือ ส่งครูเข้ารับการ อบรม คิดเป็นร้อยละ 84.39 รองลงมา จัดประชุมชี้แจงให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วม รวมถึงรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 64.39 น้อยที่สุด เตรียมสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 45.37 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การเตรียมการเพื่อช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานด้านการเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การเตรียมเอกสารทางวิชาการสำหรับศึกษาค้นคว้า และ การเตรียมสื่อการเรียนการสอน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 45 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
39. การดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม				
การเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	20	74.07	158	66.67
การปรับพฤติกรรม	15	55.56	128	54.01
ความรู้เรื่องธรรมชาติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	19	70.37	139	58.65
ความเข้าใจในจิตวิทยาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	17	62.96	139	58.65
เทคนิคการสอนและการจัดกิจกรรมใหม่ ๆ	15	55.56	109	45.99

จากตารางที่ 45 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม

การดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วมกลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม โดยดำเนินการ มากที่สุด คือ การเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล คิดเป็นร้อยละ 74.07 รองลงมา ความรู้เรื่องธรรมชาติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 70.37 น้อยที่สุด การปรับพฤติกรรม และเทคนิคการสอนและการจัดกิจกรรมใหม่ ๆ คิดเป็นร้อยละ 55.56

ข้อสังเกต จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าในเรื่องของการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วมไม่มีข้อใดที่มีการปฏิบัติน้อยกว่า ร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม โดยดำเนินการ มากที่สุด คือ การเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา ความรู้เรื่องธรรมชาติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและความเข้าใจในจิตวิทยาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 58.65 น้อยที่สุด เทคนิคการสอนและการจัดกิจกรรมใหม่ ๆ คิดเป็นร้อยละ 45.99 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม ได้แก่ การมีเทคนิคการสอนและการจัดกิจกรรมใหม่ ๆ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 46 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการบำรุงขวัญให้แก่บุคลากรที่จัดสอนในชั้นการเรียนร่วม

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
40. การบำรุงขวัญให้แก่บุคลากรที่จัดสอนในชั้นการเรียนร่วม				
ไม่มี	5	18.52	96	40.51
มี	22	81.48	141	59.49
วิธีการที่ใช้	(n_1=22)		(n_2=141)	
เพิ่มสวัสดิการ	7	31.82	26	18.44
จัดทัศนศึกษา	10	45.45	70	49.65
ให้เงินประจำตำแหน่ง	3	13.64	29	20.57
การจัดสังสรรค์	8	36.36	31	21.99
บำเหน็จความชอบแก่ครูที่มีผลงานตามความเป็นจริง	10	45.45	17	12.06
ประกาศเกียรติคุณยกย่องคุณความดีของครู	10	45.45	27	19.15
จัดสภาพห้องทำงานของครูให้สะดวกสบาย	10	45.45	26	18.44
อื่น ๆ				
คำชมเชยจากผู้บังคับบัญชา	2	9.09	2	1.42

จากตารางที่ 46 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการบำรุงขวัญให้แก่บุคลากรที่จัดสอนในชั้นการเรียนร่วม

การบำรุงขวัญให้แก่บุคลากรที่จัดสอนในชั้นการเรียนร่วม มีการการบำรุงขวัญตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 81.48 และกลุ่มครู ร้อยละ 59.49 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า วิธีการที่ใช้มากที่สุด คือ จัดทัศนศึกษา บำเหน็จความชอบแก่ครูที่มีผลงานตามความเป็นจริง ประกาศเกียรติคุณยกย่องคุณความดีของครู และ จัดสภาพห้องทำงานของครูให้สะดวกสบาย คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมา การจัดสังสรรค์จำนวน คิดเป็นร้อยละ 36.36 น้อยที่สุด ให้เงินประจำ

ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 13.64 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การเพิ่มสวัสดิการ การจัดทัศนศึกษา การให้เงินประจำตำแหน่งการจัดสังสรรค์ การให้บำเหน็จความชอบแก่ครูที่มีผลงานตามความเป็นจริง การประกาศเกียรติคุณยกย่องคุณความดีของครู และ การจัดสภาพห้องทำงานของครูให้สะดวกสบาย มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ข้อที่ตอบอื่น ๆ กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลคือ คำชมเชยจากผู้บังคับบัญชา(ความถี่= 2)

กลุ่มครู เห็นว่า วิธีการที่ใช้มากที่สุด คือ จัดทัศนศึกษา คิดเป็นร้อยละ 49.65 รองลงมาการจัดสังสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 21.99 น้อยที่สุด บำเหน็จความชอบแก่ครูที่มีผลงานตามความเป็นจริง คิดเป็นร้อยละ 12.06 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การเพิ่มสวัสดิการ การจัดทัศนศึกษา การให้เงินประจำตำแหน่งการจัดสังสรรค์ การให้บำเหน็จความชอบแก่ครูที่มีผลงานตามความเป็นจริง การประกาศเกียรติคุณยกย่องคุณความดีของครู และการจัดสภาพห้องทำงานของครูให้สะดวกสบาย มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ขอที่ตอบอื่น ๆ กลุ่มครูให้ข้อมูลคือ คำชมเชยจากผู้บังคับบัญชา(ความถี่= 2)

ตารางที่ 47 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการส่งเสริมให้มีการนำเทคนิควิธีการ อุปกรณ์ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนร่วม

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
	(N_1 =27)		(N_2=237)		(N_3 =43)	
41. การส่งเสริมให้มีการนำเทคนิควิธีการ อุปกรณ์ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนร่วม						
ไม่มี	2	7.41	32	13.50	8	18.60
มี	25	92.59	205	86.50	35	81.40
ดำเนินงานโดย	(n_1=25)		(n_2=205)		(n_3=35)	
การใช้ VDO	19	76.00	165	80.49	27	77.14
เทปเพลง เทปนิทาน	20	80.00	129	62.93	18	51.43
คอมพิวเตอร์ช่วยสอน	22	88.00	162	79.02	30	85.71
พจนานุกรมระบบเสียง	1	4.00	23	11.22	2	5.71

ตารางที่ 47(ต่อ)

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
เครื่องดนตรีใช้ในกิจกรรมดนตรีบำบัด	9	36.00	55	26.83	12	34.29
โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้วัสดุและแบบพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3	12.00	23	11.22	6	17.14
อุปกรณ์พลศึกษา เครื่องเล่นกีฬาและนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	13	52.00	77	37.56	16	45.71

จากตารางที่ 47 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการส่งเสริมให้มีการนำเทคนิค วิธีการ อุปกรณ์ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนร่วม

การส่งเสริมให้มีการนำเทคนิค วิธีการ อุปกรณ์ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนร่วม มีการการส่งเสริมตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 92.59 กลุ่มครู ร้อยละ 86.50 และกลุ่มผู้ปกครองร้อยละ 86.50 จากข้อมูลพบว่ากลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า วิธีการดำเนินงาน มากที่สุด คือ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน คิดเป็นร้อยละ 88.00 รองลงมา เทปเพลง เทปนิทาน คิดเป็นร้อยละ 80.00 น้อยที่สุด พจนานุกรมระบบเสียง คิดเป็นร้อยละ 4.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า มีการส่งเสริมให้ ใช้พจนานุกรมระบบเสียง การส่งเสริมให้ใช้เครื่องดนตรีในกิจกรรมดนตรีบำบัด และการส่งเสริมให้ใช้โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้วัสดุและแบบพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีวิธีการดำเนินงาน มากที่สุด คือ การใช้ VDO คิดเป็นร้อยละ 80.49 รองลงมา คอมพิวเตอร์ช่วยสอน คิดเป็นร้อยละ 79.02 น้อยที่สุด พจนานุกรมระบบเสียง และโต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้วัสดุและแบบพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 11.22 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า มีการส่งเสริมให้ ใช้พจนานุกรมระบบเสียง การส่งเสริมให้ใช้เครื่องดนตรีในกิจกรรมดนตรีบำบัด การส่งเสริมให้ใช้โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้วัสดุและแบบพิเศษสำหรับเด็กที่มีความ

ต้องการพิเศษ และ การส่งเสริมให้ใช้อุปกรณ์พลศึกษา เครื่องเล่นกีฬาและนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า วิธีการดำเนินงาน มากที่สุด คือ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน คิดเป็นร้อยละ 85.71 รองลงมา การใช้ VDO คิดเป็นร้อยละ 77.14 น้อยที่สุด พจนานุกรมระบบเสียงจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.71 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า มีการส่งเสริมให้ ใช้พจนานุกรมระบบเสียง การส่งเสริมให้ใช้เครื่องดนตรีในกิจกรรมดนตรีบำบัด การส่งเสริมให้ใช้โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้วัสดุและแบบพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ การส่งเสริมให้ใช้อุปกรณ์พลศึกษา เครื่องเล่นกีฬาและนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 48 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่การจัดการเรียนร่วม

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
42 การดำเนินการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่การจัดการเรียนร่วม				
ไม่มี	2	7.41	41	17.30
มี	25	92.59	196	82.70
วิธีการดำเนินงาน	(n_1=25)		(n_2=196)	
มีการจัดเก็บเอกสารเป็นระบบมีทะเบียนรับ – ส่งหนังสือถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	17	68.00	107	54.59
มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ใช้ในงานการจัดการเรียนร่วม	23	92.00	144	73.47
มีคู่มือในการปฏิบัติงานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับการจัดการเรียนร่วม	18	72.00	138	70.41
อื่น ๆ	3	12.00	6	3.06
ห้องสอนเสริม				

จากตารางที่ 48 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการดำเนินการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่การจัดการเรียนร่วม

การดำเนินการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่การจัดการเรียนร่วม มีการดำเนินการตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 92.59 และกลุ่มครู ร้อยละ 82.70 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า วิธีการดำเนินงาน มากที่สุด คือ มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ใช้ในงานการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 92.00 รองลงมา มีคู่มือในการปฏิบัติงานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 72.00 น้อยที่สุด มีการจัดเก็บเอกสารเป็นระบบ มีทะเบียนรับ – ส่งหนังสือถูกต้องและเป็นปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 68.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การดำเนินการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่การจัดการเรียนร่วมไม่มีข้อใดมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ขอที่ตอบอื่น ๆ กลุ่มผู้บริหารให้ข้อมูลคือ ห้องสอนเสริม(ความถี่= 3)

กลุ่มครู เห็นว่า วิธีการดำเนินงาน มากที่สุด คือ มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ใช้ในงานการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 73.47 รองลงมา มีคู่มือในการปฏิบัติงานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 70.41น้อยที่สุด มีการจัดเก็บเอกสารเป็นระบบ มีทะเบียนรับ – ส่งหนังสือถูกต้องและเป็นปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 54.59 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การดำเนินการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่การจัดการเรียนร่วมไม่มีข้อใดมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ขอที่ตอบอื่น ๆ กลุ่มครูให้ข้อมูลคือ ห้องสอนเสริม(ความถี่= 6)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 49 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
43. การดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน						
โรงเรียนจัดซื้อ จัดหา	25	92.59	179	75.53	204	77.27
ครูผู้สอนจัดทำเอง	15	55.56	143	60.34	158	59.85
ได้รับการบริจาค	11	40.74	97	40.93	108	40.91

จากตารางที่ 49 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน

การดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีการดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน โดยมีวิธีการจัดหา มากที่สุด คือ โรงเรียนจัดซื้อ จัดหา คิดเป็นร้อยละ 92.59 รองลงมา ครูผู้สอนจัดทำเอง คิดเป็นร้อยละ 55.56 น้อยที่สุด ได้รับการบริจาค คิดเป็นร้อยละ 40.74 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ได้รับจากการบริจาค มีน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีการดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน โดยมีวิธีการจัดหา มากที่สุด คือ โรงเรียนจัดซื้อ จัดหา คิดเป็นร้อยละ 75.53 รองลงมา ครูผู้สอนจัดทำเอง คิดเป็นร้อยละ 60.34 น้อยที่สุด ได้รับการบริจาค คิดเป็นร้อยละ 40.93 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ได้รับจากการบริจาค มีน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 50 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องผู้ดำเนินการจัดซื้อและจัดหา สื่อ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในชั้นเรียนร่วม

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ
44. ผู้ดำเนินการจัดซื้อและจัดหา สื่อ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในชั้นเรียนร่วม				
ผู้บริหาร	6	22.22	77	32.49
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	6	22.22	68	28.69
ครูประจำชั้น	4	14.81	76	32.07
ผู้รับผิดชอบโครงการเรียนร่วม	22	81.48	155	65.40
คณะครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมกัน	18	66.67	119	50.21

จากตารางที่ 50 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องผู้ดำเนินการจัดซื้อและจัดหา สื่อ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในชั้นเรียนร่วม

ผู้ดำเนินการจัดซื้อและจัดหา สื่อ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในชั้นเรียนร่วม กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีผู้ดำเนินการจัดซื้อและจัดหา สื่อ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในชั้นเรียนร่วม โดยผู้ดำเนินการ มากที่สุด คือ ผู้รับผิดชอบโครงการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 81.48 รองลงมา คณะครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 66.67 น้อยที่สุด ครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 14.81 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า ผู้ที่ดำเนินการจัดซื้อและจัดหา สื่อ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในชั้นเรียนร่วม ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูประจำชั้น มีการดำเนินการน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มีผู้ดำเนินการจัดซื้อและจัดหา สื่อ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในชั้นเรียนร่วม โดยผู้ดำเนินการ มากที่สุด คือ ผู้รับผิดชอบโครงการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 65.40 รองลงมา คณะครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 50.21 น้อยที่สุด หัวหน้าฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 28.69 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า ผู้ที่ดำเนินการจัดซื้อและจัดหา

สื่อ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในชั้นเรียนร่วม ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูประจำชั้น มีการดำเนินการน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 51 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
45. การจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ						
ไม่มี	2	7.41	47	19.83	12	27.91
มี	25	92.59	190	80.17	31	72.09
มุมที่ประโยชน์	(n_1=25)		(n_2=190)		(n_3=31)	
มุมทักษะชีวิต	15	60.00	86	45.26	12	38.71
มุมบทบาทสมมติ	11	44.00	63	33.16	10	32.26
มุมหนังสือ	22	88.00	158	83.16	28	90.32

จากตารางที่ 51 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการจัดมุมประสบการณ์ ตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 92.59 กลุ่มครู ร้อยละ 80.17 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 72.09 จากข้อมูลพบว่ากลุ่มผู้บริหารเห็นว่า มุมที่เป็นประโยชน์ มากที่สุด คือ มุมหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 88.00 รองลงมา มุมทักษะชีวิต คิดเป็นร้อยละ 60.00 น้อยที่สุด มุมบทบาทสมมติจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า มีการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับแก้ไขพฤติกรรม

ที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ มุมบทบาทสมมติ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า มุมที่เป็นประโยชน์ มากที่สุด คือ มุมหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 83.16 รองลงมา มุมทักษะชีวิต คิดเป็นร้อยละ 45.26น้อยที่สุด มุมบทบาทสมมติ คิดเป็นร้อยละ 33.16 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า มีการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ มุมทักษะชีวิต และ มุมบทบาทสมมติ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า มุมที่เป็นประโยชน์ มากที่สุด คือ มุมหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 90.32 รองลงมา มุมทักษะชีวิต คิดเป็นร้อยละ 38.71 น้อยที่สุด มุมบทบาทสมมติ คิดเป็นร้อยละ 32.26 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า มีการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ มุมทักษะชีวิต และ มุมบทบาทสมมติ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 52 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องโรงเรียนมีการจัดห้องเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
46. โรงเรียนมีการจัดห้องเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ						
ไม่มี	7	25.93	51	21.52	9	20.93
มี	20	74.07	186	78.48	34	79.07
ห้องมีลักษณะ	(n_1=20)		(n_2=186)		(n_3=34)	
ห้องสำหรับสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	19	95.00	132	70.97	27	79.41
ห้องกายภาพบำบัด	5	25.00	20	10.75	6	17.65
ห้องดนตรีบำบัด	4	20.00	26	13.98	5	14.71
ห้องฝึกทักษะชีวิตประจำวัน	9	45.00	73	39.25	10	29.41
สระว่ายน้ำ	5	25.00	20	10.75	7	20.59

จากตารางที่ 52 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องโรงเรียนมีการจัดห้องเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

โรงเรียนมีการจัดห้องเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการจัดห้องตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 74.07 กลุ่มครู ร้อยละ 78.48 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 79.07 จากข้อมูลพบว่ากลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ลักษณะของห้องที่จัด มากที่สุด คือ ห้องสำหรับสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 95.00 รองลงมา ห้องฝึกทักษะชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 45.00 น้อยที่สุด ห้องดนตรีบำบัด คิดเป็นร้อยละ 20.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า โรงเรียนมีการจัดห้องเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้แก่ ห้องกายภาพบำบัด ห้องดนตรีบำบัด ห้องฝึกทักษะชีวิตประจำวัน สระว่ายน้ำ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า ลักษณะของห้องที่จัด มากที่สุด คือ ห้องสำหรับสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 70.97 รองลงมา ห้องฝึกทักษะชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 39.25 น้อยที่สุด ห้องกายภาพบำบัดและสระว่ายน้ำ คิดเป็นร้อยละ 10.75 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า โรงเรียนมีการจัดห้องเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้แก่ ห้องกายภาพบำบัด ห้องดนตรีบำบัด ห้องฝึกทักษะชีวิตประจำวัน สระว่ายน้ำ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า มีการจัดห้องเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 79.07 โดยลักษณะของห้องที่จัด มากที่สุด คือ ห้องสำหรับสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 79.41 รองลงมา ห้องฝึกทักษะชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 29.41 น้อยที่สุด ห้องดนตรีบำบัด คิดเป็นร้อยละ 14.71 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า โรงเรียนมีการจัดห้องเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้แก่ ห้องกายภาพบำบัด ห้องดนตรีบำบัด ห้องฝึกทักษะชีวิตประจำวัน สระว่ายน้ำ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 53 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปใช้

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
47. การบริการพิเศษเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ						
ไม่มี	10	37.04	78	32.91	12	27.91
มี	17	62.96	159	67.09	31	72.09
บริการในสาขา	(n_1=17)		(n_2=159)		(n_3=31)	
แพทย์มาตรวจสุขภาพ	10	58.82	88	55.35	19	61.29
นักจิตวิทยาสำหรับช่วยเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	6	35.29	48	30.19	10	32.26
นักกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	6	35.29	26	16.35	1	3.23
นักสังคมสงเคราะห์มาบริการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3	17.65	22	13.84	2	6.45
มีครูพี่เลี้ยงเพิ่มพิเศษประจำห้องเรียนทุกห้องที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	5	29.41	65	40.88	6	19.35

จากตารางที่ 53 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปใช้

การบริการพิเศษเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการบริการพิเศษ ตามความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 62.96 กลุ่มครู ร้อยละ 67.09 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 72.09 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า บริการ มากที่สุด คือ แพทย์มาตรวจสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 58.82 รองลงมา นักจิตวิทยาสำหรับช่วยเด็กที่มีความต้องการพิเศษและนักกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 35.29 น้อยที่สุด นักสังคมสงเคราะห์มา

บริการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 17.65 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การบริการพิเศษเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ มีนักจิตวิทยาสำหรับช่วยเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีนักกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีนักสังคมสงเคราะห์มาบริการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ มีครูพี่เลี้ยงเพิ่มพิเศษประจำห้องเรียนทุกห้องที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า บริการ มากที่สุด คือ แพทย์มาตรวจสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 55.35 รองลงมา มีครูพี่เลี้ยงเพิ่มพิเศษประจำห้องเรียนทุกห้องที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 40.88 น้อยที่สุด นักสังคมสงเคราะห์มาบริการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 13.84 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การบริการพิเศษเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ มีนักจิตวิทยาสำหรับช่วยเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีนักกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีนักสังคมสงเคราะห์มาบริการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ มีครูพี่เลี้ยงเพิ่มพิเศษประจำห้องเรียนทุกห้องที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า บริการ มากที่สุด คือ แพทย์มาตรวจสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 61.29 รองลงมา มีนักจิตวิทยาสำหรับช่วยเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 32.26 น้อยที่สุด นักกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 3.23 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า การบริการพิเศษเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ มีนักจิตวิทยาสำหรับช่วยเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีนักกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีนักสังคมสงเคราะห์มาบริการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ มีครูพี่เลี้ยงเพิ่มพิเศษประจำห้องเรียนทุกห้องที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 54 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการจัดการอาหารกลางวันมีการให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นการเฉพาะ

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
48. การดำเนินการจัดการอาหารกลางวันมีการให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นการเฉพาะ						
ไม่มี	5	18.52	83	35.02	15	34.88
มี	22	81.48	154	64.98	28	65.12
วิธีดำเนินการ	(n_1=22)		(n_2=154)		(n_3=28)	
จัดให้เหมือนเด็กทั่วไป	22	100.00	148	96.10	27	96.43
จัดแยกเฉพาะเป็นรายบุคคล	3	13.64	14	9.09	1	3.57
จัดเมนูพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยไม่มีการเปลี่ยนรายการอาหารบ่อยเหมือนเด็กปกติ	2	9.09	4	2.60	2	7.14

จากตารางที่ 54 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการดำเนินการจัดการอาหารกลางวันมีการให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นการเฉพาะ

การดำเนินการจัดการอาหารกลางวันมีการให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นการเฉพาะมีการดำเนินการตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 81.48 กลุ่มครู ร้อยละ 64.98 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 65.12 จากข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า วิธีดำเนินการ มากที่สุด คือ จัดให้เหมือนเด็กทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 100.00รองลงมา จัดแยกเฉพาะเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 13.64 น้อยที่สุด จัดเมนูพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยไม่มีการเปลี่ยนรายการอาหารบ่อยเหมือนเด็กปกติ คิดเป็นร้อยละ 9.09 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า มีการดำเนินการจัดการอาหารกลางวันมีการให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นการเฉพาะได้แก่ มีการจัดแยกเฉพาะเป็นรายบุคคล และ มีการจัดเมนูพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยไม่มีการเปลี่ยนรายการอาหารบ่อยเหมือนเด็กปกติ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า วิธีดำเนินการ มากที่สุด คือ จัดให้เหมือนเด็กทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 96.10 รองลงมา จัดแยกเฉพาะเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 9.09 น้อยที่สุด จัดเมนูพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยไม่มีการเปลี่ยนรายการอาหารบ่อยเหมือนเด็กปกติ คิดเป็นร้อยละ 2.60 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า มีการดำเนินการจัดการอาหารกลางวันมีการให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นการเฉพาะได้แก่ มีการจัดแยกเฉพาะเป็นรายบุคคล และ มีการจัดเมนูพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยไม่มีการเปลี่ยนรายการอาหารบ่อยเหมือนเด็กปกติ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า วิธีดำเนินการ มากที่สุด คือ จัดให้เหมือนเด็กทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 96.43 รองลงมา จัดเมนูพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยไม่มีการเปลี่ยนรายการอาหารบ่อยเหมือนเด็กปกติ คิดเป็นร้อยละ 7.14 น้อยที่สุด จัดแยกเฉพาะเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 3.57 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า มีการดำเนินการจัดการอาหารกลางวันมีการให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นการเฉพาะได้แก่ มีการจัดแยกเฉพาะเป็นรายบุคคล และ มีการจัดเมนูพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยไม่มีการเปลี่ยนรายการอาหารบ่อยเหมือนเด็กปกติ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 55 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการส่งเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรม

T - Tools(เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
49. การส่งเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรม						
ไม่มี	1	3.70	21	8.86	0	0.00
มี	26	96.30	216	91.14	43	100.00
กิจกรรมที่เข้าร่วม	(n_1=26)		(n_2=216)		(n_3=43)	
กิจกรรมทางศาสนา	21	80.77	184	85.19	30	69.77
กิจกรรมวันสำคัญของโรงเรียน	26	100.00	203	93.98	34	79.07
กิจกรรมตามประเพณีของชุมชน	18	69.23	168	77.78	29	67.44
กีฬานักเรียน	23	88.46	187	86.57	32	74.42
ทัศนศึกษา	24	92.31	179	82.87	33	76.74

จากตารางที่ 55 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการส่งเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรม

การส่งเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรม มีการส่งเสริมตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร ร้อยละ 96.30 กลุ่มครู ร้อยละ 91.14 และกลุ่มผู้ปกครอง ร้อยละ 100.00 จากข้อมูลพบว่ากลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า กิจกรรมที่เข้าร่วม มากที่สุด คือ กิจกรรมวันสำคัญของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา ทัศนศึกษา คิดเป็นร้อยละ 92.31 น้อยที่สุด กิจกรรมตามประเพณีของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 69.23 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าในเรื่องของการส่งเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรม ไม่มีข้อใดที่มีการปฏิบัติน้อยกว่า ร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า กิจกรรมที่เข้าร่วม มากที่สุด คือ กิจกรรมวันสำคัญของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 93.98 รองลงมา กีฬานักเรียน คิดเป็นร้อยละ86.57 น้อยที่สุด กิจกรรมตามประเพณีของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 77.78 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าในเรื่องของการส่งเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรม ไม่มีข้อใดที่มีการปฏิบัติน้อยกว่า ร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า กิจกรรมที่เข้าร่วม มากที่สุด คือ กิจกรรมวันสำคัญของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 79.07 รองลงมา ทัศนศึกษา คิดเป็นร้อยละ76.74 น้อยที่สุด กิจกรรมตามประเพณีของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 67.44 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าในเรื่องของการส่งเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรม ไม่มีข้อใดที่มีการปฏิบัติน้อยกว่า ร้อยละ 50

ตอนที่ 4 ปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

ตารางที่ 56 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องปัญหาในการบริหารงานด้านนักเรียน

S – Students(นักเรียน)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
50.ปัญหาในการบริหารงานด้าน S - Students (นักเรียน)						
ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	7	28.00	128	68.82	5	14.71
ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในด้านการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	16	64.00	143	76.88	12	35.29
ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ให้ความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	8	32.00	36	19.35	3	8.82
นักเรียนทั่วไปยังมีทัศนคติในเชิงลบต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3	12.00	20	10.75	4	11.76
โรงเรียนขาดการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	2	8.00	27	14.52	5	14.71

จากตารางที่ 56 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องปัญหาในการบริหารงานด้านนักเรียน

ปัญหาในการบริหารงานด้านนักเรียน

กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ปัญหาที่พบ มากที่สุด คือ ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในด้านการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมา ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 32.00น้อยที่สุด นักเรียนทั่วไปยังมีทัศนคติในเชิงลบต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 8.00 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าปัญหาในการบริหารงานด้านนักเรียนในด้าน ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในด้านการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีมากกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า ปัญหาที่พบ มากที่สุด คือ ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในด้านการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 76.88รองลงมา ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 68.82 น้อยที่สุด นักเรียนทั่วไปยังมีทัศนคติในเชิงลบต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 10.75 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าปัญหาในการบริหารงานด้านนักเรียนในด้าน ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในด้านการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีมากกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า ปัญหาที่พบ มากที่สุด คือ ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในด้านการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 35.29 รองลงมา ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ โรงเรียนขาดการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 14.71 น้อยที่สุด ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ให้ความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 8.82 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าปัญหาในการบริหารงานด้านนักเรียนไม่มีข้อใดมีปัญหามากกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 57 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องปัญหาในการบริหารงานด้านสภาพแวดล้อม

E – Environment (สภาพแวดล้อม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
51.ปัญหาในการบริหารงานด้านสภาพแวดล้อม						
ผู้บริหารขาดประสบการณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนร่วม	2	7.41	34	14.35	6	13.95
จำนวนห้องมีจำกัด	14	51.85	79	33.33	17	39.53
อาคารสถานที่คับแคบ	8	29.63	40	16.88	8	18.60
ไม่สามารถควบคุมสิ่งรบกวนการเรียนการสอนได้	8	29.63	36	15.19	6	13.95
ไม่สามารถปรับห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนร่วมได้	10	37.04	44	18.57	8	18.60
การจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ยังไม่ดีพอ	13	48.15	72	30.38	8	18.60
การเอาใจใส่ในเรื่องสภาพความสะอาด และความปลอดภัยของห้องเรียน อาคารเรียนยังไม่เพียงพอ	4	14.81	43	18.14	5	11.63
ผู้ปกครอง นักเรียนปกติขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม	7	25.93	77	32.49	10	23.26
ผู้ปกครองเด็กปกติไม่ให้ความสนับสนุนให้ลูกเรียนร่วมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	1	3.70	20	8.44	4	9.30

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 57 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องปัญหาในการบริหารงานด้านสภาพแวดล้อม

ปัญหาในการบริหารงานด้านสภาพแวดล้อม

กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ปัญหาที่พบ มากที่สุด คือ จำนวนห้องมีจำกัด คิดเป็นร้อยละ 51.85 รองลงมา การจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ยังไม่ดีพอ คิดเป็นร้อยละ 48.15 น้อยที่สุด ผู้ปกครองเด็กปกติไม่ให้ความสนับสนุนให้ลูกเรียนร่วมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 3.70 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าปัญหาในการบริหารงานด้านสภาพแวดล้อมในด้านจำนวนห้องมีจำกัดมีมากกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า ปัญหาที่พบ มากที่สุด คือ จำนวนห้องมีจำกัด คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา ผู้ปกครอง นักเรียนปกติขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 32.49 น้อยที่สุด ผู้ปกครองเด็กปกติไม่ให้ความสนับสนุนให้ลูกเรียนร่วมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 8.44 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าปัญหาในการบริหารงานด้านสภาพแวดล้อมไม่มีข้อใดมีปัญหามากกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า ปัญหาที่พบ มากที่สุด คือ จำนวนห้องมีจำกัด คิดเป็นร้อยละ 39.53 รองลงมา ผู้ปกครอง นักเรียนปกติขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 23.26 น้อยที่สุด ผู้ปกครองเด็กปกติไม่ให้ความสนับสนุนให้ลูกเรียนร่วมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 9.30 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าปัญหาในการบริหารงานด้านสภาพแวดล้อมไม่มีข้อใดมีปัญหามากกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 58 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องปัญหาในการบริหารงานด้านกิจกรรม

A – Activities (กิจกรรม)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
52.ปัญหาที่พบในด้านการบริหารด้าน A – Activities(กิจกรรม)						
หลักสูตรที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสม	12	44.44	87	36.71	15	34.88
โรงเรียนขาดการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมในการจัดการเรียนร่วม	9	33.33	76	32.07	6	13.95
ขาดความรู้เรื่องการคัดแยกเด็ก	4	14.81	46	19.41	2	4.65
มีปัญหาในการจัดเด็กเข้าชั้นเรียน	6	22.22	53	22.36	7	16.28
ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	5	18.52	81	34.18	6	13.95
ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)ร่วม	6	22.22	64	27.00	6	13.95
โรงเรียนขาดการนิเทศการสอนแก่ครูผู้สอนในชั้นเรียน	2	7.41	49	20.68	5	11.63
โรงเรียนขาดบริการจัดการสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3	11.11	15	6.33	4	9.30
โรงเรียนขาดการให้ความช่วยเหลือแนะนำครูในการแก้ปัญหา	4	14.81	31	13.08	5	11.63
ขาดความร่วมมือของครูในโรงเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3	11.11	50	21.10	7	16.28

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 58 (ต่อ)

A – Activities (กิจกรรม)	ผู้บริหาร (N_1 =27)		ครู (N_2=237)		ผู้ปกครอง (N_3 =43)	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ผู้บริหารขาดการประสานงานกับคณะครูในการร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน	2	7.41	35	14.77	5	11.63
ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	2	7.41	11	4.64	1	2.33
โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนน้อยเกินไป	2	7.41	15	6.33	3	6.98
ชุมชนไม่เข้าใจถึงการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	4	14.81	37	15.61	7	16.28
บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	2	7.41	12	5.06	3	6.98

จากตารางที่ 58 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องปัญหาในการบริหารงานด้านกิจกรรม

ปัญหาในการบริหารงานด้านกิจกรรม

กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ปัญหาในการบริหารงานด้านกิจกรรม ที่พบมากที่สุด คือ หลักสูตรที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมา โรงเรียนขาดการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมในการจัดการเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 33.33 น้อยที่สุด โรงเรียนขาดการนิเทศการสอนแก่ครูผู้สอนในชั้นเรียน ผู้บริหารขาดการประสานงานกับคณะครูในการร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนน้อยเกินไป และบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน คิดเป็นร้อยละ 7.41 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าปัญหาในการบริหารงานด้านกิจกรรมไม่มีข้อใดมีปัญหามากกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า ปัญหาในการบริหารงานด้านกิจกรรม ที่พบมากที่สุด คือ หลักสูตรที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 36.71 รองลงมา ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)คิดเป็นร้อยละ 34.18 น้อยที่สุด ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 4.64 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าปัญหาในการบริหารงานด้านกิจกรรมไม่มีข้อใดมีปัญหามากกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า ปัญหาในการบริหารงานด้านกิจกรรม ที่พบมากที่สุด คือ หลักสูตรที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 34.88รองลงมา มีปัญหาในการจัดเด็กเข้าชั้นเรียน ขาดความร่วมมือของครูในโรงเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และชุมชนไม่เข้าใจถึงการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 16.28 น้อยที่สุด ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 2.33 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าปัญหาในการบริหารงานด้านกิจกรรมไม่มีข้อใดมีปัญหามากกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 59 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องปัญหาในการบริหารงานด้านเครื่องมือ

T – Tools (เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2=237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
53. ปัญหาในการบริหารงานด้าน T - Tools(เครื่องหรือ)ไม่						
นโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษยังไม่ชัดเจน	6	22.22	55	23.21	15	34.88
บุคคลที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	11	40.74	98	41.35	10	23.26
ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากฝ่ายบริหารในการจัดการเรียนร่วม	13	48.15	70	29.54	14	32.56
ขาดงบประมาณที่ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน	17	62.96	91	38.40	18	41.86
ขาดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ด้านธุรการ การเงิน	10	37.04	33	13.92	9	20.93
ครูขาดทักษะในการเลือกสื่อและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่จะสอน	5	18.52	32	13.50	8	18.60
ครูขาดทักษะในการเลือกสื่อและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3	11.11	23	9.70	6	13.95
โรงเรียนขาดการจัดให้มีการอบรมหรือให้ความรู้ทางวิชาการแก่ครูที่สอนในชั้นเรียนร่วม	6	22.22	55	23.21	2	4.65

ตารางที่ 59 (ต่อ)

T – Tools (เครื่องมือ)	ผู้บริหาร		ครู		ผู้ปกครอง	
	ความถี่ (N_1 =27)	ร้อยละ	ความถี่ (N_2 =237)	ร้อยละ	ความถี่ (N_3 =43)	ร้อยละ
โรงเรียนขาดสื่อการสอน ซึ่งต้องใช้มากกว่าปกติในชั้นเรียนร่วม	9	33.33	76	32.07	6	13.95
การจัดมุมต่าง ๆ ยังไม่เหมาะสมกับการส่งเสริมการเตรียมความพร้อมและการพัฒนาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	11	40.74	75	31.65	13	30.23

จากตารางที่ 59 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องปัญหาในการบริหารงานด้านเครื่องมือ

ปัญหาในการบริหารงานด้านเครื่องมือ

กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า ปัญหาในการบริหารงานด้านเครื่องมือ ที่พบมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณที่ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 62.96 รองลงมา การจัดมุมต่าง ๆ ยังไม่เหมาะสมกับการส่งเสริมการเตรียมความพร้อม และการพัฒนาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา คิดเป็นร้อยละ40.74 น้อยที่สุด ครูขาดทักษะในการเลือกสื่อและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 11.11 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าปัญหาในการบริหารงานด้านเครื่องมือในด้านขาดงบประมาณที่ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนมีมากกว่าร้อยละ 50

กลุ่มครู เห็นว่า ปัญหาในการบริหารงานด้านเครื่องมือ ที่พบมากที่สุด คือ บุคคลที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 41.35 รองลงมา ขาดงบประมาณที่ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 38.40 น้อยที่สุด ครูขาดทักษะในการเลือกสื่อและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 9.70 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าปัญหาในการบริหารงานด้านเครื่องมือไม่มีข้อใดมีปัญหามากกว่าร้อยละ 50

กลุ่มผู้ปกครอง เห็นว่า ปัญหาในการบริหารงานด้านเครื่องมือ ที่พบมากที่สุด คือ ขาดงบประมาณที่ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 41.86 รองลงมา นโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษยังไม่ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 34.88 น้อยที่สุด โรงเรียนขาดการจัดให้มีการอบรมหรือให้ความรู้ทางวิชาการแก่ครูที่สอนในชั้นเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 4.65 **ข้อสังเกต** จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าปัญหาในการบริหารงานด้านเครื่องมือไม่มีข้อใดมีปัญหามากกว่าร้อยละ 50

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีวิจัยเป็นประเภท การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เน้นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองที่ทำหน้าเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ เขตภาคกลาง จำนวน 28 โรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และปลายเปิด (Open-ended)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ เขตภาคกลาง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และรับแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์และรับคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอผลงานการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยงกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มผู้บริหาร ส่วนใหญ่ กลุ่มผู้บริหาร เป็นเพศ ชาย มีอายุมากกว่า 50 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา บริหารการศึกษา ตำแหน่งในปัจจุบันคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ร้อยละ 51.85 มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน มากกว่า 15 ปี มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม 2 – 4 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อน และได้รับความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยวิธีจากการอบรม /สัมมนา / ประชุมเชิงวิชาการ / ประชุมเชิงปฏิบัติการ เคยเข้ารับการอบรม / สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเข้ารับการอบรมจากกระทรวงศึกษาธิการ

สถานภาพของผู้ตอบแบบแบบสอบถามกลุ่มครู ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุ 41 – 50 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาตรี ตำแหน่ง / หน้าที่ครู สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาการศึกษาทั่วไป ตำแหน่งปัจจุบัน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 2 มีประสบการณ์ในการการสอนมากกว่า 7 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การได้รับความรู้ได้จากจากการอบรม / สัมมนา / ประชุมเชิงวิชาการ / ประชุมเชิงปฏิบัติการ อีกทั้งเคยเข้ารับการอบรม / สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเข้ารับการอบรมสัมมนาจากกระทรวงศึกษาธิการ

สถานภาพของผู้ตอบแบบแบบสอบถามกลุ่มครู ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวนปีที่มีการนำบุตรหลานมาเข้ารับการศึกษาในโรงเรียน 2 – 4 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยได้ความรู้มาจากการศึกษาเอกสาร / ตำรา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน

ข้อมูลสภาพทั่วไปของโรงเรียน โรงเรียนจัดการเรียนร่วมมาแล้ว 5 – 7 ปี โดยโรงเรียนได้จัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นประจำทุกปี เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีจำนวนน้อยกว่า 10 คน ต่อ 1โรงเรียน โดยที่มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมากกว่า 40 คนต่อโรงเรียน จำแนกเป็นนักเรียนชายอยู่ระหว่าง 30 – 39 คนต่อโรง และ จำแนกเป็นนักเรียนหญิงน้อยกว่า 10 คนต่อโรง

ตอนที่ 3 สภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ตามกรอบการบริหารงานโครงสร้างซีท (SEAT Framework)

3.1 S - Students (นักเรียน)

ด้านการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาเฉพาะบุคคลมากกว่าร้อยละ 50 โดยทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่าส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมโดยจัดให้มีการแนะแนวและให้คำปรึกษาในการเตรียมความพร้อมของเด็กให้แก่ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษและสอนทักษะการช่วยเหลือตัวเองให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านของการจัดกิจกรรมฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนเข้าเรียนทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ด้านนักเรียนทั่วไปทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการเตรียมความพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 โดยการจัดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนทดลองเป็นคนพิการ พาไปเยี่ยมสถานที่ดูแลคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง และจัดนิทรรศการ หนังสือ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ซึ่งทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกัน ส่วนในด้านจัดกิจกรรมอื่นที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และสอนทักษะการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษผู้บริหารและครูมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 แต่กลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นต่างจากทั้งสองกลุ่มว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

3.2 E - Environment (สภาพแวดล้อม)

ด้านสภาพแวดล้อม พบว่าการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทั้งกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครู และกลุ่มผู้ปกครองเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ด้านวิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมชั้นกับเด็กทั่วไปมากที่สุดโดยมีการจัดมากกว่าร้อยละ 50 แต่วิธีการจัดสภาพแวดล้อมโดยจัดเก็บสิ่งของที่อาจก่อให้เกิดอันตรายให้พ้นจากการหยิบคว้า จัดสภาพแวดล้อมและสิ่งของต่าง ๆ ไว้ที่เดิมเสมอ เพื่อฝึกความคุ้นเคยและความเป็นระเบียบ และ การป้องกันสิ่งเร้าจากภายนอกรบกวนสมาธิเด็ก ทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านวิธีปรับสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มครูและกลุ่มผู้ปกครองซึ่งมี

ความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 และ ในด้านการ จัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปกครองเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งกลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารมีการจัดให้เหมาะแก่การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกกว่าร้อยละ 50 โดยมีการดำเนินการด้านสถานที่ตั้ง อำนวยความสะดวกแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีเพียงกลุ่มผู้บริหารเท่านั้นที่มีเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มครูและกลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ด้านวิธีดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น วิธีดำเนินการสถานที่ตั้ง อำนวยความสะดวกแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่นปรับระดับพื้นอยู่ในระดับเดียวกัน ด้านตัวอาคาร ถ้ามากกว่า 1 ชั้น มีทางลาดเพื่ออำนวยความสะดวกในการขึ้นลง ด้านทางเข้า อยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้นลง ด้านทางเดิน มีความกว้างอย่างน้อย 60 นิ้ว ชันไม่เกินร้อยละ 5 และเป็นพื้นระดับเดียวกัน ด้านทางข้าม มีทางลาดจากทางเดินสู่ถนน มีสัญลักษณ์เตือนที่เห็นชัดเจน ชอบทางมีพื้นผิวและสีที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนและล้อมรั้วบริเวณที่เป็นอันตราย ทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ด้านสภาพแวดล้อมภายในอาคารทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนวิธีการดำเนินการมีการดำเนินการในการ จัดให้ประตูสามารถเปิดปิดง่าย มีความกว้างอย่างน้อย 32 นิ้ว และ จัดให้ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคารไม่มีสิ่งกีดขวาง ทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านจัดให้ ห้องน้ำ มีราวจับด้านข้างและจัดให้โทรศัพท์ ติดตั้งต่ำพอสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ใช้รถเข็นเอื้อมหยิบถึง ทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ในด้านของการจัดให้บันได มีสัญลักษณ์เตือนที่สัมผัสได้ว่าเป็นทางขึ้นลง มีราวจับทั้งสองข้างบันได ผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งแตกต่างจากครูและผู้ปกครองเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ส่วนด้านการจัดให้พื้น เรียบไม่รื่น และทำด้วยวัสดุไม่กะเทาะหรือหลุดง่ายกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มผู้ปกครองเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

สภาพแวดล้อมด้านบุคคลมีการดำเนินการให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วมโดยการนำเสนอในเรื่องการจัดการเรียนร่วมโดยผู้บริหารชี้แจงให้ครูบุคลากรทุกคน และผู้ปกครองทราบทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่า

ร้อยละ 50 ส่วนในด้านการพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วมโดยผู้บริหาร การจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร การจัดทำป้ายประกาศ เผยแพร่ โปสเตอร์ แผ่นพับ วีดิโอ ป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ และการให้ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นวิทยากร หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล การจัดการเรียนร่วมให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียนเข้าใจทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 วิธีดำเนินการในด้านประชุมผู้ปกครองทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านการจัดทำจุลสาร วารสารเผยแพร่ ทำหนังสือแจ้งข่าวและให้ข้อมูล ผ่านทาง web site ของโรงเรียน ทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

3.3 A - Activities (กิจกรรม)

การบริหารจัดการหลักสูตรในการจัดการเรียนร่วมปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ในด้านวิธีดำเนินการปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านการจัดทำหลักสูตรเฉพาะโดยพิจารณาจากระดับความพิการเฉพาะบุคคลกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปกรองมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ในด้านการจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะที่จำเป็นให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มครูและกลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

การวางแผนการจัดหลักสูตร / โปรแกรมการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ในด้านของผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนทั้งสามกลุ่มเห็นว่าผู้บริหาร คณะครู และ ผู้ปกครองเป็นผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น แพทย์ ครูการศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยา กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งกลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นต่างกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

แนวทางจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในชั้นเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งสามกลุ่มเห็นมีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 โดยมีวิธีการดำเนินการในการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) ใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP) และจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทุกกิจกรรม ทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านวิธีดำเนินการการใช้สื่อการสอนที่เหมาะกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นแตกต่างจากทั้งสองกลุ่มโดยเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

โรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปใช้ในด้านทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการนำ IEP ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน นำ IEP ไปใช้ในการพิจารณาพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และนำ IEP ไปใช้ในการประเมินติดตามความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ในด้านผู้จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งสามกลุ่มเห็นว่าคณะครูทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารให้รับผิดชอบดูแลการจัดการเรียนร่วมเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ในด้านผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกกว่าร้อยละ 50 ส่วนทางด้านกลุ่มครูและผู้ปกครองเห็นว่ามีกาปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ทางด้านข้อมูลที่ได้รับนั้นได้รับจากครูประจำชั้นที่เคยสอนเด็กทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนข้อมูลที่ได้จากทางการแพทย์ ข้อมูลจากผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ ข้อมูลจากการคัดแยกเด็ก กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

การใช้เทคนิคช่วยในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านการวิเคราะห์งานเพื่อเป็นเทคนิคการสอนและเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบหรือประเมินเด็กว่ามีทักษะในเรื่องนั้นแล้วหรือไม่และเพื่อนช่วยเพื่อน ทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านเพื่อนช่วยสอน โดยสอนแบบ 1 : 1 ทั้งสามกลุ่มมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนในด้านรายงานความก้าวหน้าโดยใช้ข้อมูลจากแผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP) และรายงานความก้าวหน้าโดยใช้ข้อมูลจากแผนการจัดการศึกษา

เฉพาะบุคคล(IEP) ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านการรายงานความก้าวหน้าโดยครูสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแยกกันประเมินผลการเรียนเฉพาะส่วนของตนเอง และรายงานความก้าวหน้าโดยมีการนำผลการประเมินของครูแต่ละคนมาตัดสินใจร่วมกันทั้งสองกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

การดำเนินการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งสองกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งวิธีการในการดำเนินการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านส่งครูเข้ารับการ อบรมทางวิชาการ และ ส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านพาครูไปทัศนะศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม จัดครูผู้ช่วยให้อย่างเพียงพอ และ จัดงบประมาณในการดำเนินงานทั้งสองกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ในด้านจัดหาวัสดุ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนกลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มครูมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

การจัดให้ชุมชนเข้ามามีกิจกรรมร่วมเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 โดยมีวิธีการดำเนินการจัดโครงการประสานความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการดูแลเด็กร่วมกัน และ ไปเยี่ยมบ้านนักเรียนทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาชมกิจกรรมการเรียนการสอน และเชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากรทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ในด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นเพื่อประสานความเข้าใจและช่วยเหลือกันกลุ่มครูมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 :ซึ่งต่างจากกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

การประกันคุณภาพในการจัดการเรียนร่วมทั้งสองกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 โดยมีวิธีการดำเนินการจัดกิจกรรมการประกันคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกกลุ่ม ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ในด้านการจัดตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมและ มีการกำหนดกลไกในการดำเนินงาน โดยมีขั้นตอนกระบวนการตรวจสอบ ดังนี้ การวางแผน การปฏิบัติงาน การ

ตรวจสอบและการรายงานผลการประเมิน กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนครูมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ขั้นตอนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนโดยจำแนกและคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามความจำเป็นพิเศษทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านเตรียมความพร้อมด้านพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง การเตรียมความพร้อมด้านสื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนและการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ในด้านประกาศรับสมัครเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนกลุ่มครูและกลุ่มผู้ปกครองเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ส่วนด้านจัดตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนกลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มครูและผู้ปกครองซึ่งมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

การคัดแยกนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งมีวิธีการคัดแยกโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม และ ใช้การสังเกตโดยครูผู้สอน ผู้ปกครองหรือ ผู้ใกล้ชิด ทั้งกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครู และกลุ่มผู้ปกครองเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนวิธีการคัดแยกโดยใช้แบบสำรวจประเมินค่าทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ทางด้านวิธีการคัดแยกโดยปรึกษาแพทย์ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มผู้ปกครองเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ผู้รับผิดชอบในการกำหนดเกณฑ์และเสนอแนะการพิจารณารับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วมทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนหัวหน้างานวิชาการ และ ครูผู้สอน ทั้งสองกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มครูมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ในด้านครูการศึกษาพิเศษกลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนครูเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

การติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 โดยมีวิธีดำเนินการในการพูดคุยกับผู้ปกครองเกี่ยวกับตัวนักเรียนใน

ช่วงเวลามารับมาส่ง สอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับการพาลูกไปพบแพทย์และขอให้ผู้ปกครองฝึกนักเรียนเพิ่มเติม โดยครูอธิบายหรือสาธิตวิธีการฝึกและคอยติดตามผลการฝึกซึ่งทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50

การประสานงานของโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นในการจัดการเรียนร่วมทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 โดยหน่วยงานที่ติดต่อศูนย์สุขวิทยาจิต สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเฉพาะทาง และ สถาบันราชภัฏ ทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ในด้านศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติมากว่าร้อยละ 50 แต่กลุ่มผู้ปกครองเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านโรงเรียนทั่วไปที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมและโรงพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มครูและกลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

การดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ในส่วนของวิธีการดำเนินการมีทีมงานในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล และมีการนิเทศภายในตรงตามความต้องการจำเป็นในการแก้ปัญหาทั้งสองกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนทางด้านมีการนิเทศภายนอกตรงตามความต้องการจำเป็นในการแก้ปัญหาทั้งสองกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ในด้านการใช้ผลการนิเทศภายในและภายนอกเพื่อการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่องกลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มครูมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ผู้รับผิดชอบการประเมินผลพัฒนาการนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยครูประจำชั้น ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ / ผู้บริหาร และ ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ / ผู้บริหาร / ผู้ปกครอง ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

การดำเนินการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านประเมินย่อยตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนด้านการประเมินรวมกับเพื่อนในชั้นเรียนทั้งสองกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ผู้รับผิดชอบดำเนินการในการสร้างเครื่องมือประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยครูประจำชั้นเป็นผู้สร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ ครูประจำชั้นเป็นผู้สร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ และครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษร่วมกันสร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ในด้านครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษร่วมกันสร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

การดำเนินการประเมินผลพัฒนาการนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วมทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 วิธีดำเนินการโดย สังเกต ตรวจผลงานของนักเรียน สอบปฏิบัติ ดูจากแฟ้มสะสมผลงานเด็ก สอบปากเปล่าและสอบโดยใช้ข้อสอบทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการดำเนินการมากกว่าร้อยละ 50

การติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษาทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 โดยวิธีที่ใช้ในการติดตามคือ สอบถามจากครู – อาจารย์ และ สอบถามจากผู้ปกครอง ซึ่งทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50

ระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ดำเนินการในลักษณะจัดทำเป็นรายงานการปฏิบัติงาน สังเกตทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ใช้ใบประเมินผลของโรงเรียนและร่วมประเมินโดยผู้ปกครอง ทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ทางด้านผู้ดำเนินการทั้งสามกลุ่มเห็นว่าผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วมมีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งต่างจากกลุ่มครูและกลุ่มผู้ปกครองเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ทางด้านหัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียนกลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มครูมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ด้านวิธีดำเนินการโดยสังเกตการสอน เยี่ยมชั้นเรียน และสอบถามความพึงพอใจจากผู้ปกครองทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ด้านการสาธิตการสอนทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ในด้านสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติ

มากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มผู้ปกครองเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ระยะเวลาในการใช้ทั้งสามกลุ่มเห็นว่าไม่มีกำหนดที่แน่นอน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้งมีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

3.4 T – Tools (เครื่องมือ)

ด้านวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษรู้จักปรับตัว เพื่อพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิต เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเสริมสร้างให้เด็กทั่วไปมีทัศนคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50

ด้านการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยบุคคลากรของโรงเรียนมีส่วนร่วม ในด้านการเป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการจัดสภาพการเรียนการสอน การเป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กและการให้ข้อเสนอแนะด้านความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านของการเสนอความคิดเห็นที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรม สัมมนา และศึกษาดูงาน กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 แต่กลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ด้านรูปแบบการจัดการเรียนร่วม ในด้านการเรียนร่วมชั้นทั่วไป ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 สำหรับในด้านการเรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเวียนสอน การเรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ การเรียนในชั้นพิเศษและเรียนร่วมบางเวลา เรียนในชั้นเรียนพิเศษตลอดเวลา ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านการเรียนร่วมชั้นทั่วไปและมีครูการศึกษาพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปกครองมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่กลุ่มครูมีความคิดเห็นแตกต่างจากทั้งสองกลุ่มว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50

ด้านการดำเนินการจัดการบริหารงานการเงิน ในด้านผู้บริหารเป็นผู้วางแผนการจัดงบประมาณและการใช้จ่ายเงินของโรงเรียนเอง ผู้บริหารกำหนดนโยบายการจัดงบประมาณ ส่วน

การใช้จ่ายเงินมอบให้รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายทางด้านการเงินเป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านการมีคณะกรรมการการเงินของโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนใช้จ่ายเงิน กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 แต่กลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ด้านการดำเนินงบประมาณในการจัดการเรียนร่วมในด้านจัดกิจกรรมหาทุนมาใช้จ่ายในโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน จัดทำระบบบัญชีและมีการตรวจสอบงบประมาณ การวิเคราะห์การใช้จ่ายงบประมาณและนำผลวิเคราะห์ไปใช้ปรับปรุงแผนการใช้งบประมาณ ความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณ เหมาะสมดีแล้ว ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 สำหรับในด้านมีการจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม วางแผนการใช้งบประมาณตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 แต่กลุ่มผู้ปกครองมีความคิดเห็นแตกต่างจากทั้งสองกลุ่มว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณน้อยเกินไป กลุ่มครูและกลุ่มผู้ปกครองมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่กลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างจากทั้งสองกลุ่มว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50

ด้านการดำเนินการจัดระบบข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนร่วม ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วม ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วม ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านข้อมูลเครือข่ายหรือองค์กร หน่วยงาน สถาบันทางการศึกษา มูลนิธิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำมาวางแผนในการจัดสื่อ อุปกรณ์การเรียน กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 แต่กลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ด้านการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในด้านเคยได้รับการอบรม / สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 สำหรับในด้านพิจารณาจากประสบการณ์ในการทำงาน การถามความสนใจ / สมัครใจ การพิจารณาจากความถนัดและความสามารถกลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 แต่กลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อย

ละ 50 ส่วนในด้านการพิจารณาจากคุณวุฒิทางการศึกษา กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่กลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50

ด้านการเตรียมการเพื่อช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานด้านการเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านจัดประชุมชี้แจงให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วม รวมถึงรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การส่งครูเข้ารับการ อบรม ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 สำหรับในด้านการเตรียมสื่อการเรียนการสอน ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านเตรียมเอกสารทางวิชาการสำหรับศึกษาค้นคว้า กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 แต่กลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ด้านการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม ในด้านจัดประชุมชี้แจงให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วม ในด้านการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การปรับพฤติกรรม ความรู้เรื่องธรรมชาติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ความเข้าใจในจิตวิทยาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านเทคนิคการสอนและการจัดกิจกรรมใหม่ ๆ กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่า มีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 แต่กลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ด้านการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม ในด้านวิธีการที่ใช้การเพิ่มสวัสดิการ จัดทัศนศึกษา ให้เงินประจำตำแหน่ง การจัดสังสรรค์ บำเหน็จความชอบแก่ครูที่มีผลงานตามความเป็นจริง ประกาศเกียรติคุณยกย่องคุณความดีของครู จัดสภาพห้องทำงานของครูให้สะดวกสบาย ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ด้านการส่งเสริมให้มีการนำเทคนิค วิธีการ อุปกรณ์ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนร่วม ในด้านการใช้ VDO เทปเพลง เทปนิทาน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 สำหรับในด้านพจนานุกรมระบบเสียง เครื่องดนตรีใช้ในกิจกรรมดนตรีบำบัด โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้วัสดุและแบบพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 อุปกรณ์

พลศึกษา ส่วนในด้านเครื่องเล่นกีฬาและนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กลุ่มครูและกลุ่มผู้ปกครอง มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50

ด้านการดำเนินการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่การจัดการเรียนร่วมในด้านการมีการจัดเก็บเอกสารเป็นระบบ มีทะเบียนรับ – ส่งหนังสือถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ใช้ในงานการจัดการเรียนร่วม มีคู่มือในการปฏิบัติงานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับการจัดการเรียนร่วม ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50

ด้านการดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ในด้านโรงเรียนจัดซื้อ จัดหา ครูผู้สอนจัดทำเอง ครูผู้สอนจัดทำเอง ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านได้รับการบริจาค ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ด้านผู้ดำเนินการจัดซื้อและจัดหา สื่อ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในชั้นเรียนร่วม ในด้านผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูประจำชั้น ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านผู้รับผิดชอบโครงการเรียนร่วม คณะครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมกัน ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50

ด้านการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในด้านมุมที่มีประโยชน์มุมบทบาทสมมุติ ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 สำหรับมุมหนังสือ ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนมุมชีวิต กลุ่มครูและกลุ่มผู้ปกครอง มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50

ด้านโรงเรียนมีการจัดห้องเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในด้าน ห้องสำหรับสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติ

มากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านห้องกายภาพบำบัด ห้องดนตรีบำบัด ห้องฝึกทักษะชีวิตประจำวัน สระว่ายน้ำ ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ด้านการบริการพิเศษเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในด้าน บริการในสาขา แพทย์ มาตรวจสุขภาพ ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านนักจิตวิทยาสำหรับช่วยเด็กที่มีความต้องการพิเศษ นักกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ นักสังคมสงเคราะห์มาบริการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีครูพี่เลี้ยงเพิ่มพิเศษประจำห้องเรียนทุกห้องที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ด้านการดำเนินการจัดการอาหารกลางวันมีการให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นการเฉพาะ ในด้านวิธีการดำเนินการจัดให้เหมือนเด็กทั่วไป ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านการจัดแยกเฉพาะเป็นรายบุคคล จัดเมนูพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยไม่มีการเปลี่ยนรายการอาหารบ่อยเหมือนเด็กปกติ ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

ด้านการการส่งเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนในด้านกิจกรรมที่เข้าร่วม กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมวันสำคัญของโรงเรียน กิจกรรมตามประเพณีของชุมชน กีฬานักเรียน ทัศนศึกษา ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50

ตอนที่ 4 ปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ตามกรอบการบริหารงานโครงสร้างซีท (SEAT Framework)

4.1 S - Students (นักเรียน)

ปัญหาที่พบทั้งสามกลุ่มเห็นว่าผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ให้ความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ นักเรียนทั่วไปยังมีทัศนคติในเชิงลบต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ โรงเรียนขาดการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการพบปัญหาน้อยกว่าร้อยละ 50 ส่วนในด้านครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กลุ่มครูเห็นว่ามีการพบปัญหามากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ

50 ในด้านขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในด้านการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นว่ามีการพบปัญหามากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นว่ามีการพบปัญหาน้อยกว่าร้อยละ 50

4.2 E - Environment (สภาพแวดล้อม)

ปัญหาที่พบ ผู้บริหารขาดประสบการณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนร่วม จำนวนห้องมีจำกัด อาคารสถานที่คับแคบ ไม่สามารถควบคุมสิ่งรบกวนการเรียนการสอนได้ ไม่สามารถปรับห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนร่วมได้ การจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ยังไม่ดีพอ การเอาใจใส่ในเรื่องสภาพ ความสะอาด และความปลอดภัยของห้องเรียน อาคารเรียนยังไม่เพียงพอ ผู้ปกครอง นักเรียนปกติขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม และ ผู้ปกครองเด็กปกติไม่ให้ความสนับสนุนให้ลูกเรียนร่วมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งสามกลุ่มเห็นว่ามีการพบปัญหาน้อยกว่าร้อยละ 50

4.3 A – Activities (กิจกรรม)

ปัญหาที่พบหลักสูตรที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสม โรงเรียนขาดการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมในการจัดการเรียนร่วม ขาดความรู้เรื่องการคัดแยกเด็ก มีปัญหาในการจัดเด็กเข้าชั้นเรียน ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)ร่วม โรงเรียนขาดการนิเทศการสอนแก่ครูผู้สอนในชั้นเรียน โรงเรียนขาดบริการจัดการสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนขาดการให้ความช่วยเหลือแนะนำครูในการแก้ปัญหา ขาดความร่วมมือของครูในโรงเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้บริหารขาดการประสานงานกับคณะครูในการร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนน้อยเกินไป ชุมชนไม่เข้าใจถึงการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีพบปัญหาน้อยกว่าร้อยละ 50

4.4 T - Tools (เครื่องมือ)

ปัญหาที่พบ นโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษยังไม่ชัดเจน บุคคลที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วม

สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากฝ่ายบริหารในการจัดการเรียนร่วม ขาดงบประมาณที่ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ขาดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ด้านธุรการ การเงิน ครูขาดทักษะในการเลือกสื่อและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่จะสอน ครูขาดทักษะในการเลือกสื่อและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนขาดการจัดให้มีการอบรมหรือให้ความรู้ทางวิชาการแก่ครูที่สอนในชั้นเรียนร่วม โรงเรียนขาดสื่อการสอน ซึ่งต้องใช้มากกว่าปกติในชั้นเรียนร่วม และการจัดมุมต่าง ๆ ยังไม่เหมาะสมกับการส่งเสริมการเตรียมความพร้อม และการพัฒนาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่าพบปัญหาในการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพและปัญหาหารบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. S- Students (นักเรียน)

จากการวิจัยพบว่าในด้านการเตรียมความพร้อมให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษส่วนใหญ่มีการจัดการเตรียมความพร้อมให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเรื่องดี เพราะการที่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเข้ามาเรียนในโครงการเรียนร่วมจะสามารถที่จะฝึกฝนตนเองให้สามารถดูแลตนเองได้ในระดับหนึ่ง จากข้อค้นพบทางการวิจัยยังพบอีกว่าจะมีการเตรียมความพร้อมมากในด้านการช่วยเหลือตนเอง รองลงมาได้แก่ เตรียมความพร้อมด้านอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ผดุง อารยะวิญญู (2542: 66) และเบญจา ชลธาร์นนท์(2546: 7) ที่มีความเห็นเหมือนกันว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ต้องได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษา โดยเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและทางด้านวิชาการ ดังนั้นการเตรียมความพร้อมเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งและหากเด็กที่ได้รับ การเตรียมความพร้อมก่อนส่งเข้าเรียนร่วมแล้วนั้น จะช่วยให้ลดปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนร่วม และ Gearheart and Weishahn (1980: 5) กล่าวว่า การศึกษาควรมุ่งเน้นให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง ยอมรับตนเอง เชื่อมั่นในตนเอง มีการควบคุมตนเอง และช่วยเหลือตนเองได้ โดยไม่เป็นภาระของ

ครอบครัวและ สังคม ถึงแม้ว่าในการจัดกิจกรรมบำบัดมาฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษก่อนเข้าเรียนทั้งกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครู และกลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 แต่การเตรียมความพร้อมทางร่างกายก็เป็นสิ่งที่จะช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพในแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่มีการจัดกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูน้อยกว่าด้านอื่น ๆ อาจเป็นเพราะบุคลากรทางด้านการศึกษาพิเศษมีน้อยซึ่งไม่เพียงพอแก่ความต้องการ การจะเตรียมให้บุคลากรมีความพร้อมนั้นผู้บริหารสามารถกระทำได้โดยการจัดให้ครูได้รับการอบรมความรู้ในด้านนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและการจัดการเรียนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับ จิตประภา ศรีอ่อน(2543: 45) กล่าวว่า ในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะ ทั้งนี้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีปัญหาขาดแคลนบุคลากรผู้มีความรู้เฉี่ยวชาญเฉพาะทาง

ในด้านการเตรียมความพร้อมของเด็กทั่วไปส่วนใหญ่ได้มีการดำเนินการ มีวิธีการเตรียมความพร้อมโดยทำความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับลักษณะคนที่มีความต้องการพิเศษให้นักเรียนทั่วไปรู้จักแต่ในด้านที่จัดให้เห็นถึงนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในทางรูปธรรมยังมีน้อยเช่น จัดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนทดลองเป็นคนพิการหรือการพาไปเยี่ยมสถานที่ดูแลคนที่มีความต้องการพิเศษ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรมีการเตรียมความพร้อมให้แก่นักเรียนทั่วไปอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น กระทำได้โดย การหาสื่อที่เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมาฉายให้แก่นักเรียนทั่วไปได้เห็น ในส่วนห้องที่รับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมด้วยนั้นอาจมีการพาไปเยี่ยมชมสถานที่จริงเพื่อให้เกิดความเข้าใจและรู้วิธีการที่จะช่วยเหลือเพื่อนที่มีความต้องการพิเศษมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Hotchkis (2527 ที่อ้างถึงใน พิกุล เลียวสิริพงศ์, 2543 : 25) กล่าวว่า เด็กปกติจะมีความเคยชินกับเด็กพิการมากขึ้น เพราะได้อยู่ร่วมกัน จึงไม่เห็นว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นมนุษย์ประหลาด น่ากลัว ชวนขันในท่าทาง และรูปร่างอีกด้วย นอกจากนี้เด็กยังได้เรียนรู้ว่า เด็กพิการต้องการความช่วยเหลือในสิ่งใดบ้าง และความเข้าใจต่อเด็กพิการมากขึ้น ยอมรับและแสดงความเอื้อเฟื้อมากขึ้นในส่วนของการจัดกิจกรรมอื่นที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ การสอนทักษะการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งต่างจากกลุ่มผู้ปกครองที่มีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ผู้วิจัยเห็นว่า การที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นสอดคล้องกันเนื่องมาจากเป็นผู้ที่ปฏิบัติส่วนกลุ่มผู้ปกครองเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 เนื่องมาจากเป็นผู้ได้รับการปฏิบัติ จึงมีความเห็นไม่สอดคล้องกับสองกลุ่มที่กล่าวมาเบื้องต้น ในการนี้กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติควรมีการประชาสัมพันธ์

ให้แก่กลุ่มผู้ปกครองให้ได้รับทราบถึงการปฏิบัติและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังที่อุบล เล่นวารี(2542: 102) ได้กล่าวว่าการประชาสัมพันธ์ถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ผู้ปกครองและโรงเรียนมีความเข้าใจที่ตรงกัน

2. E - Environment (สภาพแวดล้อม)

สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพให้เอื้ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้นในด้านการจัดเก็บสิ่งของที่อาจก่อให้เกิดอันตรายให้พ้นจากการหยิบคว้าจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งของต่าง ๆ ไว้ที่เดิมเสมอ เพื่อฝึกความคุ้นเคยและความเป็นระเบียบ มีการป้องกันสิ่งเร้าจากภายนอกรบกวนสมาธิเด็ก และ การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารให้เหมาะสมแก่การเรียนร่วม ทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจเกิดจากข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ และบริเวณสถานที่ตั้งโรงเรียนไม่มีเนื้อที่พอในการจัด อาจทำการแก้ไขโดยการระดมเงินจากการช่วยเหลือของผู้ปกครอง หรือฝึกให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถประดิษฐ์สิ่งของออกจำหน่ายทั้งนี้นอกจากจะได้เงินแล้วยังเป็นการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ไว้ใช้เลี้ยงตัวในอนาคต การจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนให้เอื้อต่อการเรียนเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสะดวกสบายและเป็นการลดอุบัติเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับ สุกัญญา ขำเพชร (2538: 79)ได้ศึกษาความพร้อมและความต้องการในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่า โรงเรียนไม่มีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่และยังสอดคล้องกับงานวิจัยกลุ่มติดตามและประเมินผล สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 3 (2549: 68) พบว่าสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ มีการปฏิบัติในด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในด้านอาคารสถานที่น้อยที่สุด ทั้งนี้ควรมีการปรับอาคารและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับความต้องการพิเศษที่เป็นเช่นนี้เพราะโดยหลักการบริหารแล้วอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ถ้าอาคารสถานที่เหมาะสมและสิ่งแวดล้อมเหมาะสมก็จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ตามความต้องการ

สภาพแวดล้อมด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง จากงานวิจัยพบว่ามีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล การจัดการเรียนร่วมให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียนให้เข้าใจ โดยมีวิธีการดำเนินการที่สูงที่สุดคือ การประชุมผู้ปกครองผู้วิจัยเห็นว่า การที่โรงเรียนมีการเผยแพร่ให้

ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียนได้เข้าใจถึงการจัดการเรียนร่วมนั้นเป็นสิ่งดี เพราะทำให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการปฏิบัติช่วยเหลือที่ถูกต้องไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป ในการจัดประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มครูและกลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มครูซึ่งเป็นผู้รับคำสั่งมาปฏิบัติ ส่วนกลุ่มผู้ปกครองเป็นกลุ่มที่ได้รับการปฏิบัติจึงเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่จะทำให้การดำเนินการจัดการเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารควรมีการชี้แจงนโยบายและมอบหมายงานให้แก่ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ได้รับทราบ ซึ่งสอดคล้องกับอุบล เล่นวารี (2542 : 102) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์(Public Relation) การประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการให้ข้อมูลข่าวสาร เป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ปกครอง โรงเรียน ชุมชนหน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจที่ตรงกันใน นโยบายการจัดการศึกษา การเข้ามามีส่วนร่วม การให้ความสำคัญและติดตามช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การให้ความรู้ความเข้าใจกับทุกฝ่ายในการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะต้องนำมาใช้ควบคู่กันไปกับการทำงาน ประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การรับสมัคร การติดตามช่วยเหลือ การส่งข่าว การขอความร่วมมือ สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างทั่วถึง

3. A – Activities(กิจกรรม)

การบริหารจัดการหลักสูตรจากการวิจัยพบว่า ทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่าโรงเรียนได้มีการปรับหลักสูตรในการจัดการเรียนร่วมโดยการปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรองลงมาเป็นการจัดทำหลักสูตรเฉพาะโดยพิจารณาจากระดับความพิการเฉพาะบุคคลมากกว่าร้อยละ 50 ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่นำหลักสูตรของนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทำให้เกิดการเรียนรู้และยอมรับซึ่งกันและกันมากขึ้นระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับ Hotchkis (2527 ที่อ้างถึงใน พิกุล เลียวสิริพงศ์, 2543 : 25) ได้กล่าวว่า ทางด้านการเรียน เด็กมีโอกาสได้เรียนตามระดับชั้นปกติ โดยไม่มีข้อยกเว้น โดยเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะต้องมีความพยายามทำงานให้เสร็จเหมือนเด็กปกติ เด็กก็จะได้รับทักษะต่าง ๆ มากขึ้น ทางด้านสังคม เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมปกติได้ดีขึ้น มีเพื่อนมากขึ้นไม่เฉพาะแต่เพื่อนที่มีความต้องการพิเศษเท่านั้น เพื่อนบ้านมีความเข้าใจมากขึ้น เนื่องจากลูกเรียนอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน แต่ขณะเดียวกัน ก็มีการจัดหลักสูตร

เฉพาะเพื่อความเหมาะกับความต้องการและความสามารถของเด็ก ทำให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีทางเลือกในการศึกษาเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ พัฒน ภาสบุตร (2531: 583) ได้กำหนดจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ผลจากการเรียนสอดคล้องกับหลักการ เป้าหมายและจุดประสงค์ของหลักสูตรเช่นเดียวกับเด็กปกติและใช้วิธีสอนและจัดอุปกรณ์ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการเป็นพิเศษของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท และ เบญจา ชลธาร์นนท์ (2546 : 13) กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตร อาจจัดโดย การปรับหลักสูตรทั่วไป คือ ปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ หรือการจัดทำหลักสูตรเฉพาะ คือ หลักสูตรที่เป็นแนวทางการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย (หลักสูตรสำรับหรือหลักสูตรคู่ขนาน) ซึ่งถือเป็นหลักสูตรเฉพาะบุคคล โดยพิจารณาจากระดับของความพิการจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียน โรงเรียนอาจประยุกต์ตามแนวทางของกรมวิชาการ สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางสติปัญญาหลายคนไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามหลักสูตรทั่วไป จึงจำเป็นต้องจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะ

แนวทางการจัดการเรียนการสอน จากการวิจัยพบว่า ในการจัดการเรียนการสอนนั้น จะใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาโดยมีครูเป็นผู้จัดทำ ซึ่งข้อมูลในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลนั้นทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ส่วนใหญ่ได้มาจากครูประจำชั้นที่เคยสอนเด็ก แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลนอกจากจะนำไปใช้ในด้านการจัดการเรียนการสอนแล้ว ทางโรงเรียนยังนำไปพิจารณาพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษและยังนำไปใช้ในการประเมินติดตามความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้วิจัยเห็นว่าการที่โรงเรียนมีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้น เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เพราะแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเปรียบเสมือนเข็มทิศในการดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับอุบล เล่นวารี (2542: 6) ที่กล่าวว่า แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นสิ่งกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษา มีประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการกำหนดระยะเวลาในการสอน รวมทั้งเป็นการบันทึกการสอนและกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่ายังมีครูที่ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งถือว่าไม่มากแต่ผู้บริหารก็ไม่ควรที่จะละเลย ทั้งนี้จากการวิจัยพบว่าผู้บริหารได้มีการดำเนินการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วม โดยมีการดำเนินการส่งเสริมโดยส่งครูเข้าอบรมเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเพื่อให้ครูได้เกิดความรู้ความ

ชำนาญในการจัดการเรียนร่วม ส่วนในด้านการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนผู้ปกครองเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การที่กลุ่มผู้ปกครองมีความเห็นแตกต่างจากกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู เนื่องมาจากกลุ่มผู้ปกครองมีความคาดหวังในการได้รับการบริการจากโรงเรียนสูง ส่วนกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูเป็นผู้ปฏิบัติก็คิดว่าตนได้ปฏิบัติเพียงพอในการให้บริการจึงทำให้มีความเห็นที่ต่างกัน

การติดต่อประสานงาน การที่โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองโดยพูดคุยกับผู้ปกครองเกี่ยวกับตัวนักเรียนในช่วงระยะเวลาที่มารับมาส่งซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีเนื่องจากทำให้ทั้งสองฝ่ายคือ ทั้งทางโรงเรียนและทางบ้านได้มีการแลกเปลี่ยนทัศนคติความคิด อีกทั้งได้รับรู้ถึงพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ รวมถึงรู้ปัญหาสามารถที่จะช่วยกันแก้ไขได้ทันท่วงที ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กล่าวว่า การจัดการเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายหรือเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาเพื่อสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล มีหลักการดำเนินงานดังนี้ทำงานเป็นทีม ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร บุคลากรทางการแพทย์ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัฐกฤต ไพศาลสมบัติ (2543: 190) พบว่า ผู้บริหารมีการเตรียมความพร้อมให้ผู้ปกครองเกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม โดยมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่จะทำให้การเรียนร่วมประสบความสำเร็จได้อีกวิธีหนึ่งและสอดคล้องกับ Stainback and Stainback (1990: 44) กล่าวว่า การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับบ้านเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดคุณภาพการศึกษาครอบครัวและครู จำเป็นต้องทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และการปฏิบัติอย่างจริงจังในการเรียนร่วม

การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล พบว่า มีการปฏิบัติด้านการนิเทศติดตามประเมินผล โดยมีการนิเทศภายในตรงตามความต้องการจำเป็นในการแก้ปัญหา และมีทีมงานในการนิเทศติดตามประเมินผลในด้านระบบติดตามประเมินผลมีการประเมินการปฏิบัติงานของครูที่สอนซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การดำเนินการนิเทศ นั้นจะเป็นสิ่งที่ช่วยเหลือให้ครูที่สอนการเรียนร่วมปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากหากเกิดปัญหาหรือมีข้อสงสัยในการจัดการเรียนร่วมก็จะมีคนช่วยเหลือนิเทศในเรื่องนั้น ๆ ให้แก่ครู อีกทั้งการประเมินผลยังเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว เรียบร้อยและแก้ปัญหาได้ทันท่วงที สอดคล้องกับ สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 55) กล่าวว่า การนิเทศเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ สอดคล้องกับนโยบายการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องมีการนิเทศและติดตามผลอย่างต่อเนื่องทั่วถึงจากผู้บริหารผู้นิเทศทุกระดับ ด้านการดำเนินการประเมินผลพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยการประเมินรวมกับเพื่อนในชั้นเรียน ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ผู้วิจัยเห็นว่าเนื่องมาจากการที่จะประเมินผลของเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นควรที่จะประเมินความสามารถของตัวเด็กที่มีความต้องการพิเศษเองโดยไม่มีการนำไปเปรียบเทียบกับเด็กทั่วไป เนื่องจากความแตกต่างในด้านกายภาพของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ ผดุง อารยะวิญญ(2538: 39) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ การวัดผลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแตกต่างไปจากการวัดผลสำหรับเด็กปกติทั้งนี้ เพราะว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความต้องการและความสามารถแตกต่างกันตั้งแต่ในระดับน้อย ปานกลาง จนกระทั้งระดับมาก การวัดผลการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะได้รับการกำหนดไว้ในหลักสูตรหรือแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็ก ซึ่งเด็กแต่ละคนจะต้องมีแผนการศึกษานี้ เด็กบางคนอาจเรียนหลักสูตรเดียวกับเด็กปกติ การวัดผลจึงต้องดำเนินไปในลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกันเด็กปกติ ถ้าแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแตกต่างไปจากหลักสูตรเด็กปกติมาก การวัดผลไม่จำเป็นต้องเหมือนกับเด็กปกติโดยยึดหลักว่า สอนสิ่งใด วัดสิ่งใด

4. T-Tools (เครื่องมือ)

ด้านนโยบายการจัดการเรียนร่วมมีการกำหนดนโยบายให้บุคลากรมีส่วนร่วมโดยส่วนใหญ่ที่พบในการวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีการพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิตซึ่งสอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในด้านการช่วยเหลือตนเองซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า เห็นด้วยในการที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิตมากกว่าจะเน้นด้านความรู้และทฤษฎีแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเนื่องจากเป็นการช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถดำรงชีวิต ช่วยเหลือตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นหรือถ้าจะพึ่งพาก็เป็นส่วนน้อยซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 19) กล่าวว่า การกำหนดนโยบายการเรียนร่วมไว้ในธรรมนูญโรงเรียน หมายถึง การกำหนดแนวทางการดำเนินงานทางการบริหารจัดการในการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ และการให้การช่วยเหลือแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตน ซึ่งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามภาระหน้าที่ ในด้านการเสนอความคิดเห็นที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรม สัมมนา

และศึกษาดูงาน กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งต่างจากกลุ่มครูที่มีความเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อยกว่าร้อยละ 50 ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าเนื่องจากครูมีภาระหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน จนบางครั้งไม่มีเวลาในการเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงาน ทำให้ครูขาดความรู้ประสบการณ์ในการนำเสนอความคิดเห็น ส่วนผู้บริหารเนื่องจากเป็นผู้นำในการพัฒนาสถานศึกษาได้มีโอกาสรับการเข้าอบรม สัมมนาและศึกษาดูงานจากที่ต่าง ๆ ทำให้มีวิสัยทัศน์ในการเสนอความคิดเห็น

นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีการเตรียมการเพื่อช่วยเหลือให้บุคลากรปฏิบัติงานด้านการเรียนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยส่งครูเข้ารับการอบรม และจัดการประชุมชี้แจงให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วม รวมถึงรู้และเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 13-14) ได้กล่าวว่า ควรมีการประชุมชี้แจงบุคลากรในหน่วยงาน ให้ตระหนักต่อหน้าที่ในการจัดการศึกษาของชาติ เห็นความสำคัญของทรัพยากรเด็ก ตลอดจนความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนร่วมและเบญจา ชลธาร์นนท์ (2546 : 32) กล่าวว่า ควรมีการจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้ความรู้กับครู บุคลากรอื่น ๆ และผู้ปกครองอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษมาให้ความรู้หรือส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับหน่วยงานภายนอก

ในด้านการสร้างขวัญกำลังใจในการเรียนร่วม จากข้อวิจัยพบว่า มีการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากรที่จัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางแต่วิธีปฏิบัติในการสร้างขวัญกำลังใจอยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าค่อนข้างน้อย โดยไม่ถึงร้อยละ 50 ไม่ว่าจะเป็นในเรื่อง เพิ่มสวัสดิการ ให้เงินประจำตำแหน่ง บำเหน็จความชอบแก่ครูที่มีผลงานตามความเป็นจริง ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้บริหารควรจะมีการปฏิบัติ ดูแลสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูจัดการเรียนร่วม เพราะในการสอนแบบเรียนร่วมนั้นถือได้ว่าเป็นภาระงานที่หนักกว่าการสอนแบบทั่วไป ดังนั้นกำลังใจในการปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งสำคัญ หากผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจที่ดีให้กับครู ก็จะทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มกำลัง ผู้บริหารสามารถสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูได้ อาจทำโดยการสนับสนุนให้เป็นครูดีเด่น มีการกล่าวยกย่องชมเชยต่อที่สาธารณะ หรือมีการให้สวัสดิการเพิ่มจากที่ได้อยู่เดิม ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจา ชลธาร์นนท์ (2546 : 35) กล่าวว่า คณะกรรมการจัดการเรียนร่วมหรือผู้บริหารอาจให้การสนับสนุนในด้านอื่น ๆ เช่น การทำวิจัยด้านการศึกษาพิเศษ ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้มีพื้นฐานทางวิชาการเพิ่มขึ้น อาจจะสนับสนุนให้ทำงานวิจัยในชั้นเรียนหรืองานวิจัยขั้นพื้นฐาน โดยโรงเรียนควรให้การสนับสนุนเรื่องเงินทุน หรือมีที่ให้เสนอผลงานวิจัย มีการผลิต

สื่อการสอน ให้โอกาสครูและบุคลากรได้แสดงความสามารถได้เต็มที่ ให้รางวัลกับครูที่สอนดีมีผลงานและบุคลากรอื่นที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เช่น มีการประกวดคัดเลือกครู บุคลากรแล้วให้รางวัล โดยจัดทำบอร์ดประกาศเกียรติคุณ อาจจัดทำโล่เกียรติคุณ ประกาศนียบัตรหรือรางวัลอื่น ๆ และงานวิจัยของณัฐกฤตา ไพศาลสมบัติ พบว่า การสร้างขวัญและกำลังใจของบุคลากรในโรงเรียนสามารถทำได้โดย การสนับสนุนให้ครูเข้ารับการคัดเลือกเป็นครูดีเด่น หรือครูต้นแบบ การให้รางวัลหรือการจัดสวัสดิการ การทัศนศึกษาหรือการตั้งแคมป์ท่องเที่ยวร่วมกัน เป็นการทดแทน เพื่อให้บุคลากรมีความเสียสละ และเต็มใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ การบริการ อุปกรณ์ จากการวิจัยพบว่า มีการส่งเสริมให้นำเทคนิค วิธีการ อุปกรณ์หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนร่วมโดยเป็นการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการใช้สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยเป็นส่วนที่ดี แต่ก็มีโรงเรียนบางส่วนที่อยู่ในเขตพื้นที่ห่างไกล ดังนั้นทางกระทรวงศึกษาธิการน่าจะจัดให้มีการอบรมการสร้างสื่อนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยใช้อุปกณ์ที่หาได้ในท้องที่มาเป็นสื่อช่วยสอนให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ สอดคล้องกับ ศรินธร วิทยะสิรินันท์ (2538: 48) กล่าวว่า โรงเรียนอาจจะไม่ต้องเตรียมสื่อและอุปกรณ์มากนัก หากว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความพร้อมหรือสามารถใช้สื่อและอุปกรณ์ได้เช่นเดียวกับเด็กปกติ นอกจากอุปกรณ์เฉพาะ และในการให้บริการพิเศษเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในบริการด้านนักกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษส่งผลให้ในการเตรียมความพร้อมโดยจัดกิจกรรมบำบัดมาฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษน้อยที่สุด(ร้อยละ 15.48)จากด้านการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

5. ปัญหาด้านต่าง ๆในการจัดการเรียนร่วม

จากผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อยส่วนใหญ่ไม่ถึงร้อยละ 50 แต่ที่มีมากกว่าร้อยละ 50 คือ ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำ (ร้อยละ 60.00) รองลงมาคือครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเตรียมความพร้อม (ร้อยละ 49.12) ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจสาเหตุหนึ่งมาจากการที่ครูไม่ได้จบมาโดยตรงทางด้านการศึกษาพิเศษทำให้บางครั้งไม่มีความเข้าใจในเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ดีพอ อีกทั้งผู้เชี่ยวชาญก็มีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการจึงไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง ชี้ให้เห็นว่าบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษยังขาดแคลนอยู่ รัฐบาลควรมีนโยบายและการดำเนินการในการผลิตบุคลากรด้านการศึกษา

พิเศษเพิ่มมากขึ้นและควรจัดทำอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะสามารถรองรับการจัดการเรียนร่วมตามนโยบายของกระทรวง ที่ให้เด็กพิการทุกคนที่อยากเรียนได้เข้าเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 รวมถึงปัญหาด้านการขาดงบประมาณ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการด้านต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินได้อย่างสะดวก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา ขำเพชร (2538: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความพร้อมและความต้องการในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การจัดการเรียนร่วมจะประสบความสำเร็จ ต้องมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ จะต้องมีการวางแผนที่รอบคอบและรัดกุมระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่จะจัดการเรียนร่วมและกลุ่มติดตามและประเมินผล สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 3 (2549: 69) พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการจัดการศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมกับเด็กปกติในสถานศึกษาด้านงบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ ไม่มีงบประมาณมาสนับสนุนให้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนร่วม ผลิตสื่อที่เป็นมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านต่าง ๆ เพื่อส่งให้กับโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมได้ใช้เป็นสื่อช่วยในการเตรียมความพร้อมให้แก่นักเรียนทั่วไป ให้เข้าใจเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยได้เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมเสริมคำอธิบายของครู โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2. ผู้บริหาร และครู ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วมควรได้รับการอบรมให้เข้าใจถึงหลักในการดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง รวมถึงความรู้ในด้านการคัดแยกเด็ก ด้านการเตรียมความพร้อม การวัดผลประเมินผล และจิตวิทยาการเรียนให้อย่างต่อเนื่อง

3. ผู้บริหารควรมีการเพิ่มขวัญกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน

4. ควรมีการจัดสัมมนาให้ผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนร่วมทั่วประเทศได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

5. ควรมีการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองให้เกิดความเข้าใจในการดูแลเด็กที่มีความต้องการิเศษอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานจัดการเรียนร่วมในเชิงคุณภาพโดยเข้าไปสัมภาษณ์และร่วมสังเกตการณ์ภายในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติและการแสดงออกของนักเรียนทั่วไปที่มีต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยนักเรียนที่จะศึกษาควรได้เรียนร่วมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมล ภู่ประเสริฐ. **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ก.พล (1996). 2544.

กลุ่มการศึกษาสำหรับคนพิการ. **ข้อมูลโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมครอบคลุมทุกอำเภอทั่วประเทศ 2,000 โรง ตามโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ปีการศึกษา 2548.** กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ป.).

กลุ่มวิจัย ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ กองการศึกษาเพื่อคนพิการ, กรมสามัญศึกษา. **รูปแบบการจัดการเรียนร่วมของเด็กพิการทางหูในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: 2543.

กอบกุล พฤกษะวัน. **การบริหารการศึกษาทั่วไป**. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

การศึกษาพิเศษ : โอกาสและความเท่าเทียม. **สื่อพลังงาน.** 2 , 1 (มกราคม – มีนาคม 2547).

กิติมา ปรีดีดิลก. **การบริหารและนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : อักษราพิพัฒน์, 2532.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. **การสังเคราะห์งานด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อนำนโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สำหรับเด็กและเยาวชนพิการ**. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.). กรุงเทพมหานคร: 2548.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. **2 ทศวรรษของการพัฒนาการศึกษาพิเศษ : ประสบการณ์ในอดีตและปัจจุบัน สู่การพัฒนาในอนาคต (พ.ศ.2529 – 2555).** กรุงเทพมหานคร: 2546.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **การติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ.** กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2545.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, (ม.ป.ป.).

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **สถานภาพการให้บริการการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสในต่างประเทศ : สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร บราซิล ฟิลิปปินส์ และออสเตรเลีย**. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2543.

คณะกรรมาธิการการประชาสัมพันธ์ สภาร่างรัฐธรรมนูญ. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, (ม.ป.ป.).

คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, สำนักบริหารงาน. **การเรียนร่วม : แนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษา**. สหมิตรพริ้นติ้ง. กรุงเทพมหานคร: 2547.

คัดเลือกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษา, คณะอนุกรรมการ. กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.

จรัล ทองปิยภูมิ, บาทหลวง. **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนในโครงการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

จันทรานี สงวนนาม. **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ : ปุ๊คพอยท์, 2545.

จิตประภา ศรีอ่อน. **รูปแบบการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ.** อรุณการพิมพ์. กรุงเทพมหานคร: 2543.

ชุมชนวัดหนองปลาหมอ, โรงเรียน. **รายงานผลการดำเนินงาน โครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมปีการศึกษา 2548**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2. 2549.

ณพปาลี อินทุสุต. **ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลที่จัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กออทิสติกในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขต กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2546.

ณรงค์ ณ ลำพูน และ เพ็ชรี รูปวิเชตร. **การบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management : TQM)**. เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์. เชียงใหม่: The Knowledge Center, 2546.

ณัฐกฤตา ไพศาลสมบัติ. **การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2543.

ทัศนีย์ สิทธิวงศ์. **การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2544.** สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษา. 2544.

ทิศนา แขมมณี. **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. ด่านสุทธาการพิมพ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

นงลักษณ์ มีศิลป์. **การศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 2548.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. **รูปแบบการจัดการเรียนร่วมแบบรวมพลัง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ โดยครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2542.

บ้านดอนนาลุ่ม, โรงเรียน. **รายงานผลการดำเนินงาน โครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ปีการศึกษา 2548**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. 2549.

บุญทวี อรุณมาศและคณะ. **การจัดการศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 4**. กรุงเทพมหานคร: 2548.

เบญจา ชลธาร์นนท์. **การตรวจสอบเด็กพิเศษ**. กรุงเทพมหานคร : สถาบัญราชภัฏสวนดุสิต, 2543.

เบญจา ชลธาร์นนท์. **คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท**. กรุงเทพมหานคร : เพทาย การพิมพ์, 2546.

ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. **แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี, 2545.

ปรีชา คัมภีรปกรณ์และคนอื่น ๆ. **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา.** มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์, 2526.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด., 2546.

ผดุง อารยะวิญญู. **การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ**. บรรณกิจเทรดดิ้ง. กรุงเทพมหานคร: 2533.

ผดุง อารยะวิญญู. **การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ**. รำไทย เพรส. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ แว่นแก้ว, 2542.

ผดุง อารยะวิญญู. **การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาพิเศษ**. ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.

พนัส หันนาคินทร์. **หลักการบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.

พิกุล เลียวสิริพงศ์. การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการทางสติปัญญา. **วารสารกองการศึกษาเพื่อคนพิการ.** 1 (พฤษภาคม 2542 - มีนาคม 2543).

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2529.

ภูมิพลอดุลยเดชฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. พระบรมราโชวาท พระราชทานแด่ครูใหญ่และนักเรียนในโรงเรียนพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน. **มิตรครู**. 19, 3 (2520).

ภิญโญ สาธร. **หลักการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2519.

ภิญโญ สาธร. **การบริหารกาศึกษา.** ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ : 2523.

วารี ถิระจิตร. **การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

วัดโคกอุดม, โรงเรียน. **รายงานผลการดำเนินงาน โครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ปีการศึกษา 2548**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี. 2549.

วิจิตร วิรุตบางกรู. **การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : ขนิษฐาการพิมพ์, 2521.

วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์. สู้ชีวิต : เคราะห์สร้างโอกาส. **สารวิจัยเพื่อคนพิการ**. 2, 5 (พฤษภาคม 2548).

ศึกษาธิการ, กระทรวง. **คู่มือการคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.

ศรินธร วิทยะสิรินันท์. **เอกสารประกอบคำสอนวิชา 413617 การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุรินทร์ สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **การนิเทศโรงเรียนเรียนร่วมและโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2548**. 2548.

ศรียา นิยมธรรม. เด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนปกติ. **วารสารการศึกษาปฐมวัย**. 2, 2 ((เมษายน 2541).

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. **การประเมินโครงการทฤษฎีและการปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: 2531.

สาโรจ บัวศรี. **แนวคิดในการบริหารการศึกษา**. โครงการพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: 2504.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. **การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2541 ก.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. **การประกันคุณภาพการศึกษา: การพัฒนามาตรฐานการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2541.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. **การประกันคุณภาพการศึกษา: การประเมินคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2541.

สำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล. **รวมบทคัดย่อ งานวิจัยด้านการติดตามประเมินผลและพัฒนาการศึกษา (พ.ศ.2547 – 2548)**. กรุงเทพมหานคร: 2549.

สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 3. **การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 5**. 2549.

สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. **เกียรติคุณของประเทศไทยในการดำเนินงานด้านคนพิการ รางวัลนานาชาติด้านคนพิการแฟรงคลิน เดลาโน โรสเวลท์**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด(มหาชน), 2546.

สุกัญญา ขำเพชร. **การศึกษาความพร้อมและความต้องการในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.

เสนาะ ติเยาว์. **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

หวน พินธุพันธ์. **การบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2528.

หวน พินธุพันธ์. **การบริหารโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2529.

อุทัย บุญประเสริฐ. **การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน School-based Management**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.

อุบล บรรหารศุภวาท. “การประเมินผลงานทางการศึกษา”. ใน **การวางแผนและการจัดการศึกษา**. กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2527: 454.

อุบล เล่นวารี. **การบริหารและการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม**. รำไทยเพรส. กรุงเทพมหานคร : 2542.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. **ปฏิบัติการ Q.C.C. สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : 2529.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. **โรงเรียนในอนาคตกับภารกิจผู้บริหาร.** เอกสารการประชุมวิชาการบริหารสัมพันธ์ครั้งที่ 26. มปป.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. **การบริหาร ทักษะ และการปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุขภาพใจ, 2538.

ภาษาอังกฤษ

Ashman,A and Elkins,J.. **Education Children with Special Needs.** Sydney : Prentice-Hall of Australia, 1990.

Bishop, V.E.. **Indentifying the Components. Of Success in Mainstreaming**. Of visual Impairment and blindness, 1986: 939-946

Buysse, V., Wesley, P.W., and Keyes, L. Implementing early childhood inclusion : Barrier and support factors. **Early childhood research quarterly** 13, 1 (1998) : 169.

Cambell, Ronald F. And Others. **Introduction to Education Administration**. Boston : Allyn and Bacon, 1979.

Cartwright, G.P., Cartwright, C.A., and Ward, M.E. **Educating special learners**. 4th ed. California : Wadsworth, 1995.

Cook, R.E., Tessier, A., and Klein, M.D.. **Adapting early childhood curricula for Children with special needs**. 3rd ed. New York : Macmillan, 1992.

Dolinar, K.J., Boser, C., and Holm, E. **Learning through play : Curriculum and activities for the inclusive classroom**. New York : Delmar, 1994.

Gargiulo, R.M.,amd Kilgo, J.L. **Young chidren with special needs : An introduction to early childhood special education**. New York : Delmar, 2000.

Gearheart, B.R., Weishahn, M.W., and Gearheart, C.J. **The exceptional student in the regular classroom**. 6th ed. New Jersey : C.V.Mosby, 1996.

Good, Cater V.. **Dictionary of Education**. New York : McGraw-Hill, 1973.

Hallanhan, D. P. & Kauffman, J. M.. **Exceptional Learners Introduction to Special Education (9th ed.)**. Boston : Allyn & Bacon, 2003.

Knezevich, Stephen J. **Administration of Public Education**. New York : Harper & Row, 1969.

Miller, Theodore K. and Judith S. Prince. **The Future of Student Affairs.** Sanfrancisco : Jossey – Boss, 1977.

Miller, V. **The Public Administration of American School System**. New York : The Macmillan, 1965.

Reynolds, M.C. and Birch, J.W. **Teaching exceptional children in all America's schools.** Reston, VA : The Council for Exceptional Children. 1977.

Stainback, W., Stainback, S. **Support networks for inclusive schooling : Interdependent Integrated education.** Baltimore : Paul H. Brookes, 1990.

Tanner, C.K. **Special Education Policy Framework For British Columbia**. **June 1995**. 2006. [online]. Available from: http://www.bced.gov.bc.ac

Thomas, H.M. **Assessing the social and emotional development of preschool Children in two mainstreamed programs (social development handicapped)**. ED.D. Thesis, North Carolina State University, 1992.

Tomasevski, K. **Manual on Rights – Based Education : Global Human Rights Requirement Made Simple**. Bangkok : UNESCO, 2004.

Wilson, R.A. **Special educational needs in the early years**. New York : Routledge, 1998.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

หนังสือเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 82710
ที่ ศธ.0512.6(2771)/0416 **วันที่** 14 กุมภาพันธ์ 2550
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์

ด้วย นางสาวสกาวรัตน์ ตันตินีรนาท นิสิตชั้นปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง” โดยมี รองศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้นิสิตจึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร. ณรุทธ์ สุทธจิตต์)
รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/**0420**

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร

14 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์สุวิทย์ สุพัฒนานนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสกาวรัตน์ ตันตินีรนาท นิสิตชั้นปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง” โดยมี รองศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้นิสิตจึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ณรุทธ์ สุทธจิตต์)
รองคณบดี
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน
โทร. 0-2218-2710

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์
   อาจารย์ประจำภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
   คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์สุวิทย์ สุพัฒนานนท์
   ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดด่านสำโรง
   สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1
3. อาจารย์ผ่องศรี สุรัตน์เรืองชัย
   นักวิชาการสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ
   สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
4. อาจารย์ยุวดี กังสดาล
   นักวิชาการสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ
   สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
5. อาจารย์พะโยม ชิณวงศ์
   ผู้อำนวยการโรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดนครปฐม
6. อาจารย์นะรงษ์ ชาวเพ็ชร
   ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปราจีนบุรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร

1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
2. โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์
3. โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ
4. โรงเรียนพญาไท
5. โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์
6. โรงเรียนราชวินิต
7. โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ
8. โรงเรียนวัดมหาบุศย์
9. โรงเรียนวัดโสมนัส
10. โรงเรียนภัทรญาณ
11. โรงเรียนวัดสำโรง
12. โรงเรียนวัดท่าเสา(อาทรราษฎร์อุปถัมภ์)
13. โรงเรียนวัดบางโฉลงใน
14. โรงเรียนวัดบางชวดอนุสรณ์
15. โรงเรียนบ้านคลองชะอม
16. โรงเรียนวัดสระปทุม
17. โรงเรียนไผ่ตาโม้
18. โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัตน์
19. โรงเรียนบ้านหนองจอก(จิตติ - บุญศรี)
20. โรงเรียนโยธินบูรณะเพชรบุรี
21. โรงเรียนบ้านปั้นหม้อ
22. โรงเรียนบ้านเขาบายศรี
23. โรงเรียนชุมชนวัดแสนตุ้ง
24. โรงเรียนบ้านห้วยกะปิ
25. โรงเรียนชุมชนบ้านหัวกุญแจ
26. โรงเรียนอนุบาลองค์รักษ์
27. โรงเรียนประจันตราษฎร์บำรุง
28. โรงเรียนเขาฉกรรจ์วิทยาคม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความร่วมมือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/**0423**

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร

14 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสกาวรัตน์ ตันตินีรนาท นิสิตชั้นปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง” โดยมี รองศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสกาวรัตน์ ตันตินีรนาท ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ณรุทธ์ สุทธจิตต์)
รองคณบดี
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน
โทร. 0-2218-2710

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ขอรายชื่อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม. 10330

19 มกราคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ขอรายชื่อครูการศึกษาพิเศษ รายชื่อครูประจำชั้นที่มีนักเรียนเรียนร่วมในปีการศึกษา 2548 – 2549 และรายชื่อผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวสกาวรัตน์ ตันตินีรนาท นิสิตระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง” โดยมี รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตจะต้องส่งเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ประชากรให้ถูกต้องตามระเบียบวิธีการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดส่งรายชื่อ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. **รายชื่อครูการพิเศษ**
2. **รายชื่อครูประจำชั้นที่มีนักเรียนเรียนร่วมในปีการศึกษา2548 – 2549**
3. **รายชื่อผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา**

โดยขอความกรุณาท่านจัดส่งทางโทรสารหมายเลข 02 – 2182406 หรือ หากท่านไม่สะดวกท่านสามารถจัดส่งเอกสารทางไปรษณีย์ดังซองจดหมายที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้ และนางสาวสกาวรัตน์ ตันตินีรนาท ผู้ดำเนินการวิจัยจะได้ติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาของท่านต่อไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

สาขาวิชาบริหารการศึกษา
โทร. 0 2218-2405
นิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์ 081- 8347519

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ

สรุปผลการคัดเลือกโรงเรียนจัดการเรียนร่วม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการคัดเลือกโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่น ระดับภาค

การนำเสนอผลงานทางวิชาการ(Symposium) ของโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม เป็นการนำเสนอผลการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนดีเด่นเป็น Best Practice เพื่อเผยแพร่แก่โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม2,000 โรง ในปี พ.ศ. 2548 เป็นตัวอย่างหรือรูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพ โดยได้กำหนดจัดในระดับภูมิภาค 4 ภูมิภาค ดังนี้

1. <u>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u> จัดการประชุม Symposium ที่โรงแรมโฆษะ จังหวัดขอนแก่น มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม 623 โรง(เขตการศึกษา 9– 0 และ 11) และโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่จัดห้องเรียนคู่ขนาน สำหรับบุคคลออทิสติก จำนวน 10 โรงเรียน (10 ห้องเรียน) ได้คัดเลือกโรงเรียนนำเสนอผลงานการจัดการเรียนร่วม จำนวน 10 โรงเรียน และคัดเลือกโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติก จำนวน 3 โรงเรียน ดังนี้

รายชื่อโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงาน จำนวน 26 โรง ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านหนองตะเข้ – หนองตูม	สพท. นครราชสีมา เขต 3
2. โรงเรียนบ้านทองหลาง	สพท. ขอนแก่น เขต 1
3. โรงเรียนบ้านหนองสังข์	สพท. ขอนแก่น เขต 5
4. โรงเรียนอนุบาลสุริยาพิมาย	สพท. นครราชสีมา เขต 7
5. โรงเรียนชุมชนบ้านบัวบานสามัคคี	สพท. ชัยภูมิ เขต 3
6. โรงเรียนบ้านนาตงสหราษฎร์อุทิศ	สพท. สกลนคร เขต 1
7. โรงเรียนบ้านเมืองปักสามัคคี	สพท. นครราชสีมา เขต 3
8. โรงเรียนบ้านไผ่ประถมศึกษา	สพท. ขอนแก่น เขต 2
9. โรงเรียนบ้านท่าช้าง	สพท. อุบลราชธานี เขต 4
10. โรงเรียนชุมชนสามพร้าว	สพท. อุดรธานี เขต 1

รายชื่อโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติก ที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงาน จำนวน 3 โรง

1. โรงเรียนเมืองนครราชสีมา	สพท. นครราชสีมา เขต 1
2. โรงเรียนหนองโตง “สุรวิทยาคม”	สพท. สุรินทร์ เขต 1
3. โรงเรียนบ้านทองหลาง	สพท. ขอนแก่น เขต 1

สรุปผล

โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นระดับภาค (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)จำนวน 4 โรง ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านหนองตะเข้ – หนองตูม สพท. นครราชสีมา เขต 3

2. โรงเรียนชุมชนสามพร้าว **สพท. อุดรธานี เขต 1**

3. โรงเรียนบ้านนาตงสหราษฎร์อุทิศ **สพท. สกลนคร เขต 1**

4. โรงเรียนบ้านเมืองปักสามัคคี **สพท. นครราชสีมา เขต 3**

โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติก ดีเด่น ระดับอำเภอ จำนวน 1 โรง ได้แก่**โรงเรียนหนองโตง "สุรวิทยาคม" สพท. สุรินทร์ เขต 1**

2. <u>ภาคเหนือ</u> จัดการประชุม Symposium ที่โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ จังหวัดเชียงใหม่ มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม 634 โรง เขตการศึกษา 7 และ 8 และโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจำนวน 10 โรงเรียน และคัดเลือกโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่จัดห้องเรียนคู่ขนาน สำหรับบุคคลออทิสติก จำนวน 3 โรงเรียน ดังนี้

รายชื่อโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงาน จำนวน 10 โรง

1. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท	สพท. ชัยนาท
2. โรงเรียนบ้านโนนสภาราม	สพท. สระบุรี เขต 1
3. โรงเรียนบ้านดงดินแดง	สพท. ลพบุรี เขต 2
4. โรงเรียนวัดเนินมะคึก	สพท. พิษณุโลก เขต 1
5. โรงเรียนอนุบาลสากเหล็ก	สพท. พิจิตร เขต 1
6. โรงเรียนบ้านแม่ตาว	สพท. ตาก เขต 2
7. โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน	สพท. เชียงใหม่ เขต 1
8. โรงเรียนวัดกู่คำ(เมธาวิสัยคณาทร)	สพท. เชียงใหม่ เขต 4
9. โรงเรียนบ้านควรดง	สพท. พะเยา เขต 2
10. โรงเรียนบ้านศรีย้อย	สพท. ลำพูน เขต 1

รายชื่อโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงาน จำนวน 3 โรงเรียนได้แก่

1. โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน	สพท. เชียงใหม่ เขต 1
2. โรงเรียนเทศบาล 7(ศิรินาวินวิทยา)	เทศบาล จังหวัดลำปาง
3. โรงเรียนอนุบาลสากเหล็ก	สพท. พิจิตร เขต 1

สรุปผล

โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นระดับภาค(ภาคเหนือ)จำนวน 4 โรง ได้แก่

1. โรงเรียนวัดช่างเคี่ยน **สพท. เชียงใหม่ เขต 1**

2. โรงเรียนบ้านโนนสภาราม **สพท. สระบุรี เขต 1**

3. โรงเรียนวัดเนินมะดีก **สพท. พิษณุโลก เขต 1**

4. โรงเรียนบ้านแม่ตาว **สพท. ตาก เขต 2**

โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกดีเด่น ระดับภาค จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่**โรงเรียนอนุบาลสากเหล็ก สพท. พิจิตร เขต 1**

3. <u>ภาคกลาง</u> จัดการประชุม Symposium ที่โรงแรมแอมบาสเดอร์วิตี้ จอมเทียน จังหวัดชลบุรี มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จำนวน 434 โรงเรียน(เขตการศึกษา 1,5,12 และศูนย์ส่วนกลาง) และโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติก จำนวน 18 โรงเรียน (25 ห้องคู่ขนาน) ได้คัดเลือกโรงเรียนนำเสนอผลงานการจัดการเรียนร่วม จำนวน 28 โรงเรียน และคัดเลือกโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติก จำนวน 9 โรงเรียน ดังนี้

รายชื่อโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ จำนวน 28 โรงเรียน

1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	สพท. กทม. เขต 2
2. โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์	กทม.
3. โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ	สพท. กทม. เขต 1
4. โรงเรียนพญาไท	สพท. กทม. เขต 1
5. โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์	สพท. กทม. เขต 1
6. โรงเรียนราชวินิต	สพท. กทม. เขต 1
7. โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ	สพท. กทม. เขต 1
8. โรงเรียนวัดมหาบุศย์	สพท. กทม. เขต 2
9. โรงเรียนวัดโสมนัส	สพท. กทม. เขต 1
10. โรงเรียนภัทรญาณ	สพท. นครปฐม เขต 2
11. โรงเรียนวัดสำโรง	สพท. นนทบุรี เขต 1
12. โรงเรียนวัดท่าเสา(อาทรราษฎร์อุปถัมภ์)	สพท. สมุทรสาคร
13. โรงเรียนวัดบางโฉลงใน	สพท. สมุทรปราการ เขต 2
14. โรงเรียนวัดบางชวดอนุสรณ์	สพท. ปทุมธานี เขต 1
15. โรงเรียนบ้านคลองชะอม	สพท. สุพรรณบุรี เขต 1
16. โรงเรียนวัดสระปทุม	สพท. สุพรรณบุรี เขต 1
17. โรงเรียนไผ่ตาโม้	สพท. สุพรรณบุรี เขต 2
18. โรงเรียนอนุบาลสมเด็จพระวันรัตน์	สพท. สุพรรณบุรี เขต 3
19. โรงเรียนบ้านหนองจอก(จิตติ - บุญศรี)	สพท. ราชบุรี เขต 1
20. โรงเรียนโยธินบูรณะเพชรบุรี	สพท. เพชรบุรี เขต 1
21. โรงเรียนบ้านปั้นหม้อ	สพท. จันทบุรี เขต 2

22. โรงเรียนบ้านเขาบายศรี	สพท. ชลบุรี เขต 3
23. โรงเรียนชุมชนวัดแสนตุ้ง	สพท. ตราด
24. โรงเรียนบ้านห้วยกะปิ	สพท. ชลบุรี เขต 1
25. โรงเรียนชุมชนบ้านหัวกุญแจ	สพท. ชลบุรี เขต 1
26. โรงเรียนอนุบาลองค์รักษ์	สพท. นครนายก
27. โรงเรียนประจันตราษฎร์บำรุง	สพท. ปราจีนบุรี
28. โรงเรียนเขาฉกรรจ์วิทยาคม	สพท. สระแก้ว เขต 1

รายชื่อโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติก ที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงาน จำนวน 9 โรงเรียนได้แก่

1. โรงเรียนมหรรณพาราม	สพท. กทม. เขต 3
2. โรงเรียนบางบัว(เพ่งตรงจิตรวิทยาคาร)	สพท. กทม. เขต 2
3. โรงเรียนชลประทานสงเคราะห์	สพท. นนทบุรี เขต 2
4. โรงเรียนวัดไตรสามัคคี	สพท. สมุทรปราการ เขต 1
5. โรงเรียนบ้านในล็อค	สพท. ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
6. โรงเรียนวัดไชยชุมพลชนะสงคราม	สพท. กาญจนบุรี เขต 1
7. โรงเรียนเทศบาลศรีมหาราชา	เทศบาล จังหวัดชลบุรี
8. โรงเรียนอนุบาลเมืองนครนายก	สพท. นครนายก
9. โรงเรียนวัดบ้านไร่	สพท. ราชบุรี เขต 2

สรุปผล

โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นระดับภาค (ภาคกลาง)จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์	**สพท. กทม. เขต 1**
2. โรงเรียนราชวินิต	**สพท. กทม. เขต 1**
3. โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ	**สพท. กทม. เขต 1**
4. โรงเรียนบ้านเขาบายศรี	**สพท. ชลบุรี เขต 3**

โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติก จำนวน 1 โรงเรียนได้แก่**โรงเรียนบางบัว(เพ่งตั้งตรงจิตรวิทยาคาร) สพท. กทม. เขต 2**

4. <u>ภาคใต้</u> จัดการประชุม Symposium ที่โรงแรมเจบี หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จำนวน 309 โรง (เขตการศึกษา 2,3 และ4) และโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจำนวนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติก 8 โรงเรียน(8 ห้องคู่ขนาน) ได้

คัดเลือกโรงเรียนนำเสนอผลงาน การจัดการเรียนร่วม จำนวน 10 โรงเรียน และคัดเลือกโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคล ออทิสติก จำนวน 4 โรงเรียน ดังนี้

รายชื่อโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงาน จำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านยะรัง	สพท. ปัตานี เขต 2
2. โรงเรียนนิคมพัฒนาผัง 6	สพท. สตูล เขต 1
3. โรงเรียนบ้านปลักปลา	สพท. นาราธิวาส เขต 1
4. โรงเรียนบ้านลือเน็ง	สพท. ยะลา เขต 2
5. โรงเรียนท่าแซะรัชดาภิเษก	สพท. ชุมพร เขต 1
6. โรงเรียนวัดพังกิ่ง	สพท. พัทลุง
7. โรงเรียนบ้านลิพัง	สพท. ตรัง เขต 1
8. โรงเรียนบ้านทุ่ง	สพท. กระบี่
9. โรงเรียนคุระบุรี	สพท. พังงา
10. โรงเรียนบ้านสำนัก	สพท. ระนอง

รายชื่อโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติก ที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงาน จำนวน 4 โรงเรียนได้แก่

1. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์	สพท. นครศรีธรรมราช เขต 2
2. โรงเรียนวัดท่าไทร(ดิตถานุเคราะห์)	สพท. ชุมพร เขต 1
3. โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหากใหญ่)	เทศบาล จังหวัดสงขลา
4. โรงเรียนพิบูลสวัสดี	สพท. ภูเก็ต

สรุปผล

โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมดีเด่นระดับภาค (ภาคใต้) จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านยะรัง	**สพท. ปัตานี เขต 2**
2. โรงเรียนท่าแซะรัชดาภิเษก	**สพท. ชุมพร เขต 1**
3. โรงเรียนวัดพังกิ่ง	**สพท. พัทลุง**
4. โรงเรียนบ้านลิพัง	**สพท. ตรัง เขต 1**

โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกดีเด่นระดับภาค จำนวน 1 โรงเรียน **ได้แก่โรงเรียนพิบูลสวัสดี สพท. ภูเก็ต**

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- -

ภาคผนวก ช

ประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง เด็กที่มองไม่เห็น (ตาบอดสนิท) หรือพอเห็นแสง เห็นลางเลือน และมีความบกพร่องทางสายตาทั้งสองข้าง โดยมีความสามารถในการเห็นได้ไม่ถึง 1 / 10 ของคนสายตาปกติ หลังจากที่ได้รับการรักษาและแก้ไขทางการแพทย์แล้ว หรือมีลานสาตากว้างไม่เกิน 30 องศาเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. เด็กตาบอด หมายถึงเด็กที่มองไม่เห็น หรืออาจจะมองเห็นบ้างไม่มากนัก ไม่สามารถใช้สายตาให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนได้ หากทดสอบสายตาเด็กประเภทนี้จะมีข้างดีสามารถมองเห็นได้ในระยะ 20 / 200 หรือน้อยกว่านั้น และลานสายตาโดยเฉลี่ยอย่างสูงสุดจะแคบกว่า 5 องศา

2. เด็กตาบอดไม่สนิท หรือสายตาเลือนราง หมายถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา สามารถมองเห็นบ้าง แต่ไม่เท่ากับเด็กปกติ เมื่อทดสอบสายตาเด็กประเภทนี้จะมีตาข้างดีสามารถมองเห็นได้ในระยะ 20 / 60 หรือน้อยกว่านั้นและลานสายตาโดยเฉลี่ยอย่างสูงจะกว้างไม่เกิน 30 องศา ปกติเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่พบในโรงเรียนนั้นมักจะเป็นเด็กประเภทที่ 2 และเด็กที่มีปัญหาทางสายตา เช่น สายตาสั้น สายตาเอียง ซึ่งการเห็นก็ยังอยู่ในภาพที่ใช้ได้เพียงแต่ได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสม สำหรับเด็กประเภทแรกหากรับเข้ามาก็หมายความว่าโรงเรียนมีบริการเรียนร่วมให้กับเด็กเหล่านั้น ในกรณีของเด็กที่มีปัญหาทางสายตา ที่ยังไม่ถึงกับสายตาบอดนั้น หากครู-ผู้ปกครองสังเกตลักษณะพฤติกรรมได้ แต่เนิ่นๆ ก็จะเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือเด็กได้ทันท่วงที

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่มีบกพร่องหรือสูญเสียการได้ยินเป็นเหตุให้การรับฟังเสียงต่างๆ ไม่ชัดเจน มี 2 ประเภท คือ เด็กหูตึง และเด็กหูหนวก

1. เด็กหูตึง หมายถึง ผู้ที่สูญเสียการได้ยินจนไม่สามารถเข้าใจคำพูดและการสนทนาซึ่งจำแนกตามเกณฑ์การพิจารณาอัตราการได้ยินของหูของสมาคมโสต ศอ นาสิก แพทย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ค่าเฉลี่ยการได้ยินที่ความถี่ 500, 1000 และ 2000ในหูข้างที่ดีกว่าเด็กหูตึงอาจแบ่งตามระดับการได้ยินได้ 4 กลุ่ม คือ

1.1 เด็กหูตึงระดับที่ 1 มีการได้ยินเฉลี่ยระหว่าง 26 - 40 dBจะมีปัญหาในการรับฟังเสียงเบา ๆ เช่น เสียงกระซิบหรือเสียงจากที่ไกลๆ เด็กกลุ่มนี้สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติในห้องเรียนธรรมดาได้ หากมีที่นั่งเรียนที่สามารถมองเห็นครูและเพื่อนได้ดี หากมีเพื่อนช่วยฟังที่เหมาะสมก็จะเป็นประโยชน์มาก

1.2 เด็กหูตึงระดับที่ 2 มีการได้ยินเฉลี่ยระหว่าง 41 - 55 dBจะมีปัญหาในการฟังเสียงพูดคุยที่ดังในระดับปกติที่มีระยะห่าง 3 - 5 ฟุต และไม่เห็นหน้าผู้พูด ดังนั้นเมื่อพูดคุยด้วยเสียงธรรมดาก็จะไม่ได้ยินหรือได้ยินไม่ชัดจับใจความไม่ได้ นอกจากนี้มีปัญหาในการพูดเล็กน้อย เช่นพูดไม่ชัด ออกเสียงเพี้ยน พูดเสียงเบาหรือเสียงผิดปกติ

1.3 เด็กหูตึงระดับที่ 3 มีการได้ยินเฉลี่ยระหว่าง 56 - 70 dBมีปัญหาในการรับฟังและเข้าใจคำพูดเมื่อพูดคุยกันด้วยเสียงดังเต็มที่ก็ยังไม่ได้ยิน มีปัญหาในการรับฟังเสียงหลายเสียงพร้อมกัน เช่น เสียงในห้องประชุม มีพัฒนาการทางภาษาและการพูดช้ากว่าเด็กปกติ พูดไม่ชัด เสียงเพี้ยนบางคนไม่พูด

1.4 เด็กหูตึงระดับที่ 4 มีการได้ยินเฉลี่ยระหว่าง 71 - 90 dBเป็นกลุ่มเด็กหูตึงระดับรุนแรง จึงมีปัญหาในการรับฟังเสียงและการเข้าใจคำพูดอย่างมาก เด็กจะสามารถได้ยินเฉพาะเสียงที่ดังใกล้หูในระยะทาง 1 ฟุต ต้องตะโกนหรือใช้เครื่องขยายเสียงจึงจะได้ยินเด็กกลุ่มนี้แม้จะใช้เครื่องช่วยฟังก็มีปัญหาในการแยกเสียง อาจแยกเสียงสระได้ แต่แยกเสียงพยัญชนะได้ยาก มักพูดไม่ชัดและมีเสียงผิดปกติ บางคนไม่พูด

เด็กหูตึงที่พบในโรงเรียนปกติ โดยที่ทางโรงเรียนรับเข้าไปโดยไม่ทราบปัญหานั้นมักเป็นเด็กหูตึงในระดับที่ 1 หรืออย่างมากก็ระดับที่ 2 สำหรับเด็กหูตึงในระดับที่ 3 และระดับที่ 4 นั้น มีไม่มากนักในระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา ยกเว้นในกรณีที่หูตึงภายหลัง คือ สูญเสียการได้ยินขณะอยู่ในโรงเรียน

2. เด็กหูหนวก หมายถึง ผู้ที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจ หรือใช้ภาษาพูดได้ หากไม่ได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษ และถ้าวัดระดับการได้ยินที่ 500 - 2000 จะมีการพูดตอบสนองของหูข้างที่ดีกว่าต่อเสียงบริสุทธิ์ตั้งแต่ 91 dB ขึ้นไป

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่อาจพบได้ในโรงเรียนปกตินั้น ส่วนมากจะเป็นเด็กหูตึง เพราะเด็กหูหนวก มักสังเกตได้ชัดเจน ในที่นี้จึงขอกล่าวเน้นเฉพาะกลุ่มเด็กหูตึง

3. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

เด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้ หรือเรียกย่อๆ กันว่า LD หมายถึงเด็กที่มีความบกพร่องในขบวนการทางจิตวิทยาอันมีผลกระทบต่อเด็ก ทำให้เด็กมีปัญหาในการอ่าน การเขียน และการเรียนคณิตศาสตร์ การสะกดตัวอักษร การจัดจำพวก และการใช้เหตุผล (ทั้งนี้ไม่รวมถึงเด็กที่มีปัญหาเนื่องจากความพิการ หรือความบกพร่องทางร่างกาย) การจะบอกว่าเด็กคนใดเป็นเด็ก LD หรือไม่จากการมองดูนั้นเป็นไปได้ยากมากเพราะเด็ก LD จะมีลักษณะบางอย่างที่ไม่อาจสังเกตได้

ในสมัยก่อน เด็กประเภทนี้จะถูกครูเขียนลงในสมุดรายงานว่า “สติปัญญาทึบ” แล้วก็ไม่มีการช่วยเหลือใดๆ สมัยต่อมาได้มีการศึกษาเพื่อเข้าใจเด็กมากขึ้น จึงพบว่าความด้อยสมรรถภาพทางการเรียนนั้นเป็นผลเนื่องมาจากภาวะทางอารมณ์และระบบประสาทซึ่งปรวนแปรไป เช่น สมองได้รับบาดเจ็บ ทำให้การรับรู้บกพร่องไปเป็นต้น หรือภาวะทางบ้านหรือทางโรงเรียนก่อให้เกิดความเครียดอย่างยิ่งอยู่เป็นนิจ ทำให้เด็กเรียน อ่าน เขียนเลข ไม่สำเร็จทั้งๆ ที่มีสติปัญหาดีพอ การที่เด็กเรียนได้ไม่ดี หรือไม่ประสบความสำเร็จนั้น ทำให้เด็กมีพฤติกรรมของความอยู่ไม่สุขทางกายมากขึ้น และลดความมีใจจดจ่อหรือลดสมาธิลงช่วงความสนใจสั้น เด็กเหล่านี้จึงถูกตราว่าเป็นเด็กซุกซน อยู่ไม่สุข เป็นที่เอือมระอาแก่ครูอาจารย์

4. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ระดับสติปัญญาหรือเชาว์ปัญญา เป็นเกณฑ์ที่ใช้วัดสติปัญญา ความคิดความสามารถของบุคคล เป็นระดับปริมาณที่ชี้ถึงความสามารถของบุคคลว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าหรือสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กในระดับอายุเดียวกันซึ่งเรียกกันทั่ว ๆ ไปว่าระดับไอคิว (IQ) ระดับไอคิวเฉลี่ยของบุคคลทั่วไปคือ 90 - 109 หรือ90 - 110 หากมีระดับไอคิวต่ำกว่า 90 ลงมา ถือว่ามีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ

1. เด็กเรียนช้า หมายถึง เด็กที่มีความสามารถในการเรียนล่าช้ากว่าเด็กปกติและมีความต้องการในด้านการเรียนในรูปแบบของการศึกษาพิเศษเต็มเวลาหรือบางเวลาในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และเด็กเหล่านี้จะมีระดับไอคิวประมาณ70 - 90จัดเป็นพวกขาดทักษะในการเรียนรู้ หรือมีความบกพร่องทางสติปัญญาเพียงเล็กน้อย

2. เด็กปัญญาอ่อน หมายถึง เด็กที่มีภาวะพัฒนาการของจิตใจหยุดชะงักหรือการเรียนรู้น้อย มีพัฒนาการทางกายล่าช้าไม่เหมาะสมกับวัย มีความสามารถจำกัดในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม เด็กปัญญาอ่อนแบ่งตามระดับเชาว์ปัญญาได้ 4 กลุ่ม คือ

2.1 ปัญญาอ่อนขนาดหนักมาก มีระดับไอคิวต่ำกว่า 20 ไม่สามารถเรียนรู้ทักษะด้านต่างๆ ได้เลยต้องการเฉพาะการดูแลรักษาพยาบาลเท่านั้น

2.2 ปัญญาอ่อนขนาดหนัก มีระดับไอคิว 20 - 34 ไม่สามารถเรียนได้ต้องการเฉพาะการฝึกหัดการช่วยเหลือตัวเองในกิจวัตรประจำวันเบื้องต้นง่ายๆ

2.3 ปัญญาอ่อนขนาดปานกลาง พอฝึกอบรมได้ มักใช้คำย่อว่า T. M. R. (Trainable Mentally Retarded) มีระดับไอคิว35 - 49 พอที่จะฝึกอบรมและเรียนรู้ทักษะเบื้องต้นง่ายๆ ได้ เช่น เรียนเลขเบื้องตน อ่านและเขียนคำง่ายๆ ได้บ้าง สามารถฝึกอาชีพหรือทำงานง่ายๆ ที่ไม่ต้องใช้ความละเอียดลออได้ กลุ่มนี้ต้องการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาได้ในชั้นพิเศษและใช้หลักสูตรตามหลักการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนพิเศษ

2.4 ปัญญาอ่อนขนาดน้อย หรือพอเรียนได้ มักใช้คำย่อว่า E.M.R. (Educable Mentally Retarded) มีระดับไอคิว 50- 70 เด็กกลุ่มนี้พอเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาได้ในชั้นพิเศษ และใช้หลักสูตรตามหลักการศึกษาพิเศษ และสามารถฝึกอาชีพและงานง่ายๆ ได้

เด็กปัญญาอ่อนกลุ่มที่ 4 และเด็กเรียนช้านี่เอง คือเด็กที่เราพบในโรงเรียนปกติหรือจัดเป็น “ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ “โดยที่เด็กพอช่วยตนเองได้ ครูและผู้ปกครองจึงไม่ทราบปัญหาจนเข้าเรียนไประยะหนึ่งแล้วพบว่า เด็กเรียนไม่ทันเพื่อน ซึ่งสมัยก่อนครูจะลงสมุดรายงานแจ้งผู้ปกครองว่าเด็กมีสติปัญญาทึบสำหรับเด็กปัญญาอ่อน กลุ่ม 1 - 3 นั้น มักมีลักษณะที่ปรากฏชัดตั้งแต่วัยเด็ก เราเพราะมักจะมีความผิดปกติทางด้านอื่น ๆเช่น การเคลื่อนไหวช้า นั่งและเดินได้ช้ากว่าปกติ มีปัญหาทางการพูด เด็กปัญญาอ่อนบางคนอาจเดินไม่ได้ หรือพูดไม่ได้ กล้ามเนื้อทำงานไม่ประสานกัน ไม่สนในต่อตนเอง และสภาพแวดล้อม น้ำลายไหลและอาจมีความบกพร่องด้านอื่นๆ อีก เด็กปัญญาอ่อนทั้ง 3 กลุ่มนี้จึงมักจะไม่พบบ่อยนักในโรงเรียนปกติ

5. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ

เด็กที่พิการทางร่างกายและมีความบกพร่องทางสุขภาพ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ มีความลำบากในการเคลื่อนไหว ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และต้องอาศัยการฝึกฝน การใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ หรือเครื่องอำนวยความสะดวกในเรื่องอื่นๆ ทั้งนี้ไม่รวมพวกพิการทางประสาทสัมผัส (เช่น ตาบอด หูหนวก) ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาในสภาพปกติ จำแนกได้ดังนี้

1. ซีพี หรือ ซีรีบรัล พัลซี่ (Cerebral palsy) หมายถึงการเป็นอัมพาตเนื่องจากระบบประสาทสมองพิการ ซึ่งทำให้เกิดกลุ่มอาการผิดปกติ เช่น การเคลื่อนไหวการพูดการได้ยินผิดปกติ พัฒนาการล่าช้า ความบกพร่องทางสติปัญญาเด็กซีพี ที่พบส่วนใหญ่มี 5 ประเภท คือ

1.1 Spastic กล้ามเนื้อของแขนขา หรือครึ่งซีกจะเกร็ง แน่น ไม่สามารถหดตัวได้เหมือนกล้ามเนื้อปกติ เกิดจากสมองส่วนกลางได้รับอันตรายและไปเกี่ยวข้องกับการควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อ

1.2 Athetoid กล้ามเนื้อจะยืดหดอย่างไม่เป็นระเบียบ ทำให้ควบคุมการเคลื่อนไหวและบังคับให้ไปในทิศทางที่ต้องการไม่ได้ เกิดจากความพิการของสมองส่วนหน้าหรือส่วนกลาง ทำให้การเดินหรือการแสดงสีหน้าท่าทาง ไม่เป็นไปตามปกติ

1.3 Ataxic อัมพาตสูญเสียการทรงตัวการประสานงานของอวัยวะไม่ดี ซึ่งมีสาเหตุเกิดจาก สมองส่วนในถูกทำลาย เนื่องจากสมองส่วนนี้จะมีหน้าที่ควบคุมการทรงตัวและการประสานของกล้ามเนื้อ

1.4 Rigid อัมพาตตึงแข็งการเคลื่อนไหวแข็ง ช้า ร่างกายทีอาการสั่นกระตุกอย่างบังคับไม่ได้ มีสาเหตุมาจากความผิดปกติของระบบ Extrapyramidal

1.5 Mixed Typed มีความผิดปรกติเป็นการผสมผสานลักษณะที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น โดยความผิดปกติที่เกิดขึ้นมาจากความพิการของระบบสมองที่มีหน้าที่ในการควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อ การทรงตัว การควบคุมสีหน้าท่าทางและการเคลื่อนไหวถูกทำลาย ดังนั้นเด็กคนเดียวก็สามารถเกิดอาการได้ทุกอย่างตามที่กล่าวมาแล้วขึ้นอยู่กับว่าจะมีความผิดปกติหรือสมองส่วนใดได้รับอันตราย

2. มัสคิวล่าร์ ดิสโทรฟี่ (muscular dystrophy) เกิดจากสมองประสาทส่วนนั้นๆ เสื่อมสลายตัวโดยไม่ทราบสาเหตุ กล้ามเนื้อแขนขาจะค่อยๆ อ่อนกำลัง เด็กจะเดินหกล้มบ่อย เดินเขย่งปลายเท้า ขาไม่มีแรง ต้องใช้ท้าวโต๊ะ หรือเก้าอี้เพื่อลุกยันขึ้น อาการอาจเลวลง ช้าหรือเร็วตามสภาพของเซลกล้ามเนื้อที่เสื่อมสมรรถภาพ ต่อมาจะเดินไม่ได้ นั่งไม่ได้ ท้ายสุดต้องนอนอยู่กับที่ จะมีความพิการซ้อนในระยะหลัง คือความจำเลวลง สติปัญญาเสื่อม

3. โรคทางระบบกระดูกกล้ามเนื้อ (Orthopedic) ที่พบบ่อยได้แก่

3.1 พิการแต่กำเนิด เช่น เท้าแป (club foot) กระดูกข้อสะโพกเคลื่อน อัมพาตครึ่งท่อน เนื่องจากกระดูกไขสันหลังส่วนล่างไม่ติด(spina bifida) ทำให้เกิดความพิการทางไขสันหลังส่วนศีรษะนั้นๆ จึงสูญเสียความรู้สึกเจ็บปวด กลั้นอุจจาระ ปัสสาวะไม่ได้ อาจมีน้ำคั่งในสมอง และกระดูกเท้าพิการ เช่น เท้าแป เด็กประเภทนี้จะยืนเดิน โดยใช้กายอุปกรณ์เสริม

3.2 พิการด้วยโรคติดเชื้อ (infection) เช่น วัณโรคกระดูกหลังโกง กระดูกผุ เป็นแผลเรื้อรังมีหนอง เศษกระดูกผุทำให้กระดูกส่วนนั้นพิการ เช่นขาสั้นเพราะการเจริญทางกระดูกขาหยุดชะงัก

3.3 กระดูกหัก ข้อเคลื่อน ข้ออักแสบ มีความพิการเนื่องจากไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้อง หรือทันท่วงทีภายหลังได้รับบาดเจ็บ

4.โปลิโอ อัมพาตชนิดกล้ามเนื้ออ่อนแรง ไม่มีกำลังในการเคลื่อนไหว ต่อมาทำให้มีอาการกล้ามเนื้อลีบเล็ก แต่ไม่มีผลกระทบต่อสติปัญญา เพียงพิการแขนขายืนเดินไม่ได้ หรืออาจปรับสภาพให้ยืนได้ ด้วยกายอุปกรณ์เสริม

5.แขนขาด้วนแต่กำเนิด รวมทั้งเด็กที่เกิดมาด้วยลักษณะของอวัยวะที่มีความเจริญเติบโตผิดปกติ เช่น นิ้วมือติดกัน 3-4 นิ้ว มีแต่แขนท่อนบนต่อกับนิ้วมือ ไม่มีข้อศอก ข้อมือเป็นต้น เด็กที่แขนขาด้วยเนื่องจากอุบัติเหตุ ภัยอันตรายในวัยเรียนก็พบมาก พวกที่เป็นมาแต่กำเนิดจะได้รับการใส่การอุปกรณ์เทียมเมื่ออายุยังน้อย และสามารถปรับตัวได้แล้วเมื่อเริ่มเข้าเรียน แต่เด็กที่เป็นภายหลังเมื่อได้รับการบำบัดรักษาปรับสภาพ และฟื้นฟูสมรรถภาพแล้ว แม้สามารถเดินและใช้มือด้วยการอุปกรณ์เทียม ก็ยังต้องการการปรับตัวปรับใจอีกระยะหนึ่ง

6. โรคกระดูกอ่อน เด็กไม่เจริญเติบโตสมวัย ตัวเตี้ย มีลักษณะข้อกระดูกผิดปกติ กระดูกยาวบิดเบี้ยวเห็นได้ชัดเจนจากกระดูกหน้าแข้ง

7. โรคลมชัก เป็นลักษณะอาการที่เนื่องมาจากความผิดปกติของระบบสมองที่พบบ่อยมี 3 ประเภท คือ

7.1 ลมบ้าหมู (grand mal) เป็นชนิดรุนแรง เมื่อเป็นหมดสติและความรู้สึกในขณะชัก กล้ามเนื้อเกร็ง หรือแขนขากระตุก กัดฟัน กัดลิ้น อาจชักเป็นระยะสั้น หรือนานหลายนาที ครั้งเดียวหรือหลายครั้งติดต่อกัน ภายหลังการชักเด็กซึม อ่อนเพลีย หรือหลับ และจำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างชักไม่ได้

7.2 พิทิต มอล (petit mal) เป็นอาการชักชั่วระยะสั้นๆ 5-10 วินาทีพบมากในเด็กวัยเรียนขณะมีอาการ เด็กจะหยุดชักในท่าก่อนชัก นั่งเฉยหลังจากนั้นก็จะเรียนหนังสือหรือทำกิจกรรมต่อเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้นค. พาร์เซียล คอมเพลกซ์ (partial complex) หรือ ไซโคมอเตอร์ (psychomotor) หรือ เทมปอรัลโลบ (temporal lobe) เกิดอาการเป็นระยะๆ ตั้งแต่ไม่กี่วินาทีจนถึงหลายๆ ชั่วโมง ระหว่างมีอาการอาจกัดริมฝีปาก ทำท่าทางบางอย่างคล้ายไม่ตั้งใจ ไม่รู้สึก ถูตามแขนขา เดิน บางคนอาจเกิดความโกรธ หรือโมโห หลังชักอาจจำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ได้และต้องการนอนพัก

8. โรคระบบทางเดินหายใจ โดยมีอาการเรื้อรังของโรคปอด เช่น หอบหืด วัณโรคปอดบวม ที่มีอาการรุนแรงที่เป็นระยะยาวจนเกิดโรคแทรกซ้อน ปอดแฟบ

9. โรคเบาหวานในเด็ก เกิดจากร่างกายไม่สามารถใช้กลูโคสได้อย่างปกติเพราะขาดอินซูลิน

10. โรคข้ออักเสบรูมาตอย มีอาการปวดตามข้อเข่า ข้อศอก ข้อนิ้วมือ

11. โรคศีรษะโต เนื่องจากน้ำคั่งในช่องสมอง ส่วนมากเป็นแต่กำเนิด ถ้าได้รักการวินิจฉัยโรคเร็วและรับการรักษาอย่างถูกต้อง สภาพความพิการจะไม่รุนแรง เด็กสามารถปรับสภาพได้ และพื้นฐานสมรรถภาพได้ เช่น เด็กปกติ และถ้าไม่ได้รับการรักษาจะมีอาการอัมพาตของแขนขา สติปัญญาบกพร่อง หรือมีอาการชักบ่อยๆ

12. โรคหัวใจ ส่วนมากเป็นตั้งแต่กำเนิด เด็กจะตัวเล็ก เติบโตไม่สมอายุ ซีดเซียว เหนื่อย หอบง่าย อ่อนเพลีย ไม่แข็งแรงตั้งแต่กำเนิด ที่มีอาการมาก ปากเขียว เล็บมือ เล็บเท้าเขียว ถ้าได้รับการรักษาในวัยทารก เด็กจะมีสุขภาพสมบูรณ์เหมือนปกติได้

6. เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา

เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูด หมายถึง เด็กที่พูดไม่ชัดพูดออกเสียงผิดเพี้ยน หรือมีการพูดที่ผิดปกติ โดยการพูดนั้นเห็นได้เด่นชัดว่าผิดแปลกไปจากการพูดของคนทั่วไป เช่น ฟังไม่รู้เรื่อง สื่อความหมายต่อกันไม่ได้ หรือมีอากัปกิริยาที่ผิดปกติขณะพูด ความบกพร่องทางการพูด อาจจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ความผิดปกติด้านการออกเสียง เช่น ออกเสียงเพี้ยนไปจากมาตรฐานของภาษาเดิม เช่น พูดเสียงขึ้นจมูกเนื่องจากอิทธิพลของภาษาถิ่นเพิ่มหน่วยเสียงเข้าในคำโดยไม่จำเป็นเอาเสียงเหนึ่งมาแทนอีกเสียงเหนึ่ง เช่น กวาด – ฝาด

2. ความผิดปกติด้านจังหวะเวลาของการพูด ได้แก่ การพูดรัว การพูดติดอ่าง

3. ความผิดปกติด้านเสียง ได้แก่ ระดับเสียง เช่น การพูดเสียงสูงเกินไป ต่ำเกินไป หรือพูดระดับเสียงเดียวกันหมด ความดัง เช่น พูดเสียงดังมาก หรือเบามากจนเกินไป คุณภาพของเสียง เช่น พูดเสียงแตกพร่า เสียงแหบ เสียงหอบ เสียงขึ้นจมูก เสียงแปร่ง

7. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์

เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม หมายถึงเด็กที่มีพฤติกรรมที่ส่งผลเสียต่อพัฒนาการและการปรับตัว และขัดขวางการดำเนินชีวิตของผู้อื่น ดังนั้นเด็กที่หลบหนีคนอื่นไม่ยอมยุ่งเกี่ยวกับใคร ไม่ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมถึงแม้ว่าจะมีสติปัญญาในระดับปกติ ก็จัดว่าเป็นเด็กมีปัญหาทางพฤติกรรมตามแบบแรกส่วนเด็กที่ประพฤติตนในลักษณะที่ทำให้ผู้ใกล้ชิดต้องสันสนวุ่นวายอยู่เป็นนิจ ก็คือเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในลักษณะแรก คือ มีพฤติกรรมที่ขัดขวางการดำรงชีวิตของผู้อื่น ผู้ปกครองมักเรียกเด็กประเภทนี้ว่า เด็กดื้อ เด็กไม่ดี เด็กปรับตัวไม่ได้ เด็กมีปัญหาทางสังคม นักสังคมสงเคราะห์ก็เรียกเด็ก ปรับตัวไม่ได้ นักจิตวิทยาและนักบำบัดเรียก เด็กมีปัญหาทางอารมณ์ อย่างไรก็ดีการที่จะพิจารณาตัดสินว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่มีปัญหาหรือไม่เป็นจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบอื่นๆ เช่น ภาวะแวดล้อม ความคิดเห็นของแต่ละบุคคล และเป้าหมายของแต่ละบุคคลมาประกอบด้วย เช่น พฤติกรรมบางอย่างหากเกิดขึ้นในโรงเรียนจะถือว่ามีปัญหา แต่ถ้าเกิดขึ้นนอกโรงเรียน ก็ไม่ถือว่าเป็นปัญหา เป็นต้น

8. เด็กออทิสติก

เด็กออทิสติค คือเด็กที่มีความผิดปกติด้านพัฒนาการสังคม อารมณ์และการสื่อภาษา อาจมีหรือไม่มีภาวะปัญญาอ่อนร่วมด้วยก็ได้ อาการแรกพบมักอยู่ในช่วงอายุ 30-36 เดือน หรือ 3 ขวบแรกของชีวิต สำหรับการพัฒนาการทางร่างกายปกติดี ยกเว้นในกรณีมีภาวะปัญญาอ่อนร่วมด้วยก็จะมีพัฒนาการทางร่างกายล่าช้าได้ อาการของเด็กออทิสติกที่กล่าวข้างต้นคือ อาการที่เป็นปัญหาทางจิตเวชเด็กอย่างรุนแรง ที่เรียกว่า ออทิสซึ่ม ซึ่งเป็น อาการที่เกิดจากความผิดปกติทางระบบประสาท แต่ยังไม่มีการสรุปสาเหตุที่แน่ชัดว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสาเหตุจากการเลี้ยงดู ความเครียดจากภาวะแวดล้อมหรือปัจจัยทางชีวิภาพ เช่น พันธุกรรม

9. เด็กพิการซ้อน

เด็กพิการซ้อน หมายถึง เด็กที่มีความพิการมากกว่า 1 อย่างในคนคนเดียวกัน เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและในขณะเดียวกันก็มีความพิการทางด้านร่างกายเข้ามาเกี่ยวด้วย ในกรณีนี้เราจะยึดเอาความพิการที่รุนแรงกว่ามาเป็นเกณฑ์ในการจำแยกและจัดการศึกษา

ภาคผนวก ซ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับผู้บริหาร

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สอบถามผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปของโรงเรียน

ตอนที่ 3 สภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

ตอนที่ 4 ปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

3. ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการบริหารงานโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการตอบของท่านจะใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น และจะนำเสนอในภาพรวม จึงไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคล

4. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

สภาพ หมายถึง ลักษณะการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรค สิ่งที่ไม่พึงประสงค์ หรือข้อขัดข้องที่จะก่อให้เกิดในการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับการเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

การเรียนร่วม หมายถึง การนำนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าไปเรียนในระบบการศึกษาปกติ มีการร่วมกิจกรรม และใช้เวลาว่างช่วงใดช่วงหนึ่งในแต่ละวันระหว่างนักเรียนที่มีความบกพร่องกับนักเรียนทั่วไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ / รองผู้อำนวยการ ของโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

ครู หมายถึง ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ / ครูเสริมวิชาการ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอผลงานทางวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคกลาง

เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กลุ่มที่มีความที่มีความต้องการการศึกษาพิเศษโดยการจำแนกตามคณะอนุกรรมการคัดแยกและจำแนกความพิการเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มี 9 ประการ ดังนี้

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ
5. บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
6. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
7. บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์
8. บุคคลออทิสติก
9. บุคคลพิการซ้อน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดีและเมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว โปรดส่งคืนด้วยซองที่ผู้วิจัยแนบมา ภายในเวลา 7 วันหลังจากที่ท่านได้แบบสอบถาม จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้
นางสาว สกาวรัตน์ ตันตินีรนาท
นิสิตปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน□ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

□ ชาย

□ หญิง

2. อายุ

□ น้อยกว่า 31 ปี

□ 31 – 40 ปี

□ 41 – 50 ปี

□ มากกว่า 50 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

□ ต่ำกว่าปริญญาตรี

□ ปริญญาตรี

□ หรือสูงกว่าปริญญาตรี

4. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

□ บริหารการศึกษา

□ การศึกษาพิเศษ

□ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ตำแหน่งปัจจุบัน (สำหรับผู้บริหาร)

□ ผู้อำนวยการสถานศึกษา

□ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

6. ท่านมีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนมาแล้วกี่ปี

□ น้อยกว่า 5 ปี

□ 5 – 10 ปี

□ 10 – 15ปี

□ มากกว่า 15 ปี

7. ท่านมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วมมาแล้วกี่ปี

□ น้อยกว่า 2 ปี

□ 2 – 4 ปี

□ 5 – 7 ปี

□ มากกว่า 7 ปี

8. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อนหรือไม่

□ ไม่มี

□ มี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถ้ามี ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ จากการศึกษาจากสถาบันที่เคยศึกษา

☐ จากการอบรม /สัมมนา / ประชุมเชิงวิชาการ / ประชุมเชิงปฏิบัติการ

☐ จากการศึกษาเอกสาร / ตำรา

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. ท่านเคยเข้ารับการอบรม / สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือไม่

☐ ไม่เคย

☐ เคย

ถ้าเคย การอบรม / สัมมนา ที่ท่านเข้าร่วมจัดโดย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ กระทรวงศึกษาธิการ

☐ สถาบันการศึกษาที่เปิดสอน สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

☐ โรงพยาบาล / หน่วยงานที่ให้การรักษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือเติมข้อความในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์และครบถ้วน

10. โรงเรียนจัดการเรียนร่วมมาแล้วกี่ปี

☐ น้อยกว่า 2 ปี

☐ 2 – 4 ปี

☐ 5 – 7 ปี

☐ มากกว่า 7 ปี

11. โรงเรียนได้จัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นประจำทุกปีหรือไม่

☐ ไม่จัด

☐ จัด

12. โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนประมาณเท่าใด

☐ 1 – 120 คน (ขนาดเล็ก)

☐ 121 – 600 คน (ขนาดกลาง)

☐ 601 คนขึ้นไป (ขนาดใหญ่)

13. โรงเรียนของท่านมีครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน ..... คน

14. จำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน ..... คน

เป็นนักเรียนชาย ..... คน

เป็นนักเรียนหญิง ..... คน

ตอนที่ 3 สภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. โรงเรียนมีวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างไร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษรู้จักปรับตัว

☐ เพื่อพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิต

☐ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ เพื่อเสริมสร้างให้เด็กทั่วไปมีทัศนคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. บุคคลากรของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

<u>ถ้ามี ดำเนินการในลักษณะใด</u> (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการจัดสภาพการเรียนการสอน

☐ เป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก

☐ เสนอความคิดเห็นที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรม สัมมนา และศึกษาดูงาน

☐ ให้ข้อเสนอแนะด้านความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. โรงเรียนจัดการเรียนร่วมในรูปแบบใด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เรียนร่วมชั้นทั่วไป

☐ เรียนร่วมชั้นทั่วไปและมีครูการศึกษาพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา

☐ เรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเวียนสอน

☐ เรียนร่วมชั้นทั่วไปและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ

☐ เรียนในชั้นพิเศษและเรียนร่วมบางเวลา

☐ เรียนในชั้นเรียนพิเศษตลอดเวลา

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. การจัดระบบข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนร่วมดำเนินการในเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วม

☐ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วม

☐ ข้อมูลเครือข่าย หรือองค์กร หน่วยงาน สถาบันทางการศึกษา มูลนิธิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

☐ ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำมาวางแผนในการจัดสื่อ อุปกรณ์การเรียน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. การบริหารจัดการหลักสูตรในการจัดการเรียนร่วมปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ท่านได้ดำเนินการอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

☐ จัดทำหลักสูตรเฉพาะ โดยพิจารณาจากระดับความพิการเฉพาะบุคคล

☐ จัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะที่จำเป็นให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

6. โรงเรียนได้มีการวางแผนการจัดหลักสูตร / โปรแกรมการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนคือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ผู้บริหาร

☐ คณะครู

☐ ผู้ปกครอง

☐ ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น แพทย์ ครูการศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยา

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

7. แนวทางจัดการเรียนการสอนที่ใช้ในชั้นเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีการกำหนดไว้หรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ดำเนินการในลักษณะใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

☐ ใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP)

☐ ใช้สื่อการสอนที่เหมาะกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทุกกิจกรรม

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. โรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปใช้ในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ นำ IEP ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

☐ นำ IEP ไปใช้ในการพิจารณาพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ นำ IEP ไปใช้ในการประเมินติดตามความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ใครเป็นผู้จัดทำ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ผู้บริหาร

☐ คณะครู

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

☐ ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารให้รับผิดชอบดูแลการจัดการเรียนร่วม

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ได้ข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ข้อมูลจากครูประจำชั้นที่เคยสอนเด็ก

☐ ข้อมูลทางการแพทย์

☐ ข้อมูลจากผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ ข้อมูลจากการคัดแยกเด็ก

☐ ข้อมูลจากแบบรายงานผลการพัฒนาการของเด็ก

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. มีการใช้เทคนิคใดบ้างมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ การวิเคราะห์งานเพื่อเป็นเทคนิคการสอนและเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบหรือประเมินเด็กว่ามีทักษะในเรื่องนั้นแล้วหรือไม่

☐ เพื่อนช่วยเพื่อน

☐ เพื่อนช่วยสอน โดยสอนแบบ 1 : 1

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

10. โรงเรียนมีการดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ มีทีมงานในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

☐ มีการนิเทศภายในตรงตามความต้องการจำเป็นในการแก้ปัญหา

☐ มีการนิเทศภายนอกตรงตามความต้องการจำเป็นในการแก้ปัญหา

☐ การใช้ผลการนิเทศภายในและภายนอกเพื่อการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

11. ผู้รับผิดชอบการประเมินผลพัฒนาการเด็กทีมีความต้องการพิเศษดำเนินการโดยใคร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ครูประจำชั้น

☐ ครูการศึกษาพิเศษ

☐ ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ

☐ ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ / ผู้บริหาร

☐ ครูประจำชั้น / ครูการศึกษาพิเศษ / ผู้บริหาร / ผู้ปกครอง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

12. การดำเนินการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดำเนินการอย่างไร(ตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ประเมินย่อยตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

☐ประเมินรวมกับเพื่อนในชั้นเรียน

☐อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

13. ผู้รับผิดชอบดำเนินการในการสร้างเครื่องมือประเมินผลพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษคือใคร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ครูประจำชั้นเป็นผู้สร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ

☐ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ

☐ครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษร่วมกันสร้าง โดยครูวิชาการโรงเรียน/ผู้บริหารเป็นผู้ตรวจสอบ

☐ครูประจำชั้นเป็นผู้สร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ

☐ครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ

☐ครูประจำชั้นและครูการศึกษาพิเศษร่วมกันสร้าง ไม่มีใครเป็นผู้ตรวจสอบ

☐อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

14. โรงเรียนมีการประกันคุณภาพในการจัดการเรียนร่วมหรือไม่

☐ไม่มี

☐ มี

<u>ถ้ามี มีการดำเนินการอย่างไร</u> (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐จัดตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม

☐มีการกำหนดกลไกในการดำเนินงาน โดยมีขั้นตอนกระบวนการตรวจสอบ ดังนี้ การวางแผน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบและการรายงานผลการประเมิน

☐ จัดกิจกรรมการประกันคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกกลุ่ม

☐อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

15. โรงเรียนมีขั้นตอนการรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนอย่างไร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ประกาศรับสมัครเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน

☐จำแนกและคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามความจำเป็นพิเศษ

☐เตรียมความพร้อมด้านพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง

☐เตรียมความพร้อมด้านสื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน

☐จัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน

☐จัดตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคน

☐อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

16. โรงเรียนมีการคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือไม่

☐ไม่มี

☐ มี

<u>ถ้ามี ใช้วิธีการคัดแยกโดยวิธีใด</u> (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

☐ ใช้แบบสำรวจประเมินค่า

☐ ใช้การสังเกตโดยครูผู้สอน ผู้ปกครองหรือ ผู้ใกล้ชิด

☐ ปรึกษาแพทย์ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ใครเป็นผู้ดำเนินการคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ผู้บริหาร

☐ ครูประจำชั้น

☐ คณะกรรมการที่ผู้บริหารแต่งตั้งขึ้น

☐ ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

17. โรงเรียนมอบหมายให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดเกณฑ์และเสนอแนะการพิจารณารับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ผู้บริหารโรงเรียน

☐ หัวหน้างานวิชาการ

☐ ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วม

☐ ครูผู้สอน

☐ ครูการศึกษาพิเศษ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

18. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาเฉพาะบุคคลหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ท่านได้เตรียมความพร้อมในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ด้านร่างกาย

☐ ด้านวิชาการ

☐ ด้านอารมณ์และสังคม

☐ ด้านการช่วยเหลือตนเอง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ท่านได้เตรียมความพร้อมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ จัดให้มีการแนะแนวและให้คำปรึกษาในการเตรียมความพร้อมของเด็กให้แก่ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ จัดกิจกรรมบำบัดมาฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนเข้าเรียน

☐ สอนทักษะการช่วยเหลือตัวเองให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

19. โรงเรียนมี วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ใช้วิธีการใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

☐ ใช้เครื่องมือและวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสม

☐ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทุกด้านของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

20. โรงเรียนมีการดำเนินการประเมินผลพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วมหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ท่านดำเนินการด้วยวิธีใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ สังเกต

☐ ตรวจผลงานของนักเรียน

☐ สอบปฏิบัติ

☐ ดูจากแฟ้มสะสมผลงานเด็ก

☐ สอบปากเปล่า

☐ สอบโดยใช้ข้อสอบ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

21. โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมของนักเรียนทั่วไปหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ท่านได้เตรียมความพร้อมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ทำความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับลักษณะความพิการให้นักเรียนรู้จัก

☐ จัดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนทดลองเป็นคนพิการ

☐ พาไปเยี่ยมสถานที่ดูแลคนพิการหรือที่มีความบกพร่อง

☐ จัดนิทรรศการ หนังสือ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ จัดกิจกรรมอื่นที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ สอนทักษะการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

22. โรงเรียนส่งเสริมให้มีการนำเทคนิค วิธีการ อุปกรณ์ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนร่วมหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ดำเนินงานอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ การใช้ VDO

☐ เทปเพลง เทปนิทาน

☐ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

☐ พจนานุกรมระบบเสียง

☐ เครื่องดนตรีใช้ในกิจกรรมดนตรีบำบัด

☐ โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้วัสดุและแบบพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ อุปกรณ์พลศึกษา เครื่องเล่นกีฬาและนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

23. สื่อการเรียนการสอนมีการดำเนินการจัดหาโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ โรงเรียนจัดซื้อ จัดหา

☐ ครูผู้สอนจัดทำเอง

☐ ได้รับการบริจาค

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24. ผู้ดำเนินการจัดซื้อและจัดหา สื่อ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในชั้นเรียนร่วม โรงเรียนของท่านคือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ผู้บริหาร

☐ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

☐ ครูประจำชั้น

☐ ผู้รับผิดชอบโครงการเรียนร่วม

☐ คณะครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษร่วมกัน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

25. โรงเรียนได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกอย่างไร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ พิจารณาจากคุณวุฒิทางการศึกษา

☐ เคยได้รับการอบรม / สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

☐ พิจารณาจากประสบการณ์ในการทำงาน

☐ ถามความสนใจ / สมัครใจของครู

☐ พิจารณาจากความถนัดและความสามารถของครู

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

26. โรงเรียนมีการเตรียมการเพื่อช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานด้านการเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี เตรียมการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ จัดประชุมชี้แจงให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนร่วม รวมถึงรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ ส่งครูเข้ารับการอบรม

☐ เตรียมเอกสารทางวิชาการสำหรับศึกษาค้นคว้า

☐ เตรียมสื่อการเรียนการสอน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

27. โรงเรียนมีการดำเนินการส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ใช้วิธีการใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ส่งครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการ

☐ ส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ พาครูไปทัศนะศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนร่วม

☐ จัดครูผู้ช่วยให้อย่างเพียงพอ

☐ จัดงบประมาณในการดำเนินงาน

☐ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

28. การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วมได้ดำเนินการในด้านใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ การเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

☐ การปรับพฤติกรรม

☐ ความรู้เรื่องธรรมชาติของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ ความเข้าใจในจิตวิทยาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ เทคนิคการสอนและการจัดกิจกรรมใหม่ ๆ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

29. ระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีการกำหนดไว้ชัดเจนหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ดำเนินการในลักษณะใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน

☐ ใช้ใบประเมินผลของโรงเรียน

☐ จัดทำเป็นรายงานการปฏิบัติงาน

☐ สังเกต

☐ ร่วมประเมินโดยผู้ปกครอง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

มีการดำเนินการโดยใคร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ผู้บริหารโรงเรียน

☐ หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน

☐ ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการเรียนร่วม

☐ ศึกษานิเทศก์

☐ ผู้ปกครอง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ดำเนินการด้วยวิธีใด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ การสังเกตการสอน

☐ การสัมภาษณ์

☐ การเยี่ยมชั้นเรียน

☐ การสาธิตการสอน

☐ การสอบถามความพึงพอใจจากผู้ปกครอง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

กำหนดระยะเวลาที่ใช้เป็นอย่างไร(ตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ ไม่มีกำหนดที่แน่นอน

☐ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

☐ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

☐ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

☐ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

30. จากการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษท่านพบปัญหาในการปฏิบัติงานของครูหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ท่านพบปัญหาใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ครูผู้สอนบางท่านไม่ค่อยสนใจพัฒนาการของเด็ก

☐ ครูยังไม่มีความชำนาญในการจัดการเรียน การสอน การเรียนร่วม

☐ ครูผู้สอนบางคนยังมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนร่วม

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ท่านได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่พบหรือไม่

☐ ไม่ดำเนินการ

☐ ดำเนินการ

ถ้าดำเนินการ ท่านดำเนินการอย่างไร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมให้ครู

☐ จัดสื่อการสอน ที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทเพื่อช่วยลดภาระครูผู้สอน

☐ จัดศึกษานิเทศก์ ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดการเรียนร่วม

☐ จัดการประชุมสัมมนาระหว่างครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการเรียนร่วม

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

31. โรงเรียนมีการบำรุงขวัญให้แก่บุคลากรที่จัดสอนในชั้นการเรียนร่วมหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ใช้วิธีการใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เพิ่มสวัสดิการ

☐ จัดทัศนศึกษา

☐ ให้เงินประจำตำแหน่ง

☐ การจัดสังสรรค์

☐ บำเหน็จความชอบแก่ครูที่มีผลงานตามความเป็นจริง

☐ ประกาศเกียรติคุณยกย่องคุณความดีของครู

☐ จัดสภาพห้องทำงานของครูให้สะดวกสบาย

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

32. การจัดการบริหารงานการเงินดำเนินการอย่างไร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ผู้บริหารเป็นผู้วางแผนการจัดงบประมาณและการใช้จ่ายเงินของโรงเรียนเอง

☐ ผู้บริหารกำหนดนโยบายการจัดงบประมาณ ส่วนการใช้จ่ายเงินมอบให้รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายทางด้านการเงินเป็นผู้รับผิดชอบ

☐ มีคณะกรรมการการเงินของโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนใช้จ่ายเงิน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

33. ด้านงบประมาณในการจัดการเรียนร่วมดำเนินการในลักษณะใด (ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

☐ มีการจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม

☐ วางแผนการใช้งบประมาณตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี

☐ จัดกิจกรรมหาทุนมาใช้จ่ายในโครงการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน

☐ จัดทำระบบบัญชีและมีการตรวจสอบงบประมาณ

☐ มีการวิเคราะห์การใช้จ่ายงบประมาณและนำผลวิเคราะห์ไปใช้ปรับปรุงแผนการใช้งบประมาณ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ท่านคิดว่าการจัดสรรงบประมาณเหมาะสมมากน้อยเพียงใด (ตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ เหมาะสมดีแล้ว

☐ น้อยเกินไป

☐ มากเกินไป

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

34. โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมชั้นกับเด็กทั่วไปมากที่สุด

☐ ปรับสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงสภาพความบกพร่องของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท

☐ จัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ จัด/ เก็บสิ่งของที่อาจก่อให้เกิดอันตรายให้พ้นจากการหยิบคว้า

☐ จัดสภาพแวดล้อมและสิ่งของต่าง ๆ ไว้ที่เดิมเสมอ เพื่อฝึกความคุ้นเคยและความเป็นระเบียบ

☐ มีการป้องกันสิ่งเร้าจากภายนอกรบกวนสมาธิเด็ก

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

35. สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารมีการจัดให้เหมาะแก่การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ดำเนินการอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ สถานที่ตั้ง อำนวยความสะดวกแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่นปรับระดับพื้นอยู่ในระดับเดียวกัน

☐ ชนิดของตัวอาคาร ถ้ามากกว่า 1 ชั้น มีทางลาดเพื่ออำนวยความสะดวกในการขึ้นลง

☐ ทางเข้า อยู่ระดับเดียวกับประตู ถ้าอยู่คนละระดับมีทางลาดสำหรับขึ้นลง

☐ ทางเดิน มีความกว้างอย่างน้อย 60 นิ้ว ชันไม่เกินร้อยละ 5 และเป็นพื้นระดับเดียวกัน

☐ ทางข้าม มีทางลาดจากทางเดินสู่ถนน มีสัญลักษณ์เตือนที่เห็นชัดเจน ชอบทางมีพื้นผิวและสีที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

☐ ล้อมรั้วบริเวณที่เป็นอันตราย

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

36. สภาพแวดล้อมภายในอาคารเรียนจัดได้เหมาะสมแก่การจัดการเรียนร่วมหรือไม่

☐ไม่เหมาะสม

☐ เหมาะสม

ถ้าเหมาะสม ท่านได้ดำเนินการอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ประตูสามารถเปิดปิดง่าย มีความกว้างอย่างน้อย 32 นิ้ว

☐ ทางเดินสาธารณะภายในตัวอาคารไม่มีสิ่งกีดขวาง เป็นต้น

☐ บันได มีสัญลักษณ์เตือนที่สัมผัสได้ว่าเป็นทางขึ้นลง มีราวจับทั้งสองข้างบันได เป็นต้น

☐ พื้น เรียบไม่รื่น และทำด้วยวัสดุไม่กะเทาะหรือหลุดง่าย

☐ ห้องน้ำ มีราวจับด้านข้าง เป็นต้น

☐ โทรศัพท์ ติดตั้งต่ำพอสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ใช้รถเข็นเอื้อมหยิบถึง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

37. โรงเรียนมีการดำเนินการให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆในโรงเรียนเข้าใจและยอมรับการจัดการเรียนร่วมได้อย่างไร (ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)

☐ นำเสนอในเรื่องการจัดการเรียนร่วมโดยผู้บริหารชี้แจงให้ครูบุคลากรทุกคน และผู้ปกครองทราบ

☐ พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วมโดยผู้บริหาร

☐ จัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะ

☐ กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร

☐ จัดประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียนและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ

☐ จัดทำป้ายประกาศ เผยแพร่ โปสเตอร์ แผ่นพับ วีดิโอ ป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์

☐ ให้ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นวิทยากร หรือทำกิจกรรมร่วมกัน

☐ ปรึกษาหารือและทำงานร่วมกันเป็นทีมระหว่างครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

38. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล การจัดการเรียนร่วมให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียนเข้าใจหรือไม่

☐ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ประชุมผู้ปกครอง

☐ จัดทำจุลสาร วารสารเผยแพร่

☐ ทำหนังสือแจ้งข่าว

☐ ผ่านทาง web site ของโรงเรียน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

39. โรงเรียนมีการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือไม่

☐ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ พูดคุยกับผู้ปกครองเกี่ยวกับตัวนักเรียนในช่วงเวลามารับมาส่ง

☐สอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับการพาลูกไปพบแพทย์

☐ขอให้ผู้ปกครองฝึกเด็กเพิ่มเติม โดยครูอธิบายหรือสาธิตวิธีการฝึกและคอยติดตามผลการฝึก

☐อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

40. การจัดให้ชุมชนเข้ามามีกิจกรรมร่วมเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนมีการดำเนินการหรือไม่

☐ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ดำเนินการอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ จัดโครงการประสานความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการดูแลเด็กร่วมกัน

☐จัดกิจกรรมนันทนาการระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นเพื่อประสานความเข้าใจและช่วยเหลือกัน

☐ จัดให้ผู้ปกครองอาสาสมัครมาช่วยกิจกรรมของโรงเรียน

☐ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน

☐เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาชมกิจกรรมการเรียนการสอน

☐เชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในชุมชนเข้ามาเป็นวิทยากร

☐อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

41. โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานใดในการจัดการเรียนร่วมหรือไม่

☐ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ติดต่อกับหน่วยงานใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ศูนย์สุขวิทยาจิต

☐ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด

☐ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

☐ โรงเรียนทั่วไปที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม

☐ โรงเรียนเฉพาะทาง

☐ โรงพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ สถาบันราชภัฏ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

42. โรงเรียนมีการดำเนินการในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่การจัดการเรียนร่วมหรือไม่

☐ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ดำเนินงานอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐มีการจัดเก็บเอกสารเป็นระบบ มีทะเบียนรับ – ส่งหนังสือถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

☐มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ใช้ในงานการจัดการเรียนร่วม

☐มีคู่มือในการปฏิบัติงานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับการจัดการเรียนร่วม

☐อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

43. การจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีการดำเนินการหรือไม่

☐ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี มุมใดที่ท่านคิดว่าเป็นประโยชน์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐มุมทักษะชีวิต

☐มุมบทบาทสมมติ

☐มุมหนังสือ

☐อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

44. โรงเรียนจัดให้มีห้องเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือไม่

☐ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี จัดให้มีห้องลักษณะใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ห้องสำหรับสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ห้องกายภาพบำบัด

☐ห้องดนตรีบำบัด

☐ห้องฝึกทักษะชีวิตประจำวัน

☐สระว่ายน้ำ

☐อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

45. โรงเรียนมีบริการพิเศษเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือไม่

☐ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี บริการในสาขาใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ แพทย์มาตรวจสุขภาพ

☐นักจิตวิทยาสำหรับช่วยเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ นักกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

☐ นักสังคมสงเคราะห์มาบริการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ มีครูพี่เลี้ยงเพิ่มพิเศษประจำห้องเรียนทุกห้องที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

46. การจัดการอาหารกลางวันมีการดำเนินการให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นการเฉพาะหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ดำเนินการอย่างใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ จัดให้เหมือนเด็กทั่วไป

☐ จัดแยกเฉพาะเป็นรายบุคคล

☐ จัดเมนูพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยไม่มีการเปลี่ยนรายการอาหารบ่อยเหมือนเด็กปกติ

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

47. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามีส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรมใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ กิจกรรมทางศาสนา

☐ กิจกรรมวันสำคัญของโรงเรียน

☐ กิจกรรมตามประเพณีของชุมชน

☐ กีฬานักเรียน

☐ ทัศนะศึกษา

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

48. โรงเรียนมีการติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษาหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี

ถ้ามี ติดต่ออย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ สอบถามจากครู - อาจารย์

☐ สอบถามจากผู้ปกครอง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

49. การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนดำเนินการโดยวิธีใด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ รายงานความก้าวหน้าโดยใช้ข้อมูลจากแผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP)

☐ รายงานความก้าวหน้าโดยใช้ข้อมูลจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

☐ รายงานความก้าวหน้าโดยครูสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแยกกันประเมินผลการเรียนเฉพาะส่วนของตนเอง

☐ รายงานความก้าวหน้าโดยมีการนำผลการประเมินของครูแต่ละคนมาตัดสินใจ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ปัญหาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

1. โรงเรียนได้พบปัญหาในการบริหารงานวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมหรือไม่

☐ไม่มี

☐ มี

ถ้าพบปัญหา ท่านพบปัญหาในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ นโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษยังไม่ชัดเจน

☐บุคคลที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจนโยบายของโรงเรียนในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ หลักสูตรที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสม

☐ โรงเรียนขาดการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมในการจัดการเรียนร่วม

☐ ขาดความรู้เรื่องการคัดแยกเด็ก

☐ มีปัญหาในการจัดเด็กเข้าชั้นเรียน

☐ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

☐ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

☐ โรงเรียนขาดการนิเทศการสอนแก่ครูผู้สอนในชั้นเรียน

☐ครูขาดทักษะในการเลือกสื่อและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่จะสอน

☐ครูขาดทักษะในการเลือกสื่อและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในด้านการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ให้ความร่วมมือในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ นักเรียนทั่วไปยังมีทัศนคติในเชิงลบต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ โรงเรียนขาดการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ โรงเรียนขาดบริการจัดการสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ โรงเรียนขาดการให้ความช่วยเหลือแนะนำครูในการแก้ปัญหา

☐ โรงเรียนขาดการจัดให้มีการอบรมหรือให้ความรู้ทางวิชาการแก่ครูที่สอนในชั้นเรียนร่วม

☐ โรงเรียนขาดสื่อการสอน ซึ่งต้องใช้มากกว่าปกติในชั้นเรียนร่วม

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านได้พบปัญหาในการบริหารงานบุคลากรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมหรือไม่

☐ไม่มี

☐ มี

ถ้าพบปัญหา ท่านพบปัญหาในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐โรงเรียนขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

☐ครูผู้สอนและดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

☐ครูขาดประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ขาดความร่วมมือของครูในโรงเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษขาดการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

☐โรงเรียนขาดการเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ให้แก่ครู

☐จำนวนนักเรียนต่อครู ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนร่วม

☐ จำนวนครูผู้ช่วยไม่เพียงพอ

☐การจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนร่วมไม่เหมาะสมตามความสามารถของครู

☐อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านพบปัญหาในการบริหารงานงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมหรือไม่

☐ไม่มี

☐ มี

<u>ถ้าพบปัญหา ท่านพบปัญหาในเรื่องใดบ้าง</u> (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากฝ่ายบริหารในการจัดการเรียนร่วม

☐ขาดงบประมาณที่ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน

☐ขาดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ด้านธุรการ การเงิน

☐อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ท่านพบปัญหาในการบริหารงานทั่วไปในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วมหรือไม่

☐ไม่มี

☐ มี

<u>ถ้าพบปัญหา ท่านพบปัญหาในเรื่องใดบ้าง</u> (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ผู้บริหารขาดประสบการณ์ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนร่วม

☐ผู้บริหารขาดการประสานงานกับคณะครูในการร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน

☐จำนวนห้องมีจำกัด

☐อาคารสถานที่คับแคบ

☐ ไม่สามารถควบคุมสิ่งรบกวนการเรียนการสอนได้

☐ ไม่สามารถปรับห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนร่วมได้

☐ การจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ยังไม่ดีพอ

☐การจัดมุมต่าง ๆ ยังไม่เหมาะสมกับการส่งเสริมการเตรียมความพร้อม และการพัฒนาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

☐การเอาใจใส่ในเรื่องสภาพ ความสะอาด และความปลอดภัยของห้องเรียน อาคารเรียนยังไม่เพียงพอ

☐ ผู้ปกครองนักเรียนปกติขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม

☐ผู้ปกครองเด็กปกติไม่ให้ความสนับสนุนให้ลูกเรียนร่วมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองการจัดกิจกรรมการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนน้อยเกินไป

☐ ชุมชนไม่เข้าใจถึงการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

☐ บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสกาวรัตน์ ตันตินีรนาท เกิดเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2516 สำเร็จการศึกษาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เมื่อปีการศึกษา 2539 ศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2548

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย